Rebeca
SOȚIILE PATRIARHILOR
~ 2 ~
JILL EILEEN SMITH

Rebeca

Rebeca

SOȚIILE PATRIARHILOR

~ 2 ~

Traducere de Cristina Giurgiu

JILL EILEEN SMITH

Casa Cărții, Oradea
2015

Partea 1

După aceste lucruri, i s-a spus lui Avraam:
„Iată, Milca a născut şi ea copii fratelui tău, Nahor,
şi anume pe Uţ, întâiul său născut, pe Buz, fratele său,
pe Chemuel, tatăl lui Aram, pe Chesed, pe Hazo,
pe Pildaş, pe Iidlaf şi pe Betuel. Betuel a născut pe Rebeca.
GENEZA 22:20–23

Rebeca avea un frate, numit Laban.
GENEZA 24:29

Capitolul 1

Haran, 1969 î.H.

Lumina licărea din candelele cu ulei aşezate în fiecare colţ al odăii de dormit a lui Betuel, într-o luptă, fără prea mari sorţi de izbândă, de a risipi întunericul. Îngrijitorii intrau şi ieşeau în grabă, zumzetul şoaptelor lor amestecându-se cu sunetul mişcărilor pe care le făceau umplând câte un vas cu apă, storcând câte un prosop ud, aranjând pături, agitându-se, temându-se...

Rebeca stătea deoparte, incapabilă să-şi ia ochii de la trupul tatălui ei întins pe patul de lemn, cu capul cufundat în perne moi şi acoperit cu pânzeturi umede, menite să-i scadă temperatura. Însă momentele sale de luciditate fuseseră puţine şi cuvintele hârâite, ca şi cum ar fi fost rostite printr-o foaie de pergament întinsă şi uscată.

Lacrimile îi umplură ochii şi-şi strânse haina mai bine în jurul ei, încercând cu disperare să-şi potolească tremurul. *Nu acum, tată. Te rog, nu mă părăsi.*

Auzi glasuri pe holul din faţa încăperii şi-şi şterse lacrimile nedorite. Deşi se părea că se apropie zilele de jale, nu dorea ca durerea ei să fie văzută de ceilalţi. Nu încă. Nu atâta vreme cât tatăl ei mai avea suflare.

Umbrele jucau pe podeaua pardosită, iar slujitorii părăsiră în grabă încăperea când Laban, fratele ei, şi Nuria, mama lor, intrară în odaie. Laban avea în mâini un sul şi o pecete şi se apropie cu paşi siguri de tatăl ei, îngenunchind lângă pat.

— M-ai chemat, tată?

Laban vorbise încet, însă cuvintele lui ajunseră la urechile Rebecăi. Se aplecă pentru a-l auzi mai bine, observându-i privirea şi dezaprobarea tăcută din ochi.

— Betuel? Tu eşti?

Pleoapele tatălui ei fluturară când vorbi.

— Vreau să-l văd pe cel care-mi poartă numele, întâiul meu născut, ca să-l pot binecuvânta.

Laban atinse braţul tatălui său, iar în ochii negri îi apăru o sclipire de hotărâre.

— Sunt aici, tată.

Inima Rebecăi tresări şi o cuprinse spaima. Ce făcea Laban? Deschise gura ca să spună ceva, apoi se răzgândi şi dădu să iasă în grabă ca să-l caute pe Betuel. Însă înainte de a face vreo mişcare sau de-a scoate vreun sunet, mama ei se proţăpi lângă ea şi o prinse de braţ, strângând-o cu putere.

— Taci, îi sâsâi la ureche şi, cu toate că se îndepărtă puţin de Rebeca, nu-şi slăbi strânsoarea, intenţia fiindu-i clară ca lumina zilei.

— Am adus sulurile, tată. Nu trebuie decât să-ţi pui pecetea în ceară şi totul va fi bine.

Laban desfăcu sulul, luă micul vas de lut şi turnă ceara deja încălzită la baza foii de pergament.

Un foşnet de robe ajunse la urechea ei, iar Rebeca se întoarse şi-i văzu pe doi dintre slujitorii tatălui ei intrând – doi bărbaţi care dintotdeauna ţinuseră partea lui Laban.

— Aduceţi-mi-l pe Betuel. Trebuie să-mi binecuvântez fiul.

Vorbirea i se poticni, fiecare cuvânt fiind rostit dureros de încet.

Nuria păşi înainte şi atinse pieptul soţului ei.

— Bărbate, trebuie să faci precum spune Laban. El este acela căruia trebuie să-i dai binecuvântarea.

Respirația tatălui ei deveni mai greoaie și propria ei respirație se opri în timp ce-l văzu tresărind, ca și cum vorbele mamei ei îi produseseră durere. Toți știau că fratele ei, Betuel, nu era la fel de isteț precum Laban, că vorbele și acțiunile îi erau încete, stângace și că nu avea îndemânarea de a ține daraverile familiei așa cum ar fi dorit mama ei sau Laban. Însă tatăl ei întotdeauna îl preferase, iar Rebeca știa că fratele ei va avea grijă de ea, va fi drept și bun, spre deosebire de Laban.

— Mamă, te rog.

Cuvintele șoptite ale Rebecăi fură întâmpinate cu o privire ca de piatră, care îi închise gura.

Laban luă pecetea și petrecu degetele tatălui lui în jurul ei, apăsând-o în ceară.

Stomacul Rebecăi se strânse când recunoscu sulul pe care tatăl ei îl păzea ca pe ochii din cap, într-o urnă îngropată în pământul de sub dușumea, actul întregii sale proprietăți. Documentul ar fi trebuit să intre în posesia întâiului său născut, Betuel. Privi spre ușă. Unde era Betuel? Pentru ce nu punea capăt la toată treaba asta? Oare Laban îi făcuse ceva fratelui său? Nu, Betuel era mare și mult mai puternic decât Laban. I-ar fi putut suci gâtul cu mâinile goale, însă n-ar fi făcut așa ceva, pentru nimic în lume.

Se răsuci când auzi foșnetul cearșafurilor. Doica ei, Debora, îl ajuta pe tatăl ei să se ridice în șezut. Laban suflă peste ceară, așteptând să se usuce, în timp ce mama ei luă mâna soțului în mâinile sale.

— Te rog, soțul meu, spune cuvintele pe care știi că trebuie să le spui.

Stomacul Rebecăi se strânse noduri când văzu expresia îndurerată de pe chipul drag al tatălui ei. *Nu, tată. Nu o asculta.* Însă ar fi fost inutil să se împotrivească mamei și fratelui ei, când era clar că aceștia uneltiseră totul împreună. Îl convinseseră cumva pe Betuel să stea deoparte, să-i lase să rezolve lucrurile așa cum planificaseră. Iar el era prea bun și blând pentru a cere vreun lucru ce nu le era pe plac.

— Te rog, soțul meu.

Tonul stăruitor al Nuriei îi făcu obrajii să se înfierbânte. Încă simţea pe braţ unghiile pe care mama ei i le înfipsese în piele, cu câteva clipe înainte. Nu se putea discuta cu ea atunci când ţinea partea fiului ei preferat, indiferent de preţul pe care l-ar fi avut de plătit ceilalţi. Uneori Rebeca se întreba dacă nu cumva mama ei îl iubea pe Laban mai mult decât îşi iubea propriul soţ. Îl punea mai presus de ceilalţi copii sau nepoţi ai ei. Gândul îi umplu gura de amărăciune.

— Adonai să te binecuvânteze, fiul meu.

Rebeca se aplecă, ascultând cuvintele şoptite ale tatălui ei.

— Fiii mamei tale să te slujească şi să ai parte de bunăstare în toate zilele vieţii tale.

Căzu la loc, între perne, stors de vlagă.

Debora îl acoperi până la gât cu cearşaful subţire, iar el închise ochii. Rebeca privi scena îndeaproape, implorându-L pe Dumnezeul lui Sem să-i mai poată vedea pieptul ridicându-se şi coborându-se.

— Mulţumesc, tată.

Laban se aplecă şi sărută obrazul scobit al tatălui său, apoi adună sulul şi pecetea şi ieşi în grabă din odaie.

Mama ei o apucă din nou de braţ.

— Să nu cumva să spui cuiva despre cele întâmplate aici. Fratele tău a făcut ce-a trebuit să facă. Este mai bine aşa.

Întinse mâna plină de vinişoare spre trupul firav al soţului său.

— Întotdeauna v-a preferat, pe tine şi pe influenţabilul nostru întâi-născut. Dar a greşit.

Îşi strânse mai bine roba în jurul trupului subţire şi se grăbi după Laban. Rebeca privi în urma ei, cu inima bătându-i ca un ciocan în piept, cuprinsă de un sentiment de trădare şi furie.

— Nu este influenţabil.

Rostise cuvintele în aşa fel încât mama ei să nu le audă. Ştia mai bine ca oricine că Betuel era un om blând – oricine l-ar fi privit ar fi văzut cum se purta cu mieii aflaţi în grija lui, cu o bunătate mai mare decât ar fi în stare vreodată mama ei. Mai mare decât cea cu care-şi trata Laban nevasta şi copiii.

Însă Laban era cel priceput la afaceri şi capabil să conducă o gospodărie. Laban putea fermeca până şi pe cel mai iscusit negustor, reuşind să-şi croiască drum spre cea mai neînduplecată inimă. Era sătulă de înşelăciunile lui şi de felul în care îi făcea pe toţi să-i cânte în strună. Până azi, putea alerga la tatăl ei pentru ajutor. Însă acum... ce va face fără Abba al ei? Privi din nou la trupu-i firav, urmărind-o pe Debora cum înlocuieşte compresele reci de pe fruntea şi pieptul lui.

— Suferă?

Debora ridică din umăr, însă o umbră de îngrijorare i se strecură în privire.

— Nu ştiu, stăpână. Nu cred. Nu foarte mult.

Un oftat îi scăpă de pe buze, iar Rebeca se apropie, îngenunchind lângă el. Îi luă mâna, o ţinu între palmele ei şi-şi plecă creştetul, sărutând-o. El făcu un ultim efort şi-i prinse obrazul în palma sa.

— Draga mea Rebeca.

Ea se aplecă spre el, ca să-l audă mai bine şi ca să nu-l obosească şi mai mult.

— Tată, trebuie să te odihneşti ca să te faci bine. Avem nevoie de tine.

Lacrimile îi făceau glasul să tremure şi nu reuşi să şi le zăgăzuiască.

— Eu am nevoie de tine.

Un zâmbet slab înflori în colţul gurii lui.

— Rebeca mea. Cea puternică.

Se opri, iar ea îi număra respiraţiile, implorându-l tăcut să continue, însă nedorind să-l preseze.

O, Dumnezeul lui Sem, Te rog, nu-l lua acum!

El deschise ochii încă o dată, privind-o cu o nesfârşită dragoste şi tristeţe.

— Mama ta ştie mai bine, draga mea. Ea îţi va găsi un soţ şi totul va fi bine. Nu te teme.

— Dar nu vreau să te pierd.

Aşteptă, însă el nu răspunse.

Debora se apropie şi-şi puse o mână pe braţul ei.

— Doarme, stăpână. Probabil că nu va mai spune nimic. Au fost ultimele lui cuvinte.

Rebeca strânse uşor mâna fără vlagă a tatălui ei şi o aşeză sub învelitori, urmărind bătaia înceată a inimii lui abia ridicând cearşaful menit să-i ţină de cald. Se întoarse spre doica ei şi căzu în braţele întinse ale acesteia.

— Mama mea nu ştie ce e mai bine.

Rostise cuvintele încet şi tremurat, cu toate că Debora o auzea.

— Linişteşte-te. Este clar că tatăl tău nu crede asta. Poate că deja i-a spus mamei tale care-i sunt ultimele dorinţe. Curând vei locui în casa soţului tău şi totul va fi bine.

Ridică cu mână fermă bărbia fetei.

— Încrede-te în Adonai şi aşteaptă.

Rebeca îşi şterse lacrimile de pe obraz şi încercă să-şi stăpânească simţămintele. Privi încă o dată la tatăl ei, simţind cum regretul, furia şi durerea i se împletesc cu fiecare bătaie chinuitoare a inimii acestuia.

— Nu, nu va fi bine, şopti ea, sperând că el n-o putea auzi.

Se întoarse şi privi în ochii compătimitori ai Deborei.

— Nu voi avea nimic de spus în privinţa asta, iar tatăl meu nu va fi acolo ca să mă apere.

Nu se putea împotrivi mamei sale, însă nu se va supune orbeşte stăpânirii lui Laban, fără a lupta. Nu degeaba era fiica tatălui ei.

***

Câteva ceasuri se scurseră, iar soarele cobora spre apus în dreptul ferestrei de la dormitorul tatălui Rebecăi, când hârcâitul ce se auzi din gâtlejul acestuia o făcu să tresară. Debora sări ca arsă şi se duse la el, însă Rebeca îl privi fix, incapabilă să se mişte, urmărindu-l cum îşi trage, cu greu, câte o suflare, până când acestea încetară. Cearşaful nu se mai ridică, iar expresia chinuită

de pe chipul lui se şterse, pierzându-se în masca inconfundabilă a morţii.

— Tatăl tău se odihneşte în Şeol acum, spuse Debora, cuvintele ei ajungând doar la hotarele inimii Rebecăi. Nu mai suferă de-acum, draga mea.

Rebeca încuviinţă amorţită în timp ce slujitorii intrară în grabă în încăpere şi vaiete puternice şi pătrunzătoare izbucniră de pe buzele bocitoarelor ce stăteau în aşteptare.

Ieşi împleticindu-se din încăpere şi păşi în hol, dând cu ochii de fratele ei, Betuel. Arăta pierdut şi părăsit. Tatăl lor îl chemase, însă mesajul îi fusese transmis cu întârziere voită, ca nu cumva să ajungă acasă de pe câmp şi să încurce planurile lui Laban. Simţi din nou cum o sufocă furia pe mama şi fratele ei şi pe indiferenţa lor crudă faţă de acest frate care nu făcuse rău niciunui suflet, în toată viaţa lui.

Îl atinse pe braţ şi privi în ochii lui trişti.

— Te-a iubit. A vrut să te binecuvânteze şi ar fi făcut-o. Trebuie să crezi asta.

El încuviinţă, însă nu spuse nimic.

— Nu-mi pasă ce au făcut Ima şi Laban. Eu am nevoie de tine, Betuel.

El îşi puse mâna mare pe umărul ei şi o bătu uşurel, puţin stânjenit.

— Voi avea grijă de tine, Beca.

Ea îşi petrecu braţele în jurul lui, uşurată să-i simtă braţele cuprinzând-o. Însă când glasul mamei ei se auzi la depărtare, dând ordine slujitorilor să-l pregătească pe tatăl ei pentru îngropăciune, mângâierea pe care o simţise se spulberă cât ai clipi.

Fapta lui Laban şi a mamei sale îi schimbaseră viitorul. Nimic nu va mai fi la fel.

Capitolul 2

A doua zi, devreme, porţile cetăţii se zăreau nedesluşit în depărtare. Laban îşi prinse haina în jurul gâtului pentru a se proteja de răcoarea dimineţii. Cu fiecare pas pe care-l făcea se simţea şi mai tensionat. Nu va întâmpina greutăţi să-i convingă pe bătrânii cetăţii de faptul că documentele erau reale. Pecetea tatălui său pe pergament era o dovadă suficientă şi atâta vreme cât Betuel îşi va ţine gura... Îşi strânse din nou haina, aruncând o privire în urma lui, la ispravnicul tatălui său – ispravnicul lui acum. Omul avea să-i fie credincios. Toţi slujitorii preferau conducerea lui, nu a fratelui său. Fără îndoială, cel care purta numele tatălui său era un bărbat moale. Nu chiar lipsit de isteţime, însă era un ţărănoi neîndemânatic, al cărui talent era doar acela de a îngriji de oi.

Cu toate astea, Laban strânse mai tare sub braţ desaga cu pergamente, ca şi cum ţinându-le aproape şi-ar fi putut proteja averea. Vor crede ce le va spune. Sigur că vor crede.

Un fior îi străbătu trupul în timp ce un şir de femei tinere trecu pe lângă el purtând ulcioare pe umeri, îndreptându-se spre fântâna din afara cetăţii. Printre ele, o zări şi pe Rebeca, împreună cu Selima, slujnica ei. Răsuflă uşurat când aceasta trecu mai

departe, fără să îl mai supună unei noi confruntări. Ea fusese singura care ţinuse sus şi tare că întâiul-născut, Betuel, ar trebui să primească binecuvântarea din partea tatălui lor şi încercase să-i convingă atât pe el, cât şi pe Betuel că avea dreptate. Din fericire, încetase să-l mai ameninţe că va da totul în vileag înaintea bătrânilor cetăţii. Soarta ei se afla în mâinile lui, iar ea ştia asta.

Ridică din umeri, încercând să-şi alunge din minte acele gânduri, însă tensiunea nu-l părăsi. Greutatea vinovăţiei apăsa asupra lui. Era ridicol, desigur. Nu făcuse nimic rău. De fapt, făcuse cel mai bun lucru pentru a-şi proteja familia.

Urmări silueta graţioasă a Rebecăi ieşind pe porţi şi îndreptându-se spre fântână, în timp ce el însuşi se apropie de poartă. Frumuseţea ei întrecea frumuseţea oricărei alte tinere din Haran şi deja primise cereri de la câţiva bărbaţi ce erau dornici să plătească pentru privilegiul de a se căsători cu ea. Zâmbi, mulţumit de faptul că tatăl ei nu acceptase oferta olarului, care-i ceruse mâna pentru fiul lui, Naveed. Frumuseţea Rebecăi îşi avea locul în palatele împărăteşti.

Însă planurile pentru sora sa trebuiau amânate pe altă dată. Oftă, privi spre slujitorul său şi păşi pe poartă pentru a-i întâlni pe bătrânii cetăţii.

— Salutări, Laban, fiu al lui Betuel. Ai venit pregătit pentru a lua locul tatălui tău printre noi?

Guvernatorul-şef al palatului îi arătă scaunul pe care tatăl său obişnuia să-l ocupe în calitate de mai-mare al breslei negustorilor.

— Sunt pregătit, Kenan.

Întinse documentele mai-marelui bătrânilor cetăţii şi se aşeză pe scaunul ce i se oferise.

— Totul e în regulă, vei vedea.

Se lăsă pe spate, încrezător că documentele pe care fratele său le semnase alături de pecetea tatălui său arătau autentice chiar şi pentru cel mai critic ochi.

Guvernatorul studie pergamentele, trecându-şi degetul peste pecetea de la bază. Laban aşteptă, silindu-se să rămână calm, să respire normal, ca nu cumva să-şi dea pe faţă neliniştea. Dacă

aceşti oameni i-ar fi descoperit înşelăciunea, putea sfârşi prin a-şi pierde locul de cinste şi, chiar mai rău, prin a fi întemniţat. Însă nu trebuia să ştie ei întreg adevărul. Oricare dintre ei ar fi procedat la fel.

— Totul pare a fi în ordine, spuse omul în cele din urmă.

Adună sulurile şi le puse înapoi în desagă.

Laban o întinse ispravnicului său, uşurat. Se aşeză la loc, ascultând în timp ce bătrânii cetăţii începură să discute despre treburile zilei.

Ceasurile dimineţii se scurseră şi soarele se ridică tot mai sus pe cer, iar adunarea luă sfârşit. Bărbaţii plecară fiecare la treburile lor. Laban se îndreptă spre scările ce duceau spre străzile de sub poarta cetăţii. Simţi o atingere pe braţ şi se întoarse.

— Laban, fiu al lui Betuel.

Unul dintre bătrânii cetăţii se apropiase de el.

— Da, domnul meu.

— Aş vrea să stau de vorbă cu tine.

Inima lui Laban tresări, cuprinsă de nesiguranţă, însă, observând expresia de pe chipul bărbatului, se linişti şi păşi alături de el prin poartă, spre strada principală a Haranului.

— Îmi pare rău pentru pierderea tatălui tău, odihnească-se în pace.

Bărbatul îşi plecă creştetul, într-un gest cuviincios de întristare.

— Mulţumesc, domnul meu. Îi simţim lipsa.

Laban îşi duse o mână la frunte, arătând că era în asentimentul celuilalt.

Păşiră în tăcere câteva clipe, trecând pe lângă un brutar ce căra pe un platou de lemn o tavă încărcată cu produse de brutărie, îndreptându-se spre taraba sa din piaţă, în timp ce copii fără căpătâi alergau în sus şi-n jos printre oameni, aproape răsturnând tava bărbatului. Laban privi spre cer, înfrânându-şi tendinţa de a-l zori.

— Am discutat cu tatăl tău despre posibilitatea unei căsătorii a surorii tale cu fiul meu, Dedan.

Bărbatul își drese glasul și, deși Laban îi căută privirea, acesta i-o evită.

— Care a fost răspunsul tatălui meu în această chestiune?

Laban citi răspunsul pe chipul bărbatului, văzându-i expresia alunecoasă. Tatăl său probabil că îl considera un mincinos și înșelător pe acest om și era sigur că n-ar fi dat-o niciodată pe Rebeca fiului unui astfel de om.

— Doar că avea de gând să mai cântărească câteva oferte.

În cele din urmă, omul se opri și se uită la Laban.

— Sunt pregătit să ofer orice-mi vei cere. Cred că o asemenea alianță va fi spre beneficiul ambelor case.

Tulburarea de mai devreme începu să se risipească, un sentiment de încredere luându-i locul.

— Fiul meu este nerăbdător s-o întâlnească pe sora ta.

Laban își trecu o mână peste barbă. Dacă acționa pripit în privința asta, ar fi întâmpinat opoziție din partea Rebecăi și, probabil, și din partea lui Betuel. Ridică o sprânceană, prefăcându-se a șovăi.

— Mă tem că acesta este un subiect cu care nu sunt încă atât de familiarizat pe cât ar trebui să fiu. Să-mi fie cu iertare, domnul meu, însă treburile tatălui meu încă nu sunt puse în ordine. Trebuie să mă consult cu fratele meu mai mare asupra acestei chestiuni înainte de a-ți da un răspuns.

— Credeam că documentele indică faptul că aceste decizii îți aparțin.

Scepticismul îi acoperi trăsăturile, făcând inima lui Laban să bată mai repede.

— Așa este, îmi aparțin. Însă așa cum spuneai, tatăl meu a avut mai multe oferte, iar eu n-am avut încă vreme să le cumpănesc.

Pe fruntea acoperită de turban îi apărură broboane de sudoare.

Bărbatul încuviință, părând satisfăcut.

— Desigur. Înțeleg.

Se întoarse și dădu să pornească în direcția opusă, iar Laban răsuflă ușurat.

— Însă nu mă lăsa să aștept prea mult.

Îl privi tăios.

— Nu sunt un om răbdător de felul meu.

***

— Vom porni la sfârşitul săptămânii.

Laban se rezemă de canatul uşii ce separa bucătăria de zona în care primeau oaspeţii la masă. Era chiar locul unde tatăl Rebecăi obişnuia să prezideze întâlnirile de familie şi să conducă afacerile urgente ale consiliului. Însă nu trecuseră decât câteva zile de când trupul tatălui ei îşi găsise odihna în mormântul familiei, iar Laban deja îi întorsese lumea cu susul în jos.

— Luaţi tot ce aveţi nevoie pentru mutarea în casa lui Nahor, în Padan-Aram.

Casa bunicului lor din Padan-Aram, cetatea lui Nahor, era cu mult mai mare decât casa lor din Haran, care adăpostea şi palatul împăratului cu reşedinţa guvernatorilor, ceea ce făcea ca cetatea Haran să fie mai aglomerată.

Rebeca se întoarse de la masa pe care frământa aluatul pentru micul dejun de a doua zi şi îşi mută privirea de la Laban la mama ei, care era aşezată la masă, tăind smochine.

— Pentru ce să ne mutăm? Haran este casa noastră.

Rebeca îşi afundă podul palmei în aluatul moale, însă asta nu-i alungă deloc tensiunea pe care o simţea în inimă.

— Dacă fratele tău consideră că trebuie să ne mutăm, hotărârea îi este întemeiată.

Mustrarea mamei sale o îndurera. Rebeca se certase cu Laban toată viaţa sa. Nu era gata să-l urmeze fără a pune întrebări. Lovi mai tare aluatul, întorcându-l, alungând durerea pe care o resimţea ori de câte ori se gândea la tatăl ei.

— Nu vom pleca toţi. Nu toţi odată, îi spuse Laban Nuriei, ca şi când Rebeca n-ar fi fost în încăpere. Dar vreau s-o iei pe Rebeca şi pe slujnicele ei şi să părăsiţi cetatea. Farah va rămâne cu mine o vreme. Lumea va înţelege, având în vedere perioada asta de jale.

Laban făcu câțiva pași prin bucătărie, apoi, ca și când s-ar fi răzgândit, se întoarse în același loc și-și rezemă mâna de canatul ușii.

Rebeca se răsuci pentru a da ochii cu el, înfigându-și în șolduri mâinile pline de făină.

— Nu mă poți scoate din viața ta trimițându-mă departe. Mai întâi trebuie să-mi găsești un pețitor potrivit.

Dacă pleca, Laban era posibil să-și neglijeze această responsabilitate față de ea.

— Tu nu vii cu noi?

Sprâncenele groase ale Nuriei se încruntară, iar gura i se strânse într-o linie subțire.

— Am să vin pe la voi, curând. Odată ce lucrurile vor fi puse în ordine aici, ne vom muta și eu și Farah. Rebeca așeză aluatul într-un bol de lut și-l acoperi cu un ștergar, refuzând să-și privească fratele.

— Încă n-ai răspuns la întrebarea mea.

Se îndreptă spre locul unde ședea mama ei și, încrucișându-și brațele pe piept, se întoarse cu fața spre el.

— De ce să plec?

Îl va găsi pe Betuel și-l va ruga s-o ajute să rămână aici. Locuise în Haran cea mai mare parte a vieții. Prietenele ei erau aici.

— Este un loc mai sigur pentru tine. Până când am să aleg pe cineva din suita de pețitori care s-au oferit, este mai bine să nu te afli în cetate.

O bătaie la ușa din față îi înfrână protestele. Laban se îndreptă spre camera de zi, în timp ce un slujitor se duse să vadă cine era la ușă. Rebeca privi la mama ei, însă nu băgă în seamă semnul pe care aceasta i-l făcu și prin care o avertiza să rămână unde era. Păși încet pe lângă perete și se aplecă ușor ca să vadă și să audă ce se petrecea după colț.

— Baruc, bine ai venit, prietene. Intră. Ia loc la masă cu noi.

Laban îl îmbrățișă pe olar și-l sărută pe ambii obraji, făcându-i semn să se așeze între perne.

— Nu, nu. Nici nu mă gândesc să abuzez de ospitalitatea ta atât de târziu.

Olarul îşi trecu o mână tremurândă peste barbă, privindu-şi fix picioarele.

— Doar că mă gândeam... adică... Naveed al meu este nerăbdător să-ţi afle răspunsul.

Bărbatul îşi ridică ochii, iar Rebeca surprinse privirea plină de speranţă din ochii săi. Tatăl lui Naveed îi ceruse mâna încă înainte de moartea tatălui ei, iar acum Laban era acela care trebuia să-i dea un răspuns. Aşteptă, ţinându-şi suflarea.

Laban încuviinţă şi-şi puse o mână pe umărul bărbatului.

— Îmi pare rău că te-am lăsat să aştepţi, prietene. Cu siguranţă, fiul tău este un bărbat vrednic, care ar face mândră pe orice femeie.

Nu şi pe sora ta, însă. Ştia, după oftatul lui Laban că acesta n-avea intenţia de a o da de soţie fiului olarului, care era al treilea născut şi care urma a moşteni puţină avere, trăind modest, aproape în sărăcie, pentru tot restul vieţii.

— Însă mă tem că suma pe care ai oferit-o pentru mâna Rebecăi a fost deja depăşită chiar săptămâna asta de câţiva alţi taţi care au aceeaşi năzuinţă. Dacă nu poţi oferi mult mai mult decât ai oferit deja...

Pe chipul olarului se aşternu o expresie de dezamăgire în timp ce clătină din cap.

— Ţi-am oferit tot ce am putut pune deoparte. Mă tem că trebuie să-mi retrag cererea.

Se înclină şi se întoarse spre uşă, aruncând înapoi o privire scurtă.

— Mulţumesc pentru *ospitalitatea* ta.

Ieşi din casă înainte ca Laban să poată răspunde.

Rebecăi nu-i scăpă sarcasmul omului, nici furia direcţionată spre fratele ei. Oare câţi bărbaţi din Haran aveau să fie ofensaţi de faptul că stabilise un preţ prea mare pentru ea? Oare din cauza asta dorea ca ea să părăsească cetatea, pentru a-şi vedea de treburile lui fără ca ea să afle şi să fie nevoită a da ochii cu oamenii buni pe care el îi ofensase în felul acesta, odată căsătorită?

— Foarte bine.

Glasul mamei sale se auzi din spatele ei. Oare când se apropiase ca să asculte şi ea?

— Naveed era fiul unui olar sărac. N-ar fi fost niciodată în stare să-ţi poarte de grijă aşa cum meriţi.

Obrajii Rebecăi se îmbujorară de la furia pe care o simţea, un sentiment mult prea familiar în ultima vreme.

— Naveed era un om bun. Mai bine un bărbat sărac şi bun decât unul bogat şi rău.

— Acum nu mai contează, spuse Laban, alăturându-li-se din nou în bucătărie. Împachetaţi-vă lucrurile. Plecaţi în trei zile.

***

O dureau braţele de la atâta ridicat şi cărat coşuri grele în căruţele trase de măgari, încărcate cu haine, ustensile de gătit şi lână spălată pentru ţesut, reluând mai apoi aceeaşi trudă, în sens invers, odată ce caravana ajunse la noul cămin al mamei sale. Cetatea lui Nahor din Padan-Aram era situată într-o vale luxuriantă, înconjurată de dealuri mai înalte. Fostul cămin al bunicilor ei ocupa una dintre secţiunile mai bogate şi mai spaţioase ale cetăţii, însă mirosea a umezeală, din cauză că fusese nelocuit atâta vreme.

Parte din mobilierul folosit de bunicul ei, Nahor, de soţia şi concubina acestuia şi de copiii lor încă se mai afla în multe dintre încăperi.

Rebeca exploră vasta proprietate în timp ce slujitorii se agitau în jurul ei, măturând şi aranjând lucrurile după indicaţiile mamei ei. Aerul era mai curat aici decât în Haran şi era mai puţină gălăgie, căci casa era situată departe de pieţe şi de atelierele mai urât mirositoare. Trase adânc aer în piept. Camera ei de ţesut era mai mare şi mai aerisită, iar priveliştea de la fereastra dormitorului ei era frumoasă. Ar trebui să-i mulţumească lui Laban că le trimisese aici, însă fără-ndoială că nu-l va putea ierta o bună bucată de vreme, aşa că nici vorbă de aşa ceva.

Ieşi în curte, unde Debora şi Selima începuseră pregătirile pentru masa de seară. Căruţele trase de măgari stăteau afară, în curte, goale acum, iar animalele fuseseră ţesălate şi molfăiau fân în staulele mari de lângă casă. Se alătură Selimei lângă piatra de moară şi turnă grăunţele într-un vas de lut.

— Cred că m-aş putea obişnui să trăiesc aici, spuse Rebeca, adăugând ulei la făină şi amestecându-le.

— Este atâta loc. Şi miroase mai bine.

Trasă un arc cu mâna.

— Dar nu-i spune lui Laban că am zis asta.

Strâmbă din nas şi Selima râse.

— Taina ta este în siguranţă, stăpână.

Selima apucă piatra de moară şi se apucă de lucru, legănându-se din tot trupul în timp ce râşnea grăunţele.

— E mai bine ca animalele să se afle într-un staul separat de casă, decât dedesubt.

— Mi-e dor de zgomotul pe care-l fac cămilele atunci când râgâie.

Debora râse, iar Selima i se alătură.

— Cred că animalele miros mai bine decât unii oameni, spuse Rebeca.

Printre aceştia, propriul ei frate, cu toate că Laban folosea multe uleiuri înmiresmate pentru a-şi ascunde mirosul trupului. Ceea ce ajunsese ea să dispreţuiască la el era mirosul înşelăciunii sale.

— Credeam că-ţi plac mirosurile de mir şi sudoare.

Debora se aplecă deasupra cuptorului de lut, aţâţând focul cu un ţăruş.

— Îmi place mirosul de râu şi de trup spălat.

Rebeca zâmbi, bucurându-se de tovărăşia acestor femei. Până şi Naveed şi-ar fi putut ridica standardele de curăţenie, cu toate că oricum îi întrecea pe câţiva.

Naveed. Era surprinsă de faptul că nu-i ducea dorul, nici lui, nici cererii lui în căsătorie. De fapt, nu se putea gândi la niciun bărbat din Haran pe care să-l fi plăcut. Trase încet aer în piept

în timp ce privi prin porţile curţii, în direcţia Haranului. Nici măcar casele în formă de conuri nu erau vizibile de la distanţa asta, doar un drum ce şerpuia în afara cetăţii, subţiindu-se pe măsură ce se pierdea în zare.

— Mă întreb pe cine va alege fratele tău pentru tine.

Comentariul Selimei îi spulberă gândurile. Selima era obsedată de nunţi şi de ideea de căsătorie.

— În ochii lui sunt ca o cămilă valoroasă. Mă va vinde aceluia care are punga mai groasă.

— Iar pentru o asemenea pungă ar trebui să fii recunoscătoare. Este dovada că fratelui tău îi pasă de bunăstarea ta.

Tonul caustic al mamei sale îi dădu brusc o durere de cap. N-o auzise apropiindu-se.

— Fratelui meu îi pasă numai de averea pe care i-o pot aduce.

Deşi nu putea dovedi asta, bănuia că Laban reţinuse o parte din aurul pe care ea îl câştigase de pe urma ţesăturilor pe care le lucrase ea, chiar dacă acesta se dăduse peste cap să o lămurească că-i încredinţase suma întreagă.

— Fratele tău crede că meriţi să fii soţia unui prinţ.

Mama ei păşi mai aproape, purtând în braţe un coş cu lână. O studie pe Rebeca din cap până-n picioare.

— Deşi cu răzvrătirea asta ce-o văd la tine, ar trebui să te bucuri că Laban te-a îndepărtat de Haran. Limba asta a ta te va vârî într-o mulţime de necazuri, fiica mea. Să nu spui că nu te-am avertizat.

Traversă curtea cu paşi apăsaţi şi intră în casa răcoroasă.

Rebeca privi în urma ei, uluită. De ce oare vorbele mamei ei o dureau acum mai mult ca niciodată? Toată viaţa îi îndurase disprețul. Însă până acum o ocrotea Abba.

Înghiţi greu când simţi atingerea mâinii Deborei pe braţ.

— Nici ea nu crede chiar tot ce spune, stăpână, îi şopti Debora la ureche.

Însă Rebeca ştia mai bine.

— Nu-mi doresc să fiu o prinţesă răsfăţată. Vreau un bărbat care să se poarte frumos cu mine. Un bărbat de nădejde.

Rostise cuvintele cu capul îndreptat spre casă, sigură că mama ei o auzea.

— Într-o zi ai să-mi mulţumeşti, strigă mama ei dinăuntru, pe un ton care nu îngăduia nicio umbră de îndoială.

Rebeca întoarse spatele spre casă şi privi la Debora, refuzând să continue discuţia începută de mama sa. Ce putea spune la asemenea cuvinte? Debora îşi puse un braţ în jurul umerilor ei şi o trase spre cercul femeilor, unde Selima, ridicând capul de la roata de moară, o privea cu o expresie serioasă pe chipul de obicei zâmbitor. Până şi slujnicele ei erau sătule de ieşirile Nuriei. Cu Laban aflat departe şi tatăl ei mort, mama sa devenise tot mai ursuză.

Debora, doica ei încă de la naştere, îi era mai apropiată decât îi fusese vreodată Nuria, mama ei. Iar Selima, fiica Deborei, îi era mai mult soră decât slujnică, deşi convenienţele îi dictau să o trateze ca atare.

Rebeca luă din făina măcinată de Selima şi începu să o cearnă. Lucră în tăcere câteva clipe apoi, privind în depărtare, zări un bărbat venind pe drumul spre casa lor.

— Vine cineva.

Puse vasul deoparte şi merse până la marginea curţii ca să vadă mai bine. Bărbatul se apropie. Rebeca ar fi recunoscut pasul agale al omului dintr-o mie de oameni.

— Este Betuel!

Luă un ştergar de pe laviţă şi-şi şterse mâinile în timp ce o zbughi spre el.

În câteva clipe ajunse la el, cu răsuflarea întretăiată, şi se aruncă în braţele lui.

— Cât de mult mi-ai lipsit, Betuel! Şi acum eşti aici!

El o prinse în braţe şi o învârti în aer, aşa cum făcea cu ea de când era mică.

— Laban m-a trimis ca să am grijă de tine.

O lăsă din braţe şi îi îndepărtă o şuviţă de păr de pe faţă.

— La orice casă trebuie să fie un bărbat.

Ea se agăţă de braţul lui.

— Şi nu mi-aş putea dori ocrotirea altui bărbat.

Cu Betuel în preajmă, mama ei trebuia să-şi mai înfrâneze limba. Atât tatăl ei, cât şi acest frate, impuneau un respect pe care Rebeca nu reuşise să-l câştige. O singură privire din partea lui urma să reducă la tăcere cuvintele nechibzuite ale mamei sale.

Zâmbi privind în ochii lui gânditori, încântată când el îi făcu cu ochiul.

— O să-ţi găsim un soţ bun, Beca. Am eu grijă de asta.

— Dacă-l vei ajuta pe Laban să hotărască, ştiu că totul va fi bine.

Betuel putea judeca într-o clipită caracterul unui om. Ce bine ar fi fost ca viitorul ei să fi rămas pe mâna lui.

— Haide dar, e timp destul să-ţi faci griji cum să mă protejezi. Probabil că ţi-este foame, iar masa de seară e aproape gata.

Îi zâmbi din nou, uşurată pentru faptul că alesese să vină la ele, în loc să se izoleze în iubitele sale dealuri, ca să fie singur cu oile lui.

El îşi frecă pântecul cu o mână.

— Aş putea mânca o capră întreagă.

Ea râse.

— Ei bine, din nefericire, va trebui să te mulţumeşti cu o supă de linte.

— Dreasă aşa cum îmi place mie?

Pusese întrebarea de parcă el ar fi fost un băieţel, iar ea ar fi fost din nou fetiţa care învăţa să pregătească bucatele preferate ale tatălui său, mulţumită şi mândră atunci când reuşea să-i scoată un zâmbet.

Ea îl bătu uşor pe braţ, dusă pe gânduri, dorindu-şi ca tatăl lor să fie şi el acolo.

— Dreasă exact aşa cum îţi place ţie.

Porniră agale spre casă.

Capitolul 3

Un ulcior mare se odihnea pe umărul Rebecăi. Îl îndreptă cu o mână în timp ce porni pe drumul ce ducea la gura căscată a fântânii. Trecuseră câteva luni de când îi fusese îngăduit să călătorească la fântâna aflată în afara cetăţii Haran, cea pe care o folosise zilnic atunci când locuise în cetate. Se săturase să se tot roage de Laban să-i îngăduie libertatea de a se întoarce la această sarcină. Chiar şi acum, i se permitea s-o facă doar însoţită de trei slujnice, ca şi cum ar fi fost o floare rară pentru care Laban îşi făcea griji că va fi culeasă dacă n-o ţinea îngrădită şi ocrotită.

Iritarea o făcea să strângă mai tare mâna pe ulcior, în timp ce vocile femeilor din sat se auzeau tot mai clar, tonurile lor diferite răsunând cu ecou între zidurile de piatră ale cavernei. Printre ele recunoscu glasul piţigăiat al prietenei ei, Iltani.

— Rebeca!

Iltani i se alătură cu paşi şovăielnici când ajunse la ultima treaptă şi aşteptă ca Rebeca să-şi coboare vasul pe pământ pentru a-i da sărutarea de salut.

— Am crezut că n-o să te mai vedem niciodată aici! Unde te-a ascuns fratele acela al tău?

— La casa bunicului meu, în Padan-Aram.

Ştia că Iltani aflase deja lucrul acesta.

— Dar de ce? Te-a luat din mijlocul prietenelor. Coborâtul şi urcatul treptelor ăstora nu mai este la fel fără tine.

Iltani râse nestingherită, iar ochii îi dănţuiră de o plăcere evidentă.

— Te bucuri pentru ceva anume. Spune-mi.

Zâmbetul lui Iltani se lăţi, însă când întâlni privirea Rebecăi, deveni serioasă.

— S-ar putea să nu crezi că veştile mele sunt bune.

— Sigur că mă bucur! Ceea ce te bucură pe tine, mă bucură şi pe mine.

Cu toate acestea, nu putea scăpa de un sentiment prevestitor de rău.

Iltani trase adânc aer în piept şi-l expiră cu zgomot.

— Sunt logodită cu Naveed! Ne vom căsători anul acesta. Tatăl lui deja plănuieşte să adauge la casa lui câteva încăperi pentru noi.

— Credeam că Naveed se va muta după ce se va căsători.

Cuvintele îi ieşiră de pe buze înainte de a le opri. Nu putea avea nicio pretenţie la Naveed. Fuseseră prieteni în copilărie şi, în ciuda încercărilor lui de a se căsători cu ea, acele planuri se schimbaseră demult.

— Este adevărat că Naveed nu primeşte moştenirea de întâi-născut, însă este bun în meseria tatălui său, iar tatăl său vrea să-l păstreze lângă el.

Iltani îşi cufundă vasul în apă, îl umplu şi-l aşeză pe umăr cu mişcări graţioase.

— Nădăjduiesc că vei veni la nuntă.

— Desigur. Voi fi onorată.

Îi zâmbi, însă rămase tăcută în timp ce fata continuă să-i vorbească despre nuntă. Era bucuroasă pentru Iltani, sincer. Însă înţepătura geloziei pe care o simţea în inimă îi râdea în nas. În lunile ce trecuseră de la moartea tatălui ei şi mutarea lor în Padan-Aram, Laban refuzase prea mulţi peţitori, nădăjduind că va veni unul care să ofere şi mai mult.

— Vii?

Iltani urcă câteva trepte şi privi în urmă peste umăr, spre locul unde se afla Rebeca, la marginea apei.

— Mergi înainte. Vin şi eu imediat.

Îşi aplecă vasul în apă şi aşteptă să se umple.

— Te vei duce la nuntă? întrebă Selima în timp ce grupul de fete ce o înconjura pe Iltani se îndepărta.

Rebeca îşi umplu vasul, îl ridică pe cap şi aşteptă ca Selima să facă la fel.

— Dacă Laban îmi va îngădui, voi merge.

Faptul că Iltani se căsătorea înaintea ei nu conta. Nu dorea să lase mâhnirea să o cuprindă. Deşi la vârsta de aproape douăzeci de ani, aşteptase destul.

— Dar, adăugă în timp ce-şi începură lungul urcuş spre suprafaţă, dacă nu-mi va îngădui, nu voi fi dezamăgită.

***

Soarele îşi revărsa lumina dinspre apus când Rebeca îl găsi, în cele din urmă, pe Laban singur în curtea casei. Slujitorii adunaseră rămăşiţele de la ultima lor masă a zilei, iar fratele ei şedea lângă foc, cu o pipă din lut în mână. Îşi netezi poalele în timp ce se aşeză pe banca de piatră din faţa lui.

— Nădăjduiesc că ai avut o zi rodnică astăzi cu neguţătorii.

Laban îşi duse pipa la buze şi trase în piept fumul frunzelor de mac, apoi îi dădu drumul afară.

— Veşmintele femeieşti pe care le-ai ţesut au adus un câştig bunicel.

Zornăi punga pe care o avea legată la brâu.

— Îndemânarea ta a crescut simţitor venitul familiei.

O privi, iar ea zări o sclipire de afecţiune în ochii lui întunecaţi, ceva ce nici nu mai ştia de când nu mai văzuse la el, oricum de dinainte de moartea tatălui lor.

Laban puse pipa pe bancă, lângă el, şi luă în mână punga, îi desfăcu băierile şi răsturnă în palmă câteva monede de aur,

întinzându-i-le. Ea le primi şi le lăsă să cadă într-un buzunar al robei sale.

— Mulţumesc.

Rămase surprinsă de puterea sentimentelor ce-o încercară urmărindu-i gesturile. Poate că fratele ei chiar îi dorea binele.

— Ai câştigat pe merit.

Îşi ridică din nou pipa şi pufăi din ea.

— Pune-le deoparte, pentru viitorul tău. Când vei pleca din casa asta în casa soţului tău, nu vei merge cu mâna goală.

Rebeca privi dincolo de Laban, spre lumina tot mai palidă a soarelui în amurg, iar inima îi tresări. Totuşi, cât de adesea nu-i mai spusese el acelaşi lucru şi totuşi nici până în clipa de faţă nu acţionase în niciun fel? Ori de câte ori ea îi încredinţa un veşmânt nou sau o bucată de material colorat pentru a-l vinde negustorilor străini, el îi dădea în schimb aceeaşi sumă şi spunea acelaşi lucru. Până acum însă niciun bărbat nu venise s-o ia de nevastă, în toţi cei cinci ani care se scurseseră de când atinsese vârsta măritişului. Se temea că Laban avea de gând s-o ţină până când frumuseţea îi va păli şi va fi prea târziu.

— Apropo, făcu ea, încercând să-şi ascundă frustrarea, când ai de gând să găseşti un soţ pentru mine, frate? Ai refuzat toţi petitorii care au venit să mă ceară, până la ultimul. Bărbaţii vor ajunge să creadă că am cine ştie ce cusur, dacă nu acţionezi curând. De ce tot amâni?

El se feri s-o privească în ochi, trăgând prea cu nesaţ din pipă. Se înecă şi tuşi câteva clipe bune. Ea turnă apă într-un vas şi-i dădu să bea. În cele din urmă o privi, însă privirea îi alunecă îndată dincolo de ea, ca şi când n-ar fi avut curajul să se uite în ochii ei.

— Spune-mi adevărul, Laban. M-am săturat să tot aştept după tine.

Se înfuriase, recunoscându-i surâsul slab ce se iţea printre cârlionţii bărbii. Laban clătină din cap.

— Ai dreptate, ca întotdeauna, surioară. Nu m-am gândit decât la binele tău. Ce fel de om aş fi dacă te-aş condamna la o viaţă de sărăcie?

Se aplecă înainte şi-i atinse genunchiul. În ochi avea acea privire prin care încerca parcă s-o farmece, privirea pe care se săturase s-o vadă la el atunci când dorea s-o împace.

— Nu toţi bărbaţii care vin sunt săraci. Însă mă tem că fratele meu aşteaptă prea mult. Vreau să acţionezi acum.

Laban se îndepărtă de ea şi-şi răsuci pipa între degete, privind la frunzele ce mocneau, de parcă acolo ar fi putut găsi înţelepciunea. Se aşternu tăcerea, întreruptă doar de sunetul glasurilor ce veneau din casă şi de pârâitul focului ce ardea în cuptorul de piatră din curte.

În cele din urmă îşi ridică privirea.

— Voi trimite slujitori în Ur, la rudeniile noastre îndepărtate, să vadă dacă putem lega vreo alianţă în felul acesta.

— Nu vreau să mă căsătoresc cu o rudenie îndepărtată sau să mă întorc în ţinutul de unde am fost siliţi să plecăm. Pentru ce nu poţi alege pe cineva de pe aici? De ce vrei să mă trimiţi departe?

— Ai fi ales un om ca Naveed, care nu va moşteni nimic de la tatăl său şi care nu are mijloace de a câştiga ceva în viaţă? Bărbaţii care m-au căutat nu au putut oferi ceva mai bun.

— Naveed este logodit cu Iltani.

O surprinse emoţia spontană ce o cuprinsese. Se bucura pentru Iltani. Chiar se bucura.

Laban ridică întrebător din sprânceană, un semn sigur că nu aflase această veste.

— Ei bine, atunci lucrurile sunt rezolvate în dreptul lui.

Zâmbi, vârându-şi pipa înapoi în gură, trase din ea şi dădu fumul afară.

— Într-o zi îmi vei mulţumi că l-am refuzat. Însă nu te îngrijora, surioară dragă. Te vei căsători curând.

Rebeca îşi frământă între degete ţesătura robei. Se auziră nişte glasuri care se apropiau şi, înainte de a putea răspunde, mama ei şi soţia lui Laban, Farah, purtând coşuri încărcate cu lână, li se alăturară, aşezându-se pe băncile din apropiere.

— Am picat când nu trebuia?

Mama ei îi zâmbi lui Laban în timp ce scoase lâna din coşuri şi începu, împreună cu Farah, să separe fâşiile.

Luna îşi iţea şi-şi ascundea faţa în spatele norilor, luminând şi umbrind curtea. Aerul nopţii îi învălui cu răcoarea sa, însă obrajii Rebecăi erau fierbinţi din cauza atitudinii insolente a lui Laban. Se ridică tremurând, incapabilă să împartă căldura aceluiaşi foc cu mama ei şi fiul favorit al acesteia.

— Mă scuzaţi.

Intră grăbită în casă, trecu pe lângă slujitorii care trebăluiau şi străbătu coridorul, spre încăperile ei de dormit. Se întoarse când auzi zgomot de paşi în urma sa şi o văzu pe Selima venind spre ea.

Intră în odaie şi se lăsă greu pe pat. Rezemându-se de perne, pufni furioasă.

— M-am săturat de şiretlicurile lui. Laban mă foloseşte pentru propriile câştiguri. Sunt captivă în casa asta!

Deznădejdea o învălui precum un linţoliu îmbibat de apă.

Privi pe fereastră la cerul lipsit de stele. Se simţea iz de ploaie în aer şi avea impresia că veşmintele îi sunt umede.

— Nu merit oare să mă căsătoresc, Selima?

— Stăpână, orice bărbat cu judecată ar fi onorat să te ia de nevastă.

Selima luă o pernă şi o umflă între degete. Era o fată destul de drăguţă, însă nu suficient de înstărită ca să se poată căsători după bunul plac, decât dacă Rebeca ar fi eliberat-o şi Laban i-ar fi găsit un soţ.

Gândul o deprimă şi mai mult. Nu-l putea determina pe Laban să acţioneze nici măcar pentru ea, darămite să ajute o slujnică. Se îndreptă spre fereastră, dorindu-şi ca ploaia să vină odată şi să scape de umezeala din aer.

Îşi ridică privirea şi oftă prelung, eliberându-se de furie.

Dumnezeul strămoşului nostru Sem, ajută-mă să mă căsătoresc cu un bărbat onorabil, nu cu unul ales cu lăcomie de fratele şi mama mea.

Lăsă rugăciunea să-i izvorască din inimă, întrebându-se dacă prinsese aripi şi pornise spre Acela despre care învăţase pe genunchii tatălui ei. Oare exista cu adevărat? Laban ar fi încercat

să-L mulțumească, dacă exista. Însă Laban încerca să împace toți zeii Haranului.

O cuprinse îndoiala. Dacă cuvintele lui Laban erau adevărate – și nu putea avea încredere în ele – oare era cu putință să se afle curând în casa soțului ei? Cât de curând? Pentru o scurtă clipă, nădejdea o însufleți. Va crede doar atunci când va vedea cu ochii ei.

Capitolul 4

Rebeca se aplecă asupra pietrei de moară şi apucă mânerul de lemn, învârtind piatra pentru a măcina boabele de grâu. Făcea munca asta deja de atâta vreme, încât simţea un junghi în spate. Se îndreptă, încercând să alunge durerea. Trecuseră trei săptămâni de la discuţia cu Laban, iar acesta nu mai pomenise nimic despre viitorul ei.

Nu avea încredere în Laban.

Se auziră paşi în casă şi glasul slujitorilor ce se apropiau.

— Aici erai.

Debora se apropie şi-i făcu semn să se dea la o parte.

— Arăţi istovită. Lasă-mă pe mine.

Îşi puse un covoraş de lână sub genunchi şi apucă mânerul de lemn al pietrei de moară cu amândouă mâinile.

Rebeca se lăsă pe bancă şi oftă adânc.

— Soarele dogoreşte tare astăzi.

Îşi şterse cu marginea şalului broboanele de sudoare de pe frunte.

Debora îşi ridică privirea la ea.

— Am crezut că astăzi Selima va face treaba asta. Nu plănuiai să mergi la piaţă cu mama ta?

Rebeca scutură din cap.

— Mama nu-mi doreşte tovărăşia. Cred că ea şi Farah consideră că eu nu aş fi de acord cu planurile lor.

Îi scăpă un oftat de pe buze, fără să şi-l poată reţine.

— Poate că vor să-ţi facă o surpriză. Dacă Laban ţi-a găsit un peţitor, poate că acum îţi cumpără daruri de logodnă. Ştii cât de mult îi plac mamei tale surprizele.

— Mamei mele îi place să-mi ascundă unele lucruri; poate la asta te gândeşti când vorbeşti de surprize.

Rebeca râse amar.

— Chiar crezi că Laban ar fi făcut ceva ca să-mi găsească un soţ? Părerea mea este că şi-a scos cu totul din minte lucrul acesta.

— N-ai de unde să ştii. Bărbaţii nu acţionează când şi cum credem noi că ar trebui s-o facă.

Pietrele scrâşniră sub mâna Deborei. Se opri ca să mai adauge câteva grăunţe între ele.

— Tatăl meu aşa făcea. Dacă-i ceream ceva, îmi dădea repede şi cu mână largă. Lui Laban îi face plăcere să mă ia în derâdere.

Începu să măsoare curtea cu pasul, privind spre dealuri, de unde Laban urma a se întoarce curând. Trecuse pe la turmele de oi.

— Poate că ar trebui să cer ajutorul lui Betuel.

Dacă fratele ei ar fi rămas aici, poate că ar fi putut apela la sprijinul lui.

— Betuel are temeiuri bune să locuiască pe dealuri, stăpână. Ştii bine cum îl face Laban să se simtă.

— Ca şi când n-ar fi bun de nimic altceva decât să păstorească turmele.

Oftă.

— Dar Laban nu se încrede în el nici măcar în privinţa asta. A plecat acum trei zile să inspecteze turmele fără să-mi spună nimic. Promisiunile lui sunt menite doar a mă linişti o vreme.

— Îţi închipui lucrurile astea.

— Iar tu îi găseşti scuze unui înşelător!

Privi repede în spatele ei, uşurată să constate că niciun alt slujitor nu se afla în preajmă. Deşi mama şi cumnata ei plecaseră

la piață, țiitoarea lui Laban, Refiqa, însărcinată de curând cu copilul acestuia, se odihnea în casă.

— Fratele meu se poate căsători cu câte femei poftește, dar eu trebuie să aștept ca un rod sărăcăcios atârnat pe o creangă.

Deși Laban era mai mare cu șase ani decât ea, se căsătorise de tânăr cu Farah, iar pe Refiqa o luase de țiitoare doar anul trecut. Deja avea trei fii.

Debora se opri din măcinat, luă făina din albie și o turnă într-un vas de lut.

— Poftim, pune untdelemn și frământă pâinea. Ceilalți se vor întoarce curând și dacă nu cumva vrei să pleci în dealuri și să locuiești cu Betuel, am face mai bine să ne descurcăm cu ce avem.

Rebeca simți mustrarea din tonul Deborei. Debora știa ce înseamnă să pierzi un soț și să trăiești fără el. Totuși, simți înțepătura cuvintelor ei în timp ce luă vasul în bucătărie și-l așeză pe masa de lemn cu mai multă forță decât intenționase. O fisură subțire apăru pe marginea vasului. Mormăi pe sub barbă. Vasul acela era unul dintre cele preferate de mama ei.

Căută pe poliță un alt vas cu care să-l înlocuiască, aruncând o privire pe fereastră. Silueta unui bărbat apăru în zare, îndreptându-se spre casă, însă, uitându-se mai atent, își dădu seama că nu recunoaște pasul omului. Laban pășea mai repede, iar brațele i se legănau pe lângă trup, ca și când era tot timpul grăbit să ajungă undeva. Betuel pășea de parcă timpul nu însemna nimic pentru el.

Un vecin, poate? Unul dintre slujitori? Gândul o tulbură. I se întâmplase ceva lui Laban? Furia i se preschimbă în teamă. Ieși în grabă din bucătărie în întâmpinarea străinului și o găsi pe Debora stând la poartă și vorbind cu el.

— Așteaptă în curte întoarcerea stăpânului Laban, dacă dorești, spunea Debora. Vom fi bucuroși să fii cu noi la masa de seară.

Bărbatul clătină din capul acoperit cu turban și ridică mâna.

— Nu, nu, însă mulțumesc foarte mult. Am venit să aduc statuetele pe care le-a cerut Laban.

Ridică un sac greu pe care Rebeca nu-l observase din locul în care se afla şi i-l întinse Deborei.

— Statuete?

Rebeca făcu un pas înainte şi se adresă bărbatului, ignorând privirea încruntată a Deborei.

— Ce statuete a comandat fratele meu?

Bărbatul o privi, iar în ochi îi apăru o sclipire de apreciere. Rebecăi i se făcu silă la vederea acestei priviri prea cunoscute, venindu-i imediat în minte şalul ei de un albastru deschis purtat de femeile nemăritate. Îşi plecă capul, aţintindu-şi privirea asupra sacului din piele de capră din braţele Deborei.

— Deschide-l şi vezi. Este munca mea. Laban ştie unde să apeleze pentru cea mai bună calitate.

Pieptul i se umflă de o mândrie evidentă.

Debora duse sacul pe o bancă şi făcu ce-i spusese bărbatul, iar Rebeca se grăbi să i se alăture. Veni aproape, ţinându-se la distanţă de bărbatul care le urmă dincoace de poartă, în curte.

— Trei statuete, după cum puteţi vedea, spuse el în timp ce Debora le scoase pe fiecare din sac. Sculptate în lemn de cedru şi poleite cu aur. Cea mai bună calitate.

Debora răsuci în mâini fiecare statuetă înainte de a le pune înapoi, în sac.

— Ne vom asigura că vor ajunge la stăpânul Laban.

Se întoarse spre bărbat.

— Stăpânul te-a plătit pentru lucrul dumitale?

Bărbatul încuviinţă, deşi, după privirea lui, Rebeca bănui că nădăjduise să mai câştige ceva. Oare Laban îi mai promisese şi altceva în afară de ceea ce i se cuvenea? Bărbatul o privi, iar ea se sili să rămână liniştită şi să nu-şi schimbe expresia feţei înaintea privirii lui scrutătoare.

— Ce-ar fi să duci statuetele în casă, stăpână?

Debora puse sacul în braţele Rebecăi. Aceasta surprinse privirea doicii sale, simţind că ea dorea mai degrabă s-o ferească. Se bucură să facă ce i se spusese. Debora se întoarse spre negustător.

— Mulţumesc că ai venit să le aduci. Sunt sigură că stăpânul se va opri la taraba dumitale după ce se va întoarce, pentru a-ţi mulţumi în persoană.

Îşi încrucişă braţele ca şi când încheiase discuţia, în timp ce Rebeca se strecură în casă. Aşteptă în dosul uşii până când îl auzi pe bărbat mormăind o mulţumire şi îndepărtându-se.

— Pentru ce a comandat Laban statuetele astea? întrebă ea câteva clipe mai târziu, când Debora i se alătură. Ştiu că fratele meu se închină Lunii şi roagă Soarele să-l ajute în tot ce face, dar de când vrea să aibă şi idoli în casă? L-a abandonat cu totul pe Dumnezeul lui Sem?

Debora clătină din cap.

— Nu ştiu, stăpână.

Privi sacul cu o urmă de teamă.

— Dumnezeul părinţilor tăi, Dumnezeul lui Sem, este un Dumnezeu gelos.

Întâlni privirea Rebecăi.

— Fratele tău va aduce necaz acestei case.

Capitolul 5

Amurgul se adânci, străbătut de câte o adiere de vânt, iar urletul unui şacal într-un desiş din apropiere îi dădu fiori lui Isaac. Un liliac trecu în zbor pe deasupra creştetului său. Sunete familiare. Sunete liniştitoare. Peştera Macpela devenise un loc obişnuit de popas în drumul său de întoarcere de la Negev la Hebron. Cum se făcea că la mai bine de doi ani de la moartea ei, încă îşi mai jelea mama, de parcă aceasta plecase dintre ei doar ieri?

Îşi frecă braţele şi-şi strânse mai bine mantia în jurul trupului, răcoarea nopţii făcându-l să se înfioare. Tatăl său era îngrijorat de starea aceasta de nostalgie a lui, comparându-l adesea cu neîmblânzitul frate vitreg, Ismael, care cutreiera pustiurile de la Şur la Paran împreună cu numeroşii săi fii – un războinic, un luptător. Până şi fiii mai tineri ai lui Avraam, născuţi de ţiitoarea sa, Chetura, aveau ceva sălbatic în ei, moştenind simţul de aventură al tatălui lor.

Însă Isaac nu avusese niciodată dorinţa de a lupta aşa cum luptau fraţii lui sau de a vâna şi ucide, aşa cum făceau ei. Cu toate că nu împărtăşea natura lor aventuroasă şi bătăioasă, nu se temea de sunetele nopţii. Oamenii erau porniţi să ucidă, să fure şi să distrugă, însă Adonai controla fiarele sălbatice şi avea încredere că Adonai îl va proteja şi pe el.

Ieşi de sub protecţia stejarilor şi porni spre treptele ce duceau la intrarea în peşteră. Întunericul îl învălui în timp ce bâjbâi, pipăind peretele rece de calcar. Se opri la ultima treaptă şi se aşeză pe ea, cuprinzându-şi genunchii cu braţele.

Mama sa îl iubise extrem de mult. Fiind în vârstă când îl născuse, Sara obişnuia să râdă împreună cu el, îl învăţase de mic să observe lumea din jurul lui, florile şi păsările, plantele şi copacii, felul în care apa picura în rezervoarele de lut şi gustul vinului când era ţinut pe limbă. Îl învăţase să gătească mâncărurile ei preferate, să pregătească brânza de oaie şi multele mirodenii ce dădeau gust bucatelor, întocmai cum îi plăceau tatălui său.

Cât îi ducea dorul!

Privi fix la piatra rotundă ce străjuia intrarea în camera mortuară, protejându-i rămăşiţele de şacalii de afară, şacalii de care-i fusese teamă pe când era în viaţă.

— Nu te teme, Ima. Nu-ţi mai pot face niciun rău acum.

Se rezemă de treapta de piatră şi-şi mângâie, absent, barba. Din depărtare se auzea un râcâit – probabil vreun şoarece. Dacă ar fi adus o torţă, probabil că ar fi putut surprinde creatura şi ar fi putut s-o studieze o clipă. Însă şoarecele era o fiinţă fricoasă şi probabil că s-ar fi ascuns de lumină aşa cum el era atras de ea, în special în Negev, unde soarele-i încălzea spatele şi unde propriile-i gânduri temătoare se puteau concentra asupra lui Adonai şi a tuturor lucrurilor pe care el nu le înţelegea. Spre deosebire de acest loc, unde gândurile i se învălmăşeau şi durerea punea stăpânire asupra lui.

— Zilele de jale au trecut, Ima.

Glasul îi răsună cu ecou, un sunet ce mereu îl făcea să se oprească.

— Nu mai am lacrimi să-ţi ofer. Am venit doar să-ţi spun – coborî glasul până când deveni o şoaptă – că asta este ultima mea vizită aici. Trebuie să las deoparte durerea şi să trăiesc viaţa pe care trebuie s-o trăiesc.

Faptul că spusese asta cu glas tare îi dădea încredere că era cu putinţă. Avea nevoie să dea piept cu viitorul pe care i-l pregătise

tatăl său, viitorul pe care i-l promisese Adonai. Şi totuşi... se temea. Nu se temea de şacali sau de fiarele sălbatice de care se temuse mama lui, ci de oamenii alături de care trăia. Cunoştea prea bine ascuţişul trădării şi felul spontan în care un om se putea întoarce împotriva altuia.

Amintirea îi spori durerea de care era legat prea puternic. Acceptase sacrificiul. Scopul lui Dumnezeu în acţiunile tatălui său. Însă mama sa nu-şi revenise niciodată din acel şoc. Deşi mai trăise câţiva ani, se schimbase. Pe măsură ce Isaac devenise din ce în ce mai supus şi deschis, mama sa devenise din ce în ce mai temătoare. Testul lui Elohim îi schimbase pe toţi şi, deşi tatăl său trecuse testul cu acceptarea şi binecuvântarea lui Adonai, mama sa se retrăsese în lumea ei, se izolase de toţi, cu excepţia fiului ei, până în ceasul morţii ei.

După acea zi, el fusese singura ei bucurie, singurul care-i aducea mângâiere şi care o făcea să râdă. Amintirea îi spori senzaţia de incertitudine. Tatăl lui îi spusese că era timpul să umple golul lăsat de ea. Isaac avea nevoie de o soţie. Însă nu avea pe nimeni în vedere, nu se afla nicio femeie în tabără care să-l înţeleagă aşa cum o făcuse Sara. Cu siguranţă, Adonai avea o femeie pregătită pentru el. Aşa cum făcuse primul bărbat şi prima femeie, cu siguranţă nu intenţiona ca fiul făgăduinţei să fie lipsit de un moştenitor.

Isaac se ridică în picioare, tulburat de nesiguranţa lui şi dădu să urce treptele spre suprafaţă. Privi înapoi o ultimă dată, sprijinindu-se cu mâna de perete. Ar fi trebuit să spună ceva la despărţire, însă nu mai rămăseseră cuvinte de spus. Ea nu-l putea auzi din locul unde se afla, din Şeol, iar el n-o putea aduce de acolo.

Urcă restul treptelor şi păşi înainte, urmând fâşia de lumină pe care o aruncau razele lunii ce se strecurau printre copaci. Un freamăt în desişul de la marginea luminişului îl făcu să se întoarcă. Două sfere luminoase îl priveau – un şacal sau o felină. Se foi, simţind adierea vântului pe obraz, suflarea lui Dumnezeu pe spate.

Sunt al Tău, Elohei Abraham. Învăţase supunerea şi încrederea prin teamă. Teama nu-l mai ţinea rob. Nu-i era frică de ceea ce se afla în stăpânirea lui Dumnezeu. Doar de cei cărora Dumnezeu

le dăruise libertate. Frică de oameni. Frică de relații cu cei în care nu avea încredere.

Susținu privirea animalului, veghind, așteptând. Animalul se întoarse. Un șacal. Alergă înapoi prin desiș, de unde venise. Isaac urmă cărăruia opusă, spre casa tatălui său din Hebron.

***

Glasuri – când gălăgioase și nestăpânite, când înăbușite și furioase – veneau dinspre cortul tatălui său în timp ce Isaac intră în tabără. Înaintă, încercând să ignore vocea Cheturei, țiitoarea tatălui său, ce răsuna țipător în comparație cu cea puternică, insistentă, a lui Avraam.

— Sunt prea tineri. Nu-i poți trimite de acasă! Eu am să-mi dau duhul dacă faci una ca asta!

Strigătele Cheturei se transformară în hohote, iar în cort se așternu tăcerea, întreruptă doar de vaietele ei. Isaac merse mai departe, sătul de atâtea certuri.

Se îndreptă spre mijlocul taberei, unde focul încă mai fumega și unde fiii mai mari ai Cheturei ședeau pe buturugi și bolovani. Iocșan ciupea singura coardă a unei lire, în timp ce Medan cioplea o bucată de lemn. Zimran, cel mai mare, lipsea, însă Madian, în vârstă de doar nouă ani, arunca resturi pe foc, amenințând să-l stingă. Se opri când îl văzu pe Isaac, chipul său căpătând o expresie batjocoritoare.

Isaac se apropie și se așeză pe un buștean aflat în fața băieților.

— Frumoasă melodie, spuse el privindu-l pe Iocșan, care avea paisprezece ani. Poate că e timpul să-ți facem o liră cu trei coarde, ca să exersezi.

Îl studie pe băiat – bărbia pătrată, ochii întunecați ce-l priveau, sprâncenele negre, împreunate.

— N-am nevoie de ajutorul tău. Pot să pun pe unul dintre slujitori să-mi facă ce vreau eu.

Isaac simți aroganța băiatului și căută o modalitate de a spulbera tensiunea. Copiii Cheturei erau destul de mici ca să-i poată

fi copii, iar cu vârsta înaintată a tatălui său, arareori se bucurau de lecţiile sau de disciplina pe care Isaac le învăţase pe genunchii tatălui său.

Isaac se apropie de băiat şi întinse mâna spre instrumentul cu o coardă.

— Îmi dai voie?

Aşteptă, anticipând un refuz, însă îşi înfrână zâmbetul când băiatul făcu ce-i ceruse. Întoarse în mâini instrumentul şi netezi suprafaţa lemnoasă.

— Am putea adăuga coarde la asta, dar sunetul ar fi mai bun dacă gaura ar fi mai mare.

O înapoie băiatului.

Iocşan zâmbi, dinţii sclipindu-i albi pe chipul arămiu. Pielea sa era mai închisă la culoare decât cea a tatălui său, care se trăgea din Mesoponamia – asemuindu-se mai mult cu cea a mamei sale, siriancă. Cu toate că era destul de zvăpăiat, Iocşan se număra printre cei câţiva fii ai Cheturei care dădeau dovadă şi de o urmă de bunătate, pe care Isaac încerca s-o cultive. Însă mama le oferea băieţilor chiar mai puţină disciplină decât tatăl său.

Se auzi un zgomot din direcţia corturilor, iar Isaac se întoarse când auzi ţipetele ascuţite ale penultimului copil al Cheturei, Işbac, ale cărui picioare se străduiau să le întreacă pe cele ale fratelui său mai mare, fără sorţi de izbândă. Zimran îl prinse pe Işbac, ale cărui vaiete străpunseră inima lui Isaac. Se ridică, cu sângele clocotindu-i în vene.

Zimran îl scutură pe Işbac, întorcându-l cu capul în jos deasupra gropii în care mocnea focul şi-l ţinu astfel de un picior.

— Crezi că poţi fura de la mine şi să scapi, fiară mică ce eşti! Te învăţ eu să nu mai iei ce-mi aparţine!

Strigătele lui Işbac se înteţiră în timp ce Zimran îl apropie de foc, părul aproape atingând flăcările.

— *Abaaaa*!

Isaac veni în spatele lui Zimran şi scoase un cuţit de la brâu, punându-i lama la gât.

— Trage-l de deasupra focului şi dă-i drumul. Acum!

Zimran nu mişcă.

— Nu-mi vei tăia grumazul, *frate*. N-ai curaj. Iar ăsta micu' trebuie să-şi înveţe lecţia.

Fiul de şaisprezece ani al Cheturei se purta ca un bărbat în toată firea şi era prea îndrăzneţ pentru vârsta lui, amintindu-i lui Isaac de fratele său mai mare, Ismael, şi de timpul când el însuşi era batjocorit de întâiul fiu al lui Avraam.

— Nu mă lua de neghiob, Zimran. Nu eşti destul de mare pentru a şti ce am să fac eu. Nu ştii niciodată ce anume voi ucide.

Îşi suflă ameninţarea în urechea lui Zimran, satisfăcut când ochii băiatului se măriră şi se îndepărtă cu doi paşi de foc. Dădu drumul lui Işbac, iar acesta aproape că se prăbuşi grămadă. Micuţul în vârstă de trei ani se ridică speriat şi o zbughi, hohotind, către cortul tatălui său, de unde Chetura şi Avraam îşi făcură apariţia răvăşiţi şi furioşi.

— Ce se întâmplă aici?

Vocea puternică a lui Avraam răzbătu ca un bubuit până la focul din mijlocul taberei. Oamenii se adunaseră în preajmă de parcă ar fi fost zi. Isaac îşi vârî cuţitul în teacă şi o lăsă să atârne la brâu.

— M-a ameninţat că-mi taie gâtul!

Zimran alergă la Avraam şi se aruncă în genunchi.

— Apără-mă de fiul tău, *aba* Avraam.

Avraam îşi ridică privirea, întâlnind-o pe-a lui Isaac. Acesta clătină uşor din cap.

— Băiatul greşeşte, tată. El a fost cel care l-a ameninţat pe Işbac, ţinându-l deasupra focului de un picior, până când părul aproape că i-a luat foc. Eu n-am dorit altceva decât să-l fac să dea înapoi de la o faptă atât de nesăbuită.

Umerii lui Avraam căzură vizibil auzind cuvintele lui Isaac, iar acesta urî faptul că fusese nevoit să le rostească. Însă tatăl său nu mai putea sta nepăsător la purtarea fiilor Cheturei, altfel aceştia a fi fost în stare să ajungă la cine ştie ce pozne sau nenorociri.

Avraam se întoarse spre Chetura, care-l ţinea în braţe pe Işbac, încă suspinând. Femeia şopti ceva la urechea copilului şi,

când acesta încuviinţă, îl apucă pe Zimran de tunică, îl ridică în picioare şi-l plezni cu cealaltă mână.

— Ce te-a apucat să faci aşa ceva? Este fratele tău! Nu ştii că tatăl tău te va trimite de acasă pentru aşa ceva? Eşti un nesăbuit.

Îl plezni din nou, până când băiatul îşi acoperi faţa cu braţele şi căzu din nou în genunchi, încercând să se ferească de loviturile ei, suspinând ca un copil.

— Îmi pare rău, Ima! Dar mi-a furat pumnalul meu cel nou pentru cioplit, cel pentru care m-am târguit cu filistenii, şi nu vrea să-mi spună unde l-a pus.

Rostise cuvintele printre suspine şi se întoarse spre Avraam.

— Te rog, *aba*, nu mă trimite de acasă!

Ceva se mişcă în inima lui Isaac auzind vaietele lui Zimran şi îşi mută privirea de la fratele său vitreg la tatăl său, observând sclipirea fermă şi grăitoare din ochii acestuia. Amintirea îl făcu să tresară şi, deşi vagă, purta cu ea acel sentiment al pierderii. Ismael fusese trimis de acasă împreună cu mama sa, când Isaac avea vârsta lui Işbac, iar Ismael nu era cu mult mai mare decât era Zimran acum.

— Destul!

Glasul lui Avraam părea istovit, deşi la vârsta lui încă era destul de puternic.

— Zimran, ridică-te în picoare!

Îl atinse uşor pe Zimran cu toiagul, refuzând orice comentariu.

Băiatul se ridică degrabă din poziţia sa ghemuită, în timp ce Chetura făcu un pas înapoi şi-şi petrecu braţele în jurul lui Işbac. O mulţime de slujitori îi priveau, împreună cu ceilalţi fii ai Cheturei.

— Du-te în cortul mamei tale, imediat. Vei rămâne acolo până când voi hotărî ce să fac cu tine.

La porunca tatălui său, Zimran îşi plecă creştetul şi, cu umerii căzuţi, se îndreptă cu paşi greoi spre cortul Cheturei.

Avraam se întoarse spre micuţul de trei ani.

— Tu ai luat pumnalul lui Zimran?

Copilul îşi vârî un pumn în gură şi încuviinţă.

— Unde l-ai pus?

Işbac arătă spre foc.

— Mi-a căzut din buzunar când Zimran m-a întors cu capul în jos.

Isaac se sili să-şi ascundă zâmbetul. Se apropie de foc, luă un băţ şi începu să dea jarul la o parte, căutând pumnalul. Găsindu-l, îl trase afară din jăratic. Plăselele din lemn sculptat erau arse şi distruse, iar capătul se transformase deja în cenuşă. Numai lama rămăsese.

— Este aici.

Se întoarse spre tatăl său, care i se alăturase.

— Deşi nu-i mai este de prea mare folos acum.

Avraam clătină din cap.

— Era mai bine ca ceilalţi fii ai mei să semene cu tine.

Cuvintele blânde îl surprinseră.

— Sunt tineri. Încă îi mai poţi învăţa ascultarea, aşa cum m-ai învăţat pe mine atât de adesea.

Privirile li se întâlniră, schimbând tăcute amintiri.

— Sunt prea bătrân ca să-i mai pot învăţa.

Pieptul lui Avraam se ridică într-un oftat.

— Dar ai dreptate, desigur. Şi curând va sosi vremea să-i trimit de acasă, departe de acest loc... departe de tine.

Privirea îi era fermă şi uşor tristă.

— Poate că va fi mai potrivit s-o fac peste câţiva ani. Cel mai mare încă nu are vârsta pe care o avea Ismael pe atunci.

Promisiunile fuseseră destinate lui Isaac, nu lui Ismael şi niciunul dintre copiii Cheturei sau ai lui Agar nu avea să împartă cu el moştenirea tatălui său. Acest lucru se ştia încă din clipa în care se născuse, încă de când mama lui ceruse ca Agar şi Ismael să fie trimişi departe. Iar cu fiii Cheturei lucrurile n-aveau să stea altfel.

— Când va sosi timpul, spuse tatăl său, cu glasul frânt. Nu voi trăi ca să-i văd pe copiii lor sau pe copiii copiilor lor.

Îl bătu uşor pe braţ.

— Însă înainte de a muri, voi găsi o nevastă pentru tine, fiul meu, şi poate că, de-o fi voia lui Adonai, îţi voi ţine copiii pe genunchi.

Isaac se aplecă şi-l sărută pe amândoi obrajii.

— Fie precum ai spus, tată.

Bătrânul îşi sărută fiul, la rândul său, punându-şi mâna îmbătrânită pe obrazul bărbos al lui Isaac.

— Ai înţeles de ce am luat-o pe Chetura de nevastă?

Era o întrebare, însă Isaac aşteptă, neştiind sigur dacă tatăl său avea nevoie de un răspuns.

— Mama ta n-a obiectat.

Privi dincolo de Isaac, ca şi când gândurile l-ar fi purtat într-o altă vreme, la schimbările ce apăruseră între el şi Sara după încercarea la care îi supusese Dumnezeu.

— Mama mea a avut multe lupte de dus, spuse Isaac în cele din urmă. Te-a iubit până la capăt.

Avraam se relaxă vizibil auzind aceste cuvinte şi apucă braţul lui Isaac.

— A fost o femeie bună. Mama ta mult iubită şi singura mea dragoste.

Cuvintele erau blânde, iar Isaac fu uimit de această recunoaştere din partea tatălui. Avraam nu-i împărtăşise niciodată gânduri atât de intime.

— Cred că ai dreptate când spui că m-a iubit, dar nu cred că a înţeles vreodată sau că m-a iertat.

— M-am străduit din răsputeri să-i explic.

Isaac simţi acel sentiment familiar de înfrângere la gândul că nu reuşise să menţină relaţia dintre părinţii săi la fel de apropiată ca înaintea acelei zile – ziua în care tatăl său, ascultând de Adonai Elohim, îl legase de bunăvoie şi-l aşezase pe altarul de pe muntele Moria. Dacă n-ar fi fost vocea puternică a îngerului Domnului ce-i spusese tatălui său să nu-şi ucidă fiul, Avraam i-ar fi tăiat gâtul şi i-ar fi vărsat sângele pe altarul de piatră, dând înapoi lui Dumnezeu ceea ce Dumnezeu îi dăduse.

— Ştiu asta.

Tonul lui Avraam era trist şi conţinea o urmă de regret.

— Ar fi trebuit să mă străduiesc mai mult s-o conving, însă n-a vrut să vorbească cu mine despre asta.

De fapt, mama lui Isaac refuzase până şi să privească în direcţia tatălui său timp de un an după acea întâmplare, până când, prin slujnica ei, Lila, îi sugerase să-şi ia altă soţie. Deşi era îndurerată şi furioasă pe soţul ei, nu putea suporta să-l vadă suferind, aşa că se gândise că o altă soţie ar putea umple locul ei. Singura ei pretenţie fusese aceea ca numai Isaac să aibă parte de moştenire, niciun alt fiu născut din altă soţie.

— Nu putem schimba trecutul, tată. Ai făcut ceea ce ţi-a cerut Adonai Elohim. Şi eu am auzit binecuvântarea rostită din ceruri după ce ţi-a oprit mâna. Mama n-a avut privilegiul acesta, iar credinţa ei, deşi puternică, nu s-a putut ridica mai presus de durere.

— Sau de simţământul trădării, vrei să spui.

Avraam împinse cu toiagul pumnalul ars.

— Am dezamăgit-o de nenumărate ori.

Se întoarse spre Isaac şi-i puse mâna pe umăr.

— Însă n-o voi dezamăgi nici în ce priveşte această promisiune. Îi voi trimite pe fraţii tăi vitregi spre Răsărit, de unde nu-ţi pot face rău.

Isaac încuviinţă, scrutând privirea gânditoare din ochii tatălui său.

— Când vor fi suficient de mari pentru a se putea descurca singuri, spuse el, uşurat de faptul că celălalt înţelesese.

— Când vor fi suficient de mari, vor pleca. După ce mă voi asigura că vei avea o soţie din neamul meu.

Îşi strecură mâna pe sub braţul lui Isaac şi plecă de lângă foc, dând să se întoarcă la cortul său.

— Curând am să-l trimit pe Eliezer în Haran, în casa fiilor fratelui meu, ca să-ţi aducă o soţie.

Capitolul 6

Zorii mijeau deasupra colinelor din Hebron, iar Isaac ieşi din cortul său, fiind întâmpinat de ciripit de cinteză, vrăbii şi sfrâncioci cenuşii ce se adăposteau printre crengile de deasupra. Privi în dreapta sa, unde cortul mamei sale încă mai era în picioare, precum un monument ridicat în amintirea ei. Într-o zi îşi va aduce soţia acolo, iar ea va aduce viaţa înapoi în tabără şi în inima sa.

Gândul îi puse sângele în mişcare în timp ce se îndepărtă de corturi şi se apropie de focul din mijlocul taberei, unde fiul lui Eliezer, Haviv, şedea suflând într-o cupă de lut, ridicând aburi în văzduh.

Îşi înălţă creştetul şi-l văzu pe Isaac apropiindu-se, apoi sorbi din cupă.

— Vrei şi tu?

Isaac încuviinţă, iar Haviv chemă o slujnică, care puse în mâinile lui Isaac o cupă asemănătoare. Isaac sorbi din lichidul mentolat.

— Părinţii noştri s-au întâlnit să discute, cu noaptea-n cap.

Haviv îşi înclină capul spre cortul lui Avraam, iar Isaac îi urmări privirea.

— Tatăl meu vrea să-l trimită pe tatăl tău într-o călătorie în ținutul său natal, ca să-mi găsească o soție.

Isaac acceptă o farfurie cu smochine și turte din mâna slujnicei și mușcă dintr-un capăt al turtei, privindu-l în ochi pe Haviv.

— Vreau să-l însoțești.

Haviv înghiți dumicatul pe care-l mestecase.

— E drum lung până în ținutul natal al tatălui tău. Am putea fi plecați pentru două luni.

— M-am gândit la asta, însă fratele tău poate vedea de treburile mele cât timp ești plecat. Este timpul ca Nadab să-și asume mai multă responsabilitate în ce privește turmele și cirezile.

Isaac și Haviv fuseseră apropiați încă din copilărie, iar Haviv fusese pregătit să preia responsabilitățile lui Eliezer, anticipând ziua când acesta urma a fi prea în vârstă pentru a mai putea administra casa lor. Însă pentru că turmele li se înmulțiseră, la fel și slujitorii și bunurile, pentru slujba aceasta nu era destul un singur om, iar acum era timpul să testeze abilitățile lui Nadab.

— Te temi că tatăl meu va alege o fecioară care nu-ți va fi pe plac, nu-i așa?

Sprânceana dreaptă a lui Haviv se ridică întrebător, însoțind un zâmbet afectat.

— Sunt sigur că vederea tatălui tău este încă bună. Să spunem că această călătorie face parte din instruirea ta.

Isaac îi aruncă o privire piezișă. În ultimii ani, bărbatul îi devenise mai degrabă prieten decât slujitor, iar asta făcea ca prezența lui să-i fie prețioasă.

— În plus, dacă va fi nevoit să aleagă dintre mai multe verișoare, tatălui tău i-ar putea prinde bine un sfat.

Sorbi prelung din ceai și-și șterse gura cu dosul mâinii.

— Am încredere că-l vei ajuta să aleagă.

Haviv chicoti.

— Să nu crezi că n-am observat sclipirea din ochii tăi.

Isaac își ascunse un zâmbet, întrebându-se cum va fi mireasa lui. Asta în cazul în care una dintre verișoarele sale ar fi fost de acord să vină la el. Era nevoie de o femeie cu spirit de aventură

pentru a călători atât de departe de ţinutul natal. Dacă nu se găsea una care să vrea să-şi lase în urmă părinţii, atunci ce urma să facă el? Dacă nicio verişoară nu se găsea să facă asta, atunci...?

Se întoarse când auzi voci apropiindu-se, bărbaţi şi femei ieşind din corturile lor. Din cealaltă parte a taberei răzbătu ţipătul unui prunc, iar tatăl său şi Eliezer li se alăturară lângă foc. Isaac îi oferi tatălui său locul pe care şedea, iar Avraam se aşeză, înclinând capul în semn de mulţumire.

— Eliezer a fost de acord să pornească spre Haran, ca să caute o soţie pentru tine printre rubedeniile mele. Mi-a jurat că nu va lua o soţie dintre neamurile ce ne înconjoară. Nu te vei căsători cu o străină, ci cu una din carnea şi sângele meu.

Avraam trase aer în piept şi-i dădu drumul încet.

— Dar dacă tânăra va refuza să vină aici, cu el?

Isaac frământase de repetate ori în minte această posibilitate în timpul nopţii şi nu vedea o cale de rezolvare a situaţiei. Tatăl său se căsătorise cu două străine, cu Agar şi Chetura, aşa că pentru ce era atât de important să nu-i calce pe urme?

— Adonai Elohei, Domnul cerurilor şi al pământului va trimite pe îngerul Său înaintea lui Eliezer, ca să-i pregătească drumul.

Ochii negri ai tatălui său păreau nesiguri.

— Însă dacă femeia va refuza să vină cu el, Eliezer va fi liber de jurământul făcut. Dacă se va întâmpla asta, Dumnezeu va găsi altă cale.

Isaac îşi isprăvi băutura şi întinse cupa slujnicei.

— Vreau ca Haviv să-l însoţească pe Eliezer în călătoria asta, tată. Cu îngăduinţa ta, desigur.

Avraam primi bucatele din mâna slujnicei şi încuviinţă.

— Cum ţi-e voia, fiul meu. Eliezer va lua cu el zece cămile şi şase bărbaţi. Probabil că femeia îşi va aduce cu ea propriile sluijnice, aşa că vom pune deoparte trei cămile pentru ele. Eliezer va lua cu sine lucruri de-ale casei, bijuterii şi ţesături, ca zestre pentru fată.

Luă între degete o felie de brânză de capră.

— M-am gândit să aruncăm o privire la bijuteriile mamei tale şi să alegem ceva frumos – un dar pe care să-l dăm doar dacă femeia este de acord să vină.

Isaac îşi trecu o mână peste marginea bărbii şi încuviinţă. Mama sa deţinuse multe bijuterii, cele din aur şi lapis-lazuli aflându-se printre preferatele ei.

— Ia argint şi aur din destul, ca daruri pentru familia ei. Trebuie să fie răsplătiţi pentru pierderea fiicei lor.

— Se va face precum spui, domnul meu.

Eliezer îşi isprăvi degrabă masa de dimineaţă.

— Voi începe pregătirile îndată.

Privi spre fiul său.

— Dacă vrei să vii cu mine, am face mai bine să adunăm ce ne trebuie pentru o călătorie atât de lungă.

Haviv îl urmă pe Eliezer spre corturile lor, iar Isaac ocupă locul de lângă tatăl său.

— Poate că voi pune deoparte cele mai valoroase bijuterii, cele care îi plăceau mamei cel mai mult, ca să i le dăruiesc eu însămi femeii.

Se opri, încercând să descifreze expresia tatălui său.

— Asta cred că i-ar fi făcut plăcere.

Avraam zâmbi şi continuă să mestece o curmală voluminoasă.

— Da, i-ar fi făcut plăcere.

Tatăl său îl privi lung.

— Însă dacă vrei cu adevărat să cinsteşti amintirea mamei tale – odihnească-se în pace – să nu mai iei nicio altă soţie. Să iubeşti o singură femeie, toată viaţa ta.

Îşi şterse gura cu un ştergar din pânză.

— Este un lucru pe care ar fi trebuit să-l înţeleg cu multă vreme în urmă.

Glasuri de copii se auziră tot mai aproape. Isaac îi zări pe fiii Cheturei îndreptându-se spre foc.

— Ce ai hotărât să faci cu Zimran?

Avraam privi în direcţia de unde venea zarva şi oftă.

— Îl voi avertiza că trebuie să asculte şi să se poarte frumos cu fraţii lui. Apoi îl voi trimite să mai stea şi cu oile. Băiatul trebuie să muncească, iar puţin timp deoparte, singur cu animalele, îi va prinde bine.

Copiii se apropiară, salutându-l pe Avraam şi instalându-se pe buştenii aşezaţi în jurul focului. Isaac îi ură tatălui său o zi bună şi porni în căutarea lui Haviv şi Eliezer. Va vedea de lucrurile pe care plănuiau să le ia în călătorie, apoi îşi va aduna propriile lucruri şi se va întoarce în Negev. Se aflase în tabăra tatălui său pentru o singură noapte, însă îi era destul.

***

Mai târziu în acea după-amiază, Isaac îşi călăuzi măgăriţa, încărcată cu câte ceva de-ale gurii, înspre miazăzi de Hebron. Îl durea dorul ce-l văzuse în privirea tatălui său când îi ceruse îngăduinţa să plece. Şi fusese nevoie de multă muncă de convingere pentru ca Iocşan să accepte faptul că urma să se întoarcă cu o bucată de lemn numai bună pentru o liră cu trei coarde. Ar fi trebuit să-l ia pe băiat şi să pornească în căutarea unei bucăţi de lemn şi ar fi trebuit să rămână pentru a o ciopli, pentru a-l învăţa cum se făureşte un asemenea instrument. Însă întotdeauna când se afla în preajma copiilor Cheturei simţea un fel de nelinişte, o nerăbdare pe care n-o simţea atunci când se afla printre animalele pustiei.

Încetini pasul când se apropie de o îngrămădire de stânci, strângându-şi mai tare în mână toiagul. Era cunoscut faptul că de-a lungul acestui drum tâlharii îi pândeau pe drumeţi, deşi pe el nu-l tulburaseră niciodată. Totuşi, nu strica să fie prevăzător. Îşi îmboldi măgăriţa la pas mai rapid şi scrută cu atenţie locul. Drumeagul cotea, iar dincolo de cotitură avea să dea de o peşteră.

Adonai Elohim, Te rog, fă ca în peşteră să nu fie tâlhari. Privi la măgăriţă. *Şi nici lei sau urşi,* adăugă el, de dragul animalului său. Înaintă, lovind cu toiagul pământul argilos.

Respiră adânc, adulmecând aerul uscat, nisipos şi privi spre culmea dealului ce se înălţa deasupra peşterii, unde ultimii copaci străjuiau pustia uzurpatoare. Cu fiecare pas făcut în urcuşul său, copitele dobitocului sfărâmau argila roşiatică până când ajunseră la gura peşterii.

— Bună treabă, fetiţo! spuse el, legând frâiele de un arbust.

Deschise un sac şi scoase o mână de grăunţe, aruncându-le pe pământ, la botul ei. Lăsă animalul să mănânce şi intră în peşteră, cercetând să vadă dacă era singur.

Mulţumit, se întoarse, trase animalul în peşteră şi se pregăti să aprindă un foc. Se va instala aici la noapte şi apoi se va îndrepta spre Beer-lahai-roi, unde se va întâlni cu Nadab şi va vedea care este starea mieilor fătaţi de curând în turmele tatălui său.

Se întinse pe pământ, lângă tăciunii aprinşi, bucuros de căldura focului. Animalul dormea nu departe de el. Închise ochii şi-şi lăsă gândurile libere. Somnul îi fu agitat la început şi luptă să alunge visele ce-l hăituiau...

În cele din urmă lucrurile din jur deveniră din ce în ce mai înceţoşate şi fu învăluit de un somn liniştit. Curând, simţi o mişcare şi fu uimit să-l vadă pe tatăl său stând deasupra lui, cu mâna întinsă. Haviv şi Nadab aşteptau la intrarea în peşteră.

— Vino, fiul meu. Trebuie să plecăm.

Avraam apucă mâna întinsă a lui Isaac şi-l ridică în picioare. Măgăriţa stătea lângă Haviv, cu sacii aşezaţi pe spinare. Haviv ţinea în mână o torţă şi se întoarse spre gura peşterii, iar Nadab îl urmă, purtând în spate o legătură de vreascuri.

— Cum m-aţi găsit aici?

Isaac îşi trecu o mână peste ochi, încă mahmur, însă ascultă deîndată. Îl urmă pe tatăl său, ale cărui picioare păreau hotărâte să păşească înainte, însă oarecum greoaie şi târşâite.

— Unde mergem?

Nu stătea în firea tatălui său să vină după el atunci când se ducea în Negev. Oare ce treabă avea cu el la ceasul ăsta şi de ce călătoreau cu noaptea în cap?

— Într-un loc pe care ni-l va arăta Dumnezeu.

Privirea tatălui său era umbrită de întuneric, însă tonul îi era ferm şi nu suporta să fie contrazis.

— Vino.

Isaac se alătură tatălui său, care păşea în faţa slujitorilor săi, conducându-i. Călătoriră în tăcere, sunetele nopţii făcând loc ciripitului păsărilor în lumina rozalie a zorilor. În faţa lor se ridica o colină presărată cu copaci, ce creştea din ce în ce mai mult, pe măsură ce soarele se ridica mai sus pe cer. La ceasul amiezii ajunseră la destinaţie.

Avraam se întoarse spre fiii lui Eliezer.

— Staţi aici cu măgarul în timp ce eu şi băiatul ne vom duce mai departe. Ne vom închina, apoi ne vom întoarce la voi.

Îi făcu semn lui Nadab.

— Isaac poate căra lemnele acum.

Isaac ridică legătura în braţe, în timp ce tatăl său luă torţa de la Haviv. Înaintară, braţele lui Isaac devenind din ce în ce mai ostenite cu fiecare pas. Inima îi bătea prea repede şi clipi des, încercând să-şi ferească ochii de lumina puternică a soarelui. Dacă tatăl său plănuia să ridice un altar, unde era mielul pentru jertfă?

Înaintau repede, iar gândurile îi erau frământate de o întrebare pe care n-o mai putea ţine sub tăcere.

— Tată?

— Da, fiul meu.

Isaac îşi drese glasul, înghiţi şi încercă din nou, cuvintele fiindu-i aproape sufocate de un sentiment prevestitor de rău.

— Focul şi lemnele sunt aici, dar unde este mielul pentru jertfă?

Tatăl său venea întotdeauna pregătit pentru o jertfă. Cum putuse să uite un lucru atât de important?

— Dumnezeu Însuşi Se va îngriji de mielul pentru jertfă, fiule.

Avraam îşi continuă drumul, fără să mai adauge nimic. Teama lui Isaac se înteţi. Tatăl său nu mai fusese niciodată atât de tăcut. Sau de hotărât.

Când ajunseră la un loc ce păru pe placul tatălui său, fruntea lui Isaac era plină de sudoare. Puse lemnele jos şi urmări cum tatăl său ridică altarul, fără ajutorul lui.

Ce faci? Tânjea după un răspuns, însă nu reuşi să dea glas întrebării.

Când şi ultima piatră fu pusă pe altar şi lemnele aşezate deasupra, Isaac privi spre tufişurile şi copacii din apropiere, încercând să vadă dacă Dumnezeu într-adevăr trimisese mielul pe care tatăl său îl aştepta. Se întoarse spre tatăl său, care venise lângă el şi ţinea în mână o frânghie de in.

— Tată?

Simţi cum se îneacă rostind cuvântul.

Ochii negri ai tatălui său erau plini de durere, iar frica pe care o simţise încă de când se despărţiseră de Haviv şi Nadab îl paraliză.

— Întinde mâinile, fiul meu.

Rostise cuvintele cu glas răguşit.

— Te rog, fă cum îţi spun.

Isaac îşi studie tatăl preţ de o clipă. Amândoi ştiau că putea refuza, putea fugi sau se putea împotrivi tatălui său. Însă în acea clipă frica lui Isaac se risipi precum norii purtaţi de vânt, fiind înlocuită de adevărul nestrămutat şi un straniu sentiment de pace.

În acelaşi timp, ştia că urma să moară ucis de mâna tatălui său.

Încet, îşi ridică mâinile, cu încheieturile lipite una de alta, astfel încât tatăl său să le poată lega, apoi căzu în genunchi, îngăduindu-i tatălui său să-i lege picioarele. Lacrimi i se prelingeau pe obraji. Vestea morţii sale o va ucide pe mama lui. Ar fi refuzat să facă asta doar de dragul ei. Însă o parte mai profundă a fiinţei lui simţi acut că se născuse pentru această clipă. Viaţa lui fusese un miracol, iar moartea lui urma să fie actul ultim al închinării jertfitoare.

Însă ce se va întâmpla cu promisiunea făcută tatălui său? Cu urmaşii care încă nu i se născuseră?

Întrebările îi trecură fulgerător prin minte în timp ce tatăl său reuşi cumva să-l aşeze deasupra vreascurilor, vârfurile ascuţite ale acestora împungându-i pielea. Durerea se va sfârşi degrabă. Tatăl lui nu-l va lăsa să sufere. Însă umilirea îi era totală. Cum era posibil ca fiul promisiunii să fie dus la tăiere precum un miel?

Oare acesta era modul lui Dumnezeu de-a purta de grijă, cerând omului să-şi ucidă propriul fiu? Oare Creatorul suferise vreodată o asemenea umilinţă, o asemenea durere şi pierdere? Cum putea cere aşa ceva de la un simplu om?

Isaac nu putu privi în ochii tatălui său, atât de orbit era de propriile lacrimi, însă zări sclipirea tăişului pumnalului în timp ce mâna tatălui său se ridică deasupra grumazului lui. Închise ochii, iar pumnalul coborî...

— Avraam! Avraam! se auzi o voce ca de tunet venită din cer.

— Aici sunt!

Pumnalul căzu zăngănind pe piatră, iar Isaac deschise ochii. Clipi, încercând să-şi limpezească privirea.

— Să nu pui mâna pe băiat, spuse glasul. Să nu-i faci nimic. Ştiu acum că te temi de Dumnezeu, căci n-ai cruţat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru Mine.

Isaac rămase nemişcat în timp ce tatăl său se grăbi să-i dezlege frânghiile şi să-l coboare de pe altar. Apoi îl trase în braţele sale, plângând, lacrimile amestecându-li-se.

Isaac îşi trecu o mână peste faţa umedă. Gestul îl făcu să tresară şi, într-o clipă, se trezi lângă focul aprins în peşteră, cu măgăriţa dormind alături de el. Încercă să se smulgă din aburii somnului. Visul nu se schimbase de-a lungul anilor, iar amintirile erau la fel de proaspete acum ca şi în urmă cu douăzeci de ani. Oare nu va scăpa niciodată de ele? Şi totuşi, ştia că acel episod îl definea. Berbecul prins în desişul din apropiere şi adus jertfă pe altar în locul său fusese urmat de cuvintele Domnului Însuşi, care repetase promisiunea pe care tatăl său o amintea atât de adesea. Iar acum îi aparţinea şi lui.

Se scutură, dorindu-şi ca amintirile să fie mai estompate, nu atât de copleşitoare. Încă mai simţea gustul lacrimilor ce însoţeau întotdeauna visul. Oare vor mai continua aceste visuri şi după ce-şi va lua o soţie? Ce va spune mireasa lui când îl va vedea trezindu-se noaptea, transpirat şi plângând?

Se îndreptă spre gura peşterii şi păşi în noaptea înstelată.

Te voi binecuvânta foarte mult şi-ţi voi înmulţi foarte mult sămânţa, ca stelele cerului şi ca nisipul de pe ţărmul mării.

Trase adânc şi lung aer în piept, ştergându-şi lacrimile de pe obraji.

— Voia Ta să se facă, Doamne. Sunt gata.

Capitolul 7

Strigăte, hohote de râs şi cântece însoţeau culesul strugurilor, în timp ce bărbaţii tăiau ciorchinii grei din viţă, iar femeile îi urmau îndeaproape, cărând coşuri împletite. Ţipetele copiilor ce răsunau dinspre teascurile de vin din apropiere ţineau ritmul picioarelor ce zdrobeau sub tălpile goale fructele, îndată ce erau culese din viţă. O săptămână de ceartă cu Laban pentru statuetele pe care le comandase şi le aşezase în mijlocul casei lor secătuise spiritul Rebecăi, aşa că întâmpinase vremea recoltei cu un sentiment de uşurare.

— Dă-mi voie să golesc eu coşul.

Un tânăr care ducea de hăţuri un măgar înhămat la căruţă se opri în dreptul şirului în care trudeau Rebeca şi Selima. Luă coşul Selimei şi goli strugurii într-un coş mai mare, aflat în căruţă, făcând acelaşi lucru şi cu coşul Rebecăi.

— Mulţumesc.

Rebeca nu-şi îngădui să-l privească mai îndeaproape. Bărbatul avea bustul gol, pentru a putea lucra mai bine în soare, iar Rebeca îşi simţi obrajii înflăcărându-i-se privindu-l. Bărbatul zăbovi după ce aşează jos coşul gol.

— Plăcerea este a mea.

Ea îi simți zâmbetul din glas și privi scurt la chipul lui, însă își mută degrabă privirea când îi văzu expresia interesată. Se uită la Selima, care o privea cu ochi mari, amuzați.

— Da.. bine... dacă nu te grăbești, coșurile celorlați vor deveni neîncăpătoare.

Arătă în spatele ei, la bărbații și femeile din sat care culegeau strugurii din vie. Se întoarse la treaba ei, însă inima îi tresări când privirea lui zăbovi asupra ei. În cele din urmă, tânărul apucă frâiele măgarului și porni mai departe.

— Mă voi întoarce, spuse el, privind înapoi, peste umăr.

Zâmbetul lui îi strânse stomacul. Bărbatul era prea îndrăzneț și mult prea interesant. Cine era? Însă alungă gândul, ca și când ar fi deranjat-o. Probabil că era un slujitor umil, iar Laban nu va dori să aibă de-a face cu un astfel de om, chiar dacă acesta ar fi făcut vreun pas în privința unei cereri în căsătorie.

Selima chicoti când slujitorul se îndepărtă și nu le mai putu auzi. Veni repede lângă Rebeca.

— Orice bărbat din Haran este atras de tine, stăpână. Trebuie să recunoști, acesta este destul de chipeș.

Rebeca ridică din umeri și se întoarse la treabă.

— Pentru tine, orice bărbat pe care îți pică ochii este chipeș.

Însă îi zâmbi slujnicei sale.

— Întoarce-te la treabă, până nu se lasă întunericul.

Selima se supuse, chicotind. Rebeca își ridică capul, acceptând sărutul razelor soarelui ce se apropia de amiază. Curând urma a fi prea cald pentru munca în vie și va trebui să așeze masa pentru lucrătorii lui Laban, la umbra copacilor din livada alăturată. Iar în zilele ce le stăteau înainte munca urma să continue cu uscarea strugurilor la soare și fiertul ultimelor fructe pentru peltea. Nu va avea prea mult timp ca să se gândească la tinerii chipeși care erau prea îndrăzneți sau prea săraci.

Tresări la atingerea unei mâini pe umăr și se întoarse ca să vadă cine îndrăznise să-i întrerupă șirul gândurilor.

— Am auzit că o să te găsesc aici. Cum îți merge, surioară?

— Betuel!

Inima Rebecăi prinse aripi când îşi văzu fratele mai mare. Se îndepărtă în grabă de viţă, aruncându-se în braţele lui.

— Începusem să mă întreb dacă o să te mai vedem vreodată. A trecut prea mult timp.

Betuel o bătu uşurel pe spate şi o îndepărtă puţin de el.

— Oile au avut nevoie de mine.

Zâmbi strâmb, acel zâmbet pe care-l îndrăgise dintotdeauna.

— Mă bucur că eşti aici.

Se sprijini de el.

— Trebuie să vorbim, curând.

Câteva cute de îngrijorare apărură pe fruntea acoperită de turban, iar Betuel o cercetă o clipă, în timp ce-şi mângâie, gânditor, barba.

— Se poartă bine Laban cu tine?

Ea încuviinţă, însă îşi simţi glasul gâtuit de emoţie.

— Sunt bine, dar trebuie să discutăm despre un lucru anume.

Coborî glasul şi privi în jur, conştientă de faptul că se aflau acolo prea mulţi oameni care ar fi putut-o auzi, în ciuda cântecelor şi a veseliei generale.

— Vom sta de vorbă după masa de seară, spuse el, privind-o cu seriozitate.

Ea ştiu că Betuel nu se va grăbi să-i alunge îngrijorarea, aşa cum făcea Laban.

***

Lumina zilei păli, iar lucrătorii de la vie se despărţiră, purtând spre casele lor coşuri încărcate cu fructe coapte. Rebeca îşi aşeză coşul pe cap şi porni pe urmele unui grup de femei, nerăbdătoare să ajungă acasă şi să vorbească cu Betuel. O trimisese înainte pe Selima pentru a o ajuta pe mama ei la pregătirea cinei, deşi ar fi preferat să aibă parte de tovărăşia tinerei, nu a femeilor din Haran şi Nahor.

O adiere uşoară îi suflă în faţă marginea vălului cu care era acoperită şi se văzu nevoită să păşească cu grijă peste rădăcinile ieşite din pământ ale viţei-de-vie. Se opri abrupt, poticnindu-se,

în timp ce un bărbat ieşi dintre lujerii viţei şi se proţăpi în faţa ei pe cărare, privind-o cu o sclipire mult prea familiară în ochi.

— Ce e asta? Scuză-mă. Te rog, lasă-mă să trec.

Inima îi bătu mai repede şi îndată îl recunoscu pe bărbatul care, mai devreme, îi luase coşul şi descărcase strugurii în carul său. Acum era înveşmântat cu o tunică albă şi o mantie dungată, prinsă la mijloc cu un brâu auriu, încrustat cu pietre preţioase. Nu era un simplu ţăran, iar după simbolul brodat pe robă, îşi dădu seama că era fiul unuia dintre mai-marii Haranului.

— M-am gândit la asta. Însă fratele tău, Laban, mi-a sugerat să... hai să spunem... să te cercetez puţin, înainte de a cădea la o înţelegere. M-a asigurat că eşti cea mai frumoasă fecioară din acest ţinut.

O măsură cu privirea din cap până-n picioare.

— Văd că omul a spus adevărul.

Un zâmbet ştrengăresc îi ridică unul dintre colţurile gurii, iar Rebeca simţi cum măruntaiele şi obrajii i se înfierbântă sub privirea lui.

— Rogu-te, spuse ea cu o voce mai slabă decât ar fi voit, lasă-mă să trec. Fraţii mei mă aşteaptă şi, dacă întârzii, n-o să-mi fie uşor, nici mie, nici ţie.

El chicoti, ca şi când o găsea amuzantă.

— Nu mă tem de mânia fraţilor tăi, *betulah**. Eu sunt Dedan din Haran. Nu mă tem de nimic.

Degetele lui îi mângâiară uşor obrazul.

Oare acest bărbat reprezenta ideea lui Laban de peţitor? Ce fel de bărbat ar acosta o fecioară în vie, la lăsarea întunericului? Făcu brusc un pas în spate, iar coşul de pe cap aproape că dădu să cadă.

— Eşti un nesăbuit dacă nu te temi de nimic. Mânia Dumnezeului lui Sem să se coboare asupra ta dacă nu te dai la o parte să mă laşi să trec!

Ridică glasul, nădăjduind că cineva se afla suficient de aproape ca s-o audă. Bărbatul nu exprimase în cuvinte ce avea de gând cu ea, însă oare nu era totul limpede? Orice bărbat care

---

* Fecioară, în ebraică (n.tr.).

acosta o fecioară avea o singură dorinţă, iar ea nu era dispusă să-i cedeze fără luptă.

Râsul lui pieri în timp ce o studie în lumina din ce în ce mai palidă a serii, iar privirea i se încruntă.

— Eşti cam îndrăzneaţă, *betulah*.

Îşi mângâie barba.

— Mi-ar face plăcere să-ţi îmblânzesc spiritul înflăcărat.

Tonul lui îi făcu să-i îngheţe sângele în vine. Simţi cum frica i se strecoară în suflet, însă îi susţinu privirea fără a clipi.

El făcu un pas înainte, suflarea lui atingându-i chipul.

— Dacă aleg să te iau, o voi face. Dacă aleg să mă logodesc cu tine, o voi face. Fratele tău a venit la mine implorându-mă, iar acum îmi dau seama de ce. S-a săturat de o soră care este prea cutezătoare.

Degetele lui trasară o linie pe chipul ei, de la tâmplă, până la bărbie.

— Deşi nimeni nu-ţi poate tăgădui frumuseţea.

Se aplecă în faţă, ca şi când ar fi vrut s-o sărute.

Ea apucă strâns coşul şi făcu un pas înapoi. El o prinse de braţ. Ea se smulse şi-şi coborî coşul de pe cap, aşezându-l între ei ca pe un scut. El îi dădu drumul şi se trase înapoi, ridicând ambele mâini, într-un gest de predare.

— Nu te precipita, *betulah*. N-am vrut decât să te sprijin, ca nu cumva să cazi.

Chicoti din nou, ca şi când ar fi fost încântat de propria-i prestaţie.

— Vei fi o mireasă pe cinste.

Îşi duse degetele la frunte şi o salută, apoi se trase din drum.

— Ne vom întâlni din nou, *betulah*.

Rebeca încercă să se liniştească. Respira agitat şi nu-i venea să creadă că omul plecase. Însă o clipă mai târziu, se scutură, îşi puse din nou coşul pe cap şi aproape că alergă până la ieşirea din vie. Cu inima bătându-i cu putere în piept, nu se opri decât când ajunse în curtea casei.

Capitolul 8

— Nu voi fi soţia lui. Nu mă poţi sili.

Masa de seară se încheiase, iar furia Rebecăi se întetea, incapabilă să-şi scoată din minte purtarea lui Dedan. Acum se afla în faţa lui Laban, ţinându-şi braţele încrucişate ca să-şi potolească nervii, în timp ce el şedea rezemat de pernele din catifea, trăgând din pipa de lut. Betuel se afla în stânga lui, iar ea îşi mută privirea de la unul la celălalt.

— Mi-a aţinut calea în vie.

Betuel sări în picioare.

— Va plăti pentru asta.

Se îndreptă cu paşi mari spre uşă, iar Rebeca se grăbi să-l prindă din urmă. Betuel putea plăti cu viaţa uciderea fiului unui bătrân al cetăţii.

Îl atinse pe braţ, oprindu-l.

— Nu mi-a făcut nimic. Doar m-a speriat.

Zâmbi, asigurându-l pe Betuel cu o privire că spunea adevărul. Când acesta se întoarse, morocănos, la locul său, Rebeca îl privi pe Laban, care nu părea deloc îngrijorat de ceea ce-i făcuse Dedan surorii lui.

— Omul este un nesăbuit şi nu mă voi mărita cu el.

— Până când nu se va arăta interesat de o asemenea învoială, nu cred că ai pentru ce să-ţi faci griji, surioară.

Laban pufăi din pipă şi-şi încrucişă picioarele în dreptul gleznelor.

— Ce te face să crezi că te doreşte?

— A spus-o el.

Rebeca simţi cum i se scurge sângele din obraji. Oare omul îşi bătuse joc de ea, o minţise?

— O, a spus asta?

Laban o privi lung, gânditor.

— Am făcut cercetări discrete, dar nu mi-am închipuit că vor acţiona atât de grabnic.

Mai pufăi de câteva ori, lăsând cuvintele să plutească în aer laolaltă cu norişorii de fum.

— Se pare că Dedan a acţionat în pripă.

— N-ai ştiut că se afla la culesul viei, pretinzând că este unul dintre ai noştri? Sau a primit învoirea ta să mă cerceteze, de parcă aş fi un măgar sau un viţel de vânzare?

Laban se îndreptă de spate, clar ofensat de acuzaţia ei.

— Nu trebuie să-ţi faci atâtea griji, Rebeca. Mie mi se pare că omul a fost destul de isteţ. Pentru orice bărbat este riscant să se căsătorească cu o femeie pe care n-a văzut-o. În ciuda frumuseţii tale, draga mea soră, nu orice bărbat din Haran a avut privilegiul de a te admira.

Rebeca îşi simţi obrajii aprinzându-i-se când îşi aminti vorbele mult prea sugestive ale bărbatului.

— Nu are importanţă că este fiul unui bătrân al cetăţii. Omul n-ar trebui să acosteze tinere nevinovate şi să le facă a se teme că ar putea profita de ele. Nu pot suferi un asemenea om. Iar dacă vine şi-ţi face o ofertă, vreau să-l refuzi.

Îşi încleştă pumnii, privind mai întâi la Betuel, implorându-l tăcut să-i ia partea, apoi la Laban, în mâinile căruia se afla soarta ei.

Laban mârâi, aşeză pipa deoparte şi o privi.

— Şi dacă va fi aşa, Rebeca? Ce se va întâmpla atunci? Vei rămâne fecioară pentru totdeauna, nemăritată, în casa mea? Fiul

unui bătrân al cetății îți va putea da viața pe care o meriți. Dacă-l refuzi, unde mă voi duce să-ți găsesc un soț? Tu nu vrei să accepți unul din Ur, din Ninive sau din Babilon. Unde altundeva să caut?

— Ai refuzat bărbați foarte potriviți, din cauză că nu aveau destulă avere. Nu sunt singura care face ca treaba asta să fie greoaie.

Rebeca își simți măruntaiele strângându-se nod, însă rămase fermă, nedorind să-i îngăduie a-i vedea frica.

— Nu trebuie să se căsătorească cu un bărbat pe care nu-l vrea, spuse Betuel. Tata n-ar fi de acord cu asta.

Laban mormăi și se așeză din nou, mutându-și privirea de la Rebeca la Betuel.

— De unde știi că Dedan va fi o alegere proastă? Toți bărbații sunt nesăbuiți. Se va învăța cu asta.

— Aici ai dreptate, pentru că locuiesc alături de cel mai mare dintre toți nesăbuiții!

Glasul Rebecăi tremură, în ciuda încercării ei de a rămâne calmă.

Laban se ridică din nou, expresia schimbându-i-se de la furie la amenințare. Ea făcu un pas înapoi, însă nu suficient de repede pentru a evita palma ce-i plesni obrazul. Rușinea îi umplu ființa, iar fierbințeala îi cuprinse obrajii, însă înainte de a putea mișca sau gândi, simți brațe puternice apucând-o de mijloc și dând-o la o parte. Urmă un potop de cuvinte rostite la furie și pumni, iar Laban se trezi în cele din urmă la pământ, frecându-și bărbia.

— N-ai s-o mai atingi niciodată.

Betuel privi în jos spre Laban, cu o expresie înfricoșătoare, amenințătoare.

Laban se îndreptă de spate, însă nu încercă să se ridice. În schimb, ridică o mână ca și când gestul l-ar fi putut ține pe Betuel deoparte.

— Poate că am acționat pripit. Dar ea are nevoie de un bărbat care s-o poată stăpâni, iar tu știi asta.

Își ridică privirea, însă expresia împietrită a lui Betuel nu se schimbă, iar mâinile i se încleștară în pumni.

— Ferește-te să mai pui mâna pe ea vreodată. Dacă aud cumva că ai mai făcut asta, o, frate, îți vei dori teribil să n-o fi făcut.

— N-ai de ce să-ţi faci griji. Nici măcar nu m-aş *gândi* să fac rău preţioasei noastre Rebeca.

Îşi frecă din nou bărbia.

— Însă ar fi bine să se hotărască curând în privinţa măritişului.

Rebeca se strecură afară din odaie, simţind încă arsura palmei lui Laban, întrebându-se dacă nu cumva meritase furia lui. Îi vorbise prea aspru. Dar oare nu acţiunile sale, acţiunile lui Dedan, o împinseseră să vorbească astfel? Ei nu-i era oare îngăduit să se mânie?

Se prăbuşi grămadă pe rogojină şi-şi aduse genunchii la piept. Trebuia să înveţe să-şi stăpânească limba. Vorbirea ei era mult prea cutezătoare. Oare Laban îi va ţine în socoteală acest lucru şi-i va face zile fripte după ce Betuel se va fi întors la oile sale?

Abba, pentru ce ai plecat şi m-ai părăsit înainte de a găsi un bărbat cu care să mă căsătoresc?

Tatăl ei ar fi pus preţ pe părerea ei. Tatăl ei i-ar fi respectat alegerile. Ba poate că i-ar fi îngăduit să se căsătorească cu bărbatul pe care l-ar fi ales ea.

Tatăl ei n-ar fi pălmuit-o niciodată.

Se legănă înainte şi înapoi, tremurând. Însă acum era prea târziu să desfacă ceea ce făcuse şi spusese. Betuel fusese martor. Totuşi, privirea din ochii lui Laban o înfricoşase. Laban ştia ce avea de făcut şi bănuia că după ce Betuel va pleca, Laban va încerca s-o silească a lua o hotărâre pe care n-o dorea. Asta în cazul în care nu va găsi o modalitate de a-l opri.

***

Trei zile mai târziu, Rebeca aşează ultimii ciorchini de struguri pe o pânză curată, ca să se usuce la soare. Procesul urma să dureze câteva săptămâni, poate chiar mai mult, apoi boabele puteau fi presate pentru conservare. Prea multe zile pentru a gândi şi a se teme de ceea ce Laban şi fiul acelui bătrân al cetăţii ar fi putut întreprinde.

Activitatea părea a fi singurul lucru ce o ușura de gândurile ce-o chinuiau. Îl instrui pe unul dintre tinerii slujitori să alunge păsările și insectele din preajma strugurilor, apoi se alătură Deborei în curte, unde femeia stătea aplecată deasupra unui vas mare în care fierbeau struguri pentru peltea.

— Pot mesteca eu o vreme. Cred că ți-a obosit mâna.

Întinse mâna spre femeie, așteptându-se ca oferta să-i fie acceptată.

Debora apucă și mai strâns lingura și clătină din cap.

— Sunt bine. Însă frământarea ta ne va trimite pe toți pe dealuri. N-ai mai fost tu însăți de când ne-am întors din vie.

Rebeca își lăsă mâna să cadă pe lângă corp. Își simțea mușchii umerilor tensionați și, de când se certase cu Laban, capul o durea mai tot timpul. Singura ei consolare era aceea că Betuel încă nu se întorsese pe dealuri.

— Nu trebuie să te temi de lăcomia lui Laban, draga mea. Am văzut mulți bărbați privindu-te cu dorință de-a lungul anilor. Unul dintre ei va fi vrednic de tine și capabil să-i țină piept lui Laban.

— Acel om va trebui să fie un prinț bogat și umil, pentru a ne fi amândurora pe plac.

Debora zâmbi și ridică vasul de pe foc, așezându-l pe pietre, ca să se răcorească.

— În acest caz, Dumnezeul lui Sem îți va aduce un prinț bogat și umil. Du-te și adu-mi ulcioarele.

— Asemenea bărbați nu există, spuse Rebeca.

Se îndreptă grăbită spre casă pentru a face ceea ce-i spusese Debora, aruncând o privire nimicitoare spre altarul ridicat de Laban pentru zeitățile casei sale.

Razele soarelui se revărsau dinspre apus când terminară treaba, iar Rebeca porni spre ogoarele din spatele casei, încercând să-și stâmpere nerăbdarea. Se opri aproape de marginea unei coline joase, unde copacii puneau stavilă rafalelor puternice de vânt ce s-ar fi putut abate asupra casei. Pe povârnișul colinei se afla o fântână, treptele acesteia coborând la râul de dedesubt.

Fântâna deservea atât pe locuitorii din Haran, cât şi pe cei din Padan-Aram, iar ea bătuse acest drum aproape zilnic, încă de când reuşise să se ţină dreaptă pe picioare purtând un ulcior pe cap. O turmă de oi se oprise deja acolo, iar păstorii şi păstoriţele umpleau jgheaburile cu apă pentru animale. O muncă grea, având în vedere mărimea turmelor. Continuă să privească şi zări turbanul galben cu roşu al lui Betuel printre păstori.

— Nu trebuie să te temi de ceea ce va veni, Rebeca.

Ea tresări la auzul glasului şi se sprijini de trunchiul unui copac pentru a-şi ţine echilibrul. Se întoarse în direcţia de unde venise glasul şi simţi cum i se înmoaie genunchii când văzu un bărbat pe care nu-l recunoscu, un bărbat înalt, ale cărui veşminte străluceau mai tare decât lâna lăsată la soare ca să se albească.

— Nu te teme de planurile pe care le face fratele tău, Laban, pentru tine. Nu vor avea sorţi de izbândă.

Rebeca îşi duse mâna la gât. Încercă să vorbească, însă nu reuşi să scoată niciun sunet. *Cine eşti?* Fu nevoită să-şi ia ochii de la el, căci lumina ce se desprindea din veşmintele sale aproape că o orbeau.

— Îmi trimit mesagerul să-ţi iasă în întâmpinare. Când va veni, vei şti ce trebuie să faci.

Cuvintele lui erau precum acordurille muzicale în auzul ei, iar ea îşi dori ca el să continue să-i vorbească, încântată de frumuseţea glasului său. Închise ochii în faţa luminii, rezemându-se de copac.

O clipă mai târziu, lumina soarelui fu acoperită de câţiva nori, iar ea privi în sus. Era din nou singură, răsuflând agitat, cu inima bătându-i puternic în piept, întrebându-se dacă nu cumva totul se întâmplase în închipuirea ei. Cu toată teama asta a ei cu privire la viitor şi nevoia disperată de a avea control asupra acţiunilor lui Laban îşi imaginase oare că fusese vizitată de un înger sau un zeu?

Se scutură, simţindu-se firavă precum un miel abia fătat. Apucă trunchiul stejarului cu ambele braţe şi respiră lung şi adânc. Privirea i se îndreptă spre fântâna de dedesubt, unde

bărbaţii şi femeile formau acum un şir de jos în sus, turnând ulcior după ulcior în troacă, pentru a adăpa sute de oi însetate.

Nu te teme de planurile pe care le face fratele tău, Laban, pentru tine. Nu vor avea sorţi de izbândă.

De unde ştia acel om despre fratele ei sau despre planurile lui pentru ea? Şi cum de apăruse şi dispăruse de lângă ea precum o boare de vânt? Mai mult ca sigur că-şi imaginase toate acestea.

Temându-se că fierbinţeala şi agitaţia zilei o făceau să-şi închipuie lucruri stranii, se întoarse în grabă la casa mamei sale.

Capitolul 9

Debora îşi acoperi chipul cu marama şi ieşi grăbită din casă, pe străzile Nahorului. Emoţia o îneca şi clipi, mustrându-se în tăcere pentru faptul că pusese la inimă cuvintele Nuriei. De câte ori nu le sfătuise pe Rebeca şi pe Selima să nu facă asta? Însă mai tinerele femei nu aveau trecutul pe care-l împărţea ea cu Nuria, nici motive să evoce ostilitatea femeii.

Grăbi pasul şi se trase într-o parte a drumului, în timp ce câţiva tineri trecură pe lângă ea, strigând şi hăituind un măgar rătăcit, în timp ce bărbaţi şi femei se aruncau la o parte din calea lui. Ar fi trebuit să se afle acum acasă, la treabă, însă durerea o apăsa şi cedase, măcar de data asta. Trebuia, altfel într-una dintre aceste nopţi Rebeca o va auzi plângând pe rogojina de dormit şi îi va pune prea multe întrebări. Îi promisese lui Betuel. Rebeca n-avea voie să afle.

Un oftat adânc ieşi de pe buzele ei când ajunse, în cele din urmă, la porţile cetăţii, iar picioarele apucară din obişnuinţă pe drumul ce cotea şi ducea la fântâna unde femeile aveau să se adune curând. Rebeca şi Selima aveau să sosească împreună cu celelalte femei din cetate ca să scoată apă şi nu dorea să fie

văzută. Părăsi drumul şi se îndreptă spre crângul ce mărginea fântâna pe o latură a sa.

Însă în timp ce îngenunche sub un stejar, îngăduind lacrimilor să se reverse în voie, nu putu să nu se mustre pentru alegerile nesăbuite ce-o aduseseră aici. Dacă n-ar fi fost niciodată logodită cu Samum... dacă acesta nu s-ar fi purtat cu ea aşa cum o făcuse... dacă tatăl ei ar fi fost de acord cu prima cerere în căsătorie, a lui Betuel... Însă în acest caz n-ar mai fi avut-o pe Selima şi n-ar mai fi fost omul de încredere al Rebecăi.

Îşi trase nasul şi-şi şterse lacrimile cu marginea năframei, apoi îşi ridică privirea la fâşiile de lumină pe care soarele le strecura printre crengile de deasupra şi care-i atingeau chipul cu mângâierea lor caldă.

O, Dumnezeul stăpânului meu Betuel, Dumnezeul lui Sem şi al lui Avraam, ce-o să se întâmple cu mine?

O putea urma pe Rebeca în casa pe care urma s-o împartă cu soţul ei sau Rebeca o putea elibera, lăsând-o la mila mamei sale. Dacă fata ar fi cunoscut adevărul, ar fi ales această a doua variantă şi n-ar mai fi vorbit niciodată cu ea. Iar Selima ar fi fost respinsă, un lucru pe care Debora nu-l putea îngădui. Nuria nu va vorbi despre asta, pentru că ar însemna să-şi dea pe faţă propria slăbiciune. Sau o putea face? Odată cu moartea lui Betuel, nu mai exista nimic şi nimeni care s-o împiedice pe Nuria să schimbe adevărul şi să spună minciuni despre ea.

Teama însoţi o schimbare bruscă a direcţiei vântului, foşnetul molcom al frunzelor fiind înlocuit de freamătul agitat al crengilor de deasupra creştetului ei. În depărtare, aproape de fântână, se auzi sunetul dogit al clopotelor legate la grumazul cămilelor, iar paşii grei ai mai multor animale păreau a zgudui pământul. Îşi apăsă o mână pe obraji, ştergând şi ultima urmă de umezeală şi-şi acoperi încă o dată faţa, apoi păşi spre lizieră, de unde putea vedea mai bine.

Un şir de cămile – numără şi descoperi zece animale magnifice, fiecare încărcat cu mai mulţi saci – îngenunche încet, iar şase bărbaţi coborâră de pe spinările lor. Urmări fascinată şi se

strecură mai aproape. Se opri la sunetul unor glasuri de bărbaţi ce veneau din partea cealaltă a celei mai apropiate dintre cămile.

— Padan-Aram, cetatea Nahor.

Auzind comentariul bărbatului, Debora privi spre porţile cetăţii.

— Am ajuns în cetatea în care locuiesc rudeniile lui Avraam?

— Presupunând că încă mai trăiesc aici. Cel puţin acestea sunt ultimele veşti. Deşi s-ar putea să locuiască într-una dintre cetăţile aflate mai spre răsărit.

— Mă rog ca acesta să fie locul. Şi să nădăjduim că rudeniile lui Avraam au fiice de vârsta măritişului.

Inima Deborei îşi înteţi bătăile auzind cuvintele. Oare să păşească înainte, să se prezinte şi să le spună bărbaţilor că găsiseră ceea ce căutau? Însă o clipă mai târziu, unul dintre bărbaţi – cel mai vârstnic, după tremurul uşor al vocii – scoase un strigăt puternic, ce-o făcu să tresară.

— O, Adonai Elohei, Dumnezeul stăpânului meu Avraam...

Glasul îi coborî la rostirea ultimului cuvânt, iar ea se strădui să audă restul vorbelor lui.

— Dă-mi izbândă astăzi şi îndură-Te de stăpânul meu Avraam. Iată, stau lângă izvorul acesta de apă şi fetele oamenilor din cetate vin să scoată apă. Fă ca fata căreia îi voi zice: „Pleacă-ţi vadra, te rog, ca să beau" şi care va răspunde: „Bea şi am să dau de băut şi cămilelor tale" să fie aceea pe care ai rânduit-o Tu pentru robul Tău Isaac! Şi prin aceasta voi cunoaşte că Te-ai îndurat de stăpânul meu."

Debora icni, surprinsă de această cerere. Fântâna circulară avea multe trepte ce coborau la izvorul aflat jos. Era prea mult pentru o tânără să care ulciorul de câteva ori în josul şi-n susul treptelor, pentru a umple jgheaburile de piatră cu apă, iar asta pentru un străin.

— De ce te rogi pentru un lucru cu neputinţă de realizat? întrebă cel mai tânăr dintre bărbaţi. Ar fi nevoie de o femeie foarte puternică şi hotărâtă pentru a căra apă pe scările acestea ca să umple jgheaburile.

Debora era de acord cu tânărul. Poate că ar fi trebuit să iasă dintre copaci şi să-i invite pe bărbaţi în casa lui Laban, scăpând-o astfel pe Rebeca din situaţia stânjenitoare în care urma a fi pusă când va refuza să facă ceea ce-i va cere slujitorul acela.

Gândul acesta o umplu de dezamăgire.

— Oare Dumnezeul stăpânului nu este capabil să facă ceea ce este cu neputinţă? Oare naşterea lui Isaac n-a fost dovada acestui lucru? Aşteaptă şi vezi, fiul meu, ce va face Dumnezeu.

Ruşinea înlocui îndoiala ei. Desigur că era posibil. Rebeca avea o inimă mare şi un spate puternic, dar asta...

Păşi la marginea lizierei când auzi glasuri de femei apropiindu-se. Rebeca şi Selima şi celelalte tinere din cetate se apropiau, râzând şi tăifăsuind între ele.

Debora se îndepărtă şi făcu un ocol, îndreptându-se spre porţile cetăţii. Nu putea suporta să fie martoră la dezamăgirea omului când rugăciunea sa va rămâne neascultată. N-ar fi trebuit să se îndoiască de Rebeca, însă dacă ar fi rămas, probabil că avea să se amestece şi să pună piedici rugăciunii omului înainte ca Dumnezeu să răspundă. O rugăciune ce era prea greu de împlinit, pentru orice femeie. Slujitorul lui Avraam Îl punea pe Dumnezeu şi o punea pe Rebeca la un test prea mare.

***

— I-ai văzut pe bărbaţii aceia?

Chicotitul copilăresc al Selimei urmă întrebării.

Rebeca o privi cu un zâmbet îngăduitor.

— Cu colţul ochiului, fără a-i privi pe faţă, da. Şi presupun că şi tu ai făcut-o.

Îşi coborî ulciorul şi-l cufundă în apa curgătoare, aşteptând să se umple până sus.

— Cel mai tânăr şi cel mai vârstnic se uitau la noi.

Selima îşi umplu ulciorul şi-l ridică pe umăr, urmând-o pe Rebeca pe trepte în sus.

— Tânărul este chipeş.

— E curios cum de ai putut remarca aşa ceva dintr-o singură privire.

Rebeca zâmbi când văzu obrajii Selimei îmbujorându-se. Îşi prinse mai bine ulciorul şi privi treptele de piatră. Cărarea îi era la fel de cunoscută precum firele de ţesut şi nu-i era greu să urce, însă după ploaia de care avuseseră parte noaptea trecută, pietrele erau alunecoase şi trebuia să păşească cu mai mare grijă pe ele.

— Şi este curios că tu nu ai băgat de seamă.

Tonul indignat al Selimei o făcu pe Rebeca să râdă. Slujnica ei observa fiecare tânăr pe care îl întâlneau, fie la piaţă, fie pe străzile cetăţii. Cu excepţia păstorilor, care erau prea tineri sau prea bătrâni, arareori se întâmpla să vadă bărbaţi la fântână.

— Sunt călători. N-are sens să fiu atentă dacă sunt chipeşi sau nu, din moment ce n-au venit aici ca să rămână. În plus, probabil că este deja căsătorit.

Privi peste umăr la Selima, observându-i îmbufnarea.

— Înveseleşte-te, Selima. Într-o bună zi vom găsi amândouă bărbaţi care vor fi vrednici de atenţia şi visurile noastre.

Rebeca se rezemă cu o mână de perete în timp ce ajunseră la cotitura pe care o făcea fântâna, ştiind că vorbele ei conţineau mai multă speranţă decât certitudine. Aşteptă o clipă ca Selima să ajungă la suprafaţă, pentru ca mai apoi să se îndrepte pe drumul ce ducea spre porţile cetăţii. Se opri, zărindu-l pe bărbatul mai vârstnic îndreptându-se grăbit spre ea.

— Te rog, dă-mi puţină apă din ulciorul tău, spuse el, oprindu-se la un braţ depărtare de ea.

Rebeca zări sinceritatea din ochii lui negri şi bănui că omul avea vârsta pe care ar fi avut-o tatăl ei, dacă ar fi trăit.

Îşi coborî degrabă vasul şi făcu un pas înapoi, îngăduindu-i să se apropie.

— Bea, domnul meu.

El turnă apă în căuşul palmelor şi o duse la gură. Ea privi în spatele lui, observându-l pe tânărul despre care vorbise Selima, însă privirea acestuia părea aţintită undeva în spatele ei. Rebeca îşi ascunse un zâmbet în timp ce chipul Selimei se făcu roşu ca

purpura. Rebeca privi la el şi remarcă prezenţa altor bărbaţi ce şedeau în apropierea câtorva cămile, părând istoviţi.

De unde veniseră? Dacă se opriseră la fântână, era limpede că aveau nevoie de apă pentru cămile, însă o singură privire la jgheaburile goale îi spuse că încă nu le adăpaseră. Bărbaţii aceştia erau nevoiţi să coboare treptele unei fântâni pe care n-o cunoşteau şi probabil că nu vor observa locurile unde apa se prelinsese pe pietre, făcându-le alunecoase. Unul dintre ei putea să cadă... Gândul o tulbură. Ea cunoştea fântâna asta şi treptele de pietre nesigure. Ea putea adăpa animalele fără nicio primejdie şi mai repede decât acest grup de bărbaţi istoviţi

Îşi ridică privirea în timp ce bărbatul se îndreptă de spate.

— Mulţumesc, spuse el.

Privirea îi era blajină şi plină de recunoştinţă.

— Eşti foarte amabilă.

Ea se plecă uşor, apoi ridică ulciorul în braţe.

— Voi scoate apă şi pentru cămilele tale, până când vor isprăvi de băut.

Nu aşteptă răspunsul lui, ci se îndreptă în grabă spre jgheaburi şi goli conţinutul ulciorului în ele. Înălţă scurt privirea spre cer şi ştiu că se va înserа în curând. Se va grăbi. Ştia exact locurile unde să-şi pună piciorul şi fără Selima, care ar fi putut să-i distragă atenţia, va termina cu uşurinţă înainte de lăsarea întunericului.

Îşi aşeză ulciorul pe umăr şi coborî în grabă treptele, sprijinindu-se cu o mână de perete. Cufundă vasul în apa curgătoare, dorindu-şi să se umple mai repede, îl luă în braţe şi îl urcă pe umăr, aproape zburând pe trepte în sus. Se îndreptă grăbită spre jgheaburi şi vărsă apa în cuva de piatră.

— Stăpână?

Îşi ridică privirea la auzul vocii Selimei.

— Dă-mi voie să te ajut.

Rebeca ridică din nou pe umăr vasul gol. Clătină din cap.

— Du-ţi apa acasă. Mama o va aştepta şi se va îngrijora dacă nu mă întorc curând.

Se grăbi spre treptele fântânii, privind scurt în urma ei.

— Spune-i că vin şi eu îndată. Nu-i spune de ce.

Inima îi bătea mai repede cu fiecare pas. Îi va lua cel puţin zece coborâri la fântână până să umple jgheaburile. Oare două jgheaburi pline vor fi îndeajuns pentru a potoli setea a zece cămile?

Picioarele-i atinseră din nou nisipul moale de la marginea apei şi repetă gestul, întorcându-se mai apoi din nou la suprafaţă. Umpluse jgheaburile pentru oile lui Betuel de mai multe ori. Zece cămile nu erau foarte diferite de o turmă de oi, nu-i aşa?

Observă că bărbaţii o urmăreau. Obrajii i se aprinseră – de la alergare sau din cauza privirilor lor, nu-şi dădea seama. Bărbatul mai tânăr nu i se păru foarte chipeş, aşa cum Selima păruse a crede, însă fata probabil că-şi dorise ca Rebeca să-i îngăduie a rămâne, doar pentru a-l mai privi pe furiş pe tânărul bărbat. Fată prostuţă! Călătorii aceştia probabil că urmau a porni la drum dimineaţă şi nu vor mai auzi nimic despre ei.

Atunci pentru ce se simţea Rebeca obligată să-i ajute?

Îmi trimit mesagerul să-ţi iasă în întâmpinare. Când va veni, vei şti ce trebuie să faci.

Răsuflarea i se precipită când îşi aminti cuvintele acelui bărbat neobişnuit. Totuşi, nu era cu putinţă. Să fie acest bărbat în vârstă un mesager? Nu. Ea doar îşi imaginase întâlnirea cu străinul şi vorbele lui mângâietoare, iar asta în încercarea de a se linişti, de a simţi cumva că are un oarecare control asupra planurilor ambiţioase ale fratelui ei.

Însă nu putea alunga aceste gânduri, nici sentimentul de urgentare a sarcinii pe care o îndeplinea.

După cincisprezece coborâri în inima fântânii şi ieşiri la suprafaţă, spatele o durea şi picioarele parcă îi erau în flăcări. Se opri la jgheaburi, unde cămilele aproape că sorbiseră toată apa, ţinând pe umăr vasul plin cu apă pentru familia ei.

Privi cum animalele, unul câte unul, se îndepărtară de jgheaburi pentru a se aşeza pe iarba din apropiere. Bătrânul se apropie, iar ea se sili să-şi liniştească respiraţia agitată, aşteptându-l să vorbească.

Bărbatul ţinea într-o mână o pungă din piele, iar cu cealaltă scoase o verigă din aur şi două brăţări.

— A cui fiică eşti? Spune-mi, te rog. Este loc pentru noi în casa tatălui tău, ca să rămânem peste noapte?

Inima Rebecăi tresăltă când bărbatul îi oferi brăţările. Îşi întinse mâna liberă, iar el i le puse pe mână. Aurul îi răcori pielea înfierbântată.

— Îmi dai voie? întrebă el, arătând spre veriga de purtat în nas.

Ea încuviinţă şi aşteptă până când bărbatul îi vârî inelul mare în gaura dintr-o nară. Greutatea bijuteriilor o înştiinţă că acestea nu erau bijuterii fără valoare. Şi înţelegea faptul că bărbatul dorea s-o plătească pentru munca ei, însă se simţea stânjenită să-i accepte darurile.

El făcu un pas în spate, iar ea ştia că-i aştepta răspunsul.

— Sunt fata lui Betuel, fiul pe care Milca i l-a născut lui Nahor.

Privi o clipă în spatele lui, la bărbaţii care aşteptau şi încărcau cămilele.

— Avem paie şi nutreţ din belşug şi este şi loc de găzduit peste noapte.

Cu siguranţă, Laban va fi de acord cu asta când va vedea aurul pe braţele ei.

— Îl voi trimite pe fratele meu ca să vă arate calea.

În ciuda darurilor şi a atitudinii blajine a acestui bărbat, nu se cuvenea ca o *betulah*, o fecioară, să se alăture unui grup de bărbaţi străini pe străzile Nahorului.

Dădu să plece, însă se opri brusc când auzi glasul bărbatului.

— Binecuvântat să fie Adonai Elohei, Dumnezeul stăpânului meu Avraam, care n-a părăsit îndurarea şi credincioşia Lui faţă de stăpânul meu!

Inima Rebecăi se încălzi în mod ciudat când îl văzu pe acest bărbat plecat cu faţa la pământ.

— Domnul m-a îndreptat în casa fraţilor stăpânului meu.

Ce putea însemna asta? Rebeca îl mai privi câteva clipe, apoi se întoarse, apucând strâns vasul cu apă, ca nu cumva să-i verse conţinutul şi alergă tot drumul spre casă.

***

Laban intră în curtea casei mamei sale din cetatea lui Nahor, cu mintea frământată, cântărindu-şi opţiunile din ce în ce mai puţine. Pur şi simplu, trebuia să-l facă pe Betuel s-o convingă pe Rebeca să se căsătorească cu fiul acelui bătrân al cetăţii, fie că-i plăcea, fie că nu-i plăcea de el. Bărbatul era gata să-i ofere o sumă destul de mare pentru ea, iar Laban obosise să tot aştepte o ofertă mai bună. Cu toate că ţesăturile Rebecăi sporeau averea familiei în mod neaşteptat, nu putea să ţină o veşnicie o fecioară în casa mamei sale. Ar fi ajuns de râsul mai-marilor cetăţii.

Îşi frecă tâmplele, simţind cum începe să-l doară capul, a treia oară săptămâna asta. Nu era nicio îndoială; trebuia să acţioneze şi asta curând. Se îndreptă dinspre poartă în curtea spaţioasă şi o salută pe Farah, care-i întinse pipa şi îngenunche ca să-i spele picioarele.

— Nădăjduiesc că ai avut o zi bună, soţul meu.

Ea zâmbi, iar zâmbetul îi făcu trăsăturile aproape drăguţe.

El mormăi şi se aşeză pe bancă, pentru a-i îngădui să-i dezlege sandalele. Concubina lui, Refiqa, ieşi din casă, iar pieptul lui se umflă, ca întotdeauna la vederea pântecului umflat al acesteia. Fiul lui, Tariq, din soţia lui, Farah, ieşi în fugă din casă şi-i sări în poală. El râse şi-l trase aproape pe băiat.

— Ce-ai făcut astăzi, fiule?

Băiatul se aplecă şi-l sărută pe Laban pe barbă, şoptind:

— Mama m-a învăţat cum să deosebesc plantele bune de buruieni. Mi-a îngăduit să folosesc săpăliga ca să le scot.

Laban o privi pe Farah, care ridică din umeri.

— Este o treabă folositoare pentru un copil, chiar şi pentru un fiu.

Nu sarcina în sine era ceea ce-l supăra atât de tare, cât felul în care-l provoca din priviri. Ar trebui să fie mai ferm cu ea, nu să-i îngăduie să-i spună lui cum ar trebui să stea lucrurile. Însă din experienţa pe care o avea cu mama şi sora sa, ştia că nu are putere

de-a se împotrivi voinţei unei femei. Îi va da atenţie Refiqăi, dacă Farah urma să devină prea istovitoare.

Gândul îi făcu plăcere şi îi zâmbi Refiqăi, fiind răsplătit cu o privire timidă. Însă o clipă mai târziu, sunetul unor paşi ce alergau îi atrase atenţia. Privi spre poartă.

— Laban!

Rebeca îi striga numele în timp ce dădu buzna în curte, gâfâind. Aşeză grabnic vasul cu apă în nişa de piatră şi veni lângă el.

— Trebuie să te duci îndată la fântână.

O verigă bună din aur atârna la nasul ei, sclipind în razele soarelui la asfinţit. Laban tresări privind-o.

— De unde ai asta?

Întinse mâna şi atinse veriga.

Ea o scoase din nas şi i-o întinse. Pe braţ avea brăţări din aur.

— Un bărbat de la fântână mi le-a dat.

Respira agitat.

— Vino aici. Aşază-te.

Laban făcu semn spre o bancă din curte. O zări pe Selima.

— Adu stăpânei tale nişte apă.

— Da, domnul meu.

Selima se grăbi să asculte şi scoase apă din vasul pe care-l adusese Rebeca acasă, în timp ce Farah turnă apă într-un lighean şi-i spălă repede picioarele soţului ei, ştergându-i-le.

Laban se uită la Farah.

— Isprăveşte repede.

Farah îi legă din nou sandalele în picioare, în timp ce mama lui şi slujitorii umplură curtea.

— Acum spune-mi, cine este acest bărbat şi ce ţi-a spus? întrebă el, întorcându-se spre Rebeca.

— Un bărbat ne-a ieşit în cale la fântână şi mi-a cerut apă, ca să bea. I-am dat să bea, însă în timp ce bea, mi-am dat seama că omul nu era singur. Alţi şase bărbaţi mai erau cu el, împreună cu zece cămile încărcate cu saci. Erau îngenuncheate lângă jgheaburi, dar acestea erau goale.

Se opri ca să mai ia o înghiţitură de apă şi-şi şterse gura cu dosul mâinii.

— M-am gândit că probabil sunt obosiţi după călătorie şi ştiam că treptele spre râu pot fi ude şi alunecoase. Nu s-ar fi descurcat la fel de bine ca mine să coboare şi, cum sunt obişnuită să car apă de jos, m-am oferit să le adăp cămilele.

Îşi şterse sudoarea de pe frunte cu năframa, încă respirând agitat.

— Am coborât şi am urcat de cincisprezece ori până când am reuşit să umplu jgheaburile şi să adăp animalele.

— Ai făcut toate astea singură?

Ea încuviinţă.

Laban trase prelung din pipă, pe de o parte iritat de faptul că-şi asumase un asemenea risc, având în preajma ei atâţia bărbaţi străini, pe de alta, intrigat de darurile pe care le ţinea în mână, dovadă a generozităţii lor.

— Ţi-au dat astea ca plată pentru munca ta?

Ea clătină din nou din cap.

— Aşa am crezut şi eu la început şi poate că acesta este adevărul. Însă bărbatul este un slujitor al lui Avraam, unchiul nostru! Pornise în căutarea noastră şi doreşte să poposească peste noapte în casa noastră. Desigur, i-am spus că avem suficient loc.

Îşi mută privirea de la el la mama lor şi înapoi la el.

— Doar nu te gândeşti să-i refuzi.

El întoarse în mână veriga, cântărind-o.

Bucata asta cântărea cel puţin un beca*.

— Ce fel de om aş fi dacă aş refuza unei rudenii ospitalitatea? Pentru ce nu l-ai adus deîndată acasă?

— Ce fel de femeie aş fi dacă aş călăuzi un bărbat străin pe străzile din Nahor?

Ea se îndreptă de spate, ridicându-şi bărbia.

El chicoti.

— Voi toate îmi veţi grăbi sfârşitul.

Singurul mod de a trăi cu atât de multe femei era acela de a le împăca. Însă îşi blestemă în tăcere propriile slăbiciuni.

Se ridică, înapoindu-i Rebecăi veriga.

---

* Unitate de măsură în vechime; 2 beca = 1 şechel (11,5 g) (n.tr.).

— Mă duc după ei.

Privi la soţiile şi slujitorii săi.

— Grăbiţi-vă, pregătiţi grajdurile şi mâncarea pentru oaspeţii noştri. Nu e bine să lăsăm rudenii atât de bogate să aştepte.

Alergă tot drumul până la fântână.

***

Laban îi zări pe bărbaţii descrişi de Rebeca, unii dintre ei şezând, alţii stând în picioare lângă cămilele lor. Cu toţii erau cam de vârsta lui sau mai tineri, deşi unul dintre ei părea să fi avut vârsta tatălui său, înainte de a păşi în Şeol. Se apropie de acesta din urmă şi făcu o plecăciune adâncă.

— Vino, tu cel binecuvântat de Domnul, spuse Laban în timp ce se îndreptă de spate şi-şi întinse mâna, fluturând-o spre porţile cetăţii. Pentru ce staţi aici? Am pregătit casa şi un loc pentru cămile.

Bărbatul cel vârstnic se plecă, la rândul lui.

— Mulţumesc, domnul meu. Trebuie să fii rudenia tinerei pe care am întâlnit-o aici.

— Da, da. Sunt Laban, fiul lui Betuel, fratele Rebecăi, cea care ţi-a adăpat cămilele. Avem suficient loc pentru toţi. Vă rog, veniţi.

Se înclină din nou şi conduse grupul în cetate, mai întâi la grajduri, ca să hrănească şi să adăpostească animalele pentru noapte, apoi în curte, unde slujitorii spălară picioarele bărbaţilor. Când şi ultimul picior fu şters, Laban îi conduse în camera de zi a casei mamei sale.

O masă joasă îi aştepta, plină cu talere încărcate cu pâine şi peşte fript cu sos de mărar, castraveţi şi smochine şi ulcioare din piatră umplute cu vin dres cu mirodenii. Laban făcu semn bărbaţilor să se aşeze pe pernele groase aşternute pe duşumea, în jurul mesei, şi-i privi pe cei mai tineri răspunzând invitaţiei. Fratele lui, Betuel, se aşeză aproape de capul mesei, lăsându-i loc lângă el, în timp ce femeile rămaseră în umbră, la capătul încăperii.

Însă bărbatul cel vârstnic, conducătorul grupului, rămase în picioare.

— Nu voi mânca până când nu voi spune ce am de spus.

— Spune-ne, îl îndemnă Laban, aşezându-se şi făcând semn bărbatului să-i urmeze exemplul.

Acesta îngenunche lângă perna aşezată pe duşumeaua tare.

— Eu sunt Eliezer, slujitorul lui Avraam, spuse el. Domnul a umplut de binecuvântări pe stăpânul meu, care a ajuns la mare propăşire. I-a dat oi şi boi, argint şi aur, robi şi roabe, cămile şi măgari. Sara, nevasta stăpânului meu, a născut la bătrâneţe un fiu stăpânului meu; şi lui i-a dat el tot ce are. Stăpânul meu m-a pus să jur şi a zis: „Să nu iei fiului meu o nevastă dintre fetele canaaniţilor, în ţara cărora locuiesc; ci să te duci în casa tatălui meu şi la rudele mele, ca de acolo să iei nevastă fiului meu." Eu am zis stăpânului meu: „Poate că femeia n-o să vrea să mă urmeze." Şi el mi-a răspuns: „Adonai Elohei, Domnul, înaintea căruia umblu, va trimite pe Îngerul Său cu tine şi-ţi va da izbândă în călătorie şi vei lua fiului meu o nevastă din rudele şi din casa tatălui meu. Dacă te vei duce la rudele mele şi dacă nu ţi-o vor da, vei fi dezlegat de jurământul pe care mi-l faci." Eu am ajuns azi la izvor şi am zis: „Doamne, Dumnezeul stăpânului meu Avraam, dacă binevoieşti să-mi dai izbândă în călătoria pe care o fac, iată, eu stau la izvorul de apă şi fata care va ieşi să scoată apă şi căreia îi voi zice: «Dă-mi, te rog, să beau puţină apă din vadra ta» şi care îmi va răspunde: «Bea tu însuţi şi voi da de băut şi cămilelor tale» fata aceea să fie nevasta pe care a rânduit-o Domnul pentru fiul stăpânului meu!" Înainte de a sfârşi de vorbit în inima mea, iată că a ieşit Rebeca cu vadra pe umăr, s-a coborât la izvor şi a scos apă. Eu i-am zis: „Dă-mi să beau, te rog." Ea s-a grăbit, şi-a plecat vadra deasupra umărului şi a zis: „Bea şi voi da de băut şi cămilelor tale." Am băut şi ea a dat de băut şi cămilelor mele. Eu am întrebat-o şi am zis: „A cui fată eşti?" Ea a răspuns: „Sunt fata lui Betuel, fiul lui Nahor şi al Milcăi." I-am pus veriga în nas şi brăţările la mâni. Apoi am plecat capul, m-am aruncat cu faţa la pământ înaintea Domnului şi am binecuvântat pe Domnul, Dumnezeul stăpânului meu Avraam, că m-a călăuzit pe calea cea dreaptă, ca să iau pe fata fratelui stăpânului meu pentru fiul

lui. Acum, dacă voiți să arătați bunăvoință și credincioșie față de stăpânul meu, spuneți-mi; dacă nu, spuneți-mi iarăși, ca să mă îndrept la dreapta sau la stânga.

Betuel își drese glasul și-l privi ferm pe Laban.

— De la Domnul vine lucrul acesta, spuse el. Noi nu-ți mai putem spune nici rău, nici bine.

O clipă Laban se simți iritat pentru faptul că Betuel vorbise primul, însă își înăbuși îndată iritarea. Acest om putea plăti mai mult pentru Rebeca decât fiul bătrânului cetății. Privi spre cealaltă parte a încăperii, întinzând o mână spre sora sa.

— Iată, Rebeca este înaintea ta. Ia-o și du-te, ca să fie nevasta fiului stăpânului tău, cum a spus Adonai.

Robul lui Avraam s-a aruncat cu fața la pământ, iar Laban simți că omul se roagă. Tăcerea se așternu în încăpere până când bărbatul se ridică în picioare. Unul dintre bărbații tineri se ridică și el, iar cei doi se îndreptară spre grajduri.

— Ne vom întoarce îndată, spuse Eliezer.

Capitolul 10

Inima Rebecăi începu să-i bubuie în piept, iar capul îi vâjâi la auzul cuvintelor lui Laban. Un fior îi străbătu trupul şi se cuprinse cu braţele, pentru a se linişti. *Ia-o şi du-te?* Atâta doar, fără o vorbă adresată ei, fără a-i oferi o clipă de răgaz ca să ia o hotărâre? Oare era ea în stare să facă un asemenea lucru – să-şi lase familia şi tot ce avea mai scump?

Eliezer şi bărbatul mai tânăr se întoarseră purtând cu ei saci din piele pe care-i aşezară pe duşumea. Eliezer scoase un colier de aur şi-l petrecu în jurul gâtului Rebecăi. Cercuri de aur lucrate cu migală şi încrustate cu lapis-lazuli şi smaralde atârnau de un lanţ gros de aur. Pipăi fiecare piesă, numărând şapte inele mari. Mama ei nu avusese niciodată giuvaeruri atât de frumoase.

Bărbatul se întoarse la sacul său şi scoase o diademă de argint încrustată cu pietre preţioase, cercei de aur şi o cingătoare bătută cu nestemate. Cinci robe extrem de fin ţesute, împreună cu eşarfe asortate, fură aşternute la picioarele ei. Se aşeză pe o pernă, copleşită. Privi în ochii negri ai slujitorului.

— Eu...

Înghiţi şi închise ochii o clipă. Când se uită din nou la el, privirea acestuia era încărcată de blândeţe şi bunătate. Inima i se încălzi faţă de el, fiind încredinţată că era un om de nădejde.

— Mulţumesc, spuse, incapabilă să găsească alte cuvinte.

El încuviinţă, întorcându-i zâmbetul, apoi dădu să scoată din sac alte daruri pentru familia ei. Rebeca ridică una dintre robe şi examină lucrătura – ţesătura deasă şi broderiile fine de pe marginea fiecărei mâneci şi a poalei. Un veşmânt scump. Laban şi mama ei vor fi încântaţi de viitorul strălucit ce i se aşternea înainte. Îşi ridică privirea ca să le vadă expresiile, surprinzând o sclipire în ochii lui Laban. Avusese dreptate. Niciun bărbat din Haran sau Nahor n-ar fi putut egala această etalare de bogăţii, nici n-ar fi plătit un preţ atât de ridicat pentru o mireasă – nici măcar un rege.

Un sentiment de reverenţă şi teamă o încercă. Începu din nou să tremure în timp ce strânse robele la piept. Cine era acest unchi care oferea atât de mult sau care o considera atât de valoroasă? Oare vărul ei va fi un soţ bun? Cum putea merge ea împreună cu acest slujitor, în ciuda darurilor aduse, căsătorindu-se cu un bărbat pe care nu-l văzuse niciodată?

— Stăpânul meu este un om bun.

Tresări la auzul cuvintelor lui Eliezer. Îşi ridică privirea şi văzu că i se adresase lui Laban.

— Se va purta bine cu sora ta.

— Văd că deja a făcut-o.

Laban atinse pânza moale a uneia dintre robele ce-i fuseseră dăruite, un veşmânt colorat cu roşu şi albastru, ce rivaliza cu cea mai bună lucrătură a ei. Purta la gât un lanţ nou, de aur şi turna vin într-o cupă nouă, de aur. Râse nestânjenit, privind spre ea.

— Rebeca, soro, tu vei avea ce ţi-ai dorit, iar eu voi avea ce mi-am dorit.

Înalţă cupa în direcţia ei şi zâmbi, privind spre Eliezer.

— Mâncaţi şi beţi, prietenii mei, binecuvântaţi ai Domnului.

Eliezer şi bărbatul mai tânăr îşi ocupară locurile în jurul mesei, alăturându-li-se celorlalţi. Însă Rebeca nu reuşi să înghită nici măcar o smochină sau o îmbucătură de peşte. Cercetă încă câteva clipe la lumina lămpii veşmintele şi bijuteriile, apoi le adună pe toate în braţe şi se ridică. Bărbaţii continuară să mănânce, să bea

şi să se veselească, însă ea se strecură afară din încăpere şi se îndreptă spre propria odaie, având-o alături pe Selima.

— Chiar te duci cu aceşti bărbaţi şi te căsătoreşti cu vărul tău?

Nota de veselie de obicei prezentă în cuvintele Selimei dispăruse, iar Rebeca o privi în ochi, citind tristeţea în adâncul lor.

— Vei veni cu mine, desigur. Alături de mama ta. Nu trebuie să te temi. Nu vă las baltă.

Îi adresă un zâmbet pe care-l dori liniştitor, însă nodul din stomac se încăpăţâna să stăruie.

— Nu aş putea să plec fără tine.

Oare Selima îi remarcase tremurul din glas?

Selima se apropie de ea.

— Dă-mi voie să te ajut să le împachetezi şi să le pui deoparte.

Rebeca încuviinţă amorţită şi i se alătură.

— Mă întreb cum arată.

Oare avea s-o iubească, aşa cum o iubise tatăl ei, oferindu-i aceeaşi libertate pe care i-o oferise el? Oare ea avea să-l iubească?

— Trag nădejde să nu fie dezgustător sau leneş.

Selima se strâmbă în timp ce vârî mâneca la locul ei şi aşeză primul veşmânt în cufărul de lemn sculptat al Rebecăi.

— Sau să aibă dinţi negri şi să miroase urât.

Rebeca râse.

— Dacă dinţii lui sunt stricaţi, o să-i dăm mentă pentru respiraţie, iar dacă miroase urât, o să ne ţinem de el să se spele.

Rebeca se gândi la bărbaţii pe care-i întâlnise de-a lungul anilor, întrebându-se dacă fiul lui Avraam se asemăna cu vreunul dintre ei.

— Dacă este leneş, vom găsi pe alţii să muncească. Este clar că e suficient de bogat ca să-şi plătească lucrători.

Puse veşmântul în cufăr.

— Dar nu cred că este leneş. Bărbaţii înstăriţi nu sunt leneşi.

— A moştenit averea de la tatăl său.

Selima aşeză ultimul veşmânt şi închise capacul, apoi se lăsă să cadă pe patul Rebecăi.

— Adevărat.

Rebeca îşi scoase mai întâi cerceii, apoi aşeză fiecare bijuterie într-o casetă de piatră căptuşită cu pânză.

— Dar are oameni buni care lucrează pentru el, aşa că, cel mai probabil, nu-şi va pierde averea.

Se aşeză pe pat lângă Selima.

— Nu-mi vine să cred că sunt pe punctul de a mă căsători.

Selima îşi duse mâna la gură şi chicoti.

— În cele din urmă, uite că te măriţi cu un prinţ!

Rebeca zâmbi, iar stomacul i se strânse de emoţie. Deşi încă nu semnaseră un document ce urma să pecetluiască înţelegerea, nu mai exista cale de întoarcere de acum. Acceptaseră darurile şi-i dăduseră cuvântul lor acelui om. Era suficient. Curând va pleca cu Eliezer şi cu oamenii săi şi se va căsători cu un văr pe care nu-l întâlnise niciodată.

— Totuşi, spuse Selima, încă mai avem timp să ne obişnuim cu ideea. Seara asta a fost ca o logodnă. Nu va trebui să pleci în următoarele cel puţin şase luni. Poate un an.

Căscă şi se ridică.

— Să-ţi aduc mâncare de la bucătărie? Ar trebui să mănânci ceva.

Rebeca îşi simţi stomacul protestând, un amestec de foame şi anticipare.

— Poţi să-mi aduci nişte curmale şi nişte migdale. N-aş putea mânca peşte în seara asta.

Selima încuviinţă şi părăsi încăperea, iar Rebeca se îndreptă spre fereastră şi privi afară, la cerul întunecat.

Oare cum eşti tu, văr al meu?

Mintea îi era plină de o mulţime de gânduri, de zvonuri pe care le auzise în copilărie despre unchiul ei Avraam, despre cum Creatorul îi vorbise şi-l chemase să iasă din ţara în care se născuse.

Adonai te-a chemat şi pe tine să pleci.

Gândul îi dădu linişte şi parcă-l zări din nou pe bărbatul care îi vorbise în acea zi, pe marginea colinei. Planurile lui Laban pentru ea nu avuseseră sorţi de izbândă. În clipa în care va fi părăsit casa împreună cu aceşti bărbaţi, îmbrăţişând o aventură cu totul

nouă, va fi liberă de toate planurile lui Laban. Avraam şi Sarah făcuseră la fel.

Se înfioră din nou, de data asta din cauza entuziasmului şi chiar a unui strop de bucurie. Se va căsători cu fiul făgăduit de Adonai mătuşii şi unchiului ei şi va păşi într-un nou viitor la care Dumnezeu o chema. Va păşi în credinţă, îşi va întâlni vărul şi va deveni soţia lui.

***

Laban îşi înăbuşi un căscat în timp ce le ură oamenilor lui Avraam noapte bună. Dădu să pornească spre dormitorul său, când mama lui se aruncă spre el, apucându-l de braţ.

— Ce noroc a dat peste noi, fiul meu! Fiica mea se va căsători, în cele din urmă, cu un bărbat demn de statutul ei.

Zâmbi, iar el observă, parcă pentru prima dată după moartea tatălui său, ridurile de la colţurile ochilor ei şi scobiturile din obraji.

— Trebuie să începem deîndată să pregătim cele mai bune pânzeturi şi să adunăm lână de la cele mai bune oi din turmele tale, ca să trimitem cu ea. Logodna ar trebui să dureze cel puţin şase luni, însă un an ar fi şi mai bine.

Se îndepărtă de el şi începu să măsoare cu pasul în lung şi-n lat încăperea spaţioasă.

Trebuie să văruim casa şi să depozităm vin din belşug la următoarea recoltă, să nu ne lipsească la ospăţul de nuntă. Cel mai probabil, fiul lui Avraam va veni s-o ia şi-şi va aduce rudeniile ca să sărbătorească împreună cu noi.

Laban clătină din cap, încercând să-şi limpezească mintea de aburii vinului.

— Vom avea destul timp mâine ca să punem la cale lucrurile astea şi să ne pregătim pentru nuntă.

— Nu, nu, trebuie să asculţi acum ce am să-ţi spun.

Niciodată n-o văzuse atât de înflăcărată.

— Trebuie să stabilim cu robul lui Avraam o dată precisă când se va întoarce după ea. În mod normal, dacă ar fi locuit în apropiere, le-am fi îngăduit să sosească prin surprindere, anunțați prin sunete din corn de berbec, însă, cum au atât de mult de călătorit, va trebui să facem planuri, să pregătim locul pentru corturile lor.

Se aplecă spre el.

— Trebuie să iei câteva monede pe care știu că le-ai pus deoparte și să cumperi cel mai bun vin și mirodenii... multe mirodenii...

Cuvintele ei se revărsau precum apele repezi ale unui râu, iar Laban clipi greu, ca trezit din amorțeală, auzindu-i frământările. Avea dreptate, desigur. Erau multe de făcut pentru a-și impresiona unchiul cel bogat.

Își așeză mâna pe umărul robust al mamei sale, silind-o să se oprească în loc.

— Voi vorbi cu robul lui Avraam dimineață și voi afla ce planuri are. S-ar putea să nu vrea să aștepte un an – poate șase luni?

— Zece luni. Mai puțin nu putem accepta.

Îl privi hotărâtă, iar el încuviință printr-o mișcare a capului.

— Zece luni.

O sărută pe obraz.

— Acum liniștește-te, Ima, și lasă-mă să dorm.

***

A doua zi dimineață, Rebeca cocea turte pentru oaspeții lor, împrăștiind o mireasmă puternică de grâu prăjit. Debora și Selima lucrau cot la cot cu ea, în timp ce nevestele lui Laban mărunțeau curmalele ce aveau să fie fierte cu apă, pentru sirop. Mama ei așeza talerele cu brânzeturi și măsline pe măsuța joasă. Câțiva dintre tovarășii lui Eliezer își făcură apariția în odaia de zi, unde Laban îi aștepta deja.

— Șalom, pace și sănătate să aveți, frații mei, spuse Laban, ridicându-se pentru a-l saluta pe Eliezer. Veniți, mâncați și veseliți-vă.

Arătă spre locurile pe care le ocupaseră seara trecută.

Bărbaţii îi urmară îndemnul, iar Rebeca aşeză în faţa lor o farfurie cu turte fierbinţi şi un ulcior cu sirop cald de curmale.

— Îngăduie-mi să mă întorc la stăpânul meu, spuse Eliezer.

Urmă o tăcere prelungă, iar Rebeca se poticni, sprijinindu-se de stâlpul ce despărţea cele două încăperi. Inima ei îşi înteţi bătăile. Atât de curând? Se înţelegea clar din spusele lui că ea ar fi trebuit să plece cu el.

Se strecură în bucătărie, ferită de ochii bărbaţilor, ca să asculte. Mama ei trecu pe lângă ea şi se apropie de zidul odăii de zi, de unde putea urmări discuţia lor.

— Dă voie fetei să mai rămână cu noi zece zile, apoi poţi pleca, spuse Laban.

Auzind-o pe mama sa dregându-şi glasul, Rebeca aruncă o scurtă privire în încăperea în care se aflau bărbaţii.

Laban privi spre mama lor, apoi îşi întoarse privirea la Eliezer.

— Adevărul este că vom avea nevoie de cel puţin zece luni ca să ne pregătim aşa cum se cuvine pentru ospăţul de nuntă.

Îi oferi robului lui Avraam cel mai cuceritor zâmbet de care era în stare, cel pe care-l folosea ori de câte ori dorea ca cineva – până şi duşmanii lui – să îl asculte. Cel pe care-l folosise pentru a o convinge că avea cele mai bune intenţii în ce o privea, când în realitate, nu făcuse altceva decât să-şi caute propriile interese.

Eliezer clătină din cap.

— Nu mă opriţi, fiindcă Domnul mi-a dat izbândă în călătoria mea. Lăsaţi-mă să plec şi să mă duc la stăpânul meu.

Laban părea tulburat, privind când la Eliezer, când la Nuria. Rebeca văzu tulburarea din ochii mamei sale, iar inima i se strânse. Odată ce va pleca împreună cu acest om, nu-şi va mai vedea poate niciodată familia. Oare putea ea să îndure asta?

Spre surprinderea ei, mama ei se apropie de Laban şi-şi apropie buzele de urechea lui, însă şi Rebeca îi deslușì vorbele.

— N-o putem lăsa să plece atât de curând! Să nu avem nuntă? Nu le poţi îngădui asta.

Fiind singura ei fiică, putea oare să-i refuze femeii şansa de a dansa şi cânta şi de a-l întâlni pe soţul fiicei ei?

Laban îşi aşează mâna pe mâna mamei sale, care-l apucase de umăr.

— Trebuie să facem ce este mai bine pentru Rebeca, Ima. Dacă lucrul acesta vine de la Adonai...

Nu-şi isprăvi vorbele.

Fratele ei, Betuel, intră în acea clipă în încăpere, prezenţa lui umplând intrarea.

— S-o chemăm pe fată şi s-o întrebăm pe ea.

Laban şi mama ei îşi ridicară privirile, uimiţi de cuvintele lui Betuel. Nu îi stătea în fire să vorbească înaintea lui Laban nu să-şi spună opinia cu atâta hotărâre. Însă inima Rebecăi se încălzi, ştiind că dintre toţi oamenii, lui îi păsa de voia lui Adonai şi dorea ce era mai bun pentru ea.

Aşteptă câteva clipe, în încăpere aşternându-se liniştea. În cele din urmă Laban îşi drese glasul, oprind răspunsul mamei lui cu o privire.

— Foarte bine. Ima, du-te şi cheam-o pe Rebeca.

Mama sa se trase înapoi, ridicându-şi bărbia sfidător.

— Stă în bucătărie şi trage cu urechea. Cheam-o tu.

Betuel interveni.

— Rebeca, te rog, vino aici.

Ea îşi înăbuşi un zâmbet, constatând că nici de data asta Betuel nu-i lăsase loc de răspuns lui Laban. Îşi netezi faldurile robei, simţind cum obrajii i se aprind. Se opri lângă Laban, faţă în faţă cu Eliezer.

— Vrei să te duci cu omul acesta? întrebă Laban.

Privirea lui îi spunea că şi-ar fi dorit să refuze, să ia partea mamei lor şi să rămână aici cele zece luni necesare pregătirii, asigurându-se că va avea tot ce era necesar pentru noul ei cămin. O mireasă nu trebuia să meargă în casa mirelui ei cu mâna goală. Însă aceasta nu era o logodnă obişnuită, iar ea ştiu dintr-o singură privire aruncată lui Eliezer şi după pacea ce-i cuprinsese inima, că n-ar fi trebuit să mai rămână. Era posibil ca niciodată să nu mai aibă un prilej ca acesta. Dacă Avraam murea înainte ca ea

să ajungă acolo, totul se putea schimba. Un sentiment al grabei o cuprinse, în ciuda dezaprobării mamei sale şi a lui Laban.

Trase adânc aer în piept şi privi de la un frate la celălalt. Zâmbetul lui Betuel şi felul încurajator în care-şi înclină capul o înviorară, sporindu-i curajul, asigurând-o de faptul că decizia ei era cea bună.

— Am să merg, spuse ea, întâlnind privirea robului lui Avraam.

Cuvintele ei fură urmate de ţipetele deznădăjduite ale mamei sale.

Capitolul 11

Rebeca îşi trecu degetele peste războiul de ţesut pe care i-l dăruise tatăl ei, amintindu-şi clipele petrecute ţesând cot la cot cu mama ei şi cu nevestele lui Laban. Îi vor lipsi camaraderia, râsul, discuţiile femeieşti despre traiul unei femei alături de bărbatul ei. Numai Debora şi Selima o urmau în noul ei cămin, un ţinut nou, unde totul urma a fi necunoscut şi provocator. Oftă şi începu să desfacă războiul de ţesut, punându-l bucată cu bucată în saci din piele ce urmau a fi legaţi de şaua cămilei.

— Aşadar, pleci cu adevărat.

Trupul rotofei al mamei ei o umbri în timp ce trecu pragul încăperii şi se aşeză în faţa ferestrei, tonul ei păstrând încă urme de amărăciune.

Rebeca nu îndrăzni să-şi ridice ochii şi să-i întâlnească privirea, ca nu cumva să-şi dea de gol propriile-i lacrimi de şovăială.

— Da, spuse ea, întorcându-se de la mama ei spre peretele unde se aflau coşuri împletite. Mută în grabă sulurile de lână vopsită din coşuri în sacii din piele de capră şi-i legă la gât. Îşi ridică privirea la apropierea Selimei.

Fata păru a simţi tensiunea din încăpere, căci se opri brusc, de cum păşi înăuntru.

— Poţi duce sacii aceştia la bărbaţi, Selima?

Rebeca ridică sacul greu, plin cu lână, în braţele Selimei.

— Da, stăpână.

Privi peste umărul Rebecăi.

— Mă întorc ca să iau războiul de ţesut.

Se zori spre ieşire, în timp ce Rebeca privi în jur, ca să vadă dacă nu uitase ceva.

— Mi-aş dori să mai aştepţi.

Mama ei făcu un pas înainte, apropiindu-se de ea la distanţă de un braţ.

Rebeca se întoarse spre ea, surprinsă de schimbarea bruscă din tonul mamei sale. Femeia nu obişnuia să-şi exprime faţiş emoţiile şi nici nu păruse a lua în seamă sentimentele Rebecăi. Însă o singură privire în ochii mamei sale îi descoperi o femeie pe care Rebeca o văzuse doar arareori.

— Ştiu, Ima. Are să-mi fie dor de tine.

În ciuda diferenţelor dintre ele, era adevărat.

În ochii mamei sale sclipiră câteva lacrimi, dar numai pentru o clipă, căci ea clipi des pentru a şi le alunga. Rebeca păşi încet înainte, stângaci, trăgând-o într-o îmbrăţişare călduroasă.

— Nu plânge, Ima.

Înghiţi, încercând să-şi înăbuşe propria emoţie.

— Ne vom mai vedea, cu siguranţă.

Voia să creadă că acest rămas-bun nu era pentru totdeauna.

— Nu te vei mai întoarce. Avram şi Sarai nu s-au întors niciodată.

Mama ei se desprinse din îmbrăţişare şi-şi încrucişă braţele la piept, o postură pe care obişnuia s-o adopte ori de câte ori era hotărâtă să se facă după voia ei.

— Avraam şi Sara, o corectă Rebeca, observând cuta ce se adânci pe fruntea mamei sale când le pronunţă numele, nu s-au putut întoarce, însă erau mult mai în vârstă. Cu siguranţă, fiului lor nu i se va părea atât de greu să călătorească pentru o vizită.

N-o va lăsa pe mama ei s-o descumpănească. Asta n-ar fi de folos nimănui.

— De ce n-a venit chiar el aici ca să-şi ia mireasa? Pentru ce nu l-a trimis *Avraam* pe fiul lui împreună cu robul său?

Mama sa se răsuci pe călcâie întorcându-se cu spatele la Rebeca, o altă poziţie menită să-i arate nemulţumirea, s-o provoace la a se răzgândi. Rebeca nu avea de gând să răspundă moşturilor mamei sale.

— Mai am de împachetat.

Trecu pe lângă mama sa în dormitor, inima bătându-i repede. Asemenea întâlniri o tulburau întotdeauna. Nu dorea să cauzeze tulburare, însă nu-şi putea călca cuvântul dat, nu putea alege între mamă şi soţ.

Un oftat îi ridică pieptul şi îşi dori să-şi poată linişti bătăile repezi ale inimii. Se îndreptă cu paşi mari spre cufărul din lemn sculptat aşezat lângă un perete şi ridică capacul. Selima probabil că scosese din el multele şi noile ei veşminte, împreună cu cele pe care Rebeca le avea deja. Cutia din piatră pentru bijuterii dispăruse de pe masa joasă, iar rogojina fusese făcută sul şi aştepta lângă uşă. Cât de repede fuseseră împachetate pentru călătorie! Pulsul i se iuţi din nou în timp ce păşi de colo-colo prin încăpere, verificând fiecare colţişor, însă nimic din ce putea fi pus în spinarea unei cămile nu mai rămăsese. Mobilierul trebuia să rămână, căci nu aveau nicio modalitate de a-l transporta cu uşurinţă. În plus, Isaac probabil că avea mesele, cuferele şi mobilierul lui.

Isaac.

Oare cum va fi? Inima îi tresări la simpla rostire în taină a numelui său.

Se răsuci când simţi o atingere pe braţ.

— Totul este împachetat.

Debora venise lângă ea, chipul fiindu-i luminat de un zâmbet.

— Eşti gata?

Rebeca privi în spatele doicii sale, însă nimeni nu se afla în hol. Încăperea era ciudat de tăcută.

— Mama?

— E afară, în curte, cu restul celor din casă. Aşteaptă să porneşti. Laban a poruncit să ni se pregătească merinde pentru

drum. Au pus un baldachin într-o parte a curții, iar mama ta a scos cea mai bună robă a ta.

Debora se întoarse, întinzând mâna Rebecăi, pentru a o conduce spre curte.

— Mama vrea să avem o ceremonie în absența mirelui?

Rebeca rămase nemișcată.

Debora încuviință.

— Te poți dezbrăca de robă înainte de-a încăleca pe cămilă. Familia ta vrea să te binecuvânteze, stăpână.

Zâmbi, încercând s-o liniștească.

— Îngăduie-le să aibă parte de aceste ultime momente.

Rebeca încuviință, copleșită brusc de emoție. Privi pentru ultima oară la dormitorul ei. Nu avea multe amintiri de aici, pentru că nu locuise multă vreme în Nahor. Părăsise deja casa natală din Haran, iar această încăpere n-o lega sufletește prea mult. Totuși...

— Îmi va lipsi acest loc.

Debora îi puse liniștitor mâna pe umăr.

— Tuturor ne va lipsi. Însă ne așteaptă o nouă aventură. O viață cu totul nouă.

— Da.

Gândul o umplu de un entuziasm spontan.

— Mă căsătoresc.

Simți cum în inimă îi clocotește bucuria.

— Cu un prinț.

Zâmbi.

— Selima va fi bucuroasă pentru asta.

Debora râse.

— Selima visează la lucruri prea înalte.

Sunetul muzicii și al glasurilor de bărbați și femei umplu curtea la apropierea Rebecăi. Mama sa se grăbi să-i iasă în întâmpinare, iar pe chip nu i se mai vedeau urmele lacrimilor.

— Îmbracă-te. Repede. Eliezer vrea să plece, așa că ai face bine să nu-l lași să aștepte.

Însă tocmai această ceremonie le întârzia plecarea. Rebeca însă nu spuse asta, ci luă veşmântul cel nou, intră în casă şi se schimbă de hainele pe care le purta. O clipă mai târziu, păşi cu paşi uşori sub baldachinul pe care Laban îl folosise când se căsătorise cu Farah.

Liniştea se aşternu peste curte, iar Laban şi Betuel păşiră în faţă, fiecare ţinând în mână câte o cupă cu vin.

— Sora noastră, îţi dorim mii şi mii de urmaşi, spuse Laban, ridicându-şi cupa în aer.

Betuel făcu la fel, zâmbind şi privind-o în ochi.

— Şi fie ca urmaşii tăi să pună stăpânire pe porţile duşmanilor lor.

Ea ştia la ce face referire. Duşmani se puteau afla în case şi în ţinuturi străine, iar el tocmai o binecuvântase pe ea şi pe copiii ei, dorindu-i să-i cucerească şi pe unii, şi pe alţii. Inima ei se încălzi auzindu-l şi simţi un fior de entuziasm străbătându-i trupul.

— Aşa să fie!

Mica adunare strigase la unison cuvintele, iar sunetele de fluier, liră şi tobă umplură aerul în timp ce mama şi cumnatele ei se grăbiră spre ea. Se îmbrăţişară, neputând să mai pună frâu lacrimilor. O ajutară să se schimbe degrabă în veşmintele de călătorie şi împăturară roba de nuntă pentru lunga călătorie spre Hebron.

Când îşi luară şi ultimul rămas-bun, când ultima sărutare fu primită şi dăruită, Rebeca şi slujnicele ei încălecară pe spinările cămilelor. Rebeca se prinse de şa când animalul se ridică, iar ea se pregăti pentru lunga călătorie. Cămila se legănă în timp ce păşi înainte, însă curând intră într-un ritm constant. Nu vor mai opri de acum ceasuri în şir, iar la Hebron vor ajunge abia peste câteva săptămâni.

Privi în urma ei, fluturându-şi mâna în semn de rămas-bun până când familia ei dispăru din vedere, apoi se întoarse cu faţa spre drum. Bărbaţii lui Eliezer o înconjurau pe ea şi pe slujnicele ei, un zid de protecţie împotriva hoţilor şi a tâlharilor. Nu se temea pentru viaţa ei. Însă nu-şi putea înfrâna sentimentul de nerăbdare ce o încerca cu fiecare pas pe care cămila îl făcea

spre Canaan. Trebuia să afle mai multe despre acest văr cu care urma a se căsători. Când se vor aşeza în jurul focului, în acea seară, îi va întreba, pe Eliezer şi pe fiul acestuia şi pe ceilalţi slujitori. La urma urmelor, o femeie nu putea intra într-o căsătorie fără a şti ceva despre bărbatul cu care se căsătorea.

***

Debora nu-şi îngădui să răsufle uşurată, nici nu renunţă la îngrijorarea de care era cuprinsă, decât în clipa când cămilele se opriră pentru primul popas de noapte, la multe ceasuri depărtare de casa Nuriei. În graba plecării, reuşise să evite contactul cu femeia, care avea destule lucruri în mintea ei pentru a o ţine îndeajuns de ocupată. Debora se simţise uşurată pe moment, când auzise că ea şi Selima o vor însoţi pe Rebeca, însă abia acum realiză că aşa stăteau lucrurile, acum, când şedea lângă foc, adulmecând miresmele de chimen şi rozmarin ce se ridicau din tocana de linte şi înmiresmau aerul din jurul focului.

Privi la Rebeca, a cărei privire uimită îi spuse că şi ea percepea mai bine acum realitatea deciziei sale. Debora veni lângă ea şi-i puse o mână pe braţ.

— Ai făcut o alegere înţeleaptă prin faptul că ai venit.

Cercetă chipul Rebecăi, sperând că propria ei nevoie de a se elibera de Nuria nu-i era vădită pe chip. Însă nu-şi putea reţine acest nou sentiment de bucurie ce începuse să-şi facă cunoscută prezenţa undeva adânc înăuntrul ei.

Rebeca încuviinţă.

— Ştiu.

Îşi ridică capul, iar Debora îi urmări privirea, spre colina joasă unde se odihneau cămilele.

— Ai văzut-o pe Selima?

Debora mătură cu privirea tabăra, ochii ei oprindu-se, în cele din urmă, asupra cortului femeilor.

— Probabil că este în cort, aranjând lucrurile.

Deşi acum, că se gândea la asta, realiză că nu-şi mai văzuse fiica de când se instalaseră, când Selima se dusese să întindă rogojinile şi să pună lucrurile necesare în cort.

— Am văzut-o ieşind din cort înainte de a pregăti tocana de linte, spuse Rebeca.

Debora privi spre cer. Soarele coborâse pe jumătate dincolo de linia orizontului şi aproape că dispăruse din vedere. Izvorul se afla la o aruncătură de săgeată depărtare, mai jos, pe terenul terasat.

— Dacă s-a dus după apă, ar fi trebuit să se întoarcă demult.

Frica i se strecură de-a lungul spinării. Privi în jur, iar frica i se înteţi. Unde era?

— Selima?

Debora se întoarse la auzul glasului bărbătesc ce strigase numele fiicei ei. Îl zări pe fiul lui Eliezer, Haviv, îndreptându-se spre ele.

— Pentru ce o cauţi pe slujnica mea?

Îngrijorarea Rebecăi era pe măsura temerilor Deborei. Şi pentru ce o căuta acest bărbat pe fiica ei?

— Nu este aici?

Pe fruntea lui Haviv apărură cute de îngrijorare, iar privirea din ochii lui spori teama Deborei.

— Am văzut-o părăsind cortul şi cred că avea cu ea un ulcior pentru apă.

Rebeca îşi şterse mâinile pe o bucată de pânză şi se apropie în grabă de Haviv.

— Poate că s-a întors şi s-a strecurat înăuntru.

Rebeca dădu fuga la cort, în timp ce Debora chemă pe unul dintre bărbaţi, rugându-l să supravegheze tocana şi scuzându-se pentru deranjul cauzat. O urmă pe Rebeca, iar la câţiva paşi în spatele ei i se alătură şi Haviv. Cortul era întunecat, aşa cum bănuiseră de la început că va fi.

— Mă duc să caut lângă cămile, la marginea apei, spuse Haviv.

Debora îşi apucă poalele în mâini.

— Vin cu tine.

O simți pe Rebeca păşind alături de ea. Când ajunseră pe colină, se îndreptă fiecare în altă direcție.

— Selima!

Inima Deborei bătea repede şi puternic. Nu era cu putință să ajungă atât de departe, în speranța unei vieți mai bune, doar pentru a-şi pierde fiica! Simți cum se sufocă.

— Selima!

— Selima?

Glasul lui Haviv se auzi din depărtare, urmat de strigătul piţigăiat al Rebecăi. Însă nu le răspunse nimeni.

Oare fusese răpită de tâlhari? Adormise printre cămile? Ce idee ridicolă!

Apoi auzi strigătul triumfător al lui Haviv. Debora alergă, îndreptându-se spre glasurile ce se auzeau aproape de ultimul şir de cămile îngenuncheate lângă izvor.

— Selima! Ce s-a întâmplat? Am fost îngrijorați şi toată lumea te caută.

Debora căzu în genunchi lângă fiica ei, care plângea.

— Copilul meu, ce-ai făcut? Eşti rănită?

Cercetă chipul brăzdat de lacrimi al Selimei şi apoi observă că-şi masa glezna cu amândouă mâinile.

— M-a lovit.

Selima făcu un semn cu capul înspre cămila din spatele ei.

Atunci îşi dădu seama ce se întâmplase. Lovitura unei cămile putea frânge un os.

— Lasă-mă să văd.

Luna se ivi din spatele unui nor, oferindu-le mai multă lumină, iar Debora ridică încet roba Selimei de pe piciorul lovit. Pielea era julită şi roşie, iar locul era umflat.

— Trebuie să-l ating, ca să văd dacă osul mai este întreg.

Selima trase aer în piept şi se crispă la atingerea Deborei, însă nu țipă.

— Sunt cea mai nesăbuită dintre femei.

— Nu eşti nesăbuită.

Glasul lui Haviv le făcu să tresară, iar Debora se trase înapoi şi privi în spatele ei, urmărind schimbul de cuvinte dintre fiica ei şi robul lui Avraam.

— Nu eşti obişnuită cu animalele acestea. Mulţi bărbaţi care n-au fost atenţi în preajma lor, s-au ales cu lovituri. Ar fi trebuit să stau cu tine şi să îţi spun.

— Nu este vina ta. Am fost încăpăţânată şi am crezut că mă pot descurca singură aici, la lăsarea întunericului.

— Ei bine, că vorbim despre întuneric, spuse Debora, privind la cer şi fiind recunoscătoare pentru prezenţa acestui bărbat, trebuie să ne întoarcem, înainte ca acel bărbat să ardă tocana şi să mergem cu toţii flămânzi la culcare. Îţi voi face o cataplasmă şi într-o zi sau două vei fi bine.

— Nu pot umbla.

Debora deschise gura ca să protesteze, însă Haviv o opri.

— Pentru că nu este rupt, te duc în braţe înapoi, în tabără.

Debora privi cum ochii mari ai fiicei sale se deschid larg, ca şi când nu se aştepta la asta din partea lui. Îşi prinse mâinile una de cealaltă şi le duse la bărbie.

— Bine.

Glasul îi era moale, iar Debora observă emoţia şi stânjeneala de pe chipul ei.

El privi la Debora.

— Dacă îmi îngădui...

Debora încuviinţă, ca amorţită.

— Pune-ţi braţele în jurul gâtului meu şi te ridic eu.

Selima îşi ţinu răsuflarea când el o ridică, iar Debora ştiu că îşi dobândise libertatea şi găsise un bărbat pentru fiica ei, iar acestea într-un singură şi incredibilă clipă.

Capitolul 12

Rana Selimei îi sili să rămână încă o zi în tabără, însă la sfârşitul primei săptămâni, cataplasma pe care i-o pregătise Debora aproape că-i vindecase pielea. Soarele era la apus când ajunseră, în cele din urmă, la o sursă de apă, iar de data aceasta Rebeca mulţumi recunoscătoare bărbaţilor pentru faptul că adăpară cămilele, în timp ce femeile instalară tabăra. În ciuda afecţiunii crescânde pentru animalul pe care călătorea, nu avea încredere în animale şi nu-şi dorea să rişte încă un accident, mai ales în întuneric.

Acum se aşezase, bucurându-se de căldura focului şi privindu-i pe Haviv şi Selima tăifăsuind încetişor. Zâmbi. Poate că ea şi Selima descoperiseră, amândouă, bărbaţi vrednici de a fi iubiţi.

Gândul o făcu să-şi pună întrebări. Ştia atât de puţine lucruri despre Isaac. Se întoarse spre Eliezer, care şedea în faţa ei, cioplind.

— Ce faci acolo?

Îl mai văzuse şi înainte cioplind ceva dintr-o creangă de copac, însă de data aceasta obiectul era un os pe care-l luase de la o pasăre pe care o prinseseră în capcană şi o mâncaseră.

— Un flaut.

O privi şi zâmbi.

— Aş cânta, însă glasul meu sună la fel de fals precum al lui Avraam. Mai bine sufli aer în ceva ce scoate totuşi un sunet plăcut.

Ea râse, găsind că pe măsură ce petrecea mai mult timp în tovărăşia lui, acesta îi devenea tot mai drag.

— Stăpânul tău, Isaac, ştie să cânte?

Inima ei tresări când îi rosti numele. Curând aveau să ajungă în tabăra lui Avraam la Hebron – într-o săptămână, mai mult sau mai puţin – şi încă mai avea atâtea întrebări.

Eliezer încuviinţă.

— Urechea lui Isaac este bună şi vocea lui e cea mai plăcută dintre vocile bărbaţilor şi ale femeilor care-l înconjoară. Însă arareori cântă în faţa unei mulţimi. Isaac este un bărbat tăcut.

Scutură o aşchie de os, apoi îşi ridică ochii, întâlnindu-i privirea.

— Poate că va cânta mai mult pentru tine.

Obrajii Rebecăi se îmbujorară la gândul că un bărbat ar fi putut cânta pentru ea. Un asemenea lucru se întâmpla la serbările din Haran, unde bărbaţi lipsiţi de reverenţă cântau în pieţele publice pentru prostituatele de la templu. Bărbaţii din Nahor cântau atunci când consumau prea multă băutură tare. Şi, la ocazii rare, Laban şi Betuel umpluseră casa cu cântece plăcute. Se spunea că bunicul ei cântase zeilor, când turmele lor se înmulţeau şi pământul îşi dădea rodul.

— Îţi place să cânţi, stăpână?

Rebeca tresări, dându-şi seama că Eliezer nu-şi luase ochii de la ea. Ridică uşor din umeri.

— Nu prea pot spune că am avut ocazia. Cântecele poporului meu, cântecele de la sărbători, nu erau cântece care să-mi placă.

— Isaac îşi izvodeşte singur cântecele.

Eliezer căzu pe gânduri.

— Petrece mult timp singur, adesea câteva săptămâni în şir, în pustia Negev sau hoinărind după turmele de animale. Este un om meditativ.

Tăcu iar, îndreptându-şi atenţia asupra flautului pe care-l cioplea.

Rebeca se înfioră, căci aerul nopţii se răcise şi focul îşi domolise puterea. Oare Isaac îi va împărtăşi şi ei gândurile lui?

— Mai vorbeşte-mi despre el.

Auzi nesiguranţa din propriul glas şi speră că Eliezer nu va crede că începuse cumva să regrete decizia de a se căsători cu Isaac.

Eliezer îşi înveli cuţitul şi-l vârî într-un săculeţ ce-i atârna la brâu, apoi înfăşură cu grijă flautul neterminat într-o bucată de pânză. Îşi trecu o mână peste barbă, în încercarea evidentă de a-şi înăbuşi un căscat, iar Rebeca se gândi că femeile ar trebui să se ducă în cortul lor, pentru ca bărbaţii să se poată întinde lângă foc. Zorii mijeau devreme.

— Isaac este un bărbat tăcut, dar să nu înţelegi că este slab. Are o minte iscusită şi ştie mai bine ce se petrece cu turmele şi cirezile şi averile lui Avraam decât Avraam însuşi. Desigur, este mult mai tânăr...

Chicoti şi privi dincolo de ea, ca şi când ar fi văzut ceva dintr-un alt timp, apoi îşi întoarse privirea la ea.

— Încă mai deplânge moartea mamei sale. Nimeni nu s-a aşteptat s-o pierdem atât de curând.

— Însă nu era deja în vârstă când l-a născut pe Isaac?

Auzise tot felul de istorisiri despre naşterea miraculoasă a lui Isaac. Ce fel de om putea fi, ales de Dumnezeu cu mulţi ani înainte de a se naşte?

— Trecuse demult de vremea când ar fi putut zămisli, este adevărat. Însă Avraam încă trăieşte, iar el era cu zece ani mai mare decât ea.

Clătină din cap.

— Dacă n-ar fi fost întâmplarea aceea când Isaac a fost legat, poate că astăzi am mai fi avut-o printre noi...

Glasul i se stinse.

— A fost legat?

Inima Rebecăi tresări.

— Ce vrei să spui?

Eliezer clătină uşor din cap, ca şi când ar fi vrut să şi-l limpezească.

— Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să vorbesc despre asta. Nu este treaba mea să povestesc ce s-a întâmplat. Va trebui să aştepţi ca Isaac să-ţi împărtăşească, dacă va vrea s-o facă.

Rebeca îl privi lung, curiozitatea fiindu-i deja aţâţată.

— Această întâmplare despre care nu poţi vorbi... l-a schimbat pe Isaac? Şi pe Sara?

Tristeţea învălui fruntea lui Eliezer. Îşi prinse mâinile laolaltă, între genunchi.

— Da. Pe Sara şi pe Avraam – n-au mai fost niciodată aceiaşi după această întâmplare. Din acest motiv Avraam a luat-o pe Chetura şi tot din acest motiv Isaac păstrează pentru sine multe dintre gândurile sale.

O privi.

— Îi lipseşte mama sa pentru că aceasta trăia pentru el, îl proteja şi-l asculta. Puţini erau aceia în care s-a încrezut Isaac.

Nici măcar în tatăl său?

Însă nu dădu glas întrebării. Imaginea lui Isaac legat îi trezi compasiunea şi se întrebă ce se putuse întâmpla pentru a se ajunge la aşa ceva şi cine ar fi făcut asta.

Eliezer se ridică.

— Îmi pare rău că nu-ţi pot spune mai multe.

***

Isaac lovi cu toiagul ţărâna uscată în timp ce-şi mâna măgarul, simţind încă sub sandale dogoarea nisipului din deşert. Serile la Beer-lahai-roi fuseseră un balsam, un repaus în viaţa haotică din tabăra tatălui său de la Hebron. Deşi nu-i avea ca tovarăşi decât pe păstorii tatălui său în asemenea zile, pe Isaac nu-l deranja singurătatea. Învăţase bine cum să-şi împartă apa şi merindele pe parcursul călătoriilor făcute în largul pustiului, însă se întrebă, nu pentru prima oară, dacă viitoarea lui soţie se va descurca la fel de bine. Oare va fi o femeie obişnuită cu viaţa uşoară şi cu mijloace de trai îndestulătoare? Oare îi va face plăcere să trăiască cu puţin, chiar şi acolo unde avuţia exista din belşug?

Traversă o albie seacă şi îşi ridică privirea la piscurile gemene ce ar fi alimentat-o cu apă şi la calea-i şerpuită de-a lungul văii nisipoase. Pustia putea deopotrivă inspira şi înspăimânta pe om, iar de la distanţă părea a fi o întindere vastă. Însă de aproape, lui Isaac îi părea fascinantă, înţesată de plante de toate soiurile, capre sălbatice şi şacali, păsări şi şerpi, rozătoare şi insecte şi flori colorate. Îi plăcea să studieze plantele şi să înveţe cum poate

omul supraviețui stihiilor naturii. I se părea că acestea erau un adversar mai ușor de îmblânzit decât omul.

Oare asta făcea din el un fricos? Întrebarea îl tulburase mult prea adesea în ultima vreme, răspunsul ocolindu-l întotdeauna.

Oare sunt binecuvântat numai datorită credinței tatălui meu, datorită caracterului și tăriei lui?

Își ridică fața spre cerul din ce în ce mai întunecat, inima lui tânjind după el. Oare va cunoaște vreodată bunăvoința lui Dumnezeu ca urmare a propriei credințe sau a propriului merit? Oare tot ce prețuia Dumnezeu era credința omului? Sau omul trebuia să-I câștige bunăvoința?

Desigur, acțiunile tatălui său îi dovediseră în mod repetat credința, din clipa când își părăsise căminul din Ur, până când urcaseră împreună muntele Moria. Ascultarea tatălui său atunci când îl legase ca jertfă, fusese o expresie a acelei credințe. Însă nu credință fusese și supunerea lui Isaac? Oare Dumnezeu îi acceptase supunerea în aceeași măsură în care acceptase ascultarea părintelui său?

Închise ochii, meditând la întrebarea fără de răspuns. O adiere de vânt îi mângâie chipul și privi spre soare, ale cărui raze, în coborârea spre apus, aproape că-l orbiră. Porni din nou la drum, traversă albia, urcă un povârniș și ajunse în locul pe care îl vizita atât de adesea. Beerșeba nu era departe acum, însă nu va străbate restul distanței pe întuneric. Hebronul, unde erau ridicate corturile tatălui său, se afla la depărtare de două zile.

Își ridică cortul în mijlocul câmpului și făcu un foc suficient de mare cât să țină șacalii la distanță. Privi încă o dată spre orizont, iar inima sa tresări la vederea unor cămile ce se apropiau. Recunoscu însemnele stindardului tatălui său și numără îndreptându-se spre el cele zece animale pe care Eliezer le luase cu sine în Padan-Aram – împreună cu șapte bărbați și trei femei. Așadar, Eliezer avusese parte de izbândă. Inima îi tresăltă la vederea fetei. Era frumoasă, chiar și de la distanța asta! Cine era? Cum era? Oare îi va împărtăși dragostea pentru pustie, muzica naturii? Îi va înțelege inima?

Nădejdea îl însufleți și-i încălzi inima în timp ce aștepta. Avea să afle curând.

Partea 2

Robul a istorisit lui Isaac toate lucrurile pe care le făcuse.
Isaac a dus pe Rebeca în cortul mamei sale, Sara;
a luat pe Rebeca, ea a fost nevasta lui, şi el a iubit-o.
Astfel a fost mângâiat Isaac pentru pierderea mamei sale.
GENEZA 24:66–67

Avraam şi-a dat duhul şi a murit, după o bătrâneţe
fericită, înaintat în vârstă şi sătul de zile; şi a fost adăugat
la poporul său. Isaac şi Ismael, fiii săi, l-au îngropat
în peştera Macpela, în ogorul lui Efron, fiul lui Ţohar,
hetitul, care este faţă în faţă cu Mamre. Acesta este ogorul,
pe care-l cumpărase Avraam de la fiii lui Het.
Acolo au fost îngropaţi Avraam şi nevasta sa, Sara.
GENEZA 25:8–10

Capitolul 13

Inima îi săltă în piept în timp ce aştepta ca animalul pe care şedea să îngenuncheze, iar Rebeca nu-şi luă ochii de la bărbatul de pe câmp care se îndrepta spre ei. Îşi trecu piciorul peste cocoaşa cămilei şi se îndreptă spre Eliezer, care descălecase de pe cămilă.

— Cine este acel bărbat care ne iese în întâmpinare?

Îi aruncă încă o privire, observând că acesta se oprise o clipă, apoi pornise din nou.

— Este stăpânul meu, spuse Eliezer, cu un surâs.

Ea încuviinţă, apoi îşi trase vălul peste faţă şi îl prinse la ureche, lăsându-şi la vedere doar ochii. Simţi cum gâtul îi este cuprins de fierbinţeală, iar inima i se opri o clipă văzându-l apropiindu-se. Cât de chipeş era! Şuviţe de păr negru i se iţeau de sub turbanul cu dungi albastre şi maronii, iar barba neagră îi era presărată cu fire argintii. În timp ce se apropia, ochii lui negri îl căutară pe ai ei, iar la colţurile gurii îi apăru un mic zâmbet. Ea îşi plecă privirea, sigură de faptul că el îi putea vedea obrajii îmbujoraţi din dosul vălului.

— Isaac, domnul meu, cât de mult mă bucur să te văd!

Eliezer păşi înainte, iar Isaac îl apucă de umeri şi îl sărută pe amândoi obrajii, tratându-şi slujitorul ca pe un egal, un prieten, şi nu ca pe un rob.

— Văd că ai avut parte de izbândă în călătorie.

Auzindu-i cuvintele, Rebeca îşi ridică privirea, remarcând timbrul plin al glasului său şi zărindu-i sclipirea din ochi.

— Aşa este, am avut. Adonai Elohei, Domnul tatălui tău Avraam, ne-a dat o mare izbândă.

Rebeca rămăsese cu mâinile prinse una de cealaltă în faţa ei, ascultând cuvintele lui Eliezer care repetă tot ceea ce-i spusese fratelui ei despre felul în care Dumnezeu îi răspunsese rugăciunii lui de la fântână. Urmări reacţia lui Isaac, incapabilă să-şi ia ochii de la el, mulţumită că acesta părea atras de ea, după felul în care continua să-i arunce priviri aprobatoare pe deasupra umărului lui Eliezer. Se simţi uşurată când Eliezer îşi isprăvi raportul, iar Isaac păru mulţumit.

Le simţi pe Debora şi pe Selima alături de ea, tăcute, aşteptând. În cele din urmă, Isaac se desprinse de lângă Eliezer şi se apropie de ele.

— Vom instala tabăra aici în seara asta, apoi mâine vom începe călătoria spre Hebron, unde locuieşte tatăl meu, Avraam. Găsiţi potrivit acest lucru?

Rebeca se simţi învăluită de căldură sub privirea lui fierbinte şi aproape că uită să mai respire. Încuviinţă doar, neîncrezându-se în propriul glas.

El zâmbi, continuând s-o privească o clipă, apoi se înclină uşor şi plecă. Ea răsuflă uşurată doar când îşi dădu seama că se dusese să descarce cămila ei. Se grăbi să-l ajute, desfăcând din chingile de piele ce-l legau de şaua cămilei coşul ce conţinea robele şi tunicile ei, în timp ce Isaac scoase din legătoare cortul ei din păr de capră.

Vârându-l sub un braţ, îi întinse mâna, ca pentru a lua coşul din mâna ei. Ea i-l încredinţă, fără tragere de inimă, apoi se întoarse şi scoase din legători vasul cu apă şi păturile. Îi simţi prezenţa lângă ea şi îl surprinse privind-o.

— Nu vei avea nevoie de vas pentru apă în pustie. Nu se găseşte fântână sau izvor. Însă poţi să-l iei, dacă vrei.

Păşi înainte, apoi îi făcu semn să i se alăture.

— Vino.

Ea veni alături de el, observând uşurinţa cu care păşea pe pământul denivelat, pasul sigur, postura relaxată.

— Cum a fost călătoria?

Întrebarea îi abătu atenţia de la plantele spinoase ce creşteau ici-colo, printre care era nevoită să păşească.

Ea încuviinţă.

— Da, domnul meu. Niciodată n-am mai făcut ceva atât de cutezător.

El râse.

— Ei bine, eu unul sunt bucuros că ai făcut-o.

Ea zâmbi, uşurată să-i vadă încântarea.

— Totuşi, am fost surprinsă de faptul că unchiul meu nu şi-a trimis fiul în călătorie împreună cu slujitorii săi. Familia mea s-ar fi bucurat să aibă prilejul să te întâlnească.

Isaac o privi lung, apoi îşi îndreptă din nou atenţia spre cărarea pe care păşea. Oare comentariul ei îl jignise? Inima îi tresări şi se temu că asta se întâmplase

Făcură câţiva paşi în tăcere până când, în cele din urmă, el se opri şi se întoarse din nou spre ea.

— Dumnezeul tatălui meu i-a spus să-şi părăsească ţinutul natal. N-a dorit ca fiul lui să se întoarcă acolo şi să fie ispitit de-a rămâne în Padan-Aram.

În privire avea o umbră de întristare.

— N-a ştiut că un astfel de lucru n-ar fi fost o ispită.

— Poate că tatăl tău s-a temut de ceea ce n-a cunoscut.

Privirea îi deveni gânditoare.

— Dacă tatăl meu m-ar fi cunoscut, nu s-ar fi temut. Tatăl meu ascultă de Adonai. Nu se încrede întotdeauna în fiul său.

Porni din nou, singurul sunet ce se auzi fiind cel al sandalelor ce călcau pe pământul uscat şi glasurile slujitorilor în urma lor.

Merseră în tăcere până când ajunseră la cortul lui Isaac. El se opri la o distanţă de câţiva paşi de locul unde îşi avea cortul şi dădu să-l instaleze acolo pe al ei. Oare avea s-o cheme la el în noaptea asta? Obiceiurile de căsătorie impuneau o perioadă de logodnă ce, după darurile ce deja îi fuseseră oferite, se încheiase în Padan-Aram. Oare Isaac avea să aştepte pentru o ceremonie

oficială de nuntă? Era dreptul lui s-o cheme la el acum, dar, cu siguranță, avea să aștepte până când vor ajunge la Hebron și o va prezenta tatălui său.

Oare Isaac era supărat pe tatăl său?

Îl ajută să desfacă cortul și să înfigă țărușii, întinzând frânghiile.

— Te las, ca să poți pregăti masa de seară, spuse el când isprăviră.

Se înclină ușor, țintuind-o cu intensitatea privirii sale.

— Mă bucur că ai venit.

— Mulțumesc, domnul meu.

Se întrebă dacă reușise să scoată cuvintele pe gură, atât era de intens schimbul lor de priviri. O dorea. Își dădu seama din felul subtil în care o atinse pe umăr. Atingerea îi înmuie genunchii.

— Și eu mă bucur că am venit.

Apăsarea blândă a mâinii lui pe umăr fu singurul lui răspuns. Apoi o lăsă și se întoarse la oamenii săi.

***

Drumul până la Hebron le luă două zile, iar Rebeca se ținu aproape de Isaac o bucată de vreme, în speranța că va putea afla mai multe despre el. El păru să se bucure de tovărășia ei și-i arătă numeroase plante pe care le descoperea de-a lungul drumului.

— Vezi florile acelea mari care cresc acolo, lângă izvor? Cele mai multe flori din pustie sunt mici, dar acestea cresc neobișnuit de mari.

O privi.

— Știi cum își trag destulă apă pentru a înflori atât de frumos?

Ea simți fiori în stomac, întrebându-se dacă se referea doar la flori. El zâmbi și arătă spre florile mari presărate de-a lungul malurilor unei albii ce-ar fi trebit să fie uscată în mod normal, dar care era acum plină cu apă în urma ploilor de primăvară. Ea se uită în direcția indicată.

— Poate pentru că rădăcinile lor sunt înfipte adânc în pământ?

N-avea idee dacă era adevărat, însă o încălzi felul în care ochii lui sclipiră când îi vorbi.

— Şi eu m-am gândit la asta.

Îşi trecu frâiele măgarului în cealaltă mână şi se apropie de ea. Se aplecă spre ea, ca şi când cuvintele lui urmau a-i dezvălui o taină.

— Până când am studiat planta şi am săpat în pământul din jurul ei. Ştii de unde îşi ia hrana?

Ea clătină din cap, fascinată de sclipirea pătimaşă din ochii lui.

— Nu ştiu.

El privi în ochii ei preţ de una, două, trei bătăi de inimă, iar ea simţi că lui îi este din ce în ce mai drag acest timp petrecut alături de ea.

— Planta cu florile mai mari îşi trage apa de la planta mai mică, ce creşte lângă ea. Vezi acea floare albă, mai mică?

Ea urmă direcţia indicată de degetul lui, spre florile aflate la o distanţă mică.

— Da.

Cuvintele îi erau şoptite.

— Floarea mai mică este gazda, hrănind-o pe cea care creşte pe socoteala ei. Aşa se face că gazda aceasta puternică ajunge tot mai slabă, pentru că cea de-a doua plantă ia de la ea tot ce e mai bun.

— Şi asta n-o distruge?

Isaac clătină din cap.

— Ai spune că aşa se întâmplă, nu? Însă dacă cea mare ar distruge-o pe cea mică, ar muri şi ea. În schimb, cea mare îi lasă atât cât s-o ţină în viaţă.

Ea zâmbi.

— E vădit că-ţi face mare plăcere să cercetezi astfel de lucruri.

Gândul o încântă.

— Aşa este. Şi nădăjduiesc să-ţi placă şi ţie.

Ea se îmbujoră sub privirea lui, iar tonul profund al glasului lui o atrase.

— Mi-ar plăcea să ştiu asemenea lucruri, dacă vei avea bunăvoinţa să mă înveţi.

El păru că ar vrea să-i ia mâna, însă doar îi zâmbi.

— Mi-ar face mare plăcere.

Îşi continuară drumul, iar ea rămase tăcută, recunoscând de acum tendinţa lui spre introspecţie. Rămaseră într-o tăcută tovărăşie, până când sunetele din tabără începură să se audă din ce în ce mai aproape.

— Am ajuns, spuse Isaac, oprindu-se o clipă s-o privească. Aceasta este tabăra tatălui meu. O vei întâlni pe ţiitoarea lui, Chetura, şi pe cei şase fii ai ei, împreună cu restul casei. Tu vei fi stăpâna Cheturei, însă ai grijă să nu foloseşti asta împotriva ei. N-are să-i fie pe plac.

Se opri o clipă, iar ea se întrebă dacă el îi putea citi îngrijorarea din privire.

— Nu-ţi face griji pentru ea. Nu vom locui multă vreme aici.

Slujitorii şi cămilele se opriră în spatele lor, aşteptând ca Isaac să-i conducă în tabăra ale cărei corturi negre din păr de capră erau vizibile deasupra colinei.

Isaac se apropie de ea şi-i cuprinse umărul, atingerea lui dându-i fiori.

— Îl vom întâlni pe tatăl meu şi vom avea o petrecere pentru a sărbători sosirea ta. Apoi vei intra în cortul mamei mele.

Se opri, întorcând-o cu faţa la el.

— Şi vei deveni soţia mea.

Simţi un gol în stomac auzindu-i cuvintele, iar inima începu să-i bată mai repede.

— În seara asta? reuşi să rostească prin gâtlejul uscat.

El o strânse uşor de braţ şi o privi tandru.

— În seara asta.

Ea încuviinţă, simţind dorinţa unui sărut, însă fiind convinsă că el nu va face asta până când n-o va fi dus în cortul mamei lui.

El îi mângâie cu un deget vălul, în dreptul obrazului.

— Să nu te temi de mine, Rebeca.

Ea îşi plecă ochii, învăluită de emoţie.

— Nu mă tem, domnul meu.

Îl auzi oftând şi-şi ridică din nou capul ca să-l privească.

— Vino, spuse el în cele din urmă. Haide să-l întâlnim pe tatăl meu.

Capitolul 14

Mâinile Rebecăi tremurau în timp ce încerca să-şi pună colierul de lapis-lazuli pe care Isaac i-l dăduse în acea după-amiază, după ce avuseseră o întâlnire scurtă cu tatăl lui, Avraam, şi ţiitoarea acestuia, Chetura. În afara cortului, muzica harpelor şi a fluierelor şi bubuitul ritmic al tobelor umpleau aerul şi aproape că scăpă din mâini preţioasa bijuterie.

— Nu pot face asta.

Întinse Deborei şiragul de pietre preţioase, iar aceasta îl apucă cu mâini ferme şi-l prinse în spatele gâtului Rebecăi.

— Nu m-am aşteptat să fiu atât de emoţionată.

Debora o întoarse pe Rebeca cu faţa spre ea şi-i prinse obrajii între palme, silind-o să-şi ridice privirea.

— Ai toate motivele să te simţi aşa, copila mea. Însă n-ai pentru ce să-ţi faci griji. Mai ales după felul în care Isaac se uită la tine. Va fi un soţ bun şi blând. Ai încredere în mine. Ştiu ce spun.

Ochii negri ai Deborei sclipiră animaţi de amintirea pe care Rebeca n-o împărtăşea cu ea, însă simţi că trecutul doicii ei nu fusese la fel de liniştit precum prezentul.

— Soţul tău a fost... a fost...

Nu-şi putu isprăvi vorbele, căci Debora o întrerupse, clătinând din cap.

— N-are rost să vorbim despre asta. Nu acum, în noaptea nunții tale!

Îndreptă roba multicoloră a Rebecăi și vălul de pe creștet.

— Ești gata să-ți pun cununa de mireasă peste văl?

Debora urma să prindă țesătura sub cunună, închizând-o la spate. Doar ochii îi mai rămâneau Rebecăi descoperiți, mireasa așteptând ca, mai târziu, soțul ei s-o dezvelească. Gândul o făcu să-și simtă palmele umede și nu reuși să-și găsească glasul.

Încuviință, spunându-și din nou că n-avea pentru ce să se teamă. Simți mâinile Deborei ridicându-i vălul, iar suflarea-i așternu pe acesta, în dreptul gurii, câteva mici picături. Făcuse baia rituală. Nu-și mai permitea acum să se umple de sudoare! Însă nervii îi erau încordați și nu se putea opri din tremurat.

— Gata.

Cununa aurită de mireasă îi apăsa greu pe frunte și furișă o privire spre oglinda de bronz pe care Debora i-o puse în față. Însă abia avu timp să-și examineze chipul încețoșat, căci muzica deveni mai intensă și ritmul tobelor mai sacadat.

— A sosit clipa.

— Da.

— Va fi bine.

— Știu.

Credea asta. Trebuia să creadă.

Ieși din cort, în fața mulțimii de oameni din tabăra lui Avraam. Un baldachin acoperit cu pânzeturi dungate, albastre și roșii, fusese ridicat lângă foc și-l zări pe Isaac stând sub el. Avraam era așezat pe o piatră mare, aproape de baldachin, iar chipu-i brăzdat de ani îi strălucea de încântare. Se apropie încet, având-o pe Debora alături. O zări pe Selima stând lângă Haviv și se întrebă cât va mai trece până când bărbatul o va cere în căsătorie.

Însă nu se putea gândi acum la asta, căci toba și fluierul o împinseră mai aproape de locul unde o aștepta Isaac. Când ajunse în dreptul lui, acesta îi luă mâna și-i strânse degetele reci. Zâmbetul lui îi tăie răsuflarea și tânji să-i prindă obrajii între palme, să-i atingă cu degetele obrazul bărbos. În schimb

se mulţumi să-l privească, întrebându-se dacă el îi putea simţi zvâcnirea nebună a inimii şi având impresia că pluteşte ca o pasăre în văzduh la atingerea mâinii lui.

— Fiica mea, astăzi ne faci, mie şi fiului meu, o mare cinste prin faptul că eşti de acord să devii soţia lui Isaac.

Glasul lui Avraam i se strecură printre gânduri, în timp ce muzica se opri brusc. Se întoarse spre el, surprinsă să-l vadă stând atât de aproape de ei, sub baldachin.

— Pentru că ai venit neînsoţită de vreo rudenie de parte bărbătească care să-ţi ofere binecuvântarea şi pentru că am aflat că familia ta a rostit deja binecuvântarea peste tine înainte de a porni încoace, îngăduie-mi să spun câteva cuvinte înainte de a fi uniţi laolaltă ca unul.

Ea îşi plecă creştetul şi simţi mâna lui Avraam, încă puternică, în ciuda anilor, odihnindu-se peste capu-i încoronat. Pieptul i se ridică, însă nu reuşi să răsufle.

— Rebeca, fiica mea, şi Isaac, fiul meu.

Se opri, glasul tremurându-i la rostirea numelui lui Isaac.

Rebeca tânji să-şi ridice privirea, să vadă ce se întâmplă între tată şi fiu în acea clipă, însă nu îndrăzni să facă nicio mişcare, având pe creştet mâna lui Avraam.

— Creşteţi şi înmulţiţi-vă, aşa cum a poruncit Dumnezeu fiecăruia dintre noi. Dumnezeu v-a adus laolaltă astăzi. Pacea Lui să fie peste voi.

Surprinse un alt tremur în glasul lui în timp ce rosti ultimul cuvânt şi se întrebă dacă era de vină vârsta sau emoţia acelei clipe. Când mâna lui se ridică de pe creştetul ei, ea îi întâlni privirea şi văzu lacrimile din ochii lui.

— Mulţumesc, tatăl meu.

Zâmbi, deşi el nu-i putea zări zâmbetul în spatele vălului şi-i simţi aprobarea când o privi. Într-adevăr, el era acum singurul ei tată şi se ruga ca faptele ei să-i aducă plăcere.

— Mi-aş fi dorit ca mama ta să fi apucat ziua asta.

Avraam îşi îndreptă atenţia spre Isaac, iar Rebeca privi spre proaspătul ei soţ, văzându-l încuviinţând.

— Ar fi fost mulţumită de alegerea lui Adonai, spuse Isaac, privind de la tatăl lui la ea.

Zâmbetul lui topi şi ultima urmă de frică pe care o mai simţea, umplând-o cu dorinţa de a-i face şi acestui bărbat pe plac.

— Mulţumesc, domnul meu.

Rostise cuvintele cu glas întretăiat.

Isaac îi strânse din nou degetele, iar muzica porni.

— Vino, spuse el, aplecându-se la urechea ei.

Ea dădu să-l urmeze, inima bătându-i mai repede cu fiecare pas făcut. Isaac traversă tabăra, lăsând în urmă mulţimea în sărbătoare şi o conduse spre un cort mare, din păr de capră, aflat la marginea taberei lui Avraam.

— Cortul acesta a fost al mamei mele.

Isaac ridică acoperitoarea de la intrare şi-i făcu semn să intre înaintea lui în încăperea întunecată. El o urmă degrabă, purtând o torţă, apoi aprinse două lămpi mici, de lut. Lăsă torţa la intrare şi lăsă să cadă la loc acoperitoarea cortului, separându-se astfel de lumea de afară.

Cortul era împărţit în câteva încăperi, una dintre ele, cea de zi, fiind spaţioasă şi decorată cu perne de catifea. Războiul ei de ţesut fusese deja aşezat într-un colţ şi, pe măsură ce privirea i se adaptă la semiîntunericul încăperii, văzu că Isaac avusese grijă ca lucrurile pe care le adusese de acasă să fie aranjate ici-colo.

— M-am gândit că te-ai simţi mai confortabil aici dacă ai recunoaşte câteva lucruri de-ale tale.

Croi un cerc cu mâna, iar ea privi spre locurile arătate de el.

— Eşti foarte atent. Îmi place foarte mult.

Zâmbi, nădăjduind că el îi va vedea plăcerea din ochi.

Privirea lui o captiva, iar preţ de câteva clipe el nu făcu nicio mişcare, nici nu rosti vreun cuvânt. Ce ar fi trebuit ea să facă acum? Să-i toarne vin în cupă? Dar nu ştia unde s-ar fi putut afla burduful.

— Eşti foarte frumoasă, spuse el.

Simţi un nod în stomac în timp ce mâinile lui dădură să-i scoată cununa de pe cap.

— Însă nu pot aprecia frumusețea ta dacă între noi stau toate astea.

Încercă stângaci să desfacă încheietoarea ce-i ținea vălul pe față, iar în acea clipă ea simți că și el era la fel de emoționat.

Dădu să-l ajute, iar degetele li se atinseră, suflarea ei oprindu-se în clipa în care vălul căzu. Își simți inima alergând nebunește și-l văzu pe Isaac înghițind greu. El își trecu degetul peste bărbia ei.

— Da, este exact așa cum am bănuit. Ești cea mai frumoasă dintre femei.

Zâmbetul lui îi înmuie genunchii, iar când el se aplecă pentru a-i săruta buzele, ea pierdu noțiunea timpului și a spațiului. Traversase jumătate de lume ca să ajungă aici și fiecare pas făcut meritase efortul. Dumnezeu îi dăruise un prinț fără egal.

Când sărutul lui deveni mai stăruitor, ea își petrecu brațele în jurul gâtului său și-i întoarse, cu bucurie, sărutul.

***

Isaac se ridică într-un cot, clipind din cauza luminii ce se strecura sub prelata ridicată de ambele părți ale cortului. Clătină din cap, încercând să-și amintească când o ridicase, apoi o zări pe Rebeca îmbrăcată, potrivindu-și vălul pe cap. Zâmbi și se minună de dragostea ce se născuse în inima lui pentru această verișoară, soția sa.

Soție.

Îi plăcea cum sună cuvântul și cugetă la el preț de câteva clipe, scuturându-se de ultimele vestigii ale somnului. Dădu învelitorile la o parte. Ea se întoarse și obrajii i se îmbujorară puternic când îl privi.

— Te-ai trezit, domnul meu.

Stânjeneala cu care îl privea, îmbrăcat fiind doar cu o tunică scurtă de noapte în dimineața zilei de după nunta lor, aproape că-l făcu să chicotească.

— Așa se pare, spuse el în schimb. Ce faci?

Ea era îmbrăcată pentru treburile de peste zi. Ar fi trebuit să-i spună aseară că astăzi nu era nevoie să se preocupe pentru asemenea lucruri.

— M-am gândit că ar fi bine să scot apă şi să dau o mână de ajutor la pregătirea mesei.

Glasul ei părea nesigur. Privi peste umăr, apoi la el.

— Astăzi nu e nevoie să te ocupi de astea. Vino, stai lângă mine.

Zâmbi când îi văzu confuzia, însă, când bătu uşurel rogojina de dormit de unde se ridicase doar cu puţină vreme în urmă, ascultă.

— Dar trebuie să şi mâncăm, nu? Vreau să-mi fac partea, domnul meu.

El îi atinse obrazul, trecându-şi degetul peste el.

— Ştiu că vrei şi o vei face. Însă aceasta este săptămâna nunţii noastre. Avem şapte zile în care ne putem cunoaşte şi nu avem voie să ieşim din cortul acesta.

Văzându-i umirea de pe chip, adăugă:

— Femeile vor lăsa de-ale gurii pentru noi la intrarea cortului, iar la sfârşitul săptămânii ne vom alătura celorlalţi pentru sărbătoarea finală.

— Înţeleg.

Privi dincolo de el, iar el se întrebă dacă nu cumva îi displăcea faptul că urma a petrece şapte zile în compania lui.

— Dar dacă am vrea să ne plimbăm împreună?

El zâmbi privind-o.

— Dacă-ţi face plăcere, cred că ne putem furişa afară fără a atrage atenţia asupra noastră.

— Mi-ar plăcea.

Gândul păru s-o înveselească, iar lui îi mai veni inima la loc. Ştia exact locul în care urma s-o ducă mai întâi, o vale luxuriantă, unde apa izvorului se strecura veselă printre bolovani şi unde copacii îşi înălţau crengile falnice spre ceruri, oferind umbră deasă şi un loc numai bun pentru odihnă. Îi va ciopli un fluier şi o va învăţa să cânte.

Se ridică în şezut, privind-o atent. Ea şedea cam rigidă, cu spatele drept, ca şi când nu ştia cum să se relaxeze acum, când întunericul nu-i mai învăluia, ocrotindu-i.

— Nu vei mai avea nevoie de asta, decât dacă ne aflăm în călătorie.

Îi trase uşor vălul de pe creştet şi-şi trecu mâna peste părul ei negru.

— O femeie căsătorită nu este obligată să poarte vălul în tabără. Deşi ar fi bine să-ţi legi părul la spate.

O îndemnă să-l privească, iar îmbujorarea pe care o găsise atât de atrăgătoare noaptea trecută o făcu şi mai dragă lui acum. Se aplecă şi-o sărută pe obraz.

— Te deranjează asta – să petreci atât de mult timp cu mine?

N-ar fi vrut s-o întrebe asta, însă dacă ea nu-şi dorea tovărăşia lui...

— Nu, nu, sigur că nu!

Zâmbetul ei îl linişti, iar el oftă uşurat.

— Doar că... n-am ştiut. Obiceiurile noastre nu sunt atât de diferite – cele şapte zile de după nuntă –, iar eu sunt obişnuită cu o casă din cărămidă, cu multe încăperi şi multă treabă.

Privi în jur, iar el se întrebă cât de simplu i se părea probabil cortul mamei lui în comparaţie cu casa de piatră a mamei ei.

— Cortul mamei mele este cel mai mare din tabără, după cel al tatălui meu.

Cuvintele-i sunau de parcă ar fi vrut să se justifice şi ştia asta. Doar n-avea să se îmbufnеze ca un copil? Se scuturâ de acest gând ridicol. Bogăţia se putea exprima în multe feluri; nu trebuia să compare situaţiile lor pentru a-i face pe plac.

Ea se întoarse spre el şi-l privi cu întristare.

— O, nu, domnul meu, n-am vrut să spun... adică, cortul mamei tale este minunat şi spaţios, iar eu mă simt foarte bine aici. Doar că...

Nu se putu opri şi o trase spre el, sărutând-o.

— N-ai de ce să-ţi ceri iertare, Rebeca.

Îi vorbise la ureche, iar ea îi simți răsuflarea pe gât. El o auzi icnind încet și-i văzu sângele pulsând rapid prin vena gâtului în timp ce lăsă să-i cadă roba de pe umeri și o sărută din nou.

— Avem o săptămână în care nimeni nu ne va întrerupe, nu ne va lua la rost și nu ne va da de lucru.

— Niciun fel de lucru?

Nu-i venea să creadă, ca și când n-ar fi experimentat niciodată o zi de odihnă.

— Numai munca de descoperire, de cunoaștere și înțelegere a celuilalt.

Ar fi putut petrece o viață întreagă în cunoașterea acestei frumoase femei și, în acea clipă hotărî să nu mai existe alta pentru el. Ea era a lui și el era numai al ei.

Ea privi la prelata ridicată de ambele părți ale cortului, apoi își trecu degetele prin părul lui răvășit.

— S-o cobor, domnul meu?

El observă o sclipire jucăușă în ochii ei căprui și încuviință, zâmbind. Șoldurile ei se legănau într-un fel anume, iar ea privi înapoi, la el, în timp ce trase frânghiile și coborî prelata, învăluindu-i în semiîntuneric.

Își scoase roba, o împătură ușor și o așeză într-un coș din colțul încăperii, apoi veni și se așeză lângă el. El îi luă mâinile în ale sale și le întoarse încet, sărutându-i fiecare palmă.

— Spune-mi, dragostea mea, te bucuri că ai venit? O femeie atât de frumoasă ca tine ar fi putut avea orice bărbat din Padan-Aram.

O trase mai aproape de el, iar ea se întinse, așezându-și capul pe brațul lui.

— Nu orice bărbat, spuse ea încet. Dacă Adonai nu l-ar fi trimis pe Eliezer, aș fi rămas în casa fratelui meu până când ar fi fost prea târziu.

El se ridică într-un cot și-i cercetă chipul.

— Fratele tău n-a vrut să-ți caute un soț? Dar tatăl tău? Cu siguranță că s-a gândit la asta cu mult timp înainte de a muri.

Ea încuviință, însă privirea din ochii ei deveni distantă, iar el se întrebă de unde venea tristețea aceea care-i înnegura. Însă o clipă mai târziu, ea îl privi cu ochi limpezi, afectuoși.

— Tatăl meu s-a gândit la un bărbat din Haran, însă era sărac şi nu-mi putea oferi ceea ce-mi oferise tatăl meu dintotdeauna. Mama nici n-a vrut să audă, iar tata a murit înainte de a putea să-mi aleagă un altul. Laban, moştenitorul lui, îmi tot făgăduia că îmi va găsi un soţ, însă cei câţiva la care s-a gândit erau nevrednici – bărbaţi care nu se purtau bine cu femeile şi care nu aveau defel teamă de Adonai. N-aş fi putut să mă căsătoresc cu un asemenea om cu niciun chip.

Tonul ei pătimaş şi zâmbetul din privire îi făcu inima să tresalte. Simţi o bucurie profundă pentru faptul că Adonai o păstrase pentru el, pentru că fata s-ar fi putut căsători cu multă vreme în urmă, dacă tatăl ei ar fi îngăduit.

— Nu suntem atât de diferiţi, dragostea mea.

Îşi întrepătrunseră degetele, palma ei potrivindu-se perfect în a lui.

— Mama mea, binecuvântată fie, nu mi-a dat niciodată şansa de a mă căsători. Nici nu voia să audă să-mi iau o soţie canaanită, aşa cum a făcut tatăl meu cu Chetura, sau o soţie egipteană, aşa cum a făcut tatăl meu cu roaba mamei mele, Agar. M-am temut că nu va accepta pe nimeni, decât dacă tata i-ar fi impus, însă chiar şi atunci, nu sunt sigur că ar fi ascultat.

Amintirile îi aduseră în suflet o tristeţe subită, pentru faptul că mama lui nu reuşise să fie mai încrezătoare, că părinţii săi nu-şi păstraseră dragostea puternică. În ciuda credinţei sale, Sarai lupta cu frica, mai ales cu teama că-l va pierde.

— Tatăl tău a avut trei soţii?

Ştia deja răspunsul, era sigur, însă părea că vrea să-l audă din gura lui.

El îi strânse uşor degetele şi încuviinţă.

— Mama mea a fost prima lui soţie şi singura dragoste adevărată. Când mama a ajuns să se teamă că promisiunea nu se va împlini niciodată, că nu va naşte niciodată un fiu pentru tatăl meu, i-a dat-o pe slujnica ei egipteană, Agar, ca să-i fie ţiitoare. Agar i l-a născut pe Ismael. Poate că o să-l întâlneşti într-o zi.

Se opri, întrebându-se pe unde era fratele lui mai mare.

— Tatăl tău încă se vede cu Ismael?

Ea îl trase lângă ea şi se întoarseră cu faţa unul spre celălalt.

— Nu. Cel puţin, nu am cunoştinţă despre asta. Însă eu nu-mi petrec tot timpul în tabăra tatălui meu. De-a lungul anilor m-am mai întâlnit cu Ismael. Îşi petrece zilele în pustie, unul din locurile mele preferate.

Văzând-o strâmbându-se uşor, se opri.

— Nu-ţi place pustia?

— N-o cunosc.

Ea zâmbi.

— Însă sunt gata s-o cunosc, dacă vrei să mi-o arăţi.

El oftă, din nou uşurat să-i audă răspunsul, temerile că s-ar putea să se facă neplăcut în faţa ei risipindu-i-se.

— Fratele meu Laban are o soţie cu care s-a căsătorit în urmă cu cinci ani, iar acum şi-a luat şi o ţiitoare.

El îi studie chipul în semiîntuneric, simţind întrebarea pe care ea se temea s-o pună.

— Eu nu sunt ca tatăl meu sau ca fratele tău.

Îi susţinu privirea, dorindu-şi să-l creadă. Căci deşi ea nu putea cunoaşte viitorul, el ştia ce vrea. Nu va avea altă soţie, decât dacă Dumnezeu i-o va lua pe aceasta. N-o va supune la toate suferinţele prin care trecuse mama lui din cauză că-l împărţise cu alte femei pe tatăl lui.

— N-ai de unde să ştii asta. Oamenii se schimbă.

Îndoiala ei nu-l surprinse. Chiar tatăl lui făcuse un lucru de neînchipuit atunci când îl legase ca jertfă, în ascultare de Dumnezeu.

— Oamenii se schimbă, aşa este, Rebeca, dar Dumnezeu nu. Însă pe Numele sfânt al lui Dumnezeu, îţi făgăduiesc că nu voi lua o altă soţie, nici pe roaba ta, nici pe orice altă femeie, atâta vreme cât vei trăi. N-aş putea să-ţi fac asta.

Îndoiala din privirea ei se preschimbă în reverenţă, iar lacrimile îi umplură ochii, revărsându-i-se pe obraji. El i le şterse cu degetul, îi luă faţa în mâinile sale şi o sărută.

— N-am crezut că este cu putinţă să se întâmple într-un timp atât de scurt, însă te iubesc, Rebeca. Şi, indiferent ce ne va aduce viitorul, nu-mi voi încălca jurământul.

— Mulţumesc, domnul meu.

Clipi de câteva ori, iar el ştiu că lupta să-şi ţină în frâu emoţiile. O trase aproape şi o mângâie uşor pe spate.

— Niciun bărbat pe care l-am cunoscut vreodată n-ar face o asemenea promisiune. Dacă nu-ţi voi oferi un moştenitor, poate că ţi-ai dori să nu fi spus asta.

— Dumnezeu a promis deja un moştenitor şi sunt încrezător că El îl va trimite, la timpul Său.

O îndepărtă puţin de el pentru a-i cerceta din nou chipul.

— Eu sunt dovada vie a împlinirii promisiunii Lui.

Buza ei tremură, iar el simţi că era pe punctul de a izbucni din nou în lacrimi. În orice altă zi ar fi lăsat-o să-şi exprime sentimentele, însă această zi era una de bucurie pentru dragostea pe care o descoperiseră. Nu era loc de lacrimi.

Se aplecă spre ea şi o sărută din nou, simţind gustul sărat al lacrimilor ce mai rămăseseră la colţurile gurii.

— Numai tu, dragostea mea. Toată viaţa mea, nu va fi altă femeie pentru mine.

O trase alături de el, sărutul lui ştergând orice lacrimă ce mai rămăsese.

Capitolul 15

Rebeca auzi sunetul apei ce se prelingea peste bolovani cu mult înainte de a ajunge la pârâu. Isaac întinse mâna în spatele lui, o apucă de mână cu degete puternice şi o trase alături de el în timp ce se apropiară de copacii ce ascundeau curgerea de apă. Greierii porniţi în căutarea unei perechi îşi cântau cântecelul inconfundabil şi un şacal îşi făcu cunoscută prezenţa de undeva, de dincolo de colină. Rebeca se cutremură, în ciuda bravurii de care încerca să dea dovadă.

— Nu e primejdios aici?

Se apropie de urechea lui Isaac, recunoscătoare când acesta o cuprinse de după mijloc.

— Pare aproape.

Isaac se opri aproape de un crâng de terebinţi şi sălcii şi se întoarse cu faţa spre ea. O trase la pieptul lui, iar ea-i simţi suflarea pe obraz.

— Nu te teme de şacali, dragostea mea, nici de jivinele nopţii. Adonai este Singurul de care trebuie să ne temem. Până şi animalele sălbatice Îl ascultă.

Ea înghiţi, neputând să-şi stăpânească un alt fior în clipa când şacalul urlă din nou.

— Nu pot decât să nădăjduiesc că aceste animale sălbatice sunt capabile să asculte când El vorbeşte.

Îl privi, însă răspunsul său fu doar un hohot de râs.

O sărută uşor pe buze.

— Ai încredere în mine, şopti el.

Îi luă din nou mâna şi se strecurară printre copaci, în direcţia de unde se auzea, tot mai tare, şopotul apei curgătoare.

Lumina lunii făcea să sclipească bolovanii de pe malul apei, iar stropii de apă le umeziră chipurile când se apropiară.

Isaac o conduse spre un morman de bolovani uscaţi, mai în amonte, mai departe de cursul de apă, de unde puteau privi căderea de apă. Se aşeză, trăgând-o uşor în braţele lui şi rezemând-o cu spatele de pieptul lui. Îşi petrecu braţele în jurul ei, iar ea râse când simţi stropii de apă pe picioare.

— Priveşte sus, îi şopti Isaac la ureche.

Până atunci Rebeca privise în jos, temându-se că ar putea cădea sau aluneca în apele învolburate de dedesubt. Însă ascultă cuvintele lui şi-şi ridică creştetul, suflarea oprindu-i-se când zări frumuseţea cerului înstelat.

— Stelele sunt atât de aproape şi atât de numeroase!

Îşi întinse gâtul, ca să privească de la un capăt al cerului la celălalt. Bolta cerului se întindea precum ţesătura unui cort din păr de capră, iar luna atârna în partea stângă, de parcă ar fi fost agăţată de un cui în peretele cortului ceresc.

— Ei bine, am urcat până aici, aşa că suntem mai aproape de cer decât am fi fost dacă am fi rămas în câmpie.

Răsuflarea lui îi gâdilă gâtul.

— E mai bine decât îngrădiţi între pereţii unui cort timp de o săptămână, nu-i aşa?

Rebeca nu-şi putu reţine râsul auzind tonul şăgalnic al glasului său şi felul în care suflarea lui îi mişcă firele de păr de pe gât.

— Da!

Se rezemă de pieptul lui puternic şi îşi lăsă privirea să scruteze întinderea cerului.

Rămaseră într-o tăcere confortabilă, iar Rebeca ascultă sunetele nopții și ale apei. Era pur și simplu fermecată și se lăsă să alunece într-o relaxare totală. Șacalul plecase demult, iar respirația regulată a lui Isaac îi transmitea un sentiment de liniște. Nu-și putea imagina un loc mai confortabil, nici să petreacă acest timp cu un alt bărbat. Cât de recunoscătoare era că Adonai o împiedicase să se căsătorească cu vreunul dintre bărbații pe care Laban îi găsise pentru ea. Tăria lui Isaac și râsul lui blajin îi aduseseră mai multă bucurie decât cunoscuse toată viața ei. Însă mai erau încă atât de multe de aflat. Lucruri pe care el nu se grăbea să i le împărtășească.

— Ce-ai zice dacă ne-am muta la Beer-lahai-roi la sfârșitul săptămânii nunții noastre?

Întrebarea lui neașteptată îi aduse gândurile înapoi, la locul în care se aflau. Își schimbă poziția, dorind să-i poată vedea chipul, însă nu se putea mișca cu ușurință pe bolovanul îngust. Simțindu-i dorința, el o ținu strâns, ajutând-o să se întoarcă.

— Vino.

O ridică în picioare.

— Putem vorbi cu mai mare ușurință în poieniță, puțin mai sus, pe colină.

Picioarele îi amorțiseră și se clătină ușor, însă în clipa următoare el coborî de pe marginea stâncoasă și o trase pe teren drept. Îi apucă din nou mâna, călăuzind-o în sus, pe povârniș. Ea se gândi la întrebarea lui în timp ce urcau, cu mare băgare de seamă la picioare, ca să nu se împiedice de rădăcinile ce ieșeau din pământ, frunzișul bogat și crengile căzute. Ajunși în vârful colinei, Isaac își strecură brațele sub ale ei și o învârti în lumina lunii, râzând.

Ea râse împreună cu el, molipsindu-se de bucuria lui. Oare prezența ei era ceea ce-i dădea atâta bucurie?

— Ce e atât de amuzant? întrebă ea când el o puse din nou jos.

El se lăsă să cadă pe iarbă și o trase și pe ea alături, apoi se rezemă pe ambele coate, privind spre stele. Ea privi în aceeași direcție, apreciind din nou peisajul celest mereu schimbător. Însă în clipa următoare, ea se năpusti asupra lui, petrecându-și brațele în jurul gâtului său.

— Spune-mi sincer. Râzi pentru că mă consideri amuzantă sau pentru că-ţi place tovărăşia mea?

Îi întoarse capul spre ea şi suflarea i se opri când văzu intensitatea privirii lui întunecate.

— Mai este nevoie să întrebi?

Glasul îi suna răguşit, iar emoţia lui o luă prin surprindere.

— Ziua în care ai sosit a fost cea mai fericită zi din viaţa mea.

Ea înghiţi nodul ce i se puse în gât şi se întrebă cum era posibil să treacă atât de repede de la râs la plâns. Însă lacrimile nu-i erau de tristeţe şi constată cu uşurare că el deja o iubea mai presus de priceperea ei. Îl va urma oriunde va merge, va face orice ca să-i fie pe plac.

Îşi trecu o mână peste firele moi din barba lui.

— Vrei să ne mutăm atât de curând, domnul meu?

Ar merge în Beer-lahai-roi, în pustie, chiar şi în Egipt dacă i-ar cere, însă o parte din ea tânjea să ştie pentru ce îşi dorea să părăsească tabăra tatălui său înainte de a avea ocazia să-l cunoască.

Îşi puse o mână pe inima lui, simţind sub degete bătaia regulată, fermă.

— Te rog, Isaac, ce anume îţi umbreşte privirea? Ai necazuri cu tatăl tău?

Isaac clătină din cap aproape imperceptibil, iar privirea îi deveni gânditoare. Îşi trecu mâna peste barbă, apoi o aşeză peste mâna ei. Îi apucă degetele într-o strânsoare blândă şi oftă.

— Tatăl meu este un om bun.

O privi, ca şi cum şi-ar fi dorit ca ea să-i creadă fiecare cuvânt.

— Însă relaţia noastră...

Privi dincolo de ea, fără a-şi isprăvi cuvintele.

— Tatăl tău are alţi copii, interveni ea când tăcerea deveni prea grea şi simţi nevoia să o umple. Nu are timp pentru tine?

Isaac tresări, iar ea simţi că gândurile îl duseseră undeva, departe.

— Tatăl meu şi-ar petrece fiecare clipă cu mine. Însă ai dreptate. Are altă soţie şi şase fii care îi ocupă timpul. Viaţa lui nu este aşa cum era pe vremea când trăia mama, când eram copil.

— Cum era atunci, pe vremea când erai singurul fiu al tatălui şi al mamei tale?

Îşi dorea să înţeleagă tristeţea ce-l copleşise, să cunoască bărbatul şi băiatul din trecut. El îi luă mâna şi-i sărută vârful degetelor.

— Au fost zile încărcate cu multă veselie. Trebuie să înţelegi, părinţii mei erau foarte bătrâni când m-am născut, iar copilăria mea a fost una plină de bucurie, cu toate că, trebuie să recunosc, mama nu-şi lua ochii de la mine. Era... protectoare.

Zâmbi şi-i prinse după ureche o şuviţă rebelă.

— N-am înţeles de ce l-au trimis departe pe fratele meu mai mare, Ismael – pe atunci aveam doar patru ani. Îmi plăcea de el, iar el se juca adesea cu mine. Însă mama era întotdeauna într-o stare de veghe, într-o stare de necurmată veghe, urmărind felul în care ceilalţi copii din tabără se purtau cu mine. Eu eram moştenitorul, prinţul, iar ea nu îngăduia ca cineva să se poarte cu mine cum nu se cuvine.

O expresie melancolică îi brăzdă trăsăturile frumoase, iar inima Rebecăi se strânse, îndurerată pentru băieţelul care nu avuse parte de o copilărie ca a altor copii.

— N-ai avut prieteni?

Unii dintre slujitori păruseră a fi apropiaţi de Isaac. Oare se hârjoniseră şi se jucaseră în copilărie?

El ridică din umeri.

— Am făcut destule năzbâtii împreună cu Haviv – fără ştirea mamei, desigur.

Zâmbi larg.

— Desigur.

Ea zâmbi, simţindu-l cum se relaxează.

El se lăsă pe spate, întinzându-se în iarbă şi o trase lângă el, sprijinindu-i capul pe braţul lui, privirile îndreptându-li-se din nou spre stele.

— Tatăl meu şi cu mine am trecut prin momente dificile, spuse el după o tăcere îndelungată. Nu vorbim despre ele, însă ne înţelegem unul pe celălalt. Mama mea... niciodată n-a reuşit să accepte ascultarea tatălui meu de Adonai Elohim, limitele până la care putea ajunge...

Ea aşteptă câteva clipe, însă el nu-şi isprăvi gândul. Îi simţi bătaia mai rapidă a inimii şi-i auzi oftatul adânc. Ce amintiri îl sfredeleau atât de profund încât nu putea vorbi despre ele? Poate că insistase prea curând. Aveau la dispoziţie o viaţă întreagă pentru a discuta despre trecutul lor, pentru a explica ce anume se afla dincolo de suprafaţa gândurilor lor. Şi totuşi, săptămâna nunţii nu era oare menită tocmai pentru aşa ceva?

Se răsuci într-o parte, rezemându-se într-un cot.

— Nu-mi poţi împărtăşi, domnul meu? Sunt amintirile prea dureroase?

Oare tatăl lui îi făcuse ceva? Îl disciplinase împotriva voii mamei lui? Nu-şi putea imagina...

El nu se întoarse spre ea, ci rămase cu ochii aţintiţi asupra întinderii de deasupra lor.

— Am să-ţi spun, Rebeca.

Ea aşteptă, observând cutele adânci ce-i brăzdau fruntea.

— Îţi voi spune ce anume i-a despărţit pe mama şi pe tata, ce anume mă îndeamnă să aleg o viaţă trăită separat de tatăl meu.

Se întoarse spre ea, în cele din urmă, ridicându-se într-un cot.

— Însă nu acum. Nu încă.

Îi trecu degetul peste linia bărbiei, iar ea ştiu după privirea lui că o implora în tăcere să renunţe, să aştepte o altă clipă, când se putea încrede suficient de mult în ea cât să-i împărtăşească. Ea încuviinţă, întristată, însă recunoscătoare pentru uşurarea pe care i-o surprinse în ochi.

— Este un lucru greu de împărtăşit, spuse el în timp ce-i cuprinse obrazul în palmă. Amintirile încă îmi invadează visele.

Atunci pentru ce nu le împărtăşeşti, ca să scapi în felul acesta de amintiri?

Însă nu dădu glas întrebării. Îşi dădea seama că până şi a admite acest lucru îl costase. Oare nu se încredea în nimeni? Câţi oameni din tabără ştiau ce i se întâmplase? Oare ea era singura care nu ştia această taină?

— Nădăjduiesc că într-o zi vei fi în largul tău ca să-mi dezvălui totul.

Îşi trecu ambele mâini prin părul lui, îl trase spre ea şi-l sărută, surprinzându-i pe amândoi cu îndrăzneala ei. Râse, iar el i se alătură.

— Mulţumesc, dragostea mea.

Zâmbetul lui îi opri răsuflarea.

— Într-o zi nu doar că o să-ţi spun, ci o să te duc în locul unde a început totul.

O sărută din nou, iar ea îi răspunse.

***

Rebeca îşi netezi cutele de pe robă şi încercă să-şi înăbuşe un fior în timp ce bătaia ritmică a tobei de nuntă umplu tabăra. Fluierele, lirele şi glasurile oamenilor preluară cântarea de binecuvântare, ce marca finalul săptămânii lor de nuntă. Aşteptă la uşa cortului, în spatele siluetei înalte a lui Isaac. Acesta se întoarse şi o apucă de mână.

— Eşti gata?

Privirea lui înmănunchia toată dragostea pe care i-o arătase în ultimele şapte zile, iar bucuria din zâmbetul său era o încântare pentru ea, încântare de care avea parte de obicei.

— Sunt gata.

Simţi cum fierbinţeala i se urcă dinspre gât spre obraji şi aproape că-şi dori să aibă pe faţă vălul fecioriei, ca să se ascundă în spatele lui.

El încuviinţă şi îi atinse obrazul.

— Eşti frumoasă, ca întotdeauna.

Îşi puse mâna pe umărul ei şi o strânse uşurel, încercând s-o liniştească.

Urale puternice izbucniră când Isaac ieşi din cort, iar Rebeca auzi sunetele cunoscute făcute de bărbaţii care-l loveau prieteneşte pe spate, împreună cu glasul profund al lui Haviv şi râsul plin de bucurie al lui Eliezer. Aşteptă, respirând sacadat, până când îşi aduse aminte că trebuia să tragă aer adânc în piept.

Bărbaţii erau plini de voioşie, însă glasurile începură să se îndepărteze. Aşteptă.

În cele din urmă, muzica îşi schimbă ritmul, iar de cort se apropiau glasuri de femei. Trase aer în piept ca să se liniştească, ridică învelitoarea de la uşa cortului şi păşi în lumina puternică a soarelui.

— Iat-o!

Ţipătul Selimei o făcu să râdă şi o cuprinse pe slujnica ei într-o scurtă îmbrăţişare. Braţele Deborei se petrecură în jurul ei îndată după aceea, iar soţia lui Eliezer, Lila, fiicele ei şi chiar Chetura se grăbiră să i se alăture.

— Când se va încheia şi această ultimă petrecere, vreau să-mi povesteşti totul, şopti Selima după ce femeile o conduseră spre focul din mijlocul taberei, o aşezară lângă Isaac, pe un loc pregătit special şi aduseră platouri cu mâncare.

Rebeca privi scurt spre Isaac, a cărui privire ascundea taine şi o cunoaştere împărtăşită despre care ştia că nu poate povesti nimănui. Însă îi zâmbi Selimei.

— Poate că nu chiar totul.

Văzând-o strâmbându-se, Rebeca o atinse pe braţ.

— Dar am să-ţi povestesc.

Primi tava din mâna unei slujnice, apoi se întoarse spre Isaac. Luă o curmală de pe tavă, o atinse de buze, apoi o vârî în gura lui Isaac. El îi acceptă darul, simbolul promisiunii că va face tot ce-i stă în putere pentru a-i asigura hrana. El mestecă încet, în timp ce muzica vibra în jurul lor. Femeile dansau, învârtindu-se în ritmul tamburinelor şi al sistrelor, însă Isaac nu părea să le observe. Gura lui se curbă într-un zâmbet cu subînţeles, în timp ce aruncă sâmburele în foc.

Apucă o bucată groasă de brânză de capră. O duse la buze, apoi i-o întinse Rebecăi. Aceasta muşcă dintr-un capăt – promisiunea lui de a-i purta de grijă din produsul turmelor şi al cirezilor lui. Ea mai luă o îmbucătură, însă îl lăsă pe el să isprăvească bucata – o promisiune comună, de a folosi fiecare resursă cu înţelepciune.

Eliezer îi întinse lui Isaac un potir auriu, iar acesta sorbi prelung din rodul viței. Își atinse buzele cu dosul mâinii, apoi înclină cupa spre ea. Rebeca sorbi, privind pe deasupra cupei, la ochii lui încărcați de dragoste.

— S-a împlinit!

Strigătul lui Eliezer fu urmat de sunetul prelung al unui corn de berbec. Cântecele, dansurile și petrecerea aveau să continue până la căderea nopții.

Simți brațul lui Isaac cuprinzând-o și se rezemă de umărul lui, zâmbind. Își ridică privirea și se îndreptă de spate la apropierea lui Avraam. Isaac își retrase brațul și se ridică.

— Tată.

Isaac îi oferi lui Avraam scaunul de lângă ei, ajutându-l să se așeze, înainte de a-și ocupa din nou locul lângă ea.

— Mulțumesc, fiul meu.

Se aplecă în față, ținând în mână toiagul și o privi.

— Și ție, fiica mea.

Le zâmbi.

— Acum pot muri în pace, știind că ai pe cineva care să-ți poarte de grijă.

Isaac se încordă la auzul cuvintelor tatălui său, iar Rebeca simți că aceasta era doar o parte a fricțiunilor existente între cei doi bărbați.

— Nu am nevoie ca cineva să-mi poarte de grijă, tată.

Vocea lui Isaac era joasă și abia se auzise în vacarmul făcut de muzica și râsetele mulțimii. Avraam bătu încetișor genunchiul lui Isaac, ca și când ar fi fost un băiețel.

— Nu, nu, desigur că nu, fiul meu. Am vrut doar să spun că acum mă pot odihni, știind că ai pe cineva alături de care să-ți trăiești viața, cineva care să continue promisiunea făcută de Adonai.

Zâmbetul îi era blajin, însă pe chip purta o expresie distantă, gânditoare.

— Mama ta ar fi fost mulțumită.

Se uită la Rebeca, iar aceasta se întrebă cum putea ajuta ea la întărirea relației dintre tată și fiu.

Isaac părea crispat, deşi Rebeca ştia că tatăl lui îi dorea binele.

— Mi-ar fi plăcut s-o cunosc pe mama lui Isaac, spuse ea, susţinând privirea lui Avraam. Cred că ai iubit-o foarte mult.

Îşi strecură mâna în mâna lui Isaac şi o strânse uşor, în speranţa că va înlătura astfel zidul ce se ridicase atât de brusc între ei.

— Ai fi iubit-o pe Sara. A fost o femeie plină de pasiune, darnică – privi la Isaac – chiar dacă era protectivă.

Privirea îi deveni meditativă şi zâmbi la ceva nevăzut. Se întoarse spre Isaac, strângând în mână toiagul până când i se albiră încheieturile.

— M-a iubit mult, cu toate diferenţele dintre noi. Sper să aveţi parte de cel puţin jumătate din dragostea pe care am împărtăşit-o cu mama ta. Nimeni nu s-a comparat cu ea şi nimeni n-a putut s-o înlocuiască.

— Şi eu nădăjduiesc să fie aşa, spuse Rebeca înainte ca Isaac să poată răspunde. Isaac mi-a povestit destule despre ea cât să ştiu că-mi doresc să-i fiu pe plac la fel de mult pe cât ţi-a fost ea pe plac.

Zâmbi, sperând că Isaac nu se va simţi ofensat de amestecul ei. Fu uşurată să vadă sclipirea din ochii lui şi gestul de afecţiune atunci când îşi petrecu degetele în jurul degetelor ei.

— Îmi doresc ca într-o zi să putem şedea împreună şi să-mi povesteşti despre ea, tată.

Cutele de pe chipul lui Avraam se netezir uşor şi oftă adânc. Privi dincolo de ei, iar Rebeca se uită şi ea spre locul unde se afla Chetura, la intrarea în cort, ţinându-l în braţe pe cel mai mic dintre fiii ei. Femeia era frumoasă, însă mult mai tânără decât tatăl lui Isaac, suficient de tânără cât să fie soţia lui Isaac. Oare căsătoria lui Avraam cu această concubină mai neînsemnată îl deranja pe Isaac? Oare Isaac fusese gelos pe faptul că tatăl său se căsătorise, în timp ce el fusese silit să aştepte?

Privi la soţul ei, observând uşoara tensiune din bărbia acestuia, apoi îşi întoarse din nou privirea spre Avraam şi se întrebă dacă socrul ei îi iubea cu adevărat pe Chetura şi pe fiii ei.

— La sfârşitul săptămânii vom pleca la Beer-lahai-roi, tată.

Cuvintele lui Isaac o făcură să se uite din nou la el şi-l auzi pe Avraam trăgând brusc aer în piept.

— Atât de curând, fiul meu?

Însă întrebarea nu indica surprindere, iar în privire i se citi o tăcută resemnare.

Isaac îşi trecu o mână peste bărbie, părând dintr-odată istovit.

— Ar fi mai bine ca fiii tăi să te aibă pentru ei, tată. Ai multe să-i înveţi, iar Rebeca nu va fi nevoită să-şi împartă locul cu soţia ta.

— M-ai putea ajuta la multe lucruri, spuse Avraam. Nu mai am tăria să-i învăţ aşa cum te-am învăţat pe tine.

Cuvintele lui o făcură pe Rebeca să privească la soţul ei.

— Eu nu sunt tatăl lor, spuse el.

Oare de câte ori avuseseră tatăl şi fiul discuţia asta? Deşi Isaac era destul de în vârstă pentru a le putea fi tată copiilor Cheturei, era evident faptul că acesta nu-şi dorea slujba de a-şi creşte fraţii. Oare îl deranja intrarea lor în viaţa lui?

— Sigur că nu, spuse Avraam cu o vehemenţă spontană. Îmi asum deplina responsabilitate pentru asta. Doar că am nădăjduit că i-ai putea învăţa pe cei mai mari să vâneze...

— Ar fi mai bine să-l pui pe Ismael să facă lucrul ăsta.

Avraam îl privi tăios.

— Vorba asta nu-şi are locul şi ştii bine asta. Eşti un vânător la fel de bun ca oricare dintre oamenii mei. Iar pe Ismael nu l-am mai văzut de câţiva ani.

— Poate că a sosit vremea să-l cauţi.

Avraam privi lung la fiul său, iar Rebeca rămase nemişcată, urmărind războiul tacit dintre ei. Îşi sfredeli mintea ca să găsească ceva de spus, orice, pentru a uşura tensiunea, însă nu reuşi să găsească nimic.

— Sunt bătrân, Isaac. Îţi cer ajutorul pentru că vreau să te ţin aproape de mine. Este un lucru atât de greu de înţeles?

Cuvintele lui Avraam atraseră simpatia Rebecăi.

— Nu, tată, sigur că nu.

Auzi cuvintele ieşindu-i de pe gură, însă nu-i veni să creadă că ea fusese cea care le rostise. Îşi simţi obrajii înflăcărându-i-se

şi nu putu privi la Isaac, temându-se că va vedea pe chipul lui dezaprobarea pe care deja o simţea din partea lui.

— Adică, nu văd de ce n-am mai putea rămâne încă o săptămână ca să te ajutăm.

Obrajii i se îmbujorară când văzu sprîncenele lui Avraam ridicându-se, iar când îndrăzni, în cele din urmă, să privească la Isaac, îşi coborî privirea, mistuită de focul din ochii lui negri.

— Îmi pare rău, spuse ea, dorindu-şi să alerge în cortul ei şi să se ascundă acolo. M-a luat gura pe dinainte.

Tăcerea grea ce se aşternu îi întoarse stomacul pe dos. Nu se simţea bine şi îşi dorea să scape, însă se temea că dacă va face asta, va adăuga încă o insultă ofensei pe care o cauzase deja.

— O să petrec puţin timp cu Zimran şi cu Iocşan înainte de a pleca, la sfârşitul săptămânii.

Tonul lui Isaac era împăciuitor, însă Rebeca nu îndrăzni să privească la niciunul, pentru că Isaac nu-i oferi nicio atingere prin care să-i transmită că totul era bine.

— Dar nu pot sta mai mult. În mai puţin de o lună începe tunsul oilor la Beer-lahai-roi.

Muzica se opri, iar femeile se grăbiră să aşeze ultima masă de nuntă înaintea lor.

— Mulţumesc, fiule, spuse Avraam în timp ce se ridică, sprijinindu-se în toiag. Vom mai vorbi.

Rebeca îşi urmări socrul îndepărtându-se şi întorcându-se la cortul său, cu toate că urmau a lua masa cu toţii.

— Se va întoarce să ni se alăture?

Rebeca privi la Isaac, rugându-se să vadă compasiune în ochii lui. Însă aceştia erau duri ca piatra şi fixaţi asupra ei cu o privire pe care n-o mai văzuse niciodată.

— Să nu mai vorbeşti niciodată în numele meu.

Vocea îi era joasă şi fermă, umplând-o de ruşine. Nu dorise decât să-l împace pe tatăl lui. Era acest lucru atât de greşit, oare? Şi totuşi, ştiu după reacţia lui Isaac că nu-şi putea asuma rolul de împăciuitor fără a ofensa pe unul dintre ei.

— Îmi pare rău, domnul meu. Iartă-mă.

Își studie degetele de la picioare, ce se iteau din sandalele încrustate cu pietre prețioase.

— N-am vrut decât să risipesc tensiunea dintre voi.

Rostise cuvintele pe un ton răguşit şi forțat şi-şi dori să fi purtat această conversație în intimitatea cortului lor. Oare va împărți cu ea cortul în noaptea asta?

— Uneori mă ia gura pe dinainte.

Riscă să-i arunce o privire şi surprinse urma de zâmbet ce-i ridica unul dintre colțurile gurii. Ochii lui o priveau cu subită înțelegere, ba chiar cu bunătate.

— Am remarcat.

Privirea lui o țintuia, iar Rebeca oftă scurt în timp ce expresia lui se îmblânzi şi mai mult.

— Însă îmi faci rău atunci când iei o decizie fără să mă consulți, mai ales când aceasta e exact opusul a ceea ce spun eu.

Ea înghiți, iar starea de greață i se cuibări din nou în stomac.

— Nu mi-am dat seama. Niciodată nu ți-aş dori răul, domnul meu. Niciodată.

— Tatălui meu nu-i place să mă vadă plecând. I-ar plăcea să locuiesc în tabăra lui până când îi voi prelua toate treburile. Însă deja m-a pus responsabil peste turmele şi cirezile lui, iar asta îmi cere să trăiesc acolo unde este mai mult spațiu de păscut pentru ele. Aici nu-i are decât pe soția şi pe fiii lui şi nu prea am cum să-l ajut în această privință. Nici nu vreau.

Era mai mult decât îi dezvăluise cu privire la îndatoririle sale sau la sentimentele sale față de frații vitregi şi se simțea mustrată, întristată pentru faptul că el îi împărtăşise aceste lucruri doar din cauza cuvintelor ei necugetate.

— Ar fi trebuit să-ți respect decizia, şopti ea. Tatăl meu obişnuia să-mi tolereze opinia, iar frații mei nu se ridicau la nivelul replicilor mele istețe.

Zâmbi trist şi se întrebă cât de mult rău îi făcuseră tatăl şi frații ei prin faptul că nu fuseseră oameni cu un caracter mai ales, mai puternic.

Isaac nu răspunse imediat, iar ea realiză că va trebui să se adapteze la dispoziția lui gânditoare și tăcută, la tendința lui de a cumpăni lucrurile și la confortul pe care i-l aducea tăcerea pe care ea o disprețuia.

Dar oare o disprețuia? Simțea nevoia să umple tăcerea, însă se abținu, așteptând, privindu-l.

— Vei constata că sunt un om foarte răbdător, Rebeca, însă un bărbat care n-are parte de respect, mai ales de respect din partea soției sale și respect de sine, este un bărbat ușor de clătinat de opiniile celorlalți. Și ușor de descurajat.

Se opri, iar ea se simți îndurerată, dorindu-și să nu fi deschis gura niciodată, ci să fi ascultat și să fi învățat. Însă era prea târziu ca să-și retragă cuvintele.

— Îți voi câștiga respectul, Rebeca, însă între timp, ți-aș cere să mi-l oferi de bunăvoie până când îți voi dovedi că-l merit.

Zâmbi și o apucă de mână.

— Poți accepta asta?

— O, da, domnul meu! Te respect foarte mult deja.

Ce fel de om putea fi acesta, atât de blând cu ea, deși știa că-l înfuriase?

— Totul este iertat, dragostea mea.

Îi sărută degetele, apoi îi dădu drumul în timp ce platouri cu mâncare erau așezate pe o piatră netedă.

— Lasă-mă pe mine să mă ocup de tatăl meu și de tensiunea pe care o simți între noi.

Arătă spre platou, făcându-i semn să servească din bucatele îmbelșugate.

— Să mâncăm și să bem și să ne veselim.

Înălță cupa aurie în direcția ei și zâmbi.

Ea îi răspunse cu un zâmbet tremurat și sorbi din cupa pe care el i-o întinse.

Capitolul 16

Rebeca se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă şi se îmbrăcă repede, înainte să se trezească Isaac. Zorii abia dacă mijiseră la orizont, însă celelalte femei din tabără cu siguranţă erau treze, pregătind masa de dimineaţă. Privi la silueta întinsă în aşternut a soţului ei şi se simţi învăluită de dragoste. Va munci din greu, îl va face mândru de ea şi se va lupta din răsputeri să-i răsplătească bunătatea pe care i-o arătase din prima zi până acum.

Apucă de gât ulciorul din lut, îl urcă pe umăr şi se strecură pe sub acoperitoarea de la uşa cortului. Lumina rozalie a dimineţii scălda tabăra în strălucirea-i proaspătă, nouă. O zări pe Selima ieşind din cortul slujnicelor şi se grăbi să-i vină în întâmpinare.

— În sfârşit ni te alături!

Fiecare cu ulciorul ei, cele două porniră în susul povârnişului şi curând auziră şopotele râului ce curgea prin apropiere.

— Spune-mi, stăpână, bărbatul acesta îţi îndeplineşte aşteptările?

Se opri, privind-o cu ochi mari, cercetători.

— Îl iubeşti?

Expresia ei deveni visătoare, iar Rebeca râse.

— Eşti imposibilă! Abia îl cunosc de o săptămână. Cum aş putea să ştiu totul despre el atât de curând? Într-o săptămână de nuntă nu ai răgazul decât să începi a-l cunoaşte pe celălalt.

Ştia că avea dreptate, însă nu-şi putea ascunde zâmbetul cu care se trezise în acea dimineaţă.

— Ei, hai acum. Văd felul în care te priveşte. Este... adică...

Selima se îmbujoră şi privi în altă parte.

Rebeca râse din nou şi-şi coborî ulciorul în apele înspumate.

— Unele întrebări nu sunt menite a primi răspuns, draga mea prietenă. Va trebui să aştepţi până când Haviv te va lua în cortul său şi-ţi va potoli închipuirile astea sălbatice.

Îmbujorarea Selimei se accentuă, convingând-o pe Rebeca de faptul că bănuiala îi fusese corectă.

— Ţi-a spus ce intenţii are?

Rebeca aşteptă ca ulciorul să se umple, apoi ridică vasul greu pe umăr, privind-o pe Selima făcând la fel.

— Nu în multe cuvinte.

Un surâs slab îi înflori în colţul buzelor.

— Însă pare a fi foarte atent. N-am vrut să spun nimic până ce săptămâna ta de nuntă se va fi încheiat, însă dacă mă întreabă...

O privi pe Rebeca cu o expresie nesigură.

— Dacă întreabă, cu bucurie îţi voi îngădui să te căsătoreşti cu el.

Porniră din nou alături, purtându-şi ulcioarele pe umăr.

— Însă atunci cine te va sluji, stăpână?

— Tu, desigur. Aşa cum Haviv îl slujeşte pe Isaac.

Privi la slujnica ei, întrebându-se ce gânduri treceau prin capu-i drăgălaş.

— Mama ta are să mă ajute şi sunt sigură că Isaac are slujnice îndeajuns.

Se simţi aproape vinovată că-şi etala verbal bunăstarea, însă era adevărat şi nu putea pretinde altceva.

— Însă eşti liberă să te căsătoreşti cu el dacă-ţi cere mâna. Ai binecuvântarea mea.

Selima încuviinţă.

— Mulţumesc, stăpână.

Păşiră în tăcere câteva clipe, ciripitul matinal al păsărilor trezind restul taberei în timp ce se apropiau.

— Dacă Haviv ar părăsi slujba lui Isaac vreodată, voi fi liberă să-l urmez?

Era o întrebare onestă din partea unei roabe, însă Rebeca n-o considerase niciodată pe Selima roabă, deşi în realitate tatăl ei le cumpărase atât pe Debora, cât şi pe Selima, pe când fata era doar un prunc.

Rebeca se opri la marginea taberei şi privi la slujnica ei, la prietena ei. Gândul că ar fi putut s-o piardă pe Selima sau pe mama acesteia nu-i trecuse niciodată prin minte şi nu-i plăcu sentimentul pe care asemenea gând îl evocă acum.

— Crezi că Haviv ar face aşa ceva? Ţi-a spus ceva?

Oare Isaac interpretase greşit dorinţele ispravnicului său? Oare Haviv nu dorea să preia îndatoririle tatălui său, odată ce Eliezer avea să devină prea bătrân pentru a le mai putea continua, mai ales odată ce Avraam va porni pe urmele strămoşilor săi?

Selima privi în jur, ca şi cum i-ar fi fost teamă că cineva le-ar fi putut auzi.

— Nu, stăpână, nu mi-a spus nimic de felul acesta. Dar este stilul de bărbat vizionar, aşa că m-am întrebat dacă ar fi fericit să rămână aici.

Rebeca privi spre tabăra ce începea să se trezească, mirosul focului şi al primelor turte coapte ajungând până la ele. Adulmecă prelung, simţindu-şi inima atrasă de acest loc şi dorindu-şi, nu pentru prima dată, ca Isaac să nu plece la sfârşitul săptămânii. Însă n-avea de gând să-i ceară a se răzgândi.

— Poate că Haviv este la fel de dornic ca şi Isaac să se întoarcă la Beer-lahai-roi şi să înceapă tunsul oilor. Bărbaţilor nu le place să stea pe lângă corturi fără să aibă ceva de făcut.

Cu toate că Isaac nu păruse deranjat de faptul că rămăsese izolat timp de o săptămână în cort, alături de ea. Însă săptămâna nunţii nu putea ţine o veşnicie.

— Poate că aşa este.

Selima chicoti, ca şi cum un nou gând i-ar fi trecut prin minte.

— Dar pare să-i placă de mine.

Rebeca privi la slujnica ei şi o zări zâmbind.

— Aşa este?

Porniră din nou şi coborâră cu grijă povârnişul.

— Vrei să vorbesc cu Isaac sau vrei să aştepţi până când va face Haviv primul pas?

Era dreptul ei de a se îngriji de un soţ pentru slujnicele ei sau de a le oferi drept ţiitoare soţului ei, dacă ar fi ales asta. Însă Isaac spusese deja că nu avea să le ia de neveste pe slujnicele ei. Un oftat de uşurare îi scăpă de pe buze gândindu-se la asta.

— Vrei să faci asta pentru mine?

Încântarea Selimei o făcu să regrete faptul că nu se gândise până acum să amintească despre asta.

— Desigur.

Rebeca îşi coborî vocea în timp ce se apropiau de focul din mijlocul taberei.

— Am să vorbesc cu Isaac despre asta cu prima ocazie.

***

Sfârşitul săptămânii sosi prea curând, iar Rebeca se trezi înainte de revărsatul zorilor, ca să aibă grijă să pregătească toate lucrurile pentru călătoria spre Beer-lahai-roi. Ea şi Selima fuseseră deja la râu pentru a umple cu apă burdufurile din piele de capră, iar Isaac începu să desfacă cortul lor, în timp ce primele raze rozalii luminară cerul la răsărit. Pregăti în grabă turtele pe plita cu trei picioare, le lăsă la răcit şi apoi le vârî în saci, pentru călătorie. Vor mânca din mers, pornind din Hebron, îndreptându-se spre miazăzi prin Negev, către oazele de la Beer-lahai-roi.

— Aşadar, iată-vă gata de plecare.

Tonul posac al Cheturei o făcu pe Rebeca să-şi ridice capul. În timpul şederii lor în tabăra lui Avraam, Rebeca simţise antipatia femeii.

— Sunt sigură că nu va trece mult şi ne vom întoarce.

Vârî ultimele turte în sacul din piele, apoi îl legă la gură. Luă plita fierbinte de deasupra focului şi o aşeză pe pietre, ca să se răcorească.

— Îmi pare rău că nu putem sta mai mult.

Întâlni privirea femeii, însă privi repede în altă parte, încercând să-şi înăbuşe furia subită ce o cuprinse când îi văzu privirea disprețuitoare. Nu făcuse nimic pentru a merita antipatia femeii şi nu va îngădui amărăciunii Cheturei să-i întunece ultimele clipe pe care le petrecea în tabăra lui Avraam.

— Îngăduie-mi, te rog, să termin de împachetat.

Se îndepărtă grăbită, departe de privirea disprețuitoare a Cheturei, luând cu ea pâinea şi plita. O găsi pe Selima printre măgari şi-i întinse lucrurile ca să le împacheteze.

— Mai avem mult? întrebă Rebeca.

Atitudinea Cheturei o făcu, dintr-odată, nerăbdătoare să plece, deşi nu era sigură ce anume o împingea pe femeie să se poarte atât de urât. Încă de când Isaac se întorsese de la vânătoarea în care-i luase pe cei doi fii mai mari ai Cheturei, aceasta păruse a fi nerăbdătoare ca săptămâna să se încheie şi ei să plece.

— Mai aşteptăm doar după corturi, stăpână. Nu vom mânca de dimineață împreună cu stăpânul Avraam înainte de plecare?

Selima vârî plita într-un sac ce atârna pe măgar şi i se alătură.

— Isaac n-a vrut să mai zăbovim. Vom mânca pe drum. Nădăjduieşte să ajungem în Beer-lahai-roi în două zile.

Se întoarseră împreună la locul unde Haviv şi Isaac făceau sul ultimul dintre corturile din păr de capră.

Zâmbi când Isaac îşi ridică privirea. Turbanul maroniu îi era fixat pe cap cu şnurul albastru pe care i-l dăruise ea. Era doar unul dintre multele mici daruri pe care plănuia să i le ofere din meşteşugul ei de țesătoare. Nu avusese timp să le facă înainte de căsătorie, însă acum avea înainte o viață întreagă pentru a-i oferi daruri.

— Ne vom lua rămas-bun, apoi vom porni.

Privi la ea, apoi spre cer.

Ea încuviință şi se întoarse la apropierea lui Avraam. Isaac ridică cortul şi îl prinse bine pe spinarea unuia dintre măgari. Rebeca se grăbi spre Avraam şi îngenunche la picioarele lui.

Avraam îi atinse creştetul plecat, apoi o ajută să se ridice. Ea îi luă mâna şi o sărută.

— Mulţumesc, tată. Îmi vei lipsi.

Un regret profund o cuprinse văzând tristeţea din ochii lui.

— Dar ne vom întoarce curând. Iar dumneata ar trebui să mai vii pe la noi.

Avraam îi strânse mâna, trăgând-o într-o îmbrăţişare părintească. Se emoţionă la îmbrăţişarea lui. Când o strânse în braţe, îl simţi în piele un uşor iz de usturoi. Cât de mult îi lipsea tatăl ei în clipa asta!

— Şi mie îmi vei lipsi, fiică. Însă fiul meu are treabă şi este nerăbdător să plece.

O îndepărtă uşor de el, apoi îi dădu drumul.

— Data viitoare, când ne vom întâlni, trebuie să-mi povesteşti mai multe despre Sarah şi Isaac, din vremea când era copil. Vreau să ştiu totul despre el.

El o privi întrebător, cu sprâncenele împreunate. Apoi înţelese şi făcu semn spre Isaac, care trecea de la un măgar la altul, verificând dacă totul era pregătit.

— Fiul meu va trebui să-ţi povestească, spuse. Există unele lucruri în trecutul unui om ce ar putea lua o viaţă întreagă pentru a fi împărtăşite.

Privirea lui o făcu să simtă un fior din creştet până-n tălpi.

— Eşti gata să-l aştepţi până când îţi va spune, fiica mea?

Ea încuviinţă, deşi se întrebă dacă gestul nu-i trăda cumva minciuna din inimă. Nu dorea să aştepte o viaţă întreagă pentru a-şi înţelege soţul, pentru a şti ce anume îl făcea tăcut şi gânditor, pentru a înţelege ce anume cauzase tensiunea aceasta între tată şi fiu.

— Poate că nu va fi nevoie de o viaţă întreagă.

Jertfi cuvintele pe altarul speranţei, ştiind, după privirea lui Avraam, că speranţa ei era, în cel mai bun caz, fragilă.

El o bătu uşurel pe umăr în timp ce se îndreptară împreună spre măgarii ce aşteptau.

— Ai răbdare, fiica mea. Este tot ce putem face.

Ea îl privi, dându-şi seama că şi el aştepta ca Isaac să se împace cu trecutul său. Să ierte, poate? Să se împace cu viaţa pe care

o aveau acum, viaţă ce nu era deloc la fel ca atunci când Isaac era băiat. Însă Rebeca ştia că omul nu se putea întoarce, retrăind trecutul. Nu putea decât să păşească înainte din punctul în care se afla astăzi.

— Mulţumesc pentru ajutorul dat, tată.

Isaac veni în spatele ei şi întâlni privirea tatălui său.

— Suntem gata de plecare.

O privi şi-i făcu semn în direcţia caravanei ce aştepta.

— Da, domnul meu, îi spuse lui Isaac, apoi se înclină înaintea lui Avraam încă o dată. Şalom, tată. Până când ne vom reîntâlni.

— Pacea să fie cu amândoi.

Avraam îşi puse din nou mâna pe creştetul ei, apoi o mută pe creştetul lui Isaac.

Isaac îşi îmbrăţişă tatăl, sărutându-l pe ambii obraji.

— Ne vom întoarce curând, spuse el, apucând mâna Rebecăi.

Avraam încuviinţă, însă Rebeca îi observă ochii umezi. Oare va trăi ca să-i mai vadă o dată? Se ruga să fie aşa.

Însă în timp ce Isaac se întoarse spre măgari şi spre bărbaţii şi femeile care aşteptau să li se alăture, se simţi umplută de entuziasm. Porneau spre noua lor viaţă – împreună, ca soţ şi soţie.

***

Sosiră în Beer-lahai-roi două zile mai târziu, fiind întâmpinaţi de sunete de veselie şi de o mână de corturi din păr de capră risipite pe sub curmalii oazei. Isaac recunoscu îndată culorile stindardului lui Ismael ce flutura deasupra unui cort mare, negru, aflat în centrul tribului.

— Va fi loc şi pentru noi aici, la oază, domnul meu?

Întrebarea Rebecăi îl făcu să se oprească brusc. Nu se aşteptase ca Ismael să se afle aici în această perioadă a anului, deşi ştia că fratele lui vizita adesea locul.

— Ismael nu rămâne multă vreme, spuse el, conducându-şi măgarul la umbra copacilor aflaţi la marginea zonei înverzite.

— Corturile sunt ale lui Ismael, fratele tău?

Expresia de pe chipul ei era una precaută, neştiind ce să înţeleagă din întâlnirea cu acest frate infam.

— Este un luptător, nu-i aşa?

El o privi.

— Slujitorii vorbesc, domnul meu. I-am auzit vorbind.

Zâmbi şi zâmbetul îi lumină chipul.

Chicoti.

— Desigur. Şi da, fratele meu este un luptător – un vânător destoinic. E un om care n-are stare, el nu rămâne mult într-un loc.

— De ce se află aici?

Rebeca privi în jurul ei ca şi când s-ar fi temut să pună întrebarea.

Haviv şi fratele său, Nadab, îi conduseseră pe slujitori la marginea oazei, aşteptând ordinele lui Isaac. Acesta privi spre corturile lui Ismael, de unde se auzeau zgomot de râsete şi veselie, ca şi cum tribul lui Ismael sărbătorea ceva important. Asta îi stârni curiozitatea şi îşi dori să afle care era pricina. Poate că Ismael îi va spune când se vor întâlni.

Se întoarse spre Rebeca.

— Cu ani în urmă, înainte de naşterea mea, mama mea a descoperit că era stearpă. Şi cum este datoria femeilor să le ofere soţilor lor un moştenitor, mama mea a oferit-o tatălui meu, ca soţie, pe slujnica ei egipteană, Agar. Tata a ascultat de îndemnul mamei mele şi Agar a rămas însărcinată. Însă după aceea, între mama mea şi Agar nu prea a mai fost pace.

Îşi trecu mâna peste barbă, jurând în sinea lui că nu-şi va lua niciodată altă soţie pe lângă Rebeca, indiferent dacă aceasta îi va naşte copii sau nu. Nu merita toată tulburarea prin care trecuseră mama şi tatăl lui.

— Şi ce legătură are asta cu faptul că Ismael vine în acest loc?

Cute de îngrijorare îi crestau fruntea, iar Isaac se aplecă s-o sărute pe frunte. Ea apucă marginile robei lui şi-l sărută pe buze, apoi se trase degrabă în spate.

— Mai întâi isprăveşte ce-ai început să-mi spui.

Privi dincolo de el, spre corturi, iar el îi urmări privirea. Trei bărbaţi se îndreptau spre ei cu paşi mari, având toiege în mâini.

— Se spune că Agar a privit-o cu dispreț pe mama după ce și-a dat seama că este însărcinată, iar mama a suferit enorm. A ripostat, purtându-se cu Agar... cu mai puțină bunătate pentru serviciul pe care îl făcuse părinților mei. Agar n-ar fi trebuit s-o disprețuiască pe mama, însă nu merita asprimea cu care s-a purtat mama mea cu ea.

Trase aer adânc în piept și expiră. Nu-i plăcea să vorbească despre lucrurile astea. Mama lui fusese o femeie bună, iar el încercase de multe ori să înțeleagă prin ce trecuse ea atunci. Însă nu putea să nu se gândească și la Agar.

— Ce s-a întâmplat cu Agar?

Bărbații se apropiau, iar întrebarea Rebecăi păru grăbită, ca și cum ar fi încercat să-l zorească a-i spune.

— A fugit. A fugit singură în deșert și aproape că a murit de sete și foame. Se crede că a vrut să se întoarcă în Egipt, de unde venise, însă când a descoperit oaza asta, s-a oprit, istovită peste măsură. Nu mai avea putere nici să ajungă la curmalele din vârful pomului sau să scoată apă din fântână. Își aștepta moartea.

— Teribil!

Rebeca își duse mâna la gură, tulburată de această istorisire.

— Însă e limpede că nu asta s-a întâmplat, din moment ce Ismael trăiește.

— Trăiește și Agar. Tata a trimis-o de la el, împreună cu fiul el, pe când eram eu încă mic. Însă despre asta o să-ți spun altă dată.

Isaac scrută distanța până la bărbații care aproape că ajunseseră la ei. Recunoscu în unul dintre bărbați pe ispravnicul lui Ismael și privi repede la Rebeca.

— O să-ți împărtășesc altă dată restul istorisirii mai pe larg. Deocamdată îți voi spune că acesta este locul unde Agar s-a întâlnit cu Îngerul Domnului, care i-a spus să se întoarcă la mama mea. Îngerul i-a dat nume lui Ismael, așa cum mi-a dat și mie numele, mai târziu, înainte ca vreunul dintre noi să se fi născut. Mama și-a dorit întotdeauna să audă glasul Domnului, însă asta s-a întâmplat mulți ani mai târziu. Cred că întâlnirea dintre Agar și Înger i-a schimbat pe toți.

Atinse umărul Rebecăi.

— Aşteaptă aici.

Înainte ca ea să răspundă, el se îndepărtă cu paşi mari, cu toiagul în mână, pentru a-i întâmpina pe slujitorii lui Ismael.

***

Rebeca privi cum Isaac stă de vorbă cu bărbaţii din tribul lui Ismael, inima bubuindu-i de frică. Dacă Ismael n-o plăcea? În timpul vieţii ei din Haran, auzise zvonuri despre triburile ismaelite – bărbaţi care se purtau cu ostilitate cu cei din jurul lor. Deşi unele dintre aceste zvonuri erau contradictorii, ea îşi punea întrebări. Oare viaţa lui Isaac nu era primejduită în preajma fratelui său – fratele care, în calitate de întâi-născut, ar fi trebuit să fie moştenitorul lui Avraam?

Aşteptă, încercând să nu se agite, deşi nerăbdarea îi sporea cu fiecare clipă. Se strădui să audă ce se spunea, însă glasurile bărbaţilor erau înăbuşite şi îndepărtate. Nu păreau a fi furioşi, ba chiar unul dintre ei zâmbise văzându-l pe Isaac apropiindu-se şi toţi trei se plecaseră înaintea lui, evident recunoscându-l.

Inima îi bătu precum aripile unui fluture şi răsuflă uşurată când, în cele din urmă, Isaac se întoarse la ea, iar bărbaţii porniră în direcţia dinspre care veniseră.

— Ce au spus?

Sări de pe spinarea măgarului şi alergă la el.

El râse, privind-o amuzat.

— Cât de nerăbdătoare eşti, dulcea mea mireasă!

Îşi puse amândouă mâinile în jurul taliei ei şi o ridică în aer.

Ea chicoti.

— Vrei să dansezi cu mine, domnul meu, aici, sub curmali?

— Vreau.

O privi poznaş.

— Însă voi aştepta până când ne vom putea alătura sărbătorii lui Ismael.

O puse jos şi se aplecă la urechea ei.

— Sau... poate vei dansa pentru mine mai târziu, singură.

Cuvintele lui pline de pasiune o făcură să se îmbujoreze, însă îl bătu în joacă pe braţ, încercând astfel să-şi alunge stânjeneala.

— Ce sărbătoreşte fratele tău? Ne-a primit bine? Oare va...

Nu reuşi să isprăvească, gândul părându-i-se dintr-odată ridicol. De ce s-o intereseze dacă fratele lui Isaac o va plăcea? Ea era soţia lui Isaac. Va trebui s-o accepte, fie că-i plăcea de ea, fie că nu.

— Ce-ai vrut să spui?

Isaac îi ridică bărbia, pentru a privi în ochii ei.

— Ce te tulbură, dragostea mea?

— Nimic.

Ridică din umeri.

— Sincer. A fost o prostie să mă gândesc la asta.

— Se pare că nu.

Isaac aşteptă, iar ea ştiu că răbdarea lui va fi răsplătită.

Îi întâlni privirea blândă, iar hotărârea de dinainte i se risipi ca fumul. Cum se putea gândi să ascundă ceva de el? Îi citea gândurile cu atâta uşurinţă.

— M-am temut că fratele tău ar putea gândi că ţi-ai fi putut alege o soţie mai bună.

Îşi feri privirea, simţindu-se din nou stânjenită.

Isaac îi ridică faţa spre el, iar ochii lui o priviră lung, atât de lung, încât ea avu impresia că se topeşte sub tăria privirii lui.

— Niciodată să nu mai gândeşti aşa ceva. Promite-mi.

Ea încuviinţă.

— Promit.

O sărută tandru pe buze.

— Nu contează ce crede fratele meu sau oricine altcineva. Tu eşti singura femeie pe care o iubesc.

Îi puse un deget pe vârful nasului.

— În plus, greşeşti. Fratelui meu are să-i placă de tine.

Zâmbetul îi cuprinse privirea şi o apucă de mână.

— Haide. Trebuie să ne instalăm corturile, apoi vom merge să-l întâlnim pe fratele meu.

Inima Rebecăi fu învăluită de dragoste pentru el şi simţi cum pacea îi inundă fiinţa. Isaac o iubea. Isaac o va ocroti. Totul va fi bine.

***

Soarele coborâse la asfinţit, masa de seară fu isprăvită, iar resturile fură împachetate înainte ca Isaac să îi conducă pe Rebeca şi pe câţiva dintre slujitorii săi spre corturile lui Ismael. Un foc mare văpăia în mijlocul taberei, iar femeile dansau, scuturând mistrele în ritmul tamburinelor şi al acordurilor unui caval, cu robele multicolore răsucindu-se în jurul lor în timp ce înconjurau focul. Un glas de femeie se distingea peste zgomotul mulţimii, clar şi frumos, cântând nişte cuvinte poetice şi pline de bucurie.

Rebeca privi scena, fermecată de ciudatul dans. Acest loc nu se asemăna deloc cu tabăra lui Avraam. Femeile erau îmbrăcate în culori mai vii – culori pe care ar fi dorit să le aşeze şi în ţesăturile ei. Până şi bărbaţii purtau eşarfe colorate în turbanele lor, amintindu-i de bărbaţii din Haran.

Bătaia tobelor se înteţi pe măsură ce se apropiară de foc şi Rebeca privi în jur, recunoscătoare pentru strânsoarea mâinii lui Isaac. Simţi prezenţa Selimei în urma ei. Haviv păşea lângă Isaac. Se opriră aproape de un cort ce putea fi doar cortul lui Ismael.

Un bărbat îmbrăcat într-o robă colorată, extravagantă, se ridică la apropierea lor şi făcu semn cu mâna spre toboşarul aşezat în apropiere. Muzica încetă îndată, iar bărbatul se îndreptă spre ei. Isaac îşi trase mâna din mâna ei şi cei doi se îmbrăţişară. Isaac sărută obrajii bărbatului, iar acesta îi imită gestul.

Rebeca rămase tăcută, însă inima îi tresări când Isaac se întoarse şi bărbatul îşi aţinti privirea asupra ei.

— Aceasta este soţia mea, Rebeca, spuse Isaac. Rebeca, ţi-l prezint pe fratele meu, Ismael.

— Este o plăcere.

Privirea pătrunzătoare a lui Ismael o făcu să se îmbujoreze şi-şi plecă degrabă ochii, detestând sentimentele pe care le evoca.

— Măi să fie, frate. Ţi-ai făcut rost de o femeie foarte frumoasă. Cum de unul ca tine a reuşit aşa ceva?

Ismael râse, iar Rebeca îşi ridică privirea în timp ce câţiva bărbaţi din tabăra lui îi ţinură isonul.

Oare îşi băteau joc de soţul ei? Fierbinţeala din obraji crescu, iar inima începu să-i bată repede.

— Dumnezeu mi-a trimis-o. Este o verişoară, o nepoată de-a tatălui nostru, din Padan-Aram.

Isaac se apropie de ea, punându-i protector mâna pe spate.

Ismael îşi trecu o mână peste barbă, însă amuzamentul din privire nu-i dispăru.

— Cât de norocos ai fost s-o găseşti primul.

Ochii lui sclipeau cu un interes pe care ea nu şi-l dorea. Îi răspunse cu o privire pe măsură.

— Aş spune că e cam năbădăioasă. E de mirare că o poţi ţine în frâu.

— Şi unde este soţia pe care Dumnezeu ţi-a dat-o ţie, frate? Îi văd pe fiii tăi în preajmă. Poate că şi ea s-ar bucura s-o întâlnească pe Rebeca.

Desigur, Isaac se aştepta ca ea să stea cu femeile din tabăra lui Ismael, însă Rebeca nu dorea să plece de lângă el. Mai ales cu acest frate ostil care-şi bătea joc de el. Se minuna însă de abilitatea lui Isaac de a schimba cursul conversaţiei.

— Mama mi-a ales o soţie din Egipt, după cum bine ştii. Dumnezeul tatălui nostru n-a avut nimic de-a face cu asta. Însă tu nu eşti de acord, nu-i aşa, fiu al făgăduinţei?

Rebeca se crispă la auzul tonului sarcastic al lui Ismael, însă Isaac nu se clinti, nici nu păru deranjat.

Aşa îţi întâmpini întotdeauna oaspeţii? Privi încruntată la Ismael, însă nu spuse nimic.

Un zâmbet leneş se iţi pe buzele lui Ismael.

— Văd că am înfuriat-o pe mireasa ta.

Privi la Isaac.

— Nu te invidiez, dacă mă gândesc la limba ei ascuţită.

Cei doi se priviră unul pe celălalt în tăcere, iar Rebeca îşi plecă creştetul, devenind din ce în ce mai stânjenită.

Făcu un pas înapoi şi-şi încrucişă braţele, însă râsul lui spori până când aproape că se înecă.

— Nu văd ce e atât de amuzant.

Rostise cu jumătate de gură cuvintele, dorindu-şi oarecum ca Ismael să le poată auzi, însă ştiind că râsul lui zgomotos le acoperea.

Simţi braţul lui Isaac petrecându-i-se pe după mijloc şi-l auzi şoptindu-i la ureche:

— Dacă spui ceva, te va lua în derâdere.

Ea îi întâlni privirea, aşteptându-se să vadă în ea dezaprobare, însă el o linişti cu o înclinare a capului. Ştia ce avea de gând Ismael, însă alesese să nu-l provoace. O, ce bine ar fi dacă ar putea face şi ea la fel!

— Vino, frate, spuse Ismael redevenind serios. Alătură-te sărbătorii noastre şi spune-mi cum ai descoperit-o pe această verişoară a noastră.

Arătă spre interiorul cortului său, unde o femeie se afla lângă perdeaua ce separa locul de primire al bărbaţilor de zona în care găteau şi dormeau femeile.

Ismael se opri lângă un şir de perne din catifea şi-l invită pe Isaac să se aşeze, apoi îi făcu semn femeii să se apropie.

— Soţia mea, spuse Ismael, ca şi cum aceasta ar fi fost singura explicaţie necesară.

Femeia o măsură pe Rebeca din cap până-n picioare, cu buzele strânse într-o linie subţire. Rebeca o salută cu o înclinare a capului, apoi privi la Isaac. La semnul lui, o urmă pe soţia lui Ismael în partea femeilor. Selima o urmă, iar Rebeca oftă uşurată pentru tovărăşia familiară a slujnicei ei.

Ceasurile se scurseră în timp ce femeia şi fiicele acesteia le serviră cu turte cu smochine şi vin şi, cu toate că soţia lui Ismael pălăvrăgea despre beneficiile smochinelor pentru vindecare şi nu doar pentru hrană, Rebeca se surprinse trăgând cu urechea la discuţia bărbaţilor, dincolo de perdeaua despărţitoare a cortului. Bărbaţii vorbeau despre oi şi mult aşteptata ploaie, însă umorul batjocoritor al lui Ismael nu dispăruse. Până şi fiii lui i se alăturaseră, iar fiecare cuvânt rostit îi dădea fiori.

Mai târziu, în acea seară, în timp ce se afla întinsă lângă Isaac fără a putea dormi, se întrebă cum reuşea el să abordeze cu atâta uşurinţă o asemenea purtare. Se întoarse când într-o parte, când în cealaltă, până când el se trezi.

— S-a întâmplat ceva, dragostea mea?

Cuvintele-i erau răguşite, însă se ridică într-un cot şi o privi.

— Încearcă să te odihneşti. Se face dimineaţă în curând.

— Nu mă pot odihni. Cum poţi dormi după felul în care s-a purtat cu tine?

Nu se putea scutura de furia pe care o simţea, cu toate că Isaac o asigurase că Ismael nu dorea să-i facă rău. Aşa era el şi probabil că aşa va rămâne toată viaţa.

— Ismael m-a luat peste picior încă de când eram copil, iubita mea. De aceea l-au alungat mama şi tatăl meu. Durerea şi furia vorbesc în el. Nu vezi asta?

Tonul lui răbdător îi spulberă în parte furia şi se rezemă de el, dezumflată.

— Încerc, domnul meu.

Braţele lui o înconjurară, iar ea îşi odihni capul pe umărul lui.

— Viaţa mea a uzurpat locul lui Ismael ca unic moştenitor al tatălui meu. Şi, deşi tata îl iubeşte, Ismael nu ştie asta. Nu o simte.

O sărută pe creştet şi-şi înăbuşi un căscat.

— Îmi pare rău că te-am trezit, şopti ea, în acea clipă văzându-l pe Ismael într-o lumină nouă. Toate acele cuvinte sarcastice şi tot râsul acela o făceau acum să-l compătimească, să-i fie milă de el.

— Ce bine ar fi fost ca Dumnezeu să vă fi ales pe amândoi ca fii ai făgăduinţei şi să vă fi ţinut pe amândoi lângă tatăl vostru.

— N-a fost să fie, spuse Isaac, căscând mai vârtos de data asta.

Se întoarse pe spate, iar Rebeca auzi curând zgomotul respiraţiei lui regulate în timp ce medita la cuvintele lui. Desigur, Dumnezeu avusese un scop şi pentru Ismael. Numai unul putea fi moştenitor al promisiunii, însă Dumnezeu îi vorbise mamei lui Ismael şi-i rostise numele. Cu siguranţă că...

Însă Ismael nu recunoştea ceea ce Isaac părea să vadă atât de limpede. Era prea orbit de amărăciune.

Capitolul 17

Rebeca urmă sunetul fluierului singuratic, îndemnată să păşească înainte de tonurile-i minore – o rândunică în căutarea partenerului cernit. Iarba pe care o păşteau oile era aspră, înţepânu-i pielea picioarelor în locul unde acestea nu erau acoperite de sandalele din piele, însă înaintă, purtând un coş pe braţ. Îl zări pe Isaac şezând la umbra unui terebint, cântând melodia ce o urmărea.

Cum de reuşise să facă acel fluier să sune precum păsările, nu-şi putea da seama. Îi admira măiestria, însă de la plecarea lui Ismael, singurătatea pe care o căuta Isaac pentru a plămădi fluierul nu doar că o punea pe gânduri, ci o şi tulbura.

— Aici erai.

Se strecură printre oi şi se apropie de el.

El îşi aşeză fluierul pe iarbă şi-şi ridică privirea, buzele ridicându-i-se într-un zâmbet primitor.

— M-ai căutat?

— Nu te-am mai văzut de câteva zile, domnul meu. Poate că tu te bucuri de timpul petrecut în singurătate, însă eu nu.

În cele trei luni de când se instalaseră la Beer-lahai-roi, rareori îl însoţise la câmp. Fusese prea ocupată cu vopsitul, torsul şi

ţesutul lânii de la oile pe care el le tunsese, supraveghease slujitorii şi le învăţase pe câteva femei cum să extragă vopsele din arbuştii de hena, din coji de rodie, din nuci şi din şofrănel.

El bătu pământul de lângă el şi se întinse să-i ia coşul din mână. Ea i-l întinse şi-şi aranjă poalele în jurul ei.

— Aveam de gând să mă întorc acasă în seara asta, spuse el, ridicând pânza cu care era acoperit coşul şi aruncând o privire înăuntru. Ce mi-ai adus?

Ea râse.

— Pâinea ta preferată, cu mirodenii şi câteva bucăţi groase de brânză de oaie. Am făcut-o aşa cum obişnuia s-o facă mama ta. Şi câteva plăcinte cu curmale, o născocire de-a mea.

Soţia lui Eliezer, Lila, îi împărtăşise Rebecăi cu bucurie reţetele Sarei atunci când îi vizitase, în urmă cu câteva săptămâni, în perioada tunsului oilor, însă îi făcea plăcere să încerce noi reţete când aveau mirodenii sau fructe la îndemână.

Isaac îi zâmbi poznaş şi scoase bucatele din coş. Frânse o bucată de pâine, apoi o înjumătăţi şi i-o întinse.

— Îndrăznesc să spun că mama mea ar fi mândră de iscusinţa ta.

Privirea îi deveni mai serioasă, ca şi cum amintirea mamei sale îl apăsa încă.

— La fel sunt şi eu.

Simţi cum obrajii i se îmbujorează, cuprinsă dintr-odată de timiditate la auzul complimentului său.

— Mulţumesc, domnul meu.

Privi pâinea pe care el i-o întinsese şi muşcă din ea, apoi ochii ei îi căutară pe ai lui.

Se aşternu tăcerea între ei, întreruptă doar de sunetele oilor ce păşeau behăind ici-colo şi de ciripitul păsărilor deasupra lor.

— Pentru ce preferi să petreci atât de mult timp aici şi nu laşi slujitorii să rămână cu oile?

Întrebarea o frământase în lipsa lui.

El se uită la ea, apoi îşi îndreptă privirea în depărtare, unde păşteau oile.

— Îmi pare rău, domnul meu. Poate că n-ar fi trebuit să vorbesc.

El privi la ea şi zâmbi.

— Sigur că ar trebui să vorbeşti. Mă tem că uneori nu sunt pentru tine soţul de care ai nevoie.

Privi dincolo de ea, ca şi când recunoaşterea acestui lucru era prea dureroasă.

— Sunt obişnuit să mă retrag adesea în singurătate.

Ea aşteptă, ştiind că el dorea să spună mai multe, dorindu-şi să nu cântărească atât de mult fiecare cuvânt rostit.

— Ce faci când eşti singur – în afară de faptul că meştereşti instrumente noi sau studiezi plantele din pustie?

Un oftat îi scăpă de pe buze.

— Mă gândesc la Dumnezeu.

O privi cu ochi pătrunzători. Mă rog să-L înţeleg prin lucrurile pe care le-a făcut. Şi studiez detaliile tuturor lucrurilor care cresc, ba chiar ale celor care nu cresc.

Inima ei se linişti auzindu-i cuvintele şi se minună de capacitatea lui de introspecţie.

— L-ai întâlnit pe Dumnezeu aici?

Privi în jur, imaginându-şi că L-ar putea vedea prin preajmă.

El clătină din cap.

— Nu în persoană. Cu toate că I-am auzit vocea.

Rebeca se simţi cuprinsă de uimire şi ochii i se făcură mari.

— Cum sună vocea Lui? Şi când ai auzit-o?

Pentru ce nu-i mai spusese lucrul acesta?

— S-a întâmplat cu multă vreme în urmă. Când eram tânăr.

Privi din nou undeva, dincolo de ea, iar ochii negri i se înnourară, aşa cum se întâmpla adesea atunci când îi oglindeau sentimentele.

— Nu te îndepărta de mine, Isaac. Te rog.

Îi luă mâna într-a ei.

— Spune-mi.

Trasă cercuri în palma lui şi-l simţi oftând.

Tăcerea deveni atât de profundă, încât ea căută s-o umple, descoperind şi dând deoparte mai multe gânduri decât putea număra, cele mai multe dintre ele nefiind vrednice de a fi rostite.

În cele din urmă, degetele lor se împletiră şi Isaac privi adânc în ochii ei.

— Am vrut să-ţi povestesc despre asta când ţi-aş fi putut arăta locul cu pricina.

— Însă îmi doresc mult să-mi spui acum. Te rog, nu-mi mai tăinui asta, domnul meu. Îmi dau seama că te tulbură, că din pricina asta te trezeşti brusc noaptea, respirând sacadat.

Îi duse mâna la buze, sărutându-i degetele.

— Vreau să te ajut, însă cum s-o fac dacă nu mi te destăinui? Oare căsnicia nu trebuie să se bazeze pe încredere unul în celălalt?

El încuviinţă printr-o aplecare a capului.

— Aşa este. Asta s-a întâmplat cu multă vreme în urmă. N-ar trebui să ne mai afecteze.

— Dar totuşi ne afectează. Din cauza asta petreci atât de puţin timp cu tatăl tău, nu-i aşa?

El o privi pătrunzător, iar ea se temu că n-o să răspundă, însă, în cele din urmă, oftă înfrânt. Se ridică şi o trase lângă el, lăsând mâncarea lângă copac.

— Vino cu mine.

Păşiră laolaltă, mâna lui ţinând-o strâns pe a ei. El nu spuse nimic în timp ce trecură pe lângă câţiva miei ce aproape că nu le remarcară prezenţa şi-şi continuară drumul până când, în cele din urmă, ajunseră la unul dintre cei câţiva berbeci din turmă. Isaac se opri în dreptul lui şi îşi puse mâna pe coarnele acestuia. Berbecul se linişti şi îşi ridică capul apoi, ca şi când ar fi recunoscut atingerea lui Isaac, se întoarse şi-l privi.

— Îi datorez viaţa lui Dumnezeu şi unui astfel de berbec, ce mi-a luat locul.

Se întoarse spre ea, dând drumul cornului.

— Cu ani în urmă, înainte ca tatăl meu să se căsătorească cu Chetura, când mama şi tatăl meu erau fericiţi împreună, când casa noastră era plină de bucurie şi râsete, Dumnezeu i-a vorbit tatălui meu. Cel puţin, aşa spune el. Nu ştiu. Însă nu mă îndoiesc,

pentru că Dumnezeu i-a vorbit şi mai târziu. Atunci am auzit vocea Lui.

Rebeca îşi ţinu respiraţia. El o apucă de mână şi-şi continuară drumul printre animalele din turmă, Isaac atingând câte o oaie sau un miel.

— Dumnezeu a spus tatălui meu să mă ducă pe un munte, aflat la trei zile depărtare de locul unde locuiam şi să-l aducă pe fiul său, pe singurul său fiu pe care-l iubea, ca jertfă, acolo, pe munte.

— Singurul fiu pe care-l iubea? Pe tine?

Inima îi tresări văzând durerea oglindită în ochii negri ai soţului ei.

El încuviinţă.

— Aşa că m-a luat, împreună cu Haviv şi Nadab şi am pornit în călătoria de trei zile până la Moria. Când ne apropiam de locul despre care îi vorbise Dumnezeu, tatăl meu i-a lăsat acolo pe slujitori şi am urcat doar noi pe munte.

Se opri şi îşi trecu mâna peste barbă, iar ea ştiu că amintirea încă îl îndurera. El oftă prelung.

— Eu căram lemnele, iar tata avea făclia, însă nu aveam animal pentru jertfă. Aşa că l-am întrebat pe tatăl meu: „Unde este mielul pentru jertfă?" Iar el a răspuns: „Dumnezeu Însuşi se va îngriji de el." N-am înţeles până când a zidit altarul şi apoi a venit spre mine cu frânghia pe care o agăţase de cingătoare.

Inima Rebecăi bătu mai repede şi pe chip i se citi groaza.

— Ce-ai făcut?

Cu siguranţă să se împotrivise. Că-i spusese tatălui său să nu facă una ca asta. Să fugă. Însă când îi cercetă chipul, îşi dădu seama că Isaac nu făcuse nimic de felul acesta.

— Am ştiut, în acea clipă, că tatăl meu intenţiona să mă lege ca pe un animal şi să mă aşeze deasupra pietrelor şi a lemnelor. Urma să mor pe acel munte, fără a-mi mai vedea vreodată mama, fără a iubi vreodată o femeie sau fără a avea copii. Naşterea mea făgăduită fie fusese o glumă crudă, fie Dumnezeu mă putea readuce la viaţă. Însă am ştiut fără urmă de îndoială că tatăl meu

intenționa să mă ucidă. L-aș fi putut opri, căci eram mai tare ca el. Însă n-am avut voința s-o fac. Urma să reușească, pentru că eu i-aș fi îngăduit.

– Dar... de ce? De ce n-ai fugit?

Chipul tatălui ei îi veni în minte și nu-și putu imagina că acesta i-ar fi putut face ceva asemănător. S-ar fi aruncat la picioarele lui și ar fi plâns, implorându-l să aibă milă. Oare Isaac îl implorase să-l cruțe? Auzise despre sacrificarea copiilor pe altarele zeilor păgâni și nu înțelesese niciodată cum putea un zeu să ceară un asemenea lucru. Și cum ar fi putut justifica un tată vreodată uciderea propriului copil?

– Pentru că știam că Dumnezeu poruncise acel lucru. Inima tatălui meu se sfârșea de durere cu fiecare pas pe care-l făcea urcând pe acel munte. Era hotărât să asculte ceea ce nu înțelegea, însă nu-i făcea plăcere. Mâinile lui tremurau când m-a legat. Puteam să mă împotrivesc fără un efort prea mare.

Însă nu făcuse acel efort. Rebeca încercă să înțeleagă asta, însă groaza o împiedică să ajungă la o concluzie rațională.

– Ce s-a întâmplat?

– Mi-a legat mâinile și picioarele.

Chipul i se întunecă, simțindu-se încă rușinat de acea amintire.

– Și m-a ridicat deasupra lemnelor. Crengile mi-au străpuns tunica și mă înțepau ca urzicile...

Se sufocă și-și feri privirea.

– Am vrut să-l implor să aibă milă, însă gâtul mi se strangulase în încercarea de a nu plânge. Am închis ochii o clipă, iar când i-am deschis din nou, tatăl meu stătea deasupra mea, cu pumnalul ridicat. „Iartă-mă, fiul meu", a spus, apoi și-a apropiat pumnalul de gâtul meu, l-a ridicat din nou și și-a coborât brusc brațul. Am așteptat durerea ce știam că are să urmeze, știind și că tatăl meu îmi va cresta gâtul repede și adânc, ca să nu sufăr mult. Însă un bubuit puternic l-a speriat și a scăpat pumnalul în țărână, lângă altar.

Rebeca dădu drumul aerului pe care-l ținuse în piept, deși inima-i continua să bată cu putere.

Isaac îi strânse mâna.

— Atunci l-am auzit vocea. L-a strigat pe tatăl meu spunând: „Avraame, Avraame!" Tatăl meu a răspuns: „Aici sunt." Iar vocea a spus: „Să nu pui mâna pe băiat şi să nu-i faci nimic; căci ştiu acum că te temi de Dumnezeu, întrucât n-ai cruţat pe fiul tău, pe singurul tău fiu, pentru Mine." Atunci am găsit berbecul într-un tufiş. Tatăl meu a jertfit berbecul în locul meu.

Isaac o conduse înapoi la copacul unde îi aştepta coşul şi mâncarea. Un şir de furnici descoperise brânza pe care o aşezase pe jos, iar Rebeca ar fi apucat-o şi ar fi şters-o dacă mâna ei n-ar fi fost în mâna lui Isaac.

Acesta o întoarse spre el.

— Ei bine, acum ştii.

— Mulţumesc că mi-ai spus.

Îi atinse obrazul.

— Nu orice bărbat s-ar supune unui asemenea lucru. Nu oricine ar vrea să fie partener de bunăvoie la planurile lui Dumnezeu.

— Mama mea n-a înţeles asta.

Ochii i se umbriră din nou.

— Lucrurile n-au mai fost la fel după asta. Nu l-a putut ierta niciodată pe tatăl meu pentru faptul că mi-a pus viaţa într-un asemenea pericol.

— Poate că şi eu aş fi simţit la fel dacă ai fi fost fiul meu, spuse ea, întrebându-se dacă Dumnezeu nu-i va cere şi lui Isaac să-şi sacrifice propriii copii. Când îi vor avea... Cum de nu zămislise încă? Îşi alungă îngrijorarea în timp ce el se aplecă s-o sărute.

— Înseamnă că înţelegi luptele cu care s-a confruntat familia mea începând cu acea zi. De ce tatăl meu a luat-o pe Chetura de nevastă, de ce mama mea, cu toate că-l iubea cu ardoare, nu l-a putut ierta.

Ea încuviinţă.

— Tu l-ai iertat?

Simţea care este adevărul, însă dorea să-l audă de la el.

El privi dincolo de ea, iar ea se temu că-l pierduse din nou în desişul gândurilor lui. În cele din urmă, el se aplecă, ridică coşul,

dădu cu mâna la o parte furnicile ce se urcaseră pe el şi-l puse în braţele ei.

— Mi-ar plăcea să cred că l-am iertat, iubita mea. Este unul dintre multele lucruri la care meditez atunci când sunt singur, când caut faţa lui Dumnezeu.

Ea se întinse şi-l sărută din nou.

— O să mă rog să găseşti răspunsurile pe care le cauţi.

Păşiră în tăcere până când tabăra apăru înaintea lor, iar Isaac o trimise acasă şi se întoarse să adune oile.

***

După câteva săptămâni, în dimineaţa de dinaintea Sabatului, Rebeca se trezi cu obişnuitul disconfort lunar, sechestrată în propriul cort unde urma să aştepte încheierea săptămânii de necurăţie. O săptămână cu care se întâlnise în fiecare lună de când se căsătorise şi care, se temea, se putea transforma într-un viitor plin de incertitudine. Desigur, era o nesăbuinţă să-şi facă griji atât de curând, însă începea să se îngrijoreze.

Se sili să se ridice, deşi nu-şi dorea nimic altceva decât să rămână în aşternut şi să-şi plângă de milă. Isaac nu va veni la ea decât după încheierea perioadei, iar ea va mânca fără el, cu femeile din tabără. Va munci aşa cum făcea întotdeauna, însă nu va avea privilegiul atingerii lui, iar acum avea nevoie cu disperare de el.

Foşnetul prelatei de la uşa cortului o scoase din starea de îngândurare şi se îndreptă spre coşul în care veşmintele-i erau împachetate în straturi ordonate. Debora, aflată în partea de primire a cortului, îşi iţi capul în odaia de dormit.

— Te-ai trezit. Bine. Dă-mi voie să te ajut.

Debora alese o tunică şi o robă curată, apoi o ajută pe Rebeca să se îmbrace.

Se lăsă tăcerea, însă Rebeca nu se strădui s-o umple.

— Eşti tăcută azi.

— Nu e nimic de spus.

Rebeca clipi, simţind ameninţarea bruscă a lacrimilor, surprinsă de amărăciunea din glasul său.

— Se pare că este, altfel nu te-ai sfii să spui.

— Oare am o limbă atât de ascuţită, încât tăcerea mea înseamnă că am şi eu ceva vrednic de spus?

Privi la doica ei şi nu-i plăcu zâmbetul sardonic ce mijise pe buzele ei.

— Draga mea Rebeca, rareori se întâmplă să nu-ţi găseşti cuvintele.

Îi legă cingătoarea la mijloc şi o îndemnă să se aşeze, apoi scoase pieptenele de fildeş din coşul cu podoabe pentru păr.

— Ce te tulbură?

Rebeca se strâmbă în timp ce Debora încercă să-i descâlcească părul bogat.

— Cât de mult timp a trecut... câtă vreme ai fost căsătorită înainte de a rămâne însărcinată cu Selima?

Avea nevoie de asigurarea că nu avea de ce să se teamă.

Debora răsuci o şuviţă din părul Rebecăi şi-o prinse în vârful creştetului.

— Femeile sunt unice, draga mea. Abia dacă au trecut şase luni de când te-ai căsătorit. Trebuie să-ţi scoţi din minte treaba asta cu copilul. Şi vei vedea că se va întâmpla când nici nu te aştepţi.

— Mama lui Isaac vedea altfel lucrurile. A aşteptat douăzeci şi cinci de ani ca să-l zămislească.

Îşi ridică capul şi întâlni privirea blândă a Deborei, iar inima îi fu cuprinsă de afecţiune pentru această femeie.

— Voi muri dacă voi fi nevoită să aştept atât, Ima.

Rareori îi spunea astfel slujnicei ei, însă Debora îi fusese întotdeauna ca o mamă. Cuvântul îi ieşise de pe buze aproape fără să bage de seamă.

Debora îi zâmbi plină de compasiune şi atinse obrazul Rebecăi.

— Isaac este fiul făgăduinţei, nu-i aşa?

Debora aşteptă, iar Rebeca încuviinţă, fără tragere de inimă.

— N-a promis Adonai mulţi urmaşi prin Isaac?

Rebeca încuviinţă din nou.

— Atunci, de ce te temi?

Rebeca își feri privirea.

— Nu știu. Am crezut că se va întâmpla până acum. Iar cu Isaac...

Își simți gâtul sugrumat de lacrimi.

— Uneori mi-e atât de greu să vorbesc cu el. Dacă aș avea un copil...

Își lăsă fraza neisprăvită.

— Crezi că un copil ar putea înlocui dragostea pe care o dorești din partea soțului tău?

Privirea Deborei nu păstra nici urmă de reproș.

— Nu știu. Poate.

Clătină din cap.

— Dar știu că Isaac mă iubește... însă aș vrea să-i fiu pe plac. Ar fi un tată bun. Știu asta.

Debora zâmbi și scoase cutiuța cu pudră colorată din coșul cu sulemeneli. Alese un bețigaș lung, subțire, ca să aplice culoarea pe pleoapele Rebecăi.

— Iar la timpul lui Dumnezeu, el va fi tatăl pe care-l dorești atât de mult. Ai răbdare și încrede-te în El.

Rebeca ridică capul, îngăduind Deborei să traseze dungi negre la marginile pleoapelor, atât cât s-o avantajeze, să-i facă ochii mai mari, mai strălucitori.

— Încerc.

Însă se simțea pe nicăieri.

— Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

Își încrucișă brațele și întâlni privirea Deborei.

— La ce întrebare, stăpână?

Debora ridică din umeri ca și când nu-și amintea, deși Rebeca era sigură că își amintea.

Încercă să-și înăbușe iritarea.

— Cât timp a trecut până când ai rămas însărcinată?

Debora rămase tăcută atât de mult, încât Rebeca se întoarse s-o privească, zărind în ochii ei nesiguranță și poate chiar teamă.

— N-am așteptat mult.

Îşi feri privirea, iar Rebeca ştiu că răspunsul nu era complet. O atinse pe braţ.

— Spune-mi ce anume încerci să-mi ascunzi.

Încercase să rostească cuvintele pe un ton poruncitor, însă rezultatul fusese mai degrabă o rugăminte.

— Unele lucruri nu sunt menite a fi împărtăşite.

Debora se întoarse de la Rebeca şi se grăbi spre intrarea cortului.

— Trebuie să văd ce face Selima. Iartă-mă.

Rebeca privi lung în urma ei, hotărâtă să descopere ce anume îi tăinuia Debora.

Capitolul 18

Pe parcursul zilei, Debora reuşi să evite o altă confruntare cu Rebeca, cu toate că ştia că stăpâna ei nu-i va îngădui să păstreze multă vreme tăcerea. Sosise timpul să spună adevărul sau cel puţin atât cât avea să spună. Nu-i putea spune tot. Ce mamă ar recunoaşte aşa ceva, când acesta o poate denigra pe singura ei fiică?

Se îndreptă de spate în timp ce mestecă în oala cu tocana pentru masa de seară, ascultând glasurile femeilor care se ocupau de copii şi râsul bărbaţilor adunaţi în grupuri în jurul focului.

Te rog, Adonai, fă ca Rebeca să se liniştească şi să-şi ţină întrebările pentru ea.

Poate că era o simplă slujnică, însă nu trebuia să spună totul, doar pentru că stăpâna ei dorea să ştie. Nuria nu-i spusese Rebecăi. De ce i-ar spune ea?

Se întoarse când auzi paşi grăbiţi, aproape speriată de prezenţa Selimei lângă ea, respirând de parcă ar fi străbătut în fugă jumătate de tabără. Aşează pe pământ, lângă foc, vasul cu apă şi se îndoi de mijloc, punându-şi mâinile pe genunchi şi luptându-se să tragă aer în piept.

— Aici erai, Ima.

Debora puse deoparte vergeaua cu care mesteca în oală şi o apucă de umeri.

— Linişteşte-te, fiica mea. Aşază-te şi bea.

Cufundă o cană de lut în apă şi i-o întinse Selimei.

— Acum spune mamei tale ce s-a întâmplat, înainte de a afla toată tabăra.

Selima se îndreptă de spate şi furişă o privire peste umăr.

— Haviv s-a întors şi el şi Nadab...

Se opri, ducându-şi mâna în dreptul inimii.

— Se ceartă pentru mine!

Oftă, ca şi cum acesta ar fi fost cel mai bun lucru din lume, însă inima Deborei tresări îndurerată.

— Se ceartă pentru tine? Cred că greşeşti, fiica mea.

Aşteptaseră prea mult ca Selima să fie cerută în căsătorie, iar acum imaginaţia tinerei îi juca feste.

— Îţi spun adevărul, Ima! I-am auzit.

— Şi cum se face că ai auzit o asemenea conversaţie? Doar nu s-au apucat să-şi care pumni în faţa ta, nu-i aşa?

Îi ridică bărbia şi-i studie chipul.

Aflase, din discuţiile cu Lila, că cei doi fraţi aveau divergenţele lor, însă toată lumea ştia că Haviv era acela a cărui inimă se lipise de Selima. Nu era cu putinţă ca Nadab să şi-o dorească, decât dacă prin asta ar fi vrut să-i facă în ciudă fratelui său.

— Eram ascunsă în spatele copacilor şi nu mă vedeau din locul unde se aflau, pe vârful colinei. M-am dus după apă când i-am auzit.

— Ce spuneau?

Debora luă cana din mâna Selimei şi o umplu din nou.

— Bea.

Selima se supuse, iar cele două se îndreptară spre unul dintre colţurile cortului pentru gătit, unde erau mai puţine femei.

— Nadab s-a întors cu o zi înaintea lui Haviv.

— Da, da, Rebeca mi-a spus că Isaac i-a trimis să verifice starea turmelor şi cirezilor. În direcţii opuse.

— Poate că erau certaţi încă dinainte de-a pleca.

Ochii Selimei se măriră, însă glasul îi deveni şoptit.

— Nu întotdeauna se înţeleg. Aşa se întâmplă între fraţi. Nici Laban şi Betuel nu erau altfel.

Îi mulţumi Dumnezeului lui Sem, binecuvântat fie Numele Lui, că singurul ei copil fusese o fată, în ciuda circumstanţelor naşterii ei.

Privirea Selimei deveni gânditoare.

— Hai, isprăveşte-ţi gândul, fiica mea! Oasele mamei tale îmbătrânesc aşteptând să spui ce ai de spus.

Îşi masă ceafa, pentru a-şi sublinia spusele.

— Nadab a spus că a venit înapoi ca să ceară lui Isaac permisiunea de a se căsători. Iar Haviv a spus: „Foarte bine, mă bucur pentru tine, frate." La care Nadab a răspuns: „Şi eu mă bucur că eşti de acord, frate, pentru că o să-i cer premisiunea de a mă căsători cu Selima."

— Mai este altă Selima în tabără?

Debora se încruntă, încercând să gândească, însă nu-şi putea aminti ca cineva din tabără să aibă acelaşi nume cu al fiicei sale.

Selima se opri şi clătină încet din cap.

— Nu. Nu cred. În orice caz, Haviv a spus: „Selima? Selima mea?" M-a numit a lui, Ima! Apoi Nadab a spus: „Din câte ştiu, nu este încă a ta, frate. M-am gândit că ar trebui să ştii că Isaac se gândeşte la cererea mea."

— Deja l-a întrebat pe Isaac?

— Asta a spus.

— Şi ce a făcut Haviv?

Selima oftă.

— Am vrut să mă strecor mai aproape, ca să văd, pentru că nu puteam auzi decât gemete şi îmbrânceli. Cred că Haviv l-a lovit pe Nadab. Crezi că-l va ucide?

Privirea i se umplu de groază şi-şi acoperi gura, clătinându-se pe picioare, ca şi cum acest gând i se strecurase abia acum în minte.

Debora o prinse de braţ.

— S-a mai întâmplat ca frate să omoare pe frate pentru un asemenea lucru. Oare prima crimă nu s-a datorat geloziei?

Dumnezeul lui Adam, binecuvântat să-I fie Numele, l-a alungat pe Cain pentru că l-a ucis pe Abel.

Un hohot de plâns izbucni de pe buzele Selimei.

Debora îşi întări strânsoarea.

— Vino, fiica mea. Trebuie să mergem la Isaac, ca să-i spunem. Poate că el va opri lupta, înainte de-a fi prea târziu.

***

Rebeca ridică plita şi o agăţă de un cui în interiorul cortului folosit ca bucătărie. Zumzetul glasurilor femeilor umplea locul, mai mult sau mai puţin intens, după cum se apropiau sau se depărtau de focul din mijlocul taberei, ducând hrană bărbaţilor aflaţi acolo. Se întoarse auzind discuţia animată dintre Selima şi Debora, cele două îndreptându-se zorite spre locul unde şedea Isaac. Ce se întâmpla?

— Debora, aşteaptă!

Porni în grabă în urma slujnicelor ei, însă acestea nu se opriră. Ceva se întâmplase. Li se alătură când se opriră lângă scaunul pe care şedea Isaac, plecându-se înaintea lui.

— Domnul meu, îţi cerem iertare, spuse Debora, ridicându-se şi privindu-l pe Isaac. Însă trebuie să vii degrabă la fântână şi să-i opreşti pe Haviv şi pe Nadab înainte de a se omorî unul pe celălalt.

Rebeca icni şi privi la soţul ei.

Isaac se ridică şi porni iute, ca niciodată.

— Pentru ce se ceartă? întrebă el, în timp ce femeile îşi apucară poalele în mâini şi porniră în grabă după el.

— Nadab i-a spus lui Haviv că ţi-a cerut permisiunea de a se căsători cu fiica mea, deşi toată lumea ştie că lui Haviv i-a picat dragă. Pentru ce ar face băiatul una ca asta?

Comentariul Deborei ar fi făcut-o pe Rebeca să zâmbească dacă situaţia n-ar fi fost atât de gravă.

Isaac nu răspunse, însă grăbi pasul şi toate cele trei femei se văzură nevoite să alerge ca să ţină pasul cu el. În cele din urmă

ajunseră la marginea taberei, pe culmea ce străjuia valea, unde îl descoperiră pe Nadab ghemuit în țărână. Haviv dispăruse.

Isaac își încetini mersul și se opri în dreptul lui Nadab.

— Unde este fratele tău?

Nadab făcu semn cu capul spre vale, iar Rebeca alergă în urma Selimei spre buza colinei, privind la apele ce curgeau dedesubt. Haviv ședea cu spatele la ele.

Selima dădu să coboare colina, însă Debora o prinse de un braț și Rebeca de celălalt.

— Așteaptă, spuseră amândouă deodată.

Selima se împotrivi, însă văzând privirea fermă a mamei sale, se liniști.

— De ce? Trebuie să văd dacă n-a pățit ceva.

— Și să distrugi mândria omului? Deja este afectată. Vino.

Debora o trase pe Selima în direcția taberei.

Rebeca mai privi o dată la Haviv, care părea a fi în regulă, apoi le urmă pe cele două. Păși în tăcere, până când se aflară la depărtare de bărbați.

— De ce nu m-ai lăsat să mă duc, Ima? Are nevoie de mine!

— Sigur, are nevoie de tine. Însă care bărbat în toate mințile își dorește ca o femeie să asiste la înfrângerea lui? Nu s-au omorât. E destul. Lasă-l pe Isaac să descurce lucrurile între ei, iar când Isaac va veni cu o ofertă din partea unuia dintre ei, te vei mărita cu el și am încheiat povestea. Dacă ți-l dă pe Nadab, te vei bucura că nu te-ai dus să-l mângâi pe Haviv.

Debora rostise cuvintele gâfâind, iar Rebeca o atinse pe braț.

— Nu mai e nevoie să ne grăbim. Să ne liniștim înainte de a intra în tabără.

Rebeca se întoarse spre Selima.

— Mama ta are dreptate. Ascult-o.

— Dar eu nu-l vreau pe Nadab.

— N-are niciun rost să te îmbufnezi, Selima. Roagă-te. Încrede-te în Adonai pentru bărbatul pe care-l vrei. Oare n-a făcut El asta pentru Rebeca?

Debora privi la Rebeca, iar cele două schimbară un zâmbet.

Selima încuviinţă.

— Aşa este. Dar e tare greu să aştept ca Dumnezeu să mişte lucrurile.

Rebeca îşi puse braţul în jurul slujnicei sale în timp ce ajunseră la marginea taberei.

— Este chiar mai greu să aştepţi ca oamenii să acţioneze. Roagă-te, Selima. Dumnezeu lucrează mai repede decât oamenii.

Rebeca se simţi mustrată de propriile-i cuvinte. Şi ea trebuia să se roage şi nu putea decât să nădăjduiască în adevărul cuvintelor sale.

***

Isaac se opri la intrarea cortului său, realizând deodată că Rebeca nu i se putea alătura noaptea asta. Văzuse umbra de pe chipul ei când servise masa de dimineaţă, cu două zile în urmă, amintire a faptului că se afla din nou în acea perioadă. Nici de data asta nu rămăsese însărcinată şi, în ciuda încurajărilor lui, acest lucru părea s-o tulbure tot mai mult, cu fiecare zi ce trecea. Cu siguranţă, Adonai dorea să-i înveţe ceva prin această aşteptare, însă spusele lui Isaac în privinţa asta nu erau foarte bine primite. Pentru ce nu se putea încrede, pur şi simplu?

Apucă torţa din suportul de la intrare şi aprinse o lampă de lut, ca s-o ducă înăuntru. Se întoarse la auzul zgomotului unor paşi în urma lui.

— Îmi îngădui să-ţi vorbesc, domnul meu?

Observă, în lumina lunii, îngrijorarea din ochii Rebecăi.

— Nu ţi-aş cere asta dacă n-ar fi important.

El o studie o clipă, dorindu-şi s-o tragă în braţele lui, să simtă moliciunea părului ei şi cu sărutul lui să-i alunge îngrijorarea din ochi, însă nu micşoră distanţa dintre ei, nedorind să întineze pe vreunul din ei doar prin faptul că nu-şi pututse înfrâna dorinţele. Numai cei nesăbuiţi făceau un asemenea lucru şi nu respectau planul lui Adonai.

— Nu te pot invita înăuntru...

— Nu, înţeleg.

— Am putea să ne plimbăm?

Luă torţa cu el, pentru a le lumina cărarea din spatele şirului de corturi străjuit de copaci înalţi şi falnici. Ajunse la un morman de bolovani, dădu la o parte câteva crengi şi o invită să şadă.

— Mă bucur că ai venit. Bănuiesc că eşti curioasă cu privire la Nadab şi Haviv.

— Aşa este.

Îşi odihni mâinile în poală şi-şi ridică privirea. Cutele de îngrijorare se mai neteziseră, iar ochii ei dădeau dovadă de un interes profund.

Aşeză torţa într-o crevasă dintre bolovani, apoi se rezemă de trunchiul unui terebint.

— S-au certat, într-adevăr, pentru slujnica ta, Selima.

Expresia ei deveni serioasă şi încuviinţă.

— Ea vrea să se căsătorească cu Haviv.

Isaac îşi trecu mâna peste barbă, cumpănind ceea ce auzise.

— De ce ar vrea Nadab să-i ia fratelui său fata? Orice om din tabără poate vedea felul în care cei doi se uită unul la celălalt.

Nadab păruse mai interesat în a-şi ridiculiza fratele, stârnindu-i în mod voit mânia. Băiatul avea nevoie de o femeie care să-i mai domolească tendinţa asta sălbatică.

— Este greu de spus, domnul meu. Poate că Nadab este gelos pe Haviv. Lui Haviv îi dai mai multă autoritate şi responsabilitate.

Rebeca îşi schimbă poziţia şi-şi netezi roba.

— Haviv este mai mare. Este dreptul lui.

— Iar Selima este slujnica mea. Ţi-o pot da ţie, dacă vreau. Nu au niciun drept să se certe pentru ea.

— N-o vreau pe slujnica ta.

O privi cu asprime.

— Ţi-am spus asta.

Ea îşi plecă privirea, iar el se dojeni pentru faptul că o rănise.

— Mă bucur, domnul meu. Iartă-mă, cred că prea ades caut să mă linişteşti în privinţa asta.

— N-am pentru ce să te liniştesc. Nu te vreau decât pe tine, iubita mea.

Ea îl privi, iar el zâmbi, uşurat s-o vadă liniştindu-se.

Se îndreptă de spate şi păşi spre cărare, apoi se întoarse spre ea.

— Logodna trebuie făcută cât de curând cu putinţă.

Se rezemă cu o mână de trunchiul copacului şi o privi.

— S-o dau lui Haviv?

Zâmbetul ei îl încălzi şi trebui să se împotrivească puternic dorinţei de a-i lua mâna, de a o trage în braţele lui şi a o ţine la piept.

— Mă bucur că pui preţ pe părerea mea, domnul meu. Haviv pare a fi un bărbat destoinic. Selima va fi mulţumită. Însă şi lui Nadab ar trebui să i se dea o soţie. A aşteptat prea mult.

— Sunt de acord. Însă această decizie ţine de tatăl şi mama sa.

— Oare Nadab va face necazuri dacă nu-i va fi dată Selima de soţie?

Ea îşi sprijini ambele mâini pe aşternutul de piatră, cu trupul încordat, ca şi când ar fi fost gata să se repeadă asupra lui Nadab dacă s-ar fi gândit să facă acest lucru.

Isaac îşi pusese aceeaşi întrebare. Nu-i putea lăsa pe aceşti fraţi să se tot ciondănească.

— Nadab îmi va respecta decizia. Dacă nu, îl voi trimite înapoi, în tabăra tatălui meu.

Ea îşi ridică capul, gânditoare.

— Ar fi un lucru înţelept, înainte de a putea riposta. Dă-i timp ca să-şi potolească furia.

Îl privi, speriată de un gând fulgerător.

— Sau să-şi plănuiască răzbunarea. Cât timp îi trebuie unui bărbat s-o uite pe femeia pe care o iubeşte?

El o privi.

— Tatăl meu ar spune că niciodată. Însă Nadab n-o iubeşte pe Selima.

Dacă n-ar fi existat acel test al lui Dumnezeu, dragostea dintre tatăl şi mama lui nu s-ar fi sufocat. Alungă acest gând şi se uită la Rebeca, privirea acesteia fiind îndulcită de compasiune.

Se ridică şi făcu un pas spre el.

— Mi-aş dori să pot schimba trecutul pentru tine, soţul meu.

El clătină din cap.

— Nu poţi schimba voia lui Adonai, dragostea mea. Şi nu-l putem feri pe Nadab de furia lui. Unul dintre ei va ieşi din treaba asta probabil urându-l pe celălalt. N-o pot avea amândoi.

El o privi atent, constatând că expresiile schimbătoare de pe chipul ei erau mult mai interesante decât schimbarea culorii unei frunze sau adânciturile alambicate de pe scoarţa unui copac. Se întrebă dintr-odată cum s-ar mai putea avânta în pustie singur, departe de ea, pentru a studia lucrurile create şi dezvoltarea lor, când cea mai uimitoare dintre toate fiinţele stătea chiar în faţa lui, doar să întindă mâna spre ea.

— O să le trimit vorbă lui Eliezer şi Lilei să găsească o nevastă pentru Nadab.

Se îndreptă spre ea şi se aplecă, apropiindu-şi capul de al ei.

— Sper că ştii, scumpa mea nevastă, că-mi doresc din tot sufletul să te sărut în clipa asta.

Suflarea lui îi încălzi faţa şi râse.

— Şi eu mi-aş dori asta, soţul meu drag.

Îi adresă un zâmbet sfios, apoi făcu un pas înapoi.

— Însă învăţăturile lui Adonai – nu vrem să le încălcăm.

Nesiguranţa îi tremură în privire.

— Nu trebuie să facem ceva ce L-ar putea supăra.

Îngrijorarea ei îl puse pe gânduri şi se trase înapoi.

— Nu, sigur că nu.

Deşi nu aveau un cod sau o lege scrisă care să le poruncească să facă anumite lucruri, învăţăturile strămoşilor lor, Set şi Eber, le oferiseră destule instrucţiuni de respectat. Oare sacrificiile în sine nu erau dovezi ale nevoii de a asculta?

Ruşinea îi umplu chipul la gândul că fusese atât de aproape de a-i împinge pe amândoi în rătăcire. A atinge o femeie în necurăţia ei, până şi cu cel mai curat sărut, putea pierde bunăvoinţa lui Dumnezeu. Şi cu toate că o jertfă era suficientă pentru a le acoperi păcatul, Isaac nu-şi dorea pentru nimic în lume să desconsidere poruncile. Nu va face nimic care s-o determine pe Rebeca să-l învinovăţească pentru atragerea dezaprobării lui Dumnezeu.

— Ar trebui să ne întoarcem, spuse el, dintr-odată nerăbdător să se întoarcă în siguranța cortului său. Apucă torța și-i făcu semn să meargă în fața lui.

— Când se va încheia săptămâna, vom călători împreună cu Nadab la Hebron, ca să-i găsim o soție. Între timp, ne vom asigura că Haviv și Selima se vor căsători.

Capitolul 19

Rebeca se duse împreună cu Selima în vale, ziua următoare, gândindu-se cum să-i spună fetei ce hotărâre luaseră.

— Cred că n-am decât un singur mod de-a o spune.

Selima i se alătură pe malul râului, unde amândouă îşi cufundară ulcioarele în apă, ridicându-le mai apoi pe umăr.

— Nădăjduiesc că ai veşti bune.

Rebeca se aplecă spre ea şi-şi coborî vocea.

— Eu şi Isaac am decis care va fi soţul tău. În seara asta vei fi soţia lui Haviv.

Selima se opri brusc şi se întoarse spre Rebeca cu o expresie ce păru a se schimba rapid din uimire în îngrijorare.

— În seara asta? Dar... aşa de curând?

— N-avem de ales, Selima. E mai sigur aşa.

Deşi Rebeca se gândise că vor aştepta până la sfârşitul săptămânii, Isaac îi venise în întâmpinare în acea dimineaţă când ieşise din cort şi-i spusese că cel mai bine era să facă nunta astăzi. Vorbise cu Haviv după discuţia lor din seara dinainte şi se temea de ceea ce ar fi putut face Nadab dacă fata nu s-ar fi aflat în siguranţa braţelor lui Haviv până la căderea nopţii.

Gândul îi dădu ghes Rebecăi spre tabără.

— Vino. Avem multe de făcut.

Selima se grăbi s-o ajungă din urmă.

— Chiar o să mă căsătoresc cu Haviv în seara asta?

Un chicotit îi scăpă de pe buze.

— Sperasem... Atunci când m-a găsit cu piciorul lovit, cred că a fost clipa când m-am îndrăgostit de el.

Ochii ei scânteiară de plăcere.

— Avem atâtea de făcut. Vom avea o petrecere mare? O să pregăteşti turtele acelea cu smochine pentru masa de nuntă?

Tăcu şi se opri din nou.

Rebeca se întoarse, văzând îngrijorare în privirea Selimei.

— Ce este?

Chipul Selimei se îmbujoră treptat, iar Rebeca nu avu nevoie ca fata să spună ceva pentru a şti ce-i trecea prin cap. Se apropie de ea.

— N-ai de ce să te temi. Haviv este un om bun.

Selima încuviinţă, însă văzând că nu mai zice nimic, Rebeca se întoarse din nou spre tabără.

— Vino. Isaac o să anunţe căsătoria voastră la masa de dimineaţă.

Privi înapoi şi zâmbi când văzu privirea uluită a Selimei. Fusese o decizie bună. Era timpul ca Selima să aibă un bărbat pe care să-l mulţumească, în loc să-şi închipuie tot felul de lucruri. Realitatea nu se va asemui deloc cu ceea ce visase, în infatuarea ei pentru bărbaţi chipeşi şi înstăriţi.

Era timpul ca fata să se confrunte cu asta.

***

Isaac îl găsi pe Nadab dormind, multă vreme după ce soarele îşi făcuse apariţia pe cer. Se aplecă pentru a-l trezi şi fu întâmpinat cu un geamăt şi un blestem mormăit.

— Lasă-mă să dorm.

Abia când deschise ochii, îşi dădu seama ce spusese.

— Iartă-mă, domnul meu.

Dădu să se ridice, dar închise din nou ochii şi-şi duse o mână la cap.

— S-a făcut dimineaţă deja?

— Cât vin ai băut astă-seară?

Isaac privi în jur, căutând un ulcior cu apă şi o bucată de pânză ca s-o umezească şi să stâmpere astfel durerea de cap a bărbatului, însă cortul era sărăcăcios, iar vasul era aproape gol.

— Nu mult.

Nadab îşi lăsă capul să cadă din nou pe pernă şi-şi puse un braţ peste ochi.

— Am întârziat la ceva?

Isaac se sprijini pe călcâie, studiindu-l pe tânărul din faţa lui. Nadab întotdeauna fusese mai nesăbuit şi poate mai impulsiv decât ar fi trebuit. Oare cât de bine avea să suporte vestea pe care urma să i-o dea?

— Fă bine şi trezeşte-te. Aştept să te dezmeticeşti.

Isaac se îndreptă spre marginea cortului şi ridică prelata, atât cât să pătrundă lumina. Se întoarse spre Nadab, uşurat de faptul că bărbatul se ridicase în şezut.

— Ai luat o hotărâre.

Tonul lui Nadab era resemnat.

— I-o dai lui Haviv.

Isaac se lăsă pe vine, lângă el, cercetându-i expresia tulburată.

— Da.

Nadab îşi trecu amândouă mâinile peste faţă şi clătină din cap ca şi când ar fi vrut să şi-l limpezească.

— Ar fi trebuit să ştiu. Haviv întotdeauna primeşte ce-şi doreşte.

— Fata i se potriveşte mai bine lui Haviv.

Nadab privi fix, fără a clipi.

— N-ai de unde să ştii asta.

Isaac se ridică, întorcându-i spatele.

— Tu n-o iubeşti aşa cum o iubeşte Haviv.

Remarca fu urmată de tăcere, iar Isaac se întoarse din nou cu faţa spre el, însă Nadab nu-l privi în ochi.

— Ce vrei de la mine?

Tonul lui Nadab nu trăda obişnuitul respect faţă de stăpânul său. Era clar faptul că trebuia să-l trimită la tatăl său.

— Te trimit în tabăra tatălui meu pentru o vreme. Îi vei sluji până când vom aranja lucrurile între tine şi fratele tău.

Isaac îi întinse mâna ca să-l ajute să se ridice, însă Nadab refuză. Se ridică singur şi se îndreptă spre cufărul pe care se afla un ulcior aproape gol. Îşi turnă apă în căuşul palmei, apoi şi-o aruncă pe faţă şi pe barbă. Scutură din cap, împrăştiind în jurul lui stropi de apă şi se întoarse din nou spre Isaac.

— Şi dacă nu vreau să merg?

Privirea lui avea o sclipire pe care Isaac nu i-o mai văzuse niciodată. Resemnare, da, însă şi resentiment ascuns în ochii mijiţi şi în uşoara încleştare a bărbiei ferme.

— Du-te. Îngăduie tatălui tău să-ţi găsească o soţie, apoi vom discuta despre întoarcerea ta.

Nadab se îndepărtă de Isaac şi-şi încrucişă braţele la piept.

— N-am nevoie de ajutorul tatălui meu în alegerea unei neveste. Sunt capabil s-o aleg şi singur.

Isaac privi la ispravnicul său şi ridică o sprânceană.

— Ar fi bine să te mai gândeşti.

Privirea lui Nadab rămase sfidătoare, însă când Isaac nu se clinti, nici nu-şi feri privirea, bărbatul îşi plecă creştetul.

— Iartă-mă, domnul meu.

Isaac îl privi o clipă. Postura lui rigidă, în ciuda capului plecat, dezminţea sinceritatea cuvintelor sale. Însă Isaac alese să ignore ceea ce nu se spusese.

— Fă ce-ţi cer şi du-te la Hebron. Vorbeşte cu tatăl tău şi ia-ţi o nevastă. Lucrurile se vor îmbunătăţi.

Se întoarse şi ieşi din cort, sperând că Nadab se va grăbi să-i asculte porunca.

***

Săptămâna se încheie într-o atmosferă entuziastă. Sacii de călătorie fură împachetaţi, iar Rebeca o dăscăli pe Selima să ia în grijă gospodăria în lipsa ei.

— Să nu le laşi pe slujnice să lenevească. Bărbaţii au nevoie de hrană, iar veşmintele trebuie cusute pentru caravana siriană ce va trece pe aici într-o lună.

O atinse pe braţ.

— Contez pe tine şi pe Haviv că veţi ţine totul în bună rânduială.

Obrajii Selimei se îmbujorară la menţionarea numelui lui Haviv şi privi spre măgari, unde Isaac vorbea cu proaspătul soţ al fetei. Încuviinţă, cu ochii măriţi de prea multă responsabilitate, iar Rebeca se temu că fata era încă prea tânără şi neexperimentată pentru a se ocupa de tot ceea ce era nevoie în absenţa lor.

— Voi face tot ce ai spus, stăpână. Nu te voi dezamăgi.

În ochii Selimei apăru o expresie visătoare în timp ce privi din nou în direcţia lui Haviv.

— Căsnicia îţi priieşte, spuse Rebeca, încercând să-i atragă atenţia la sarcina ce-i stătea înainte.

Poate că ar trebui s-o lase pe Debora cu fiica ei, ca să supravegheze lucrurile. Însă Isaac ţinuse neapărat ca Haviv să rămână la cârmă, iar Selima trebuia să înveţe să-şi facă partea alături de el.

Selima se uită la Rebeca şi-i zâmbi sfioasă.

— Haviv este atât de minunat. Nu-mi vine să cred că sunt atât de binecuvântată!

Rebeca îşi înăbuşi un oftat, dorindu-şi dintr-odată să-şi zorească plecarea. Se săturase de exuberanţa Selimei şi de felul în care întotdeauna reuşea să aducă discuţia la propria persoană. Poate că Selima avea să se maturizeze cu timpul.

Rebeca privi la slujnica ei şi se sili să zâmbească.

— Ne vom întoarce într-o lună. Atunci ai să-mi dai socoteală pentru tot ce ţi-am încredinţat. Înţelegi?

Nu-i plăcea să vorbească de sus cu fata, însă totodată se întrebă dacă luase aminte câtuşi de puţin la cele ce-i spusese.

— O, da, înţeleg, stăpână. Voi face tot ce ai spus. Când te vei întoarce, toate vor fi aşa cum vrei.

Selima părea atât de încredințată de lucrul acesta, încât Rebeca încuviință, rugându-se ca încrederea în ea să nu-i fie spulberată.

***

Călătoria dură două zile. Tabăra lui Avraam de la Hebron le apăru în fața ochilor în dimineața celei de-a treia zile, îndată ce soarele se ridicase deasupra orizontului, la răsărit. Isaac păși lângă ea și o ajută să descalece, apoi îi priponi măgarul de un copac din preajmă. Dădu să intre în tabără, însă se opri când ea îi puse mâna pe braț.

— Ce este?

O privi cu îngrijorare, iar ea se apropie de el, strecurându-și brațul în al lui.

— Nu știu. Sunt...

Privi spre tabără, unde glasurile femeilor și ale copiilor se amestecau cu mirosul fumului ce se înălța în văzduh.

— Dacă Eliezer nu-i găsește o soție lui Nadab? Și dacă Haviv și Selima nu se descurcă bine fără noi? Dacă Chetura nu-și stăpânește fiii, nu știu dacă voi putea sta liniștită. Și...

Rosti cuvintele șuvoi, însă el îi puse un deget pe buze, oprind-o.

— Gata acum. Liniștește-te.

Zâmbi, bătând-o ușurel pe braț.

— Nu mi-ai spus că îți faci griji pentru vizita asta. Și eu, care credeam că sunt singurul care-și dorește să-i ia de gât pe fiii Cheturei.

Râse, iar ea i se alătură.

— Femeia nu prea se dă în vânt cu creșterea lor, ăsta-i adevărul.

Rebeca oftă și privi în jur, să nu cumva să se afle vreunul dintre ei prin preajmă. Se ridică pe vârful degetelor ca să ajungă la urechea lui și șopti:

— Crezi că tatăl tău e prea bătrân ca să observe?

Isaac o sărută pe obraz și își apropie fața de ea.

— Probabil. Pe viitor n-au să mai fie prin preajmă ca să ne tulbure, așa că probabil că nu crede că învățăturile soției lui vor strica prea mult.

— Dar sigur îi învaţă despre Adonai.

Din puţinul pe care-l ştia despre socrul ei, nu-şi putea imagina că bărbatul ar fi putut neglija acest lucru.

Isaac încuviinţă, îndreptându-se de spate.

— Sigur că-i învaţă. Însă nu mai are puterea de a-i învăţa aşa cum trebuie. Jertfele nu înseamnă prea mult pentru un băiat căruia întotdeauna i se face pe plac.

Ea îl privi în ochi, captivată de intensitatea din privirea lui şi ştiu că, în ciuda afecţiunii neobişnuit de puternice a mamei sale, Isaac nu fusese răsfăţat precum fiii Cheturei.

— Vei fi un tată bun.

Inima ei fu cuprinsă de o dorinţă puternică de a fi cu el în acea clipă. Oare el îi putea citi dragostea ce i se oglindea pe chip? Cât de mult îşi dorea să-i poată da vestea că este binecuvântat în felul acesta.

El se aplecă, îşi apropie buzele de ale ei şi o privi cercetător.

— Iar eu n-aş putea alege o femeie mai bună ca să-mi nască fii.

O sărută, o atingere blândă ce zăbovi până când ea simţi că se topeşte în braţele lui. El se trase încet înapoi, cu un foc scăpărându-i în privire.

— Cum mă mai ispiteşti tu, draga mea soţie!

Zâmbi, iar ea îşi petrecu braţele pe după mijlocul lui.

— Îmi doresc să putem petrece fiecare clipă împreună. Aş lăsa totul baltă doar ca să fiu cu tine.

În acea clipă se gândi cât de mult îşi dorea ca el să fie de acord. Să-i lase pe toţi, bărbaţi şi femei din ambele tabere, să plece împreună în pustie şi să fie totul unul pentru celălalt. Nu ar avea nevoie de nimeni. Ea îi va împlini orice dorinţă, iar el va fi tot ceea ce avea ea nevoie.

El o privi, iar ea simţi că el nu-i va uita prea repede cuvintele.

— Curând vom pleca în pustie, iubita mea.

— Doar noi doi?

Un fior îi străbătu trupul. El zâmbi.

— Doar noi doi.

Capitolul 20

Pe Rebeca o dureau braţele de cât trudise la piatra de moară şi îşi simţea ceafa şi spatele înţepenite. Îşi închise urechile la vorbăria fără sfârşit a Cheturei şi-şi dori pentru a mia oară ca femeia să-şi îndese o curmală în gură şi să tacă sau să plece împreună cu fiii ei needucaţi în câmp, la secerişul grâului. În schimb, ea rămăsese cu Rebeca şi cu Lila, ca să macine boabele treierate şi să pregătească pâinea pentru masa de seară.

— A fost frumos să vă avem cu noi luna asta, spuse Lila, aplecându-se spre ea în timpul unei scurte pauze în monologul Cheturei. Crezi că Isaac plănuieşte să se stabilească în Hebron de acum înainte?

Rebeca întâlni privirea Lilei, admirând pacea pe care o degaja aceasta. Pe frunte nu avea cute ce i-ar fi trădat îngrijorările, iar ochii îi zâmbeau laolaltă cu buzele.

— Isaac n-a luat o hotărâre categorică. Am vrut să rămânem doar atâta cât să-l vedem pe Nadab luându-şi o soţie, însă planurile se mai şi schimbă.

Lila încuviinţă, însă Rebeca observă expresia prea interesată a Cheturei şi hotărî să-şi ţină gura. Nu avea încredere în soţia lui Avraam şi, cu cât spunea mai puţine, cu atât era mai bine.

— E bine că Nadab a fost de acord să se căsătorească, spuse Lila, iar în privire îi apăru o urmă trecătoare de tristeţe. Sper să fie mulţumiţi unul de celălalt.

— Păcat că nu şi-a luat de nevastă pe o slujnică de-a lui Avraam.

Comentariul nedorit al Cheturei şi tonul ei sarcastic o făcură pe Rebeca să se cutremure, însă Lila nu păru afectată de cuvintele femeii.

— Să nu crezi că nu ştiu care ţi-e părerea despre toată tărăşenia.

Lila se întoarse spre Chetura.

— Apreciem recomandarea pe care ne-ai făcut-o, Chetura. Sunt sigură că verişoara ta va fi o soţie bună pentru Nadab al nostru.

Rebeca ridică din umeri şi se îndreptă de spate, încercând să elimine încordarea din muşchi. Oare Lila chiar credea că verişoara canaanită a Cheturei va fi o soţie bună pentru Nadab? Însă Nadab nu dorise să aibă nimic de-a face cu slujnicele din tabăra lui Avraam, care se închinau lui Adonai. Gândul o întristă. Cât de greu le era probabil lui Eliezer şi Lilei să vadă cum unul dintre fiii lor urmează calea vecinilor lor păgâni. Oare bărbatul se căsătorise cu acea fată ca un gest de răzvrătire pentru că o pierduse pe Selima? Rebeca era recunoscătoare că o dăduseră pe Selima lui Haviv.

— Isaac s-a dovedit destoinic în supravegherea secerişului.

Rebeca se întoarse când o auzi pe Lila încercând să schimbe subiectul.

— Îndrăgeşte creaţia lui Dumnezeu şi este atras de rodul pământului.

— Eliezer mi-a spus că asta este cea mai bună recoltă pe care au avut-o până acum. Adonai l-a binecuvântat pe soţul tău.

Chetura se ridică cu zgomot, îşi adună în poală făina măcinată şi se îndreptă spre cortul ce slujea drept bucătărie, pentru a pregăti pâinea.

Când se află destul de departe încât să nu le mai poată auzi, Rebeca oftă adânc.

— Femeia asta îmi dă multă bătaie de cap.

Privi în direcţia în care plecase Chetura.

— Sunt sigură că nu-i face plăcere să audă vorbindu-se despre isprăvile lui Isaac.

— Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să aduc vorba despre asta.

— Nu, nu-ţi face griji. Ar fi fost mai rău dacă vorbeam despre Nadab şi mireasa lui.

Lila încuviinţă, ochii întunecându-i-se.

— Este greu să vezi cum fiul tău nutreşte atâtea resentimente. Dar nimic din ce am putea spune noi, eu şi tatăl său, nu va repara relaţia stricată cu fratele său. S-a îndepărtat până şi de surorile şi fraţii mai mari aflaţi aici, în tabără.

— Îmi pare rău.

Ar fi fost mai bine s-o dea pe Selima lui Haviv de când ajunseseră aici, din Padan-Aram. Fata n-ar fi protestat. În felul acesta, Nadab n-ar fi fost tentat să uzurpe locul fratelui său.

— N-a fost vina ta. Atunci când un bărbat se maturizează, alegerile îi aparţin. El trebuie să hotărască dacă va iubi sau va urî, dacă va ţine resentimente în inimă sau va ierta. Nici măcar Adonai nu ne va sili să luăm o decizie sau alta.

Lila ridică sita într-o mână şi cernu făina, pulberea fină separându-se de învelişul dur şi aşternându-se pe rogojina mare, de lână.

— Nu ne sileşte, însă îndrăznesc să spun că este mulţumit atunci când alegem mai degrabă să iubim decât să urâm.

Rebeca privi spre cortul pentru gătit, ca să se asigure că Chetura încă mai era acolo.

— Deşi unii sunt mai greu de iubit decât alţii.

Lila chicoti uşor.

— Sunt cu totul de acord în privinţa persoanei la care te referi.

Întâlni privirea Rebecăi şi-i zâmbi.

— Sara era foarte diferită.

— Mai povesteşte-mi despre ea.

Inima Rebecăi tresări în mod ciudat, simţind un dor arzător după propria-i mamă. Cât de mult s-ar fi bucurat s-o cunoască pe mama lui Isaac, să stea alături de ea la războiul de ţesut sau să pălăvrăgească despre bărbaţii pe care-i iubeau.

Lila netezi mormanul cu o mână, apoi aruncă în sită încă un pumn de făină măcinată.

— Sarai – Sara, aşa cum ai fi cunoscut-o tu – era o femeie puternică. Era frumoasă şi iubitoare, foarte darnică cu noi, cei care trăiam în tabăra lui Avraam. Singura ei slăbiciune a fost nerăbdarea de care a dat dovadă în aşteptarea împlinirii promisiunii lui Adonai, aceea că-i va da un fiu. Totuşi, douăzeci şi cinci de ani nu sunt puţini atunci când aştepţi.

Rebeca încuviinţă.

— Cât de greu trebuie să-i fi fost.

Auzise relatări despre naşterea făgăduită a lui Isaac şi îşi imaginase de nenumărate ori stările prin care trebuie să fi trecut mama lui.

Simţi un junghi în inimă. Oare şi ea va fi silită să aştepte? Dar ce gânduri nesăbuite! Erau căsătoriţi de doar câteva luni.

— Aşa este.

Lila privi dincolo de zona unde măcinau grăunţele, spre copacii ce înconjurau tabăra.

— Însă toate încercările cu care s-a confruntat în aşteptarea naşterii lui Isaac nu sunt nimic pe lângă durerea pe care a simţit-o, trădarea pe care şi-a imaginat-o când Avraam aproape că şi-a sacrificat fiul. N-a mai fost niciodată la fel după aceea.

Lila îşi întoarse privirea la ea.

— Trebuie să înţelegi, Sara l-a iubit pe Avraam.

Îşi coborî glasul, privind spre cortul de gătit, ca şi când s-ar fi temut că Chetura ar fi putut-o auzi.

— Până în ziua când a închis ochii. Însă nu s-a mai putut uita la el fără a-l vedea pe Isaac legat cu frânghii şi aşezat pe altar şi, cu toate că Isaac ţi-ar spune că n-a ţipat, nici n-a implorat milă, după acea zi, Sara se trezea adesea noaptea, ţipând. Cred că dacă Adonai ar fi trecut-o prin această încercare pe ea, n-ar fi trecut.

Rebeca se opri din măcinatul grăunţelor, cumpănind cuvintele Lilei ce răsunau cu ecou în inima ei. Dacă Adonai ar încerca-o pe ea astfel, oare ar putea ridica mâna împotriva fiului ei? Se cutremură la acest gând.

— De ce crezi că Dumnezeu a cerut una ca asta? După toţi acei ani de aşteptare a fiului promis, să ceară tatălui său să-l sacrifice? N-are nicio noimă.

Încă se cutremura când își imagina scena și un sentiment de groază o încerca ori de câte ori Isaac se trezea brusc din somn, lac de sudoare.

— Cine poate înțelege gândul lui Adonai?

Lila ridică din umeri, însă din expresia ochilor ei, Rebeca își dădu seama că se gândise mult la această întrebare.

— Sigur ai și tu o părere. A încercat Avraam vreodată să-i explice Sarei cele întâmplate?

Lila zâmbi trist.

— I-a explicat. De multe ori. Aproape că a convins-o și pe ea.

— A convins-o?

— Cu privire la crezul lui. I-a spus că dacă Dumnezeu dorea ca el să-l ucidă pe Isaac, atunci tot El urma să-l învie din morți, pentru că Isaac era fiul făgăduinței. Toate națiunile urmau a fi binecuvântate prin Isaac. Așa că, chiar dacă ar fi murit, Dumnezeu l-ar fi înviat din morți.

Lila așeză sita deoparte și ridică cele patru colțuri ale rogojinei, legând făina într-o boccea, pentru coptul pâinii de seară.

— N-ar fi putut face ce-a făcut dacă n-ar fi crezut asta.

— Sara n-a fost de acord cu el?

Totuși, mama lui Isaac se încredea în Adonai. Din cele ce auzise despre ea, știa că fusese lăudată pentru credința ce-i îngăduise să-l nască pe Isaac la multă vreme după ce-i trecuse rânduiala femeilor.

Lila clătină din cap.

— Nu... adică...

Oftă.

— Sarei dintotdeauna i-a venit mai greu să se încreadă în făgăduința lui Adonai. Credința ei n-a fost niciodată la fel de puternică precum cea a lui Avraam, deși avea credință. Însă nu putea pricepe atât de mult planul lui Dumnezeu, precum Avraam.

— Înțeleg.

Rebeca privi în urma ei, auzind glasuri de femei apropiindu-se.

— Femeile s-au întors de pe câmp.

Lila privi în aceeași direcție, apoi își ridică ochii spre cer.

— Soarele se apropie de asfinţit. Putem termina măcinatul în altă zi.

Rebeca adună ultimele boabe de grâu şi le puse înapoi, în vasul de lut. Aveau destulă făină pentru turtele ce se vor servi la masa de seară. Însă în timp ce trebăluia alături de Chetura în cortul pentru gătit, puţin mai târziu, se întrebă oare de ce o luase Avraam de soţie pe această femeie. Pentru ce nu se străduise mai mult să repare relaţia cu Sarah? Sau oare mama lui Isaac devenise atât de interiorizată, atât de concentrată asupra lui Isaac, încât nu-şi mai putea vedea soţul? Oare femeia schimbase dragostea soţului cu cea pentru fiul ei?

Îşi jură în inima ei că ea nu va face asta niciodată. Isaac i se potrivea în mod desăvârşit. Nici măcar un fiu preaiubit nu ar putea schimba iubirea adâncă ce i-o purta.

***

Rămaseră la Hebron mai mult decât se aşteptase sau îşi dorise Rebeca. Deşi se bucura de tovărăşia lui Avraam, curând ajunse să se sature de Chetura. Se scurseră încă trei luni – se făcuse aproape un an de la căsătoria lor – şi încă nu rămăsese însărcinată. Iar Isaac încă nu-şi ţinuse promisiunea, aceea de a o duce în pustie, unde să fie împreună numai ei doi.

Se îndreptă cu paşi mari spre păşunea unde ştia că-l va găsi, printre oi, hotărâtă să-l convingă să plece din Hebron. Îl zări la marginea apei, cu braţele petrecute în jurul unei mieluşele.

Se apropie de el.

— E rănită?

Isaac era dezbrăcat până la brâu şi ţinea în braţe mieluşeaua eudă. Pielea îi sclipea, umedă, în bătaia soarelui, iar ea tânji în inima ei să simtă acele braţe puternice în jurul trupului ei.

El ridică privirea, străduindu-se să nu scape animalul din braţe şi-şi trecu o mână peste blana cenuşie.

— A pornit după mama ei şi s-a îndepărtat prea mult de turmă. A căzut într-o groapă cu noroi. A fost nevoie de doi dintre

noi – arătă spre unul dintre păstorii săi – şi de câteva ceasuri ca o-o găsim şi să o curăţăm.

Rebeca privi spre cer. Ploile de primăvară căzuseră recent, umplând cu apă albiile şi locurile joase.

— Îmi pare rău să aud asta.

Făcu câţiva paşi spre el, iar Isaac se îndepărtă de apă şi puse mieluşeaua jos, pe iarbă. Animalul îşi scutură blana, stropind poalele Rebecăi. Ea râse, iar Isaac veni lângă ea şi o ridică în braţe.

— Ce anume o aduce pe frumoasa mea soţie la mine astăzi?

O sărută pe obraz, iar răsuflarea îi gâdilă urechea.

Ea zâmbi, încălzită de apropierea lui.

— Mi-a fost dor de tine.

Îşi ridică capul şi privi deasupra, la întinderea albastră.

— Iar în tabără am impresia uneori că mă înăbuş.

Nu dorea să se plângă, mai ales după ce văzuse în ochii lui atâta bucurie.

Privirea lui Isaac deveni serioasă. Îşi desfăcu cingătoarea şi-şi trase tunica peste piept, apoi se îndreptă spre creanga joasă a unui copac şi-şi luă roba. Se întoarse din nou la ea, legându-şi cingătoarea din mers.

— E greu să vieţuieşti cu Chetura?

Îşi petrecu un braţ în jurul umerilor ei şi păşi alături de ea printre oi, oprindu-se să le inspecteze, îngăduindu-i timp să-şi formuleze răspunsul.

— Da, mi-e greu cu ea. Cred că e mânioasă pe tine.

Îşi ridică capul, iar el o privi.

— Trebuie să rămânem aici, domnul meu? N-aş vrea să-ţi răpesc timpul petrecut alături de tatăl tău, însă îndrăznesc să spun că până şi acesta este tensionat, iar fiii Cheturei sunt nelipsiţi.

Isaac trase încet aer în piept şi-l slobozi, apoi îşi trecu o mână peste barbă.

— Am încercat să-i acord tatălui meu mai mult timp, iubita mea. Ştiu că ţi-am promis să te duc în munţi. Nu m-am gândit că tatăl meu are nevoie de mine aşa de mult.

— Îi are pe Eliezer şi pe fiii Cheturei.

— Eliezer este un slujitor, cu toate că îl îndrăgeşte tare mult. Totuşi, eu sunt moştenitorul său. Tatăl meu plănuieşte să-i trimită curând pe fiii Cheturei de aici.

— Chiar şi pe cei mai mici? Dar sunt copii încă!

Gândul o îngrozi.

— Cum s-ar putea descurca fără mama lor?

— Nu pe cei mai mici. Pe cei doi mai mari, Zimran şi Iocşan.

— Dar sunt nişte flăcăiandri.

— Sunt destul de mari şi fac destule probleme. De aceea este Chetura supărată. Vrea să meargă cu ei, să-şi ia toţi fiii cu ea. Tatăl meu nu-i dă voie.

Isaac se opri şi se întoarse spre ea.

— Încearcă să fii răbdătoare cu ea, Rebeca. Vom pleca de aici curând, după ce se vor opri ploile. Însă vom mai trece pe aici din când în când. Trebuie să înveţi să conviețuieşti cu ea.

Blânda dojană o râcâi.

— Crezi că nu mi-am dat silinţa? Este sarcastică şi vorbeşte urât. O tratează pe Lila cu dispreţ. Este mai rea decât nevestele lui Laban la un loc.

Deşi în realitate, nevestele lui Laban nu se asemănau deloc cu Chetura. Întotdeauna o respectaseră în calitate de unică fiică a lui Betuel.

— N-am vrut să te supăr, iubita mea.

Îi atinse obrazul, făcând-o să-l privească în ochi.

— Nu ştiu cum altfel te-aş putea ajuta. Nu putem pleca de aici până când nu trece sezonul ploios. Te rog, încearcă să găseşti ceva bun la ea.

Rebeca îşi plecă privirea, umilită de rugămintea lui fierbinte. Nu încercase cu adevărat s-o placă pe Chetura. Făcuse o listă a defectelor acesteia, acumulându-le, ştiind că nu peste multă vreme avea să scape de ea. Însă dacă mai aveau cel puţin trei luni de stat aici... Nu-i convenea ideea, însă va încerca să evite o confruntare în timpul acesta.

— Voi încerca, domnul meu. Însă nu e uşor.

Se rezemă de el. Îi va urma pilda.

Se va purta frumos cu Chetura, de dragul lui.

Capitolul 21

Ploile de primăvară făcură loc secetei verii, iar anotimpurile se perindară cu repeziciune. Isaac şi Rebeca se mutară din tabăra lui Avraam, din Hebron, în locul preferat al lui Isac, în Negev, lângă Beer-lahai-roi. Fiii Cheturei se făcură adevăraţi bărbăţei, iar Avraam îi trimise cu daruri în răsărit, departe de Isaac. Acasă mai rămase doar ultimul copil. Chetura primi, în cele din urmă, îngăduinţa din partea lui Avraam de a pleca împreună cu fiul ei mai mic, pentru a se stabili lângă munţii de la Horeb.

Avraam, îngreuiat de ani, veni să locuiască împreună cu Isaac şi Rebeca. Iar Rebeca încă nu zămislise, cele mai mari temeri ale ei devenind realitate. Călătoriile până la munte, singură cu Isaac, n-o ajutaseră, iar ierburile pe care Lila şi Debora i le recomandaseră nu-i slujiseră la nimic. Rebeca ajunse să creadă, deznădăjduită, că va naşte un copil la vârstă înaintată, aşa cum i se întâmplase Sarei. Gândul nu-i aducea nicio uşurare.

Rebeca se ridică, înţepenită, de pe scăunelul pe care şezuse, în faţa războiului de ţesut, lăsându-şi lucrul deoparte. Îi venise din nou rânduiala femeilor, iar asta o întrista atât de tare, încât o durea gâtul de lacrimi nevărsate. Ar fi trebuit să se obişnuiască

până acum, să se resemneze, însă după douăzeci de ani de aşteptare, nu se mai putea agăţa de acel firicel de speranţă.

Ieşi din cortul pentru ţesut în lumina soarelui, cercetând tabăra, în căutarea lui Isaac. Probabil că era pe câmp sau cu oile sau poate că-i ţinea tovărăşie tatălui său, lucru pe care-l făcea din ce în ce mai des după plecarea Cheturei.

Traversă tabăra întinsă pe sub palmieri, spre cortul lui Avraam, simţind căldura soarelui verii pe sub ţesătura fină a şalului pe care-l purta pe cap. Laturile cortului erau ridicate şi-l văzu pe Isaac şezând alături de tatăl său, discutând. Erau prea departe pentru a auzi ceea ce spuneau. Văzând-o apropiindu-se, Isaac se ridică şi-i ieşi în întâmpinare.

— Ce este?

Privirea îi era îngrijorată şi ştiu că-i citise expresia de pe chip.

— Trebuie să vorbesc cu tine, domnul meu.

Privi spre Avraam, al cărui interes sporise când o văzuse apropiindu-se de cortul lui, iar chipu-i zbârcit fu luminat de un zâmbet.

Isaac privi de la ea la tatăl său şi, pentru o clipă, ea se temu că-i va cere să rămână şi să stea la taclale cu el.

— Tată, dacă-mi îngădui, mă voi întoarce la tine diseară.

Avraam deveni serios şi încuviinţă, în semn de înţelegere.

— Ia-ţi timp cât îţi trebuie, fiul meu. Ştiu că ai multe de făcut şi este timpul să-mi odihnesc oasele astea bătrâne.

Întinse mâna după o pernă mare şi nu încercă să se ridice şi să se mute în zona de dormit, ci se rezemă cu spatele de pernă şi închise ochii.

Isaac o conduse departe de corturi, printre copaci, lăsând urme de sandale în iarba deasă.

— Ce te tulbură, iubita mea?

Se opri lângă unul dintre cei mai înalţi curmali şi se întoarse spre ea, cu fruntea acoperită de turban, brăzdată de îngrijorare.

— Odinioară mi-ai făcut o jurnuinţă...

Se opri, incapabilă să-i susţină privirea pătrunzătoare.

— Nu vreau să ţi-o încalci.

El aşteptă ca ea să-şi isprăvească gândul, însă nodul ce i se pusese în gât nu-i îngădui s-o facă. Îl privi, implorându-l în tăcere să-i înţeleagă inima. Ochii lui erau întunecaţi, cercetători, iar ea nu-şi putu opri lacrimile văzându-i compasiunea din privire.

— Te temi că am să-mi iau altă soţie?

Ea încuviinţă.

— Nu e clar faptul că sunt stearpă? Nimic din tot ce-am încercat nu m-a ajutat să zămislesc, nici ierburile Deborei, nici remediile Lilei, nici măcar timpul petrecut doar cu tine nu mi-a împlinit dorinţa. Dacă Dumnezeu ţi-a promis un moştenitor, aşa cum a făcut-o prin tatăl tău, poate că eu sunt de vină. Poate că promisiunea nu-mi este menită mie.

El îi puse un deget pe buze şi nu se feri s-o atingă, chiar dacă era în zilele necurăţiei.

Ea făcu un pas în spate.

— Te rog, domnul meu... Trebuie să aducem o jertfă... Nu-L putem mânia pe Adonai...

Glasul i se frânse şi-şi duse mâna la gură ca să-şi înăbuşe plânsul. Oare faptul că nu rămăsese însărcinată se datorase vreunui păcat pe care-l săvârşise? Dacă Isaac ar lua altă nevastă, ar şti, s-ar dovedi faptul că ea era de vină...

— Nu-mi voi încălca juruinţa pe care ţi-am făcut-o, Rebeca.

Cuvintele lui calme o făcură să-şi întoarcă din nou privirea la el.

— Mai degrabă aş muri fără moştenitor decât să-mi iau altă soţie atâta timp cât eşti în viaţă. Şi mă rog să trăieşti multă vreme după ce eu mă voi fi alăturat strămoşilor mei în odihna veşnică. Avem ani mulţi înaintea noastră, iubita mea.

— Au trecut deja douăzeci de ani de când ne-am căsătorit!

Rostise cuvintele aproape cu disperare. Ca femeie tânără, la douăzeci de ani, proaspăt căsătorită, se aşteptase, îndrăznise să spere că nu avea să ajungă în situaţia mamei lui Isaac. Acum se apropia de cel de-al patruzecilea an de viaţă şi, deşi mai avea mult până la vârsta de mijloc, pierduse orice speranţă.

El îi luă mâna şi o ţinu strâns, în ciuda încercării ei de a şi-o retrage.

— Adonai nu mă va osândi pentru că vreau să te mângâi, dragostea mea. El este un Dumnezeu al îndurării şi al răbdării, iar dragostea Lui este veşnică.

— Dar sunt necurată.

Glasul îi devenise o şoaptă.

— La fel sunt şi eu, până diseară. Însă oare nu suntem cu toţii necuraţi în ochii Lui?

Atingerea lui blândă pe bărbie o făcu să se înfioare, însă sentimentul era unul de uşurare şi bucurie.

Îşi şterse lacrimile cu marginea şalului.

— Ce ne vom face?

Dacă el nu-şi va lua altă soţie, nu vor avea copii – decât dacă Dumnezeu va interveni şi va împlini dorinţa inimii lor.

Isaac privi în depărtare, apoi o trase la pieptul lui, până când capul ei i se odihni pe piept. Ea simţi bătaia puternică a inimii lui şi suflarea lui liniştită. Gestul lui tandru îi aduse din nou lacrimi în ochi şi plânse în braţele lui. El o ţinu la piept până când se linişti.

— Uite ce voi face pentru tine, dragostea mea. Pentru noi.

Îi ridică bărbia ca s-o poată privi în ochi.

— Te voi duce din nou la munte, la muntele unde tatăl meu m-a legat ca jertfă. Acolo mă voi ruga.

O ţinu în faţa lui, iar privirea lui tandră îi tăie răsuflarea. În toţi anii lor de viaţă împreună, n-o dusese niciodată acolo, în ciuda promisiunii că o va face. Nu mai vorbiseră despre asta din ziua în care îi povestise despre întâmplarea cu pricina, curând după căsătorie. Nici măcar atunci când visele îl bântuiau. Nici atunci când relaţia cu tatăl lui devenea tensionată. Ştia că Isaac se va ocupa de acest aspect în felul lui, la timpul lui.

Oare acum era timpul? Oare călătoria într-acolo îi va elibera de poverile ce-i apăsau?

— Mulţumesc, domnul meu.

Zâmbi timid. El se aplecă şi îi aşternu un sărut blând pe buze.

— Când plecăm? întrebă, simţind cum speranţa renaşte în inima ei.

El îi zâmbi, însă zâmbetul nu-i atinse ochii, iar ea ştiu în acea clipă că această călătorie îl va costa mult mai mult decât o simplă

rugăciune. Oare își va jertfi amintirile și durerea pe altarul lui Dumnezeu?

— Când se va sfârși perioada de necurăție. Atunci vom pleca.

Se întoarse și porni spre tabără.

Privindu-l îndepărtându-se, îi observă umerii ușor coborâți și, în acel moment, își dori să nu-și fi vărsat tulburarea la picioarele lui. Însă cui să spună, dacă nu lui? Nu avusese de ales.

***

Isaac își sprijini toiagul în pământ, urcușul pe povârnișul muntelui devenind tot mai greoi, cu fiecare pas făcut. Privi în spatele lui pentru a se asigura că Rebeca se afla pe urmele lui, însă aceasta nu-i observa truda, ocupată să ocolească mărăcinii și buruienile spinoase ce creșteau pe cărăruia bolovănoasă. Era plin de antilope sălbatice, capre și șacali ce-și făceau apariția la orice oră din zi sau din noapte, însă nu se vedea nicio urmă de om. Oare Dumnezeu îngrădise locul acesta din ziua în care tatăl său pășise aici împreună cu el?

Se bucurase de tovărășia lui Haviv în cele trei zile de călătorie și era recunoscător că Selima nu era însărcinată și o putea însoți pe Rebeca. Debora fusese încântată peste poate să petreacă timp cu cei trei nepoței. Iar Isaac avea nevoie de sprijinul lui Haviv, cu toate că, de fapt, simțea că Rebeca s-ar fi bucurat să fie singură cu el. Acum i se îndeplinise dorința, căci îi lăsaseră pe ceilalți la locul unde poposiseră cu o seară înainte. Numai Rebeca îl însoțea pe această ultimă bucată de drum. Era greu de îndurat să-și împartă amintirile cu altcineva.

Ajunse pe culme înaintea ei, iar inima îi tresări când privi în jur. Se apropie, pășind greoi, până când ajunse la altarul din bolovani, ușor surpat într-o parte. Pietrele rămăseseră aproape neschimbate de-a lungul anilor. Se sprijini în toiag, secătuit parcă și de ultima fărâmă de putere. Noaptea nu trecuse ușor – dormise agitat, chinuit încontinuu de vise – și se trezise cu mult înaintea zorilor, nedorind să riște a mai închide ochii.

— Acesta este?

Glasul blând al Rebecăi răsună cu reverenţă, iar el se întoarse, surprinzând expresia de mirare şi groază din ochii ei mari, luminoşi.

— Da.

Se sili să respire normal şi-i luă mâna.

— Vino.

Reuşi s-o conducă mai aproape şi se opri la marginea altarului, acolo unde ar fi trebuit să se afle şanţul ce îl înconjurase şi pe care vânturile îl umpluseră, ştergând astfel urmele trudei dureroase a tatălui său, atunci când îl săpase.

Lemnul arsese împreună cu animalul ce-i luase locul şi singura dovadă că altarul fusese folosit pentru jertfă erau pietrele înnegrite din partea de sus a altarului. Rebeca întinse mâna şi-i atinse suprafaţa, ridicând degetul prăfuit şi ducându-l la buze. Mirosi, apoi sărută locul şi se aplecă să se şteargă în iarba din jur. Se întoarse spre el şi-şi strecură braţele în jurul taliei lui.

— Acesta este un loc sfânt, spuse ea, cu capul lipit de pieptul lui. Acesta este locul unde ai auzit vocea lui Dumnezeu.

El închise ochii şi lăsă aceste cuvinte să-şi facă loc în inima lui. Auzi din nou acel bubuit, glasul ca de trâmbiţă al lui Dumnezeu care-l striga pe nume pe tatăl său, poruncindu-i să-şi oprească mâna. Glasul ce-i salvase viaţa. Adonai, care niciodată nu-i dorise moartea, ci doar ascultarea tatălui său.

Adevărul îl lovi cu o forţă ce-i făcu genunchii să tremure. Apoi încet, ca şi când se deştepta dintr-un vis, se desprinse din braţele Rebecăi şi se prăbuşi la pământ, la poalele altarului.

O Doamne, Elohim Adonai Eloheynu Echad, Creatorul meu, Domnul meu, Dumnezeul meu, Regele meu! Tu nu mi-ai părăsit sufletul în mormânt. N-ai căutat nimicirea mea în acea zi.

Îşi desfăcu braţele, iar în gură simţi gustul pământului.

Iartă-mă. L-am învinovăţit pe tatăl meu, Te-am învinovăţit pe Tine, însă n-am înţeles. N-am văzut...

Emoţia îi umplu inima precum un izvor ce sta gata să ţâşnească şi lacrimile nu mai putură fi stăvilite. Simţi, ca prin ceaţă,

că Rebeca îngenunchease lângă el, plânsul ei amestecându-se cu al lui, formând un duet al întristării.

Amărăciunea îşi făcu loc în inima lui. *Tată, ce ţi-am făcut?*

Nu-şi iertase tatăl la momentul potrivit şi îngăduise mâniei mamei sale să-i alimenteze propria mânie. Cum de nu-şi dăduse seama mai înainte? Vinovăţia se abătu asupra lui valuri-valuri, însă o simţi spulberându-se odată cu adierea vântului.

Nu sunt vrednic.

Şi totuşi, Dumnezeu îl cruţase. Dumnezeu nu-i ţinea în socoteală păcatele.

Se ridică pe genunchi, cercetând fiecare piatră pe care o cărase tatăl său, punând-o una peste cealaltă. Nu erau la fel ca mărime, însă rămăseseră laolaltă în acelaşi loc, ca pentru a-i aminti, ca pentru a-l ajuta să vadă adevărul în această testare. Ceea ce el considerase a fi o trădare, avusese o semnificaţie mult mai profundă şi avu simţământul că n-avea s-o înţeleagă pe deplin în această viaţă. Însă era timpul să se confrunte cu trecutul său şi să accepte lecţia pe care acesta i-o oferea.

— Tu eşti vrednic de cinste şi glorie, Adonai.

Şopti cuvintele cu glasul răguşit de emoţie. Privi la Rebeca, iar ochii ei erau sclipitori, ca şi cum durerea lor împărtăşită o schimbase şi pe ea.

— Tu ne-ai dat făgăduinţa Ta, aceea că toate naţiunile vor fi binecuvântate prin sămânţa acestei femei pe care mi-ai dăruit-o.

O apucă de mână şi o strânse uşor.

— Iar acum, o Doamne Dumnezeule, Te rog ascultă-mi rugăciunea şi împlineşte dorinţa inimilor noastre, trimite răspunsul promis. Dă un fiu soţiei mele, Rebeca.

Ridică spre ceruri mâinile lor unite, în semn de laudă. O pace aşa cum nu mai cunoscuse îl umplu şi simţi atingerea uşoară a bucuriei în duhul lui. Glasul Rebecăi se înălţă lângă el în cadenţa liniştită a unei melodii, limpezimea sunetului făcând până şi păsările să se oprească şi să asculte. Isaac i se alătură, melodia fiind nouă şi totuşi cunoscută, ca şi când ar fi învăţat-o ca adult, deşi o cunoscuse toată viaţa.

Un cântec de laudă înălţat lui Adonai.

Partea 3

Isaac s-a rugat Domnului pentru nevastă-sa,
căci era stearpă; şi Domnul l-a ascultat: nevastă-sa Rebeca
a rămas însărcinată. Copiii se băteau în pântecele ei;
şi ea a zis: „Dacă-i aşa, pentru ce mai sunt însărcinată?"
S-a dus să întrebe pe Domnul. Şi Domnul i-a zis:
„Două neamuri sunt în pântecele tău şi două noroade se
vor despărţi la ieşirea din pântecele tău.
Unul din noroadele acestea va fi mai tare decât celălalt.
Şi cel mai mare va sluji celui mai mic."

Geneza 25:21–23

Băieţii aceştia s-au făcut mari. Esau a ajuns un vânător
îndemânatic, un om care îşi petrecea vremea mai mult pe
câmp; dar Iacov era un om liniştit, care stătea acasă
în corturi. Isaac îl iubea pe Esau pentru că mânca din
vânatul lui; Rebeca însă iubea mai mult pe Iacov.

Geneza 25:27–28

Capitolul 22

Rebeca se ridică brusc în şezut şi-şi cuprinse mijlocul proeminent. Mişcarea ei îl trezi pe Isaac, care se ridică într-un cot, cu inima bătându-i repede.

— Pruncul?

Întrebarea părea ridicolă, până şi pentru mintea lui neinstruită în acest domeniu. Ce altceva putea fi?

— Ce pot face?

Ea îşi mângâie pântecul şoptind cuvinte liniştitoare, însă până şi prin învelitori Isaac putea vedea împunsăturile pruncului, ce făceau pielea Rebecăi să se mişte de parcă înăuntrul ei s-ar fi dat o luptă.

— E puternic.

Se strâmbă, iar inima lui se strânse văzându-i suferinţa.

— Doare?

Ea încuviinţă, apoi clătină din cap.

— Nu doare ca şi când m-aş teme că s-ar naşte prea repede, spuse ea printre dinţii încleştaţi. Dar nu doarme. Chiar şi ziua – spuse ea gâfâind – e ca şi când nu-şi găseşte nicicum locul pentru odihnă.

Se întoarse spre el, iar el văzu la lumina palidă a lămpii lacrimile din ochii ei.

— Nu știu ce greșesc. Oare Dumnezeu mă pedepsește?

El o trase cât de aproape îi îngădui pruncul și-i puse capul pe pieptul lui. Era o întrebare pe care și-o pusese el însuși de multe ori în lunile ce trecuseră de când Dumnezeu considerase potrivit să-i binecuvânteze. Niciodată nu văzuse o femeie mai chinuită de sarcina ei. Fiii Cheturei nu îi cauzaseră acesteia atâta disconfort, iar Selima părea să nască copii unul după altul, fără nicio problemă.

O, Adonai, pentru ce i-ai dat Rebecăi mele atâta durere?

— Nu e vina ta, iubita mea. Mi-aș dori să pot lua asta de la tine și s-o pot purta în locul tău.

Ea râse printre lacrimi.

— Ai arăta tare straniu – un bărbat purtând un copil.

Își cuprinse pântecul și vorbi blând.

— Liniștește-te, scumpul meu copilaș. Odihnește-te acum și las-o pe mama ta să doarmă.

Se cuibări la pieptul lui și, în câteva clipe, îi auzi respirația ușoară. Părea a se odihni mai bine în brațele lui și se oferi cu bucurie s-o țină astfel, dacă asta însemna să aibă liniște, măcar câteva clipe. Însă somnul lui se spulberase și se întrebă, nu pentru prima oară, ce fel de fiu i se va naște, ce fel de fiu putea aduce cu sine atâta tulburare.

***

Rebeca se plimba de colo-colo prin cort, abia târându-și picioarele. Își apăsă ambele mâini pe pântecul umflat, mângâindu-l și vorbind încetișor, implorându-și fiul nenăscut – căci, cu siguranță, era băiat – să se liniștească puțin, atâta cât să-i dea și ei un scurt răgaz pentru odihnă. De când simțise primele mișcări ale pruncului, acesta nu încetase să se răsucească și să lovească și să se miște, până ce ea ajungea uneori să țipe! De ce i se întâmpla una ca asta?

Nici Debora, nici Selima, nici vreo altă femeie din tabără nu experimentase o asemenea agonie, încă din primele luni de sarcină. De obicei, durerea nu apărea decât în preajma travaliului, iar Rebeca mai avea două luni până atunci.

Un strigăt scurt îi scăpă de pe buze şi-şi duse pumnul la gură ca să înăbuşe sunetul. Dacă şi-ar fi dat drumul şi ar fi ţipat, aşa cum îi venea, ar fi băgat în sperieţi întreaga tabără. Şi se temea – întotdeauna se temea – că asta îi va face rău pruncului.

Se prăbuşi între perne, istovită de atâta umblet, însă mişcarea din pântecul ei nu încetă.

O, Adonai, ce rău am făcut?

Ce bine ar fi fost ca Dumnezeu să răspundă.

Incapabilă să mai şadă, ştiind că singura uşurare ar fi fost să se plimbe, se ridică pe picioarele-i tremurânde şi ieşi din cort, îndreptându-se spre pâlcul de copaci, unde se afla altarul ridicat de Isaac. Oare să-l roage pe Isaac să aducă o jertfă pentru ea? Poate că Dumnezeu se va lăsa înduplecat şi îi va îngădui pruncului să se liniştească dacă se va smeri înaintea Lui astfel.

Se opri la marginea altarului şi-şi aşeză o mână pe pietrele înnegrite, aşa cum făcuse pe muntele Moria. Dumnezeu ascultase rugăciunea lui Isaac pentru ea acolo şi le dăruise acest prunc. O, însă nu se aşteptase niciodată ca rezultatul să fie atât de greu!

Se sprijini de pietre şi se plecă încet, stângaci, pe genunchi, întrebându-se în treacăt dacă se va mai putea ridica în picioare cu povara din pântec ce-o apăsa atât de greu. Însă trebuia să se smerească, trebuia să facă *ceva* pentru a găsi trecere înaintea lui Dumnezeu dacă dorea să aibă pace.

Îşi puse mâinile pe genunchii îndoiţi, incapabilă să se aplece mai mult pentru a atinge pământul cu fruntea, aşa cum făcuse în acea zi pe Moria şi se rugă ca El-Roi, „Dumnezeu care mă vede", s-o vadă şi pe ea aici, în ciuda posturii ei, şi să-i dea din nou un semn de îndurare.

O, Adonai, de ce mi se întâmplă asta?

Aşteptă, nădăjduind împotriva oricărei nădejdi că va primi un răspuns. Însă pe măsură ce umbrele se alungiră, nu mai putu

rămâne îngenuncheată în acea poziție incomodă și se ridică, înfrântă. Poate că Dumnezeu nu asculta rugăciunile unei femei.

Își șterse praful de pe veșminte și-și înăbuși plânsul. Trebuia să lupte pentru puterea de a îndura durerea, până la nașterea pruncului. Nu era nimic altceva de făcut.

Se îndepărtă de altar, apoi își întoarse capul pentru a-l privi o ultimă oară și văzu cu uimire un bărbat, asemănător cu acela pe care-l văzuse cu mulți ani în urmă, când Eliezer venise s-o ducă la Isaac. Gândul îi aduse în inimă un junghi dureros, iar genunchii i se înmuiară.

— Domnul meu, șopti ea, mirându-se că putea vorbi.

Privirea lui reflecta atâta bunătate, încât orice teamă i se spulberă și inima i se liniști.

— Două neamuri sunt în pântecele tău, spuse el țintuind-o cu privirea, și două noroade se vor despărți la ieșirea din pântecele tău. Unul din noroadele acestea va fi mai tare decât celălalt. Și cel mai mare va sluji celui mai mic.

După aceste vorbe, se făcu nevăzut.

Clipi, șovăind între vis și realitate. Nu-și închipuise așa ceva, așa cum nu-și imaginase nici prima arătare a Domnului, cu mulți ani înainte.

Două neamuri sunt în pântecul tău.

Nici nu era de mirare că suferea în felul acesta. Erau doi și deja se luptau înăuntrul ei.

Cel mai mare va sluji celui mai mic.

Gândul o tulbură. Nu acesta era mersul normal al lucrurilor. Și totuși, oare Isaac nu era fiul mai mic dintre cei doi fii ai tatălui său? Dumnezeu îl alesese pe cel mai mic. Trebuia să-i spună lui Isaac. Și nu va uita cele ce-i spusese Domnul.

***

— Lăudat fie Dumnezeul lui Avraam, binecuvântat fie Numele Lui! Ce fiu păros și roșcat ai!

Debora ridică pruncul, ghemuit și lipicios, iar Rebeca deschise ochii pentru o clipă ca să-și privească întâiul-născut înainte

ca s-o apuce o nouă contracție. Țipătul pruncului străpunse aerul umed al nopții, un sunet ce aducea bucurie în mijlocul durerii ce contorsiona lăuntrul Rebecăi în timp ce împingea, așezată pe scaunul de naștere.

— Uite, fratele lui l-a prins de călcâi.

Selima stătea pregătită cu ambele mâini, gata să apuce pruncul geamăn, iar Rebeca împinse.

— Aproape că a ieșit, Rebeca. Mai împinge doar de două ori.

Rebeca gemu și țipă și-și strânse pumnii, în timp ce mușcă cu putere dintr-o bucată de pânză. Însă, în cele din urmă, lunile ei de suferință se sfârșiră odată cu ieșirea pruncului, a sângelui și a apei. Se lăsă pe spate, în brațele puternice ale altei slujnice, scăldată în sudoare.

După ce femeile o spălară, Rebeca se mută în patul moale, înțesat de perne, așezându-se între ele. Respiră adânc, ușurată de faptul că tot acel chin și multele luni de suferință ajunseseră la capăt.

— Vreau să-i văd.

Debora se apropie în stânga ei, ținând în brațe un prunc spălat, roșcat și plin de păr, cu pumnii strânși și buzele încrețite de indignare în lumina palidă din cort.

Rebeca râse văzându-l.

— Sunt sigură că tu ești cauza celor mai multe bătălii din pântecul meu în toate lunile astea, micuțul meu.

Întâlni privirea maternă a Deborei.

— El se va numi Esau, băiatul meu cel roșu și păros.

— Dar acesta?

Brațele voinice ale Selimei ridicară cel mai frumos prunc din câți văzuse vreodată.

— Micuțul tău ce apucă de călcâi.

Bucuria o umplu la vederea lui și cercetă îndeaproape pielea ușor maronie și părul și gurița smiorcăită ce căuta sprijin fără a scoate vreun sunet. Dragostea pentru el o umplu într-o clipită și se întrebă cum făcuse față fratelui său în timpul luptelor din pântecul ei.

— El va fi Iacov, cel ce apucă de călcâi.

Întinse brațele ca să-l ia de la Selima.

— Fiul meu.

Cuvintele păreau străine, la fel de străine precum adevărul că i se născuseră doi fii.

— Trebuie să-i spuneţi lui Isaac că fiii săi s-au născut cu bine.

Isaac. Gândul la el o umplu de mulţumire şi simţi o ciudată înflăcărare la gândul că rugăciunile lui pentru ea, pentru ei, primiseră, în cele din urmă, răspuns. Ce bine că o dusese pe muntele suferinţei lui, ca să se roage pentru o simplă dorinţă femeiască. Şi Dumnezeu răspunsese!

Îşi ridică privirea auzind prelata de la intrare foşnind. Isaac stătea în deschizătura uşii, cu lumina lunii scăldându-l într-o sclipire diafană.

— Ce nume le-ai dat?

Îl luă pe întâiul-născut din braţele Deborei, râzând de violenţa cu care pruncul îşi agita braţele şi ţipa.

— Cred că o vrea pe mama lui.

Însă se aşeză pe scaun, lângă ea şi îl ţinu pe genunchi.

— Numele lui este Esau, iar fratele lui este Iacov. Dacă eşti de acord, domnul meu.

Îl luă pe Iacov de la pieptul ei şi-l încredinţă Deborei, care îl dădu lui Isaac, apoi îl întinse pe Esau Rebecăi. Încă nu avea lapte suficient, însă Esau supse de parcă, dacă s-ar fi străduit suficient de mult, putea rezolva problema propriei hrane.

— Nu se dă bătut uşor.

Isaac îl ţinu pe Iacov în braţe, însă ochii îi erau aţintiţi la Esau.

— Poate că el a fost cauza chinului tău.

Îi zâmbi lui Iacov, care părea complet docil şi mulţumit să stea pe genunchii tatălui său.

— Au luptat ca să se despartă în două neamuri, încă de la început.

Zâmbi amintindu-şi de mesagerul lui Dumnezeu care rostise aceste cuvinte cu privire la viitorul lor, cu doar două luni în urmă.

— Poate că ai dreptate, spuse Isaac, ţinându-l pe Iacov aproape de inima lui, însă nu se uită la ea.

Niciodată nu acceptase pe deplin viziunea ei, deşi ea vorbise despre asta destul de des. De ce n-o credea?

— În orice caz, acum sunt aici.

Privi în jos la Esau, care se liniştise în braţele ei.

— Vei fi un om puternic, micuţule.

Privi la Isaac şi observă aprobarea din ochii lui.

— Însă fratele tău va fi mai tare.

Îşi feri privirea în timp ce rosti aceste cuvinte, nedorind să vadă reacţia lui Isaac, temându-se că nu va mai avea parte de acel zâmbet aprobator.

— Mulţumesc că i-ai adus pe lume pe fiii mei, spuse el, lăsând neobservate vorbele ei. Le-ai dat nume bune.

Ea privi la el, uşurată să vadă o dragoste autentică în ochii lui. Îi zâmbi, iar sunetele delicate ale nou-născuţilor le răspunseră amândurora.

Capitolul 23

Debora trecu printre corturi, simţind suflul vântului de toamnă timpurie ce făcea crengile copacilor să pară nişte braţe fluturând. Îşi strânse şalul mai aproape de faţă şi-şi continuă drumul, neputând să alunge gândul la efectul pe care-l avea răceala asupra oaselor sale. Încă păşea drept şi nu „scârţâia" precum Lila, sau Eliezer, sau Avraam, însă semnele îmbătrânirii o ajungeau din urmă.

Viaţa intrase într-un ritm liniştit de când plecase Chetura, iar Avraam vorbea adesea cu Debora când aceasta avea ocazia să treacă pe lângă cortul lui, când bărbaţii nu se aflau în preajmă. Se apropie şi acum de marchiza generoasă a cortului şi-l zări pe Avraam şezând sub o acoperitoare ce flutura în bătaia vântului.

— Salutare ţie, fiica mea, spuse Avraam când ea veni şi îngenunche lângă el.

Faptul că-i spusese „fiică" unei slujnice o făcuse la început să creadă că omul îşi pierduse vederea, însă după ce trecură anii şi nu-şi schimbase felul de adresare, Debora ajunsese să îndrăgească sentimentul pe care i-l transmitea acest cuvânt.

— Ţie la fel, domnul meu.

— Nu vei fi de acord niciodată să mă numeşti tată, nu-i aşa, credincioasă Debora?

Zâmbi şi bătu uşurel perna de lângă el, invitând-o să se aşeze. Ea se supuse, oftând. Zâmbi, privindu-i chipul brăzdat de riduri.

— Mă tem că nu, domnul meu. Nu sunt decât o slujnică. Însă Rebeca este încântată să te numească astfel.

Avuseseră aceeaşi conversaţie de nenumărate ori până acum, iar faptul că memoria lui nu mai era ceea ce fusese altădată o întristă. Însă nu-i dezvălui ce era ascuns în inima ei.

— Rebeca este ocupată cu cei doi nepoţi ai mei. Are puţin timp pentru un ţap bătrân ca mine.

Întoarse între degete toiagul pe care Isaac i-l sculptase cu multă vreme în urmă, studiind capul de leu migălos lucrat la curbura uşoară din vârful lui.

— Fiul meu crede că sunt un leu. Ah! Acele zile s-au dus încă înainte de naşterea lui.

Privi în depărtare, ca şi când timpul fusese dat înapoi şi acum putea vedea ceea ce nu mai exista.

— Încă eşti un leu în inima ta, domnul meu. Eşti tare în credinţa ta în Dumnezeul lui Noe, al lui Sem, al lui Eber şi acum, Elohei Avraam, Dumnezeul lui Avraam.

Luă o pernă şi privi la firele ţesăturii, deşi îi simţi ochii asupra ei.

— Credinţa ta este ceea ce te-a făcut plăcută familiei mele, Debora. Ai transmis această credinţă fiicei tale şi nepoţilor. Eşti cu adevărat binecuvântată.

Cuvintele lui încălziră cotloanele întunecate ale inimii ei, unde sălăşluiau îndoielile. Privi la el, însă nu-i putu susţine privirea, căci vechea şi atât de cunoscuta ruşine o umplu din nou. Ruşinea despre care crezuse că dispăruse.

— Nu pot decât să nădăjduiesc că Adonai Elohei primeşte credinţa mea şovăitoare, domnul meu. Nu sunt vrednică de privirea Lui.

Privi din nou în jos, la pernă şi începu să se joace cu firele slobode de ţesătură, dorindu-şi să fi avut un ac din os ca s-o repare. Se aşteptase ca el să fie de acord cu ea sau, cel puţin, să pună sub semnul îndoielii afirmaţia ei. Însă cuvintele îi fură urmate

de tăcere până când, în cele din urmă, își ridică privirea, temându-se că bărbatul adormise și nici măcar nu-i auzise cuvintele.

Însă ochii lui limpezi, negri, erau ațintiți asupra ei.

— Cu toții suntem nevrednici, fiica mea. Numai datorită marii îndurări a lui Dumnezeu nu suntem nimiciți.

Cutele din jurul ochilor săi se netezire, privind-o lung.

— Simt însă că ai un alt temei pentru care ai spus lucrul acesta.

Ea cercetă perna, surprinsă de intensitatea emoției ce o copleși dintr-odată, în valuri. Trecuseră ani mulți de când i se destăinuise lui Betuel, de când el aflase de cererea ei și o luase la el, o protejase. Nu dezvăluise niciodată împrejurările nașterii Selimei, nici măcar Rebecăi, care, în cele din urmă, renunțase să mai întrebe. Însă ceva din duhul lui Avraam îi amintea de bunătatea lui Betuel și nu-și dăduse seama până acum cât de mult tânjea să aibă pe cineva căruia să i se poată destăinui.

Însă era cu putință ca un bărbat atât de bătrân precum Avraam, care iubise trei soții, să devină confidentul unei simple slujnice?

— Vrei să-mi spui ce te tulbură, Debora?

— Este o întâmplare veche, nu mai are însemnătate.

Și așa era, de fapt. Avusese o însemnătate cât timp Selima era fecioară. Acum, că avea soț, nici măcar Rebeca n-o mai putea alunga pe Selima, cu toate că vestea ar fi putut cauza o separare între ele și numai din cauza tăinuirii atât de îndelungate a acestui lucru.

— Uneori întâmplările vechi contează cel mai mult, pentru că, cu cât le tăinuim mai mult, cu atât dor mai tare.

Ea își ridică privirea auzindu-i cuvintele și-i cercetă chipul îmbătrânit. Zâmbetul îi era încărcat de compasiune, deși expresia ochilor lui trăda tristețe.

— Vorbești din experiență, domnul meu?

El își puse toiagul în poală și-și împreună mâinile.

— Am făcut multe greșeli în viața mea... multe greșeli.

Își ridică creștetul și privi dincolo de corturi, spre locul unde o femeie îl alunga pe micuțul ei de lângă foc, iar celelalte femei erau ocupate fiecare cu treaba ei. Apoi își mută privirea în direcția corturilor unde se țesea, se torcea, se măcinau grânele, unde se amesteca

lutul cu grânele. Ar fi trebuit să i se alăture Rebecăi în cortul de țesut, însă știu că timpul petrecut alături de Avraam era un timp rodnic.

— Însă Dumnezeul meu a fost credincios să ierte, să ridice, să repare ce era stricat.

— Cum așa, domnul meu?

Cu toții știau că inima Sarei nu se mai refăcuse după acea întâmplare a jertfirii lui Isaac. Chetura ar fi rămas o simplă slujnică dacă așa ar fi stat lucrurile.

El o privi în ochi și își bătu ușurel pieptul în dreptul inimii.

— El este credincios și aduce vindecare aici, locul unde se află credința. Ar fi restabilit și întărit și credința Sarei în mine, în El, dacă ea ar fi îngăduit lucrul acesta. Dumnezeul nostru nu-și impune voia în viața noastră. Noi trebuie s-o primim și s-o cerem.

Privirea lui deveni arzătoare.

— Ce anume din trecutul îndepărtat trebuie să vindece Adonai, fiica mea? Spune-mi.

Debora privi scurt în jurul ei, asigurându-se că erau singuri, apoi se aplecă ușor spre el.

— Mi-este teamă să-ți spun, domnul meu. N-am mai spus nimănui. Singurul care a știut a fost tatăl Rebecăi, Betuel. A dus cu el în mormânt secretul, deși soția lui mă privea uneori de parcă ar fi știut. Rebeca nu știe, iar eu nu am îndrăznit să-i spun. Am fost ușurată când ne-a adus aici, departe de privirile iscoditoare ale Nuriei.

— Așadar, ai purtat singură povara toți acești ani.

Ea încuviință.

— Dar nu este o povară atât de mare. S-a întâmplat cu atâția ani în urmă, încât abia îmi mai amintesc.

Ridică o mână, ca și când ar fi vrut să alunge cuvintele ca pe o insectă supărătoare. Va pleca înainte de a spune mai mult.

— Însă îți amintești. Amintirea asta îți aduce durere, fiica mea?

Debora se trase ușor în spate, cercetându-și inima. Închise ochii, amintirea acelei zile revenindu-i în minte.

Samum, un negustător bogat din Haran, câștigase dreptul de a se căsători cu ea, nedreptățindu-l astfel pe Betuel, care fusese

prietenul ei încă din copilărie, bărbatul cu care întotdeauna sperase că se va căsători. Însă Samum îl convinsese pe tatăl ei, apoi plecase pentru o perioadă atât de îndelungată, încât ajunsese să se teamă că nu avea să se mai întoarcă niciodată. Iar când s-a întors, n-a mai vrut să aştepte întregul ceremonial cu cortul de nuntă. A silit-o să meargă cu el într-un pâlc de măslini aflat în apropierea cetăţii. Când a aflat că rămăsese însărcinată, în loc s-o ia de soţie, a lăsat-o pe ascuns, condamnând-o la o viaţă de ruşine. Dacă Betuel n-ar fi luat-o la el după ce s-a născut Selima, ca s-o ajute pe Nuria s-o alăpteze pe Rebeca...

Deschise ochii, însă amintirea refuză să plece. Mai simţea încă trădarea lui Samum? Sau ruşinea tatălui ei când aflase mişelia lui Samum?

Îşi ridică şi-şi plecă în mod repetat umerii, dându-şi seama cât de înţepeniţi îi erau şi întâlni privirea solemnă a lui Avraam.

— Ai dreptate, domnul meu. Amintirea acelei întâmplări mă doare şi acum.

Înghiţi, hotărâtă să scape de acele gânduri.

— Cu ani în urmă am fost logodită cu un bărbat nevrednic, care mai întâi m-a lăsat să-l aştept trei ani, apoi s-a întors fără de veste şi m-a luat înainte de noaptea nunţii noastre. A plecat de la mine când a aflat că rămăsesem însărcinată atât de repede. Am descoperit mai târziu că îşi luase altă soţie în cei trei ani cât fusese plecat şi că nu mă mai dorea. Sarcina mea a fost doar un pretext de care avea nevoie pentru a scăpa de mine.

Lacrimile îi umplură ochii la gândul că omul fusese în stare să facă aşa ceva.

— Am născut-o pe Selima în casa tatălui meu şi am ţinut-o acolo până când Betuel a descoperit ce se întâmplase şi m-a luat ca doică pentru Rebeca.

Privi în ochii lui Avraam.

— Ar fi trebuit să mă căsătoresc cu Betuel cu ani înainte. Mă dorea. Am crescut împreună. Însă tatăl meu l-a ales pe Samum.

Avraam îşi netezi barba, dus pe gânduri.

— Un bărbat care nu are grijă de soţia şi copilul său este un om fără minte. Nu tu ai fost de vină pentru asta, Debora.

— Dar Selima s-a născut fără un tată, fără un cămin.

— Mie mi se pare că nepotul meu s-a asigurat că nu este aşa.

Îşi schimbă poziţia, iar ea îşi dădu seama că discuţia îl istovise.

— Ar trebui să te odihneşti, domnul meu.

Înfoie pernele şi le aşează în jurul lui.

El încuviinţă, iar ea îşi dori să nu fi vorbit despre lucruri atât de grele cu un om vlăguit de puteri.

— Ai fost vreodată cu Betuel?

O ţintui cu o privire ce nu admitea minciună.

Ea clătină din cap.

— Nu, domnul meu. Nu ar fi putut să-şi trădeze soţia.

Privi dincolo de el.

— Deşi în realitate, eram una în duh, în tovărăşie, mai mult decât a fost vreodată cu Nuria. Îmi împărtăşea multe lucruri. Avea încredere în mine. Însă niciodată nu m-a atins.

Avraam închise ochii şi, pentru o clipă, ea crezu că adormise. Însă peste câteva clipe, îi deschise şi încuviinţă.

— Fiica mea, împacă-te cu trecutul tău. Soţul tău te-a trădat, însă Betuel te-a protejat. Uneori un bărbat face lucruri nesăbuite, iar femeia îşi asumă vina pentru ele. Nu mai lua asupra ta vina pentru soţul tău sau pentru Betuel. Trăieşte în credinţă şi încrede-te în Adonai, fiica mea. Lasă-L să-ţi vindece inima.

Ochii i se umplură de lacrimi când îi auzi cuvintele.

El îşi puse mâna îmbătrânită peste mâna ei şi o strânse uşor.

— Adesea suntem mai aspri cu noi înşine decât s-ar cuveni. Dumnezeul nostru este drept, însă inima Lui este plină de îndurare.

Închise din nou ochii, iar ea ştiu că discuţia ajunsese la final.

— Mulţumesc, tatăl meu, spuse ea, observându-i zâmbetul la auzul cuvintelor de alint.

Atunci îşi dădu seama că durerea produsă de acele amintiri nu mai era la fel de intensă, că îngrijorările trecutului fuseseră alungate de cuvintele lui Avraam.

— Fii binecuvântată, fiica mea. Trecutul tău s-a încheiat. Lasă-l să se odihnească în pace.

Debora plecă cu inima mai uşoară decât s-ar fi gândit.

Capitolul 24

Rebeca se opri din lucru, lăsând deoparte suveica de la războiul de ţesut, apoi se întinse şi-şi masă nodul ce i se pusese în spate. Privi spre Debora, însă capul femeii era încă aplecat, stând îngenuncheată lângă un alt război de ţesut, strecurând fire roşii printre cele maronii, galbene şi verzi ce căpătau formă sub degetele ei îndemânatice.

Căldura verii părea să fi devenit şi mai apăsătoare cu fiecare zi ce trecea şi se temu că seceta avea să prăpădească grânele pe care Isaac se străduise atât de mult să le însămânţeze. O recoltă săracă însemna că trebuiau să se bazeze mai mult pe vânatul adus de Isaac şi Esau, însă până şi animalele sălbatice vor fi mai puţine în caz de secetă.

Îşi masă ceafa şi păşi prin deschizătura cortului, savurând şi cea mai slabă adiere de vânt. Soarele o scălda în razele lui şi-şi duse mâna la ochi, pentru a vedea mai bine şirurile de corturi negre din păr de capră şi cele câteva focuri împrejmuite cu pietre. Iacov se îndreptă spre ea, purtând pe umăr trupurile a două capre. Ea zâmbi când îi văzu pasul sigur şi-l auzi fluierând în timp ce se apropia.

Lăsă caprele la picioarele ei, cu un zâmbet larg şi se aplecă s-o sărute pe obraz.

— Eşti gata să-mi dai o mână de ajutor?

Ea privi în ochii lui negri şi simţi un impuls fierbinte să-i scoată turbanul maroniu de pe cap şi să-i ciufulească părul, aşa cum făcuse de nenumărate ori pe când era băieţel. Cât de repede trecuseră acele zile! Iar acum stătea înaintea ei ca un bărbat şi nu chiar, în cel de-al cincisprezecelea lui an de viaţă. Atât de multe se schimbaseră şi în viaţa lui, şi în a ei.

— Sigur că sunt gata.

Mai întâi le vor jupui, apoi vor curăţa şi vor pune la uscat pieile şi le vor coase laolaltă ca să le folosească drept burdufuri pentru lapte, apă sau vin. Aduse din cortul ei două vase mari, de lut, pentru carne şi grăsime şi-l conduse într-un loc aflat în afara cercului de corturi, unde fusese aşezată o lespede de piatră destinată special acestui scop.

— Tatăl tău este de acord să le tăiem?

Isaac îi învăţase pe băieţi să aibă grijă de animale încă de când erau suficient de mărişori pentru a mânui toiagul şi praştia. Însă Iacov fusese acela căruia îi făcea plăcere treaba asta, care se bucura de clipele de singurătate alături de turmele de oi, aşa cum făcea Isaac adesea atunci când nu se ocupa de holde sau când nu pornea în pustie, la vânătoare.

— Tatălui meu îi place o tocană bună de capră.

Zâmbi şi dezveli două şiruri de dinţi albi, regulaţi, iar în ochii negri îi apăru o sclipire poznaşă.

— Iar dacă mă vei ajuta s-o condimentez aşa cum trebuie, va crede că Esau a avut parte de o vânătoare pe cinste.

Rebeca cercetă chipul lui Iacov.

— Tatăl tău ştie măcar că ai luat iezii din turmă? Ştii bine că vrea să-i dai socoteală.

Iacov ridică din umeri.

— Tata are încredere în mine, Ima. Ştie că trebuie să mâncăm.

— Avem linte şi orz care să ne umple stomacul. Nu trebuie să tăiem capre şi oi dacă nu e nevoie.

Isaac îi răsfăţa prea mult pe băieţi. Însă ştia că Esau avea mai mare trecere la tatăl său. Esau, care împărtăşea dragostea

lui Isaac pentru sălbăticie şi vânătoare. Băiatul care moştenise caracterul rebel al rudeniei lor, Ismael. Şi totuşi, dacă cuvintele îngerului fuseseră adevărate...

— Mi-a spus de mai multe ori că sunt liber să aleg animale din turmă, pentru anumite prilejuri. Ăsta e un prilej aparte.

Zâmbi poznaş.

Ea râse, în ciuda glasului interior ce-i şoptea să nu facă asta.

— Despre ce lucru nesăbuit vorbeşti? Astăzi nu sărbătorim o zi anume, nici vreo sărbătoare, nici nu este tunsul oilor.

Se sili să se încrunte.

El o privi şi făcu cu ochiul, însă nu se mai putu abţine şi izbucni în râs. Ea îngenunche lângă el şi apucă picioarele primului animal, privind cum fiul ei îl jupoaie cu degetele îndemânatice ale unui meseriaş. Îi zâmbi larg, dragostea izvorându-i din acel loc tainic dinăuntrul ei, unde odinioară doar Isaac avea acces.

— Vei deveni un păstor bun într-o zi, fiul meu. Eşti mai îndemânatic decât cei mai buni bărbaţi din tabără.

Îşi ridică bărbia şi nu-şi putu ascunde mândria din glas.

— Însă cu ce scuză te-ai putea prezenta în faţa tatălui tău pentru o masă de carne într-o seară atât de obişnuită?

Iacov continuă să taie animalul în bucăţi mici, aşa cum îl învăţase ea, scoţând cea mai bună parte din carne şi grăsimea de pe oase. Aruncă ultima bucată din cel de-al doilea animal într-un vas de pământ şi ridică vasul mai mare.

— Slujitorii au venit la noi la câmp, pe când eram cu oile. Au săpat o fântână nouă, iar tata este mulţumit. Asta nu e ceva ce merită sărbătorit?

Ea clătină din cap, dorindu-şi să-i şteargă zâmbetul afectat de pe chipul bronzat, frumos.

— Mă iei în râs, fiule.

— Niciodată, dragă Ima!

Ridică resturile animalelor cu cealaltă mână şi le aruncă în foc, apoi apucă al doilea vas, aşezându-le pe amândouă pe umeri.

— Arăţi ca o femeie neîndemânatică. Dă-mi mie un vas.

Întinse braţele, însă el clătină din cap.

— Du-te, ia-ţi mirodeniile şi vino în cortul pentru gătit. Las-o pe Selima sau pe o slujnică să se îngrijească de pieile animalelor.

Ar fi trebuit să-l mustre, să nu-i îngăduie să-i poruncească el, când era clar că încă nu era gata să iasă de sub aripa ei. Însă privirea insistentă din ochii lui o făcu să ezite.

— N-ar trebui să-ţi îngădui a mă implica în lucruri din astea.

El porni spre cortul pentru gătit, iar ea i se alătură.

— Dar trebuie să tai tu mirodeniile şi să potriveşti măsurile. Dacă te ocupi de piei, cine mă va ajuta? Nimeni nu pregăteşte ca tine tocana preferată de tatăl meu.

O privi peste umăr, iar ea nu-şi putu înfrâna zâmbetul. Însă scurtul schimb de priviri aduse în inima ei şi un junghi de durere. Iacov îi câştigase dragostea şi el ştia asta. Însă nu avea aceeaşi siguranţă când era vorba de tatăl său.

Cu toate că Isaac dăduse ambilor fii o libertate mult mai mare decât ar fi preferat ea, Esau era acela care aducea o sclipire de mândrie şi un zâmbet de afecţiune pe buzele lui. Un zâmbet pe care Iacov îl primea mult mai rar.

Privi în faţă la Iacov, care intrase deja în cort şi se grăbi să intre în propriul cort, unde avea mirodeniile pe care le pusese deoparte pentru momentele în care dorea să atragă atenţia lui Isaac. Un lucru de care, simţea ea, fiul ei avea acum mult mai multă nevoie decât ea.

***

Lemnele focului de tabără trosniră în timp ce în văzduh se ridicau scântei, iar cuvintele lui Esau fură urmate de râsul lui Isaac. Rebeca şedea lângă bărbaţii ei, mulţumită de faptul că tocana pe care ea şi Iacov o pregătiseră fusese primită cu atâta plăcere.

— Ei bine, frate, ar trebui să petreci mai mult timp în cortul pentru gătit, cu femeile. Talentul tău de bucătar îl depăşeşte până şi pe cel al femeilor.

Esau îşi şterse gura cu mâneca, iar Rebeca se încruntă. De câte ori îi spusese să folosească o bucată de pânză? Însă ceea ce o

deranjă mai mult, era tonul batjocoritor cu care se adresase fratelui său.

— Iau cuvintele tale ca pe un compliment, nu ca pe o insultă, aşa cum ai intenţionat.

Iacov îşi privi fratele geamăn în ochi, iar Rebeca privi de la unul la altul înainte de a întâlni privirea îngrijorată a lui Isaac. Oare el nu observase până acum felul în care cei doi se ciorovăiau? Nu vedea că Iacov avea nevoie de susţinerea lui, iar Esau, de mustrare?

— Crezi ce vrei.

Esau se scobi printre dinţi cu unghia şi scuipă în ţărână restul de mâncare.

— Cu toate astea, îţi mulţumesc pentru bucatele gustoase. Gustul lor a fost aproape ca cel al originalului.

— Eu nu mi-am putut da seama de diferenţă, fiule.

Comentariul lui Isaac păru să alunge privirea îndurerată şi înfuriată din ochii negri ai lui Iacov. Însă Isaac îşi abătu îndată atenţia de la fiul său. Se întoarse şi privi spre Rebeca.

— Mama ta a reuşit întotdeauna să transforme cele mai banale bucate într-un adevărat festin. Chiar şi cea mai tare carne, într-o mâncare delicioasă.

Privirea lui Isaac era încărcată de afecţiunea pe care ajunsese s-o îndrăgească şi s-o aprecieze, însă ea nu-i dorea atenţia acum. Dorea ca el să-l laude pe Iacov, nu pe ea. Să zidească încrederea fiului lor, să-l ajute să devină acel conducător ce ştia că avea să fie curând. Şi să-l ajute pe Esau să accepte un rol mai mic...

Cel mai mare va sluji celui mai tânăr.

Acele cuvinte nu părăsiseră niciodată gândurile ei, iar tulburarea din timpul sarcinii şi a naşterii gemenilor era la fel de vie acum ca şi atunci. Însă ceea ce preţuia mai mult decât orice era acea viziune şi glasul lui Dumnezeu, acea uimitoare revelaţie. Oare Isaac uitase ceea ce-i spusese? Nu era cu putinţă. Avusese grijă să-i amintească destul de des.

Privi la Esau, care sorbea dintr-o cupă cu băutură din orz, povestindu-i lui Isaac isprăvile pe care le avusese la ultima vânătoare în dealurile din apropiere, când pornise în căutare de gazele.

— Gazelele erau fricoase ca iepurii de câmp şi greu de găsit ca potârnichile.

Esau râse, iar Isaac păru acaparat în întregime de povestirea sa.

— Dar am descoperit un mod de a le prinde data viitoare. Şi am avut ocazia să-mi exersez mâna cu arcul.

Se lăsă pe spate şi zâmbi, iar Isaac îi răspunse ceva.

Rebeca îl studie pe Iacov, tânjind să meargă la el, să dea la o parte privirea gânditoare din ochii lui. Şi-ar fi dorit să poată dezvălui fiilor ei alegerea făcută de Dumnezeu şi să zidească astfel încrederea şi mândria lui Iacov.

Trase adânc aer în piept şi expiră încet. Aşteptă încă o clipă, apoi se îndepărtă, căci nu mai suferea să privească cum soţul ei acorda atenţie mai mare unuia dintre fii. Trebuia să facă ceva ca să compenseze această lipsă a lui. Sigur că Isaac îl iubea pe Iacov. Oare de vină să fi fost ea, pentru că-l preferase pe Iacov, forţându-l astfel pe Isaac să ia partea lui Esau? Nu. Isaac iubea sălbăticia, frumuseţea deşertului, fiorul pe care i-l dădea vânătoarea, iar Esau îi împărtăşea pasiunea, nimic mai mult. Iacov moştenise de la tatăl său caracterul meditativ, însă poate că aici se asemănau prea mult. Oare Isaac îşi dorise să se asemene mai mult cu Esau şi mai puţin cu Iacov?

Clătină din cap ca să scape de gândurile tulburătoare şi se întoarse spre cortul ei, ca să-şi liniştească durerea pe care o simţea undeva deasupra frunţii. Se opri brusc când auzi strigătul sfâşietor ce răsună în tabără. Sunetul fu însoţit de zgomot de paşi alergând şi se opri brusc în timp ce unul dintre slujitori alergă şi se aruncă în genunchi la picioarele lui Isaac.

— Domnul meu, trebuie să vii îndată. Tatăl tău...

— Ce s-a întâmplat cu tatăl meu?

Inima Rebecăi se opri în loc şi întâlni privirea lui Isaac pe deasupra creştetului slujitorului. Însă în inima ei ştiu ce se întâmplase, înainte ca omul să rostească cuvintele.

— Tatăl tău, Avraam, tocmai a păşit în Şeol.

Capitolul 25

Având-o pe Rebeca alături, Isaac privea la trupul neînsufleţit al lui Avraam, aflat în cortul mare al tatălui său. Slujitorii îi spălaseră trupul pentru îngropăciune şi un mesager fusese trimis să-l cheme pe Ismael.

— Parcă se odihneşte.

Rebeca apucă mâna lui Isaac şi cei doi îşi împletiră degetele, într-o strânsoare uşoară.

— A trăit o viaţă bună, lungă, bătrân şi sătul de zile.

Isaac încuviinţă, cu toate că avea un nod în gât. Vărsase lacrimi mai devreme, când se strecurase singur, afară. Condusese tabăra tatălui său şi se ocupase de interesele lui vreme de mulţi ani, aşa că pierderea nu era cea a unui lider, ci a unui tovarăş. Ajunsese să-l aprecieze pe acest bărbat din ziua în care Dumnezeu vorbise inimii lui pe muntele unde se rugase pentru Rebeca şi pentru sine.

— Mă bucur că ai avut parte de timp împreună cu el, după plecarea Cheturei.

Cuvintele blânde ale Rebecăi îl aduseră în prezent. Îşi luă privirea de la tatăl lui şi se uită la ea.

— La fel şi eu.

Ea zâmbi, expresia ei fiind tandră, plină de compasiune.

— Am pierdut mulți ani prin faptul că nu l-am înțeles. Mă bucur că Adonai ne-a ajutat să recâștigăm timpul pierdut.

Ea încuviință și-și sprijini capul de pieptul lui.

— Te-a iubit foarte mult, știi asta. Așa cum îl iubești tu pe Esau.

Ultimele cuvinte fuseseră rostite dintr-o răsuflare, ca și când se temuse să le spună.

El se crispă la aluzia ei.

— Așa cum te iubesc și pe tine și pe Iacov.

Îl tulbură tonul defensiv al cuvintelor sale.

— Sau crezi că nu e așa?

Se întoarse spre ea, cercetându-i privirea pentru a afla adevărul.

— Știi că te iubesc.

Ea încuviință, însă gestul păru ezitant, ca și cum n-ar fi fost cu totul de acord.

— Știu că mă iubești.

Rostise cuvintele cu capul sprijinit la pieptul lui.

— Mă tem că Iacov este cel ce se îndoiește de dragostea ta, așa cum te-ai îndoit și tu odinioară de dragostea tatălui tău pentru tine.

Cuvintele ei erau ca niște săgeți ascuțite, sfâșiind rănile vindecate de-acum. Oare era adevărat? Își feri privirea, văzând din nou trupul inert al tatălui său și-și aminti de ceea ce pierduse, de bărbatul care-l învățase ascultarea, însă a cărui ascultare îl făcuse pe Isaac să pună la îndoială dragostea lui.

— Iacov știe că-l iubesc.

Se încruntă când își auzi cuvintele rostite pe un ton aspru.

— L-am învățat tot ce știu.

— Nu tot.

O privi din nou, citind în expresia ei mai mult decât dorea să afle deocamdată.

— Lui nu-i place să vâneze. Nu-l pot sili să facă ceea ce nu-l atrage. Tatăl meu și-a dorit să mă asemăn mai mult cu Ismael, însă nu eram la fel. Ce ai vrea să fac?

Furia îi spori odată cu întrebarea. Știa ce dorea ea, ce auzise din partea lui Dumnezeu cu multă vreme în urmă. Însă el nu auzise acele cuvinte și, privindu-și fiii, cu greu îi venea să creadă.

— L-ai putea învăța să cârmuiască, să-l pregătești pentru a vedea de treburile tale. L-ai putea învăța pe Esau să i se supună lui Iacov.

— Esau este mai mare.

— Cel mai mare va sluji celui mai tânăr.

— Așa spui tu!

Cuvintele lui o făcură să se tragă înapoi, iar el observă că o rănise, la fel precum îl răniseră pe el cuvintele ei.

— Așa a spus *Dumnezeu*.

Cuvintele îi erau șoptite.

— Nu mă crezi.

Expresia ei deveni umbrită.

— N-am spus asta.

Însă nu putea nega.

— Ai spus destul.

Își trase mâna din a lui și-și petrecu brațele în jurul trupului, ca pentru a se proteja.

Acoperitoarea de la intrarea cortului foșni, iar Isaac se întoarse și-l văzu pe Haviv pășind în încăperea întunecată. Se apropie, nesigur. Isaac îi făcu semn să înainteze, ușurat să pună capăt acestei conversații.

— Ce este?

Ignoră senzația de îndepărtare a Rebecăi, privind scurt spre ea și văzând-o ieșind din cort.

— Fratele tău a sosit, domnul meu. Suntem gata să ducem trupul la Macpela.

Stomacul i se strânse la auzul cuvintelor lui. Prezența lui Ismael totdeauna îl încolțea și apoi îl lăsa fără vlagă. Iar acum, cu durerea provocată de moartea tatălui său...

Privi încă o dată de la Haviv la trupul lui Avraam, simțindu-se părăsit și de tată și de soție – și, se pare, de cel puțin unul dintre fii – toate într-o singură lovitură. Ismael nu-i va ușura situația. Însă nu putea evita confruntarea cu propriile sentimente.

Se îndreptă împreună cu Haviv spre ușa cortului.

— Du-mă la el. Plecăm la apus.

***

O lună plină lumina drumul de la Hebron la peştera Macpela. Isaac şi Ismael, Iacov şi Esau şi cei doi fii mai mari ai lui Ismael, Nebaiot şi Kedar, purtau catafalcul, flancaţi pe dinainte şi pe dinapoi de slujitori ce purtau torţe ca să le lumineze drumul.

Rebeca se sprijini pe braţul Deborei, păşind în fruntea grupului de femei, Selima şi Lila şi celelalte slujnice urmându-le îndeaproape. Ţipetele sfâşietoare ale bocitorilor îi străpungeau inima îndurerată. Însă durerea nu se datora pierderii socrului ei, ci întristării pe care i-o pricinuise soţului.

Se uită la el, la spatele lui drept şi puternic, la încordarea muşchilor în timp ce apuca strâns prăjina catafalcului. Ştia că greutatea tatălui său apăsa mai tare pe umerii lui – dacă nu fizic, cel puţin emoţional. Isaac era acum conducătorul tribului şi nu avea pe nimeni care să-l călăuzească. Iar ea adăugase poverii sale atunci când adusese în discuţie, în cort, un subiect ce ar fi putut aştepta.

Oare nu va învăţa niciodată să-şi ţină în frâu limba?

Dădu drumul braţului Deborei şi-şi petrecu braţele în jurul trupului. Simţi un nod în stomac din cauza vinovăţiei, în timp ce grupul se opri aproape de stejarii cei mari de la Mamre. Deschizătura peşterii le apăru înainte. Isaac o adusese o dată aici, ca să vadă locul de odihnă al mamei sale, însă de atunci se ferise de acest loc.

Dar oare se ferise? Cine ştia unde mergea atunci când pornea în lungile sale drumuri prin pustietate şi dincolo de ea?

— Te vei duce cu ei în peşteră?

Abia dacă auzi cuvintele Deborei.

Cât de bine îşi cunoştea soţul? Ce făcea când o lăsa în tabără, iar el pleca singur, sau cu Haviv, sau cu Esau?

O atingere pe braţ o făcu să tresară.

— Asculţi? Soţul tău vorbeşte.

Şoapta şuierată a Deborei îi aduse gândurile în prezent. Se întoarse şi întâlni privirea femeii, încuviinţând tăcută.

— Tatăl meu a fost un om mare, spunea Isaac, glasul lui răsunând dincolo de ea, limpede, însă atins de o umbră de tristeţe.

Îl studie la lumina torţelor, simţindu-i durerea din privire şi, în acea clipă, simţi imboldul de a alerga în braţele lui şi de al ţine la piept, de a-l implora s-o ierte pentru că-i îngreunase mai tare povara ce o avea deja.

— Adonai i-a făgăduit odinioară că va deveni părintele multor naţiuni. Trei soţii i-au dăruit opt fii şi nepoţi prea numeroşi ca să-i numărăm. Adonai şi-a împlinit făgăduinţa şi a răsplătit credinţa tatălui nostru.

Privi la Ismael, iar Rebeca simţi ceva între cei doi fraţi, ceva inexistent până atunci. Oare să fi fost o sclipire de respect în privirea gânditoare a lui Ismael?

Văzând gestul de încuviinţare a acestuia la cuvintele lui Isaac, îşi mută privirea spre cei doi fii ai ei. Esau stătea aproape de unchiul său şi observă privirile pe care acesta i le arunca pe furiş unchiului său, admiraţia de pe chipul său. Oare fiul favorit al lui Isaac îl privise vreodată în felul acesta pe tatăl său, cu atât respect, cu atâta dor? Gândul o tulbură şi-şi apăsă mâna pe stomac, ca şi când ar fi vrut să-i domolească frământarea.

— A fost un om care a trăit viaţa cu pasiune, ascultător de Adonai Elohim până la moarte, spuse Isaac, atrăgând din nou asupra lui privirea ei.

Pe chip purta o expresie de reverenţă în timp ce rosti numele, făcând-o să privească spre cer. Până şi stelele păreau mai strălucitoare, de parcă noaptea ar fi consimţit cuvintele lui Isaac.

Se surprinse încuviinţând în timp ce privirea i se mută la Iacov, descoperind aceeaşi reverenţă în ochii lui, iar când fiul acesta privi la tatăl său, văzu respect, chiar o dorinţă aprinsă. Oare cum de nu vedea Isaac că acesta era fiul ce merita să moştenească făgăduinţa, binecuvântarea, afecţiunea, înaintea celuilalt frate?

Isaac păşi la o parte şi-i dădu cuvântul lui Ismael, însă omul făcu cu mâna un semn de refuz. Ea privi în urma ei, la mulţimea în aşteptare, silindu-se să-şi ţină în frâu iritarea. Ismael îşi adusese numai fiii cu el la înmormântare, aşa că mulţimea ce-i înconjura acum aparţinea, în mare, lui Isaac. Refuzul lui de a

vorbi era potrivit, probabil, cu toate că nu era o bună mărturie a sentimentelor pe care le nutrise pentru tatăl său.

Un oftat îi scăpă de pe buze. Pentru ce erau relaţiile dintre un tată şi fiii săi atât de dificile?

O mişcare şi legănarea torţelor o făcură să-şi întoarcă din nou privirea la Isaac, care îşi reocupă locul lângă catafalc. Bărbaţii ridicară trupul lui Avraam şi începură să coboare treptele în peşteră. Ea porni după ei şi privi în urmă, la Debora, făcându-i semn să i se alăture. Nu dorea să meargă acolo, să privească trupurile înfăşurate în fâşii de pânză, însă nu putea suporta să-şi lase soţul şi fiii să facă asta fără ea.

Se opriră din nou la intrarea peşterii, aşezară catafalcul pe pietrele netede, iar cei patru bărbaţi mai tineri apucară piatra mare ce străjuia intrarea şi o dădură la o parte. Frecuşul pietrei pe piatră îi scrâşni în urechi şi strânse din dinţi. Privi la trupul lui Avraam şi-şi dori din nou să-l fi cunoscut mai devreme, să-l fi cunoscut pe când Isaac era băiat. Dacă l-ar fi înţeles pe tată, poate că i-ar fi înţeles mai bine acum pe soţul şi pe fiii ei.

Îşi ciuli urechile la glasurile şoptite ale bărbaţilor, însă nu prinse decât în parte instrucţiunile şi gemetele lor în timp ce purtau catafalcul pe braţe puternice, masculine, dispărând în peşteră. Câteva clipe mai târziu ieşiră, piatra fu pusă la locul ei, iar bărbaţii urcară treptele.

Rebeca aşteptă alături de Debora, neştiind ce ar trebui să facă. Esau nu privi nici măcar o clipă în direcţia ei, însă Iacov se opri lângă ea şi-şi petrecu braţul pe după al ei. Ea îl privi, zâmbind.

Isaac veni în spatele fiilor săi, însă urcă treptele fără a se opri, ca şi cum abia aştepta să plece din acel loc. Bărbia îi era încordată şi nu privi spre ea. Vinovăţia şi regretul o umplură din nou.

Simţi strânsoarea şi apucătura braţului lui Iacov, care o conducea în tăcere pe urma bărbaţilor. Privindu-l încă o dată, văzând afecţiunea pentru ea în privirea lui, simţi o uşoară uşurare să ştie că era iubită.

Însă, în timp ce stătea întinsă singură, în aşternutul ei, în acea noapte, i se făcu dor de braţele lui Isaac, inima ei tânjea după

el. Şi ştiu din experienţă că va trece multă vreme până ce se va întoarce la ea.

***

Perioada de doliu pentru Avraam ţinu şapte zile, timp în care oamenii vorbiră, prăznuiră şi sărbătoriră viaţa marelui om. Ismael îşi instală corturile în afara cercului taberei lui Isaac, însă petrecu fiecare seară la uşa cortului lui Isaac, frângând pâinea împreună şi povestind, ca niciodată.

Rebeca rămase într-un un loc mai ferit, ascultând şi privind cu tot mai mare tulburare cum fiul ei, Esau, punea unchiului său întrebare după întrebare, până când cei doi aproape că ajunseră să domine discuţia. Isaac interveni numai în clipa în care Ismael tăgădui bunătatea lui Adonai.

— Nu văd cum Îl poţi numi bun, frate, după toate lucrurile prin care ai trecut, spuse Ismael. Sau poate că îl învinovăţeşti pe tatăl nostru pentru că a fost cât pe ce să-ţi ia viaţa pe munte?

Isaac îşi mângâie barba, privind gânditor.

— Nu-l învinovăţesc pe tatăl nostru, nici porunca pe care i-a dat-o Adonai. Priveşte în jurul tău la multele binecuvântări pe care le-a dat Adonai. Ai doisprezece fii şi eşti prinţul înstărit al unui trib măreţ. Turmele şi cirezile noastre înfloresc, pământul a dat grâne când am avut nevoie, ploile udă pământul la timp, de cele mai multe ori. Oare Dumnezeul tatălui nostru nu ne-a binecuvântat pe amândoi? Şi numai aceste lucruri, nu-L fac oare să fie bun?

Isaac se aplecă înainte pe pernă şi-şi sprijini coatele pe genunchi, privindu-l provocator.

Ismael trecu un deget peste marginea cupei aurii umplută cu vin dres cu mirodenii, însă nu-şi luă privirea nicio clipă de la Isaac.

— Eşti demn de laudă, frate. Ai dreptate.

Privi la Esau şi zâmbi, apoi îşi îndreptă din nou atenţia spre Isaac.

— Trebuie să recunosc, Dumnezeu ne-a binecuvantat pe amândoi cu fii şi turme şi cu rodul pământului, însă dacă

Dumnezeul tatălui nostru este cu adevărat bun, pentru ce îi încearcă pe oamenii Săi? Pentru ce a îngăduit ca mama mea să fie îndepărtată? Pentru ce a poruncit ca tu să fii jertfit? Dumnezeul tatălui tău n-a fost binevoitor față de mamele noastre. Așa că întreb din nou – cum mai poți spune că El e bun?

Rebeca rămase uimită de profunzimea întrebării și de tonul plin de amărăciune cu care fusese pusă. Oare Ismael încă mai simțea durerea rănilor din tinerețe, așa cum se întâmplase odinioară cu soțul ei?

Cu siguranță.

— Pui o întrebare grea, frate.

Isaac rostise cuvintele cu siguranță și calm, iar Rebeca simți o mică măsură de pace în timp ce privi din nou în direcția lui.

— Știam că n-ai niciun răspuns.

Tonul lui Ismael se schimbă, de la amărăciune la bine cunoscutul sarcasm, însă în privire i se citea un dor chinuitor, ca și când își dorea ca Isaac să-i dovedească că greșește.

Se lăsă tăcerea și Rebeca își dădu seama că Isaac căuta să-și formuleze cu grijă un răspuns. Însă ce putea răspunde la o asemenea întrebare?

Un fior o străbătu și își dori ca Ismael să nu fi dat glas niciodată acestor gânduri. Cum avea să-i afecteze pe fiii ei vulnerabili faptul că Dumnezeul lor era pus sub semnul îndoielii, înainte de a avea ei înșiși ocazia să-L cunoască? Și totuși, erau suficient de mari pentru a auzi, a cântări, a cerceta, așa cum făcuse Isaac. Totuși, îngrijorarea i se strecură în gânduri în timp ce privi de la un fiu la celălalt și descoperi îndoială în ochii unuia și curiozitate în ochii celuilalt.

— Dumnezeu este bun pentru că așa este El, spuse Isaac în cele din urmă, atrăgându-i din nou atenția spre el. El nu are nevoie de anumite pricini pentru ceea ce face și nu trebuie să ne dea nouă socoteală atunci când hotărăște să ne încerce credința. Însă Îi putem vedea bunătatea în ceea ce a înfăptuit, în fiecare element al creației ce ne înconjoară.

Arătă, prin deschizătura cortului, spre copacii aflați în întuneric și sunetele animalelor de noapte ce-i înconjurau.

— Dacă Dumnezeu este bun, de ce trăiesc oamenii răi?

Ismael scoase un mic pumnal din teaca de piele pe care o purta la brâu şi-l ţinu între ei ca pe un scut.

— Te-aş putea ucide în somn şi cine m-ar opri s-o fac?

— Eu!

Esau sări în picioare şi se interpuse între tatăl şi unchiul său.

Ismael râse.

— Ştiu că aşa ai face, nepoate.

Îşi vârî înapoi, în teacă, pumnalul, iar Rebeca oftă, uşurată.

Ismael se ridică şi se aplecă în faţă, până când dădu nas în nas cu Esau.

— Însă dacă tu nu ai fi acasă sau dacă tatăl tău s-ar afla singur pe dealuri, fără niciun însoţitor care să vegheze asupra lui...

Lăsă gândul să plutească în aer, până când atmosfera din cort deveni încinsă, stânjenitoare.

Ismael îşi scoase pumnalul şi-l puse deoparte, apoi se rezemă de perne, cu mâinile la spate.

— Şi acum – privi ţintă la Esau – în poziţia mea lipsită de apărare, tatăl tău ar putea ridica sabia, înfigând-o în pieptul meu – şi cine l-ar putea opri?

— I-aş tăia beregata înainte de a te atinge, Abba.

Vocea lui Kedar purta în ea o ameninţare fin mascată.

Ismael râse din nou, însă Isaac rămase tăcut, aşteptând.

— Dacă Dumnezeul tatălui nostru ar sta deoparte şi ar îngădui să se întâmple vreunul dintre aceste lucruri, atunci nu poate fi bun. Ar opri răul dacă ar fi bun.

Ismael se aplecă din nou în faţă, cu o privire atât de pătrunzătoare, încât Rebeca putea simţi fierbinţeala ei din locul unde se afla, în umbră.

— Dar de unde ştim că nu chiar Elohei Avraam a creat răul? De unde ştim că El nu se bucură să-l folosească împotriva noastră?

Ismael se rezemă din nou de perne, sorbi prelung din cupă, îşi şterse gura cu dosul mânecii, apoi îşi puse pumnalul la brâu.

— Vezi tu, frate, spuse el pe un ton încrezător, ferm, nu-L poţi cunoaşte cu adevărat pe acest Dumnezeu căruia I s-a închinat

tatăl nostru. Eu nu-L văd cu nimic deosebit de zeii poporului mamei mele sau de zeii familiei tatălui nostru. Singura diferență este că-și maschează intențiile mai bine decât ceilalți.

Un zâmbet încrezut, ca al unuia care este sigur că a câștigat o controversă, îi crestă chipul tras, ascuțit.

În mintea Rebecăi se învălmășiră o mulțime de întrebări și în stomac i se puse un nod de frică văzând admirația crescândă din ochii lui Esau. Era absolut captivat de unchiul său și-l simți îndepărtându-se de ei cu fiecare cuvânt al discuției.

Isaac își schimbă poziția și-și împreună mâinile în poală, privindu-le țintă, de parcă ar fi fost table de lut inscripționate cu slove ce puteau răspunde cu elocință fratelui său. Tăcerea sa cerșea a fi umplută cu ceva mai mult decât sorbit de vin, mestecat de turte și șoaptele fiilor lui Ismael.

În cele din urmă, când Rebeca abia mai îndura starea de contemplație a soțului ei, acesta își ridică creștetul și privi adânc în ochii negri ai lui Ismael.

— Nu sunt în locul lui Dumnezeu ca să-ți dau răspunsul la toate întrebările, frate, însă știu un lucru.

Se opri, iar Rebeca își ținu răsuflarea și privi în jur. Toate privirile erau ațintite asupra soțului ei – mai ales cea a lui Iacov, care-l privea cu cel mai mare interes.

— Adonai Elohei Avraam nu este un Dumnezeu care să-Și găsească plăcerea în rău. Dacă ar fi, n-ar fi nimicit lumea la Potop. Noe n-ar fi fost îndemnat să propovăduiască pocăința, iar tatăl nostru Avraam n-ar fi fost chemat să plece dintr-o cetate ce se închina zeilor păgâni, pentru a-L urma pe El. Oare înțeleg eu pentru ce ai fost trimis departe sau pentru ce am fost eu legat și așezat pe altar precum un miel de jertfă? Nu, nu înțeleg. Însă am auzit glasul lui Dumnezeu pe acel munte și știu că Lui Îi place mai mult ascultarea – lucru pe care tatăl nostru l-a înțeles – decât biruința răului.

Ismael își trecu o mână peste barbă, cercetându-l pe Isaac preț de câteva clipe, apoi își mută privirea, vestind astfel sfârșitul discuției.

— Nu pot spune că sunt de acord cu spusele tale. Nu ştiu cum ar avea El gânduri mai binevoitoare faţă de noi decât alte zeităţi pe care le slujesc eu.

— Zeii cărora le slujeşti, zei din lemn şi piatră, vorbesc? Pot ei ridica un singur deget ca să facă ceea ce este drept şi corect?

Privirea lui Isaac era neclintită, iar Rebeca ar fi vrut să aclame răspunsul soţului ei.

Însă expresia lui Ismael rămase neschimbată, ochii lui umbriţi mutându-se de la Isaac la fiii lui. Făcu un semn cu capul, iar aceştia se ridicară deodată.

— Voi fi de acord cu faptul că niciunul dintre noi nu ştie cu siguranţă cum este Dumnezeul tatălui nostru, spuse el, tonul său sugerând că nu suporta contrazicere.

Isaac se ridică, iar Iacov şi Esau îi urmară pilda.

Isaac îl îmbrăţişă pe Ismael şi-l sărută pe ambii obraji.

— Pleci mâine?

După şapte zile Ismael îşi dorea, probabil, să se întoarcă la tribul său, iar Rebeca se bucura să-l vadă plecând.

Ismael încuviinţă, zâmbind uşor.

— Eşti dornic să mă vezi plecând, nu-i aşa, frate?

Îi întoarse sărutul de despărţire şi-l bătu pe spate.

— Ştii foarte bine că poţi rămâne cât doreşti.

Isaac îl însoţi pe fratele său la uşa cortului, iar Rebeca nu mai reuşi să audă discuţia dintre ei. Fiii lui Ismael îi urmară.

Rebeca ieşi din umbră şi începu să adune cupele şi resturile de mâncare de pe tăvile aurite, ciulind urechile la sunetele nopţii şi la discuţia dintre Iacov şi Esau, care se îndreptau spre ieşire.

— Vreau să plec cu el.

Cuvintele lui Esau o făcură să se oprească, iar inima îi tresăltă puternic. Se îndreptă spre uşa cortului.

— Cu cine să pleci?

Iacov rostise întrebarea pe un ton surprins.

— Cu unchiul Ismael?

— Cu cine altcineva? N-ai auzit ce ne-a povestit despre partidele de vânătoare, despre animalele vânate? M-ar putea învăţa să ochesc mai bine cu arcul. Este mai îndemânatic decât tata.

Glasul entuziast al lui Esau era foarte convingător şi Rebeca îşi dădu seama îndată că Isaac s-ar fi lăsat înduplecat de privirea aceea imploratoare a lui Esau. Nu trebuia să-i îngăduie aşa ceva.

— Tot ce am auzit eu a fost batjocura la adresa Dumnezeului bunicului nostru. Asta nu te îngrijorează?

Rebeca oftă uşurată pentru faptul că Iacov ascultase cu discernământ, că el cântărise bine lucrurile importante.

— Desigur. Dar oare tu nu ţi-ai pus aceleaşi întrebări? Unchiul n-a făcut altceva decât să dea glas întrebărilor pe care le-am avut cu toţii la un moment dat. Şi cum putem cunoaşte cu exactitate aceste lucruri? Ai auzit tu vreodată glasul lui Dumnezeu?

— Abba l-a auzit.

— Asta spune el.

Esau rostise aspru aceste cuvinte, în ciuda faptului că le rostise cu un glas scăzut, iar Rebecăi nu-i scăpară semnele de furie ce clocoteau în inima primului ei născut. Oare Isaac îşi dădea seama ce simţea Esau? Băiatul se lăsa prea uşor convins, era prea uşor influenţat.

Chipurile lui Haviv şi Nadab îi veniră în minte. Haviv, care se căsătorise cu Selima şi rămăsese un slujitor credincios, loial Dumnezeului lor. Nadab, care se răzvrătise şi se căsătorise cu o femeie canaanită, abandonându-şi familia, tabăra lui Isaac, credinţa lor. Nu-l putea lăsa pe Esau să ajungă ca Nadab.

Se opri, privi de cealaltă parte a taberei, unde Isaac îşi lua rămas-bun de la Ismael. Bărbaţii aveau să se trezească înainte de ivirea zorilor şi să pornească la drum, lăsându-i un scurt răgaz ca să-l convingă pe Isaac să-l ţină aici pe Esau. Băiatul avea să-şi pledeze cu ardoare cauza. Însă şi ea putea fi la fel de convingătoare.

Capitolul 26

Ţinând o lampă de lut într-o mână, Isaac se strecură în cortul său şi coborî acoperitoarea de la intrare, izolându-se în semiîntuneric. Un oftat profund îi ridică pieptul, însă povara nu dispăru, tulburarea acelei seri apăsând greu pe umerii lui.

Întrebările lui Ismael nu-l tulburaseră. Îşi pusese întrebări referitoare la puterea şi bunătatea lui Dumnezeu încă din tinereţe. Nu înţelesese testul credinţei ce-l determinase pe tatăl său să asculte o poruncă ce părea revoltătoare, una pe care ar fi putut-o pretinde cu uşurinţă zeii cărora le slujea Ismael, însă pe care Dumnezeul tatălui său n-o făcuse. Adonai îl scosese pe tatăl său din mijlocul unor asemenea credinţe şi practici. Faptul că-i ceruse un astfel de lucru era atât de contrar naturii Sale, încât dacă Avraam n-ar fi cunoscut glasul lui Elohim, nu s-ar fi supus. Nu fusese nicio greşeală. Isaac înţelegea asta acum.

Însă copiii săi nu înţelegeau şi nici nu vor înţelege până când nu vor trece prin propriile lor greutăţi. Şi-ar fi dorit să poată insufla această înţelegere adânc în inima lor, ca să-i poată scuti de propriile teste ale credinţei. Oare credinţa lui Esau va fi testată şi va creşte în tovărăşia lui Ismael? Ar trebui să-i îngăduie băiatului să plece cu Ismael, aşa cum îl implorase Esau să facă?

Îşi masă ceafa, ştiind că zvâcnirea din tâmple nu va înceta decât după un somn bun. Se simţea istovit, însă, dând să treacă din încăperea de zi în cea de culcare, se opri brusc. Rebeca şedea în aşternutul său, între perne, cu părul despletit, privindu-l cu dor.

— Ce cauţi aici?

Durerea din ochii ei îl făcu să-şi regrete vorbele, chiar în clipa în care le rosti.

— Vreau să spun... nu te aşteptam.

Ea se mulţumi să încuviinţeze şi-şi plecă privirea, în timp ce mâinile ei frământau ţesătura robei cu care era înveşmântată. Nu-şi schimbase hainele de peste zi, ca şi cum ştia că el ar fi putut-o trimite înapoi, în cortul ei. Gândul îl făcu să-şi îmblânzească răspunsul şi, punând lampa pe măsuţă, veni să îngenuncheze lângă ea.

— Îmi pare rău, Rebeca. Sunt obosit şi sătul de toate discuţiile şi hotărârile ce trebuie cumpănite. Nu vreau să mai vorbesc despre asta acum... dar văd că eşti tulburată, altfel nu te-ai afla aici. Aşa că te rog, spune-mi repede, ca să ne putem odihni puţin amândoi.

O apucă de mână, încercând să liniştească frământarea degetelor ei şi s-o îndemne să vorbească.

Ea îşi ridică creştetul, iar inima lui se topi când îi văzu privirea imploratoare.

— Nu e bine să-l laşi pe Esau să plece cu fratele tău.

Glasul îi era şoptit, cu toate că tonul ei îl implora.

— L-am urmărit în seara asta şi l-am auzit spunându-i lui Iacov că doreşte să plece împreună cu unchiul său. Însă Esau este prea nerăbdător să-şi mulţumească unchiul şi mă tem că va ajunge să urmeze căile lui Ismael dacă-i vom îngădui asta.

Încheie grabnic micul discurs şi-i trase mâna la piept, iar Isaac simţi bătaia rapidă a inimii ei.

— Te rog, domnul meu. Ştiu că te va întreba.

Se opri, iar el îşi dădu seama că privirea lui îi dăduse răspunsul.

— Ţi-a spus deja cererea lui?

Isaac încuviinţă.

— Din clipa în care Ismael s-a întors la cortul său, Esau n-a vorbit decât despre asta.

— Şi ce i-ai spus?

Isaac îşi ridică mâna liberă, ce i se păru în acea clipă împovărată de ani şi îşi scoase turbanul de pe cap.

— I-am spus că mă voi gândi la asta. Îi voi spune dimineaţă, înainte de ivirea zorilor.

Vorbele îi fură urmate de ţârâitul greierilor.

— Trebuie să-l opreşti.

Nu-i picară bine tonul şi stăruinţa ei.

Îşi trase mâna din a ei.

— Voi ţine seama de părerea ta.

Se întoarse cu spatele la ea şi îşi scoase roba şi tunica. Îşi ridică tunica de noapte cu o mână, apoi se răzgândi şi se întoarse spre ea.

Ea ridică spre el ochii mari, apoi îi plecă, îmbujorarea din obraji fiindu-i abia vizibilă în lumina pâlpâitoare a lămpii.

Isaac se aşeză între perne şi o privi.

— Scoate-ţi roba şi vino.

Ea îl privi şi deschise gura, ca şi când ar fi vrut să spună ceva, apoi o închise şi făcu ce i se ceruse. Inima lui tresări când ea se cuibări la pieptul lui, atingerea pielii ei fine şi mirosul părului ei umplându-l de dorinţe pe care le ignorase prea mult. O sărută prelung şi privi adânc în ochii ei.

— Îţi împărtăşesc îngrijorarea, Rebeca. Însă mai ştiu şi faptul că un băiat ţinut prea din scurt s-ar putea răzvrăti într-o zi mai rău decât ar face-o în mod normal. Ştii ce s-a întâmplat cu Nadab.

— Ştiu prea bine! Din cauza asta nu-l vreau pe Esau lângă unchiul său. Este prea vulnerabil, prea influenţabil...

El îi puse un deget pe buze, apoi îl trase încet şi o sărută din nou, mai prelung de această dată, până când trupul ei încordat se relaxă în braţele lui.

— Îmi pare rău, domnul meu, am vrut doar...

— Şşş...

Îşi trecu degetele prin părul ei despletit şi o trase aproape.

— Ajunge pentru seara asta.

Ea oftă, iar el îşi dădu seama că era frustrată şi că dimineaţă avea să redeschidă subiectul. O cunoştea prea bine. Însă deocamdată îşi îngădui să uite de griji, să uite de zilele de doliu după tatăl său şi de luptele cu fratele şi fiii săi, bucurându-se de plăcerea de a fi cu cea pe care o iubea.

***

Zorii dimineţii se iviră mult prea devreme, iar încordarea Rebecăi crescu. Făcuse bine că venise aici, să fie cu iubitul ei, aşa cum nu mai fusese de multe luni. Oare cum de le îngăduiseră fiilor lor să le umple zilele şi nopţile, separându-i unul de celălalt?

Şi totuşi, ştia că îndepărtarea lor se datora în mare parte descoperirii ce o avusese ea din partea Îngerului Domnului, pe care Isaac nu o accepta în totalitate. Ea îi evitase aşternutul atunci când el o supărase, când îl favorizase pe Esau, iar el pornise în călătoriile sale prin pustie din cauza acestei neglijenţe.

Gândul acesta o ruşină. Oare dragostea lor ajunsese la această... această luptă pentru putere şi poziţie între cei doi fii? Chiar vor îngădui viitorului să-i pună unul împotriva celuilalt?

Se îmbrăcă repede în încăperea răcoroasă, recunoscătoare pentru flacăra pâlpâitoare a lămpii ce încă nu se stinsese. Umplu lampa cu untdelemn şi traversă cortul spaţios, spre ieşire.

Isaac se trezise şi ieşise din cort înaintea ei. Gândul îi făcu inima să tremure de frică. Oare Ismael plecase deja? Îl luase pe Esau cu el? N-ar fi trebuit să fie atât de insistentă seara trecută. Orgoliul îl putea face pe Isaac să decidă contrar dorinţelor ei, doar pentru a-i dovedi că poate s-o facă. Era hotărârea lui, la urma urmelor. Iar ea îşi dăduse seama că nu fusese de acord cu ea.

Ridică acoperitoarea de la uşa cortului şi stinse cu o suflare flacăra lămpii, apoi o aşeză pe un ţăruş scund aflat lângă intrare. Orizontul spre răsărit era scăldat în reflexe roşiatice, aruncând asupra taberei o caldă strălucire. Picioarele ei simţiră umezeala răcoroasă a picăturilor de rouă în timp ce străbătu în grabă tabăra, îndreptându-se spre corturile lui Ismael. Acestea fuseseră

desfăcute şi încărcate deja pe cămilele pe care se aflau fiii lui Ismael. Isaac îşi îmbrăţişă fratele, luându-şi un ultim rămas-bun.

Rebeca cercetă mulţimea, cu inima bătând puternic. Pe Esau nu-l zări. Oare se afla undeva în faţa caravanei sau în cortul lui? Dacă Isaac îi îngăduise să-i însoţească pe aceşti bărbaţi, cu siguranţă ar fi trebuit să fie treaz, gata de plecare.

Ismael întoarse spatele lui Isaac şi urcă pe spinarea animalului său, poruncindu-i să se ridice. Apoi porniră, îndreptându-se spre miazăzi, pe drumul pe care călătoreau de obicei caravanele negustoreşti, spre dealurile lui Ismael.

Isaac îi privi plecând până când ajunseră doar nişte puncte în depărtare. În cele din urmă se întoarse şi dădu cu ochii de ea. Se apropie, zâmbind.

— Nădăjduiesc că nu te-am trezit.

Îşi trecu uşor degetul pe obrazul ei, iar expresia lui o învălui într-o căldură plăcută.

Clătină din cap.

— Nu. Am vrut, a trebuit să mă scol.

Privi dincolo de el, spre drum.

— Aşadar, l-ai refuzat pe Esau?

Tânjea să se uite la el, să-i citească totul în privire, însă nu îndrăzni.

— Tu ce crezi?

Îi ridică bărbia ca s-o privească în ochi, iar ea nu se putu trage înapoi.

— Cred că ai făcut ce trebuia.

Avea dreptate, nu?

— Adică... Nu l-am văzut pe Esau printre ei.

Isaac se încruntă şi o umbră îi întunecă privirea. O întoarse spre tabără şi porniră într-acolo, punându-şi braţul în jurul umerilor ei.

— I-am promis lui Esau că-i voi îngădui să-l viziteze, curând. Când va fi puţin mai mare.

Ea se opri, silindu-l şi pe el să se oprească. Trebuia să-şi aleagă cu grijă cuvintele. Oare nu-i oferise ceea ce-şi dorise? Cine ştie ce

le va aduce viitorul? Esau s-ar putea hotărî să nu-şi mai viziteze unchiul sau Isaac s-ar putea răzgândi, până la urmă. Gândurile îi alungară tulburarea şi-i oferi un zâmbet pe care-l dori a fi recunoscător.

— Mulţumesc, domnul meu. Poate că atunci când va fi mai mare, va rezista mai bine influenţelor fratelui tău.

Îşi petrecu braţul pe sub al lui.

— Între timp, trebuie să-l învăţăm mai multe despre Adonai, să-l învăţăm să se poarte cu mai multă bunătate cu fratele său, să se asemene mai mult cu tatăl său, să-i pregătim pe amândoi pentru viitor.

Dădu să păşească înainte, însă Isaac nu i se alătură. Ea se întoarse, dându-şi seama încă o dată că greşise în vorbire. Ce bine era dacă-l putea face să înţeleagă...

— S-a întâmplat ceva, domnul meu?

Se înfioră, ştiind că nu aerul răcoros al dimineţii era singura cauză, fiind apăsată de privirea din ochii lui.

— Ştiu că eşti mama fiilor mei, iubita mea. Şi ştiu că ai trecut printr-o perioadă grea cât timp ai fost însărcinată. Dacă Dumnezeu ţi-a vorbit sau nu despre ei... nu sunt eu în locul lui Dumnezeu să ştiu aşa ceva. Eu nu am auzit cuvintele şi nu am deplina convingere că sunt adevărate.

Inima ei tresări, deznădăjduită.

— Nu mă crezi.

— Nu ştiu dacă vreau să cred asta.

— Dar de ce? Pentru că Iacov nu este ceea ce te-ai aştepta de la un fiu mai mare? Îţi este atât de ruşine de fiul tău cel tânăr încât l-ai alege pe cel mai mare, pe cel care-ţi pune la îndoială credinţa?

Fiorul ce-o străbătu îi făcu mâinile să tremure. Îşi petrecu braţele în jurul trupului, silindu-se să se liniştească.

El oftă greu. Îşi trecu o mână peste bărbie, ca şi când gestul l-ar fi putut sili să scoată cuvintele pe gură.

— Nu mi-este ruşine de Iacov, iubita mea. Dar văd mai multe calităţi de conducător în Esau. Cu timpul, dacă credinţa lui va

creşte şi va învăţa să se încreadă mai mult în Adonai, va deveni un prinţ vrednic să ducă mai departe numele tatălui meu. În calitate de întâi-născut, lucrul acesta este drept.

— Ismael a fost întâiul-născut al tatălui tău, însă Dumnezeu te-a ales pe tine.

Cuvintele atârnară între ei, topindu-se încet odată cu căldura soarelui ce se înălţa la răsărit.

Isaac privi spre apus, chipul fiindu-i umbrit de crengile copacilor sub care se aflau.

— Tatălui meu i s-a promis un fiu din mama mea. Ismael n-ar fi fost întâiul-născut dacă părinţii mei s-ar fi încrezut în acea promisiune de la bun început. Cât despre fiii noştri – se întoarse spre ea – Dumnezeu nu mi-a făgăduit nimic special pentru vreunul dintre ei. Deşi nu tăgăduiesc faptul că El ţi-ar fi putut vorbi ţie, eu nu ştiu.

Îi atinse obrazul.

— Erai atât de istovită, iubita mea. Oare nu ai fi putut auzi ceea ce ai vrut să auzi, povara fiindu-ţi astfel uşurată?

Cuvintele lui, îndoiala lui o zguduiră într-atât, încât tremurul i se opri cu totul.

— Crezi că te mint? Crezi că viziunea a fost o plăsmuire a unei minţi secătuite?

Glasul îi coborî în intensitate, cu fiecare cuvânt rostit – cuvinte prea de necrezut pentru a le rosti. Însă continuă.

— Dacă nu mă crezi pe mine, soţia ta, pe cine crezi, Isaac? Dacă Dumnezeul nostru vorbeşte doar bărbaţilor, atunci cum explici faptul că i-a vorbit lui Agar sau chiar mamei tale? Dacă nu Dumnezeu mi-a vorbit, atunci cine a fost? N-am plăsmuit în mintea mea aceste cuvinte. Adonai mi-a spus: „Cel mai mare va sluji celui mai mic." Dacă nu crezi asta, atunci nu mai am nimic să-ţi spun.

Privi lung şi arzător în ochii lui, simţind cum inima îi moare, încetul cu încetul, văzând şovăiala din privirea lui.

Se întoarse cu spatele la el, cu ochii împăienjeniţi de lacrimi şi alergă tot drumul până la cortul ei.

***

Isaac aşează în spinarea unui măgar un burduf cu apă şi un altul plin cu un amestec de curmale, stafide şi migdale, apoi leagă bine în spate rogojina făcută sul. Îşi lăsă nedesfăcut cortul, pentru a adăposti restul proviziilor. În seara asta – şi poate pentru mai multe nopţi – va dormi sub stele sau la adăpostul unei peşteri.

Furia, intensă şi profundă, îl zorea să se retragă din bătălia ce ştia că ar urma curând dacă ar rămâne. O iubea pe Rebeca cu o durere atât de adâncă, încât se temea că asta are să-l nimicească. Şi totuşi insistenţa ei, pretenţiile ei că ar cunoaşte lucruri pe care el nu le împărtăşea, nu făceau altceva decât să-i alimenteze sentimentul de inferioritate. Ea punea sub semnul îndoielii conducerea lui, nu-i respecta deciziile – de fapt, nu le mai respectase de când se născuseră gemenii, ba chiar de când dăduse dovadă de toleranţă cu privire la viziunea ei, fără a o îmbrăţişa ca pe propria viziune.

Oare Adonai chiar îi vorbise? Întrebarea îl împunse cu fervoarea-i persistentă. Nu putea acţiona doar pe baza cuvântului ei. Cum ar fi putut? Nici măcar tatăl lui nu se confruntase cu o asemenea situaţie, nu-i aşa? Scormoni printre amintiri după ceva din spusele părinţilor lui de-a lungul anilor ce i-ar putea fi de folos acum, însă emoţia îl orbea la fiecare pas.

Aranjă ultimele provizii sub pătura cu care acoperi măgarul, apucă frâiele şi privi înainte. Vaietele îndepărtate ce se auzeau dinspre cortul Rebecăi ar fi trebuit să-l înduioşeze întrucâtva, să-l facă să se întoarcă la ea, să-şi ceară iertare pentru că n-o crezuse. Însă cum putea? Nu era gata să dea ochii cu ea din nou. Nu încă.

Porni, mulţumit de faptul că Haviv se aflase în tabără şi-i putuse da porunci înainte de plecare. Trecu pe lângă corturile aşezate în cerc, îndreptându-se spre drumul pe care apucase Ismael în acea dimineaţă. Lumina amiezii era estompată pe alocuri de norii ce ascundeau soarele din vedere, pentru ca, în câteva clipe, aceştia să se dea la o parte şi să îngăduie soarelui spaţiul pe care-l pretindea. Aşa cum şi el avea nevoie de puţină distanţă între el şi soţia şi fiii lui.

Cum de se schimbase totul atât de repede în acea scurtă săptămână ce se scursese de la moartea tatălui său?

Amintirile îl gâtuiră, însă, când auzi zgomotul unor paşi alergând spre el, încercă să-şi stăpânească emoţiile, păşind mai repede. Nu se va lăsa înduplecat să rămână. Avea nevoie de timp, singur.

Însă paşii ce se auzeau nu erau de femeie. Erau prea grei, prea iuţi. Se întoarse şi-l zări pe Esau alergând spre el, cu tunica prinsă la mijloc cu un brâu, purtând pe umăr un sac şi pe celălalt un arc şi o tolbă.

— Tată! Ia-mă cu tine!

Se apropie de Isaac şi se opri, trăgându-şi răsuflarea.

— Nu-ţi voi fi o povară.

Îşi puse sacul la pământ.

— Vezi? Am adus tot ce e nevoie.

Isaac privi de la sac la arc şi săgeţi, apoi în ochii aprinşi ai fiului său. Pieptul i se ridică într-un oftat. Cum putea să-l refuze? Însă cum putea să-i îngăduie, dacă dorea să aibă parte de puţină linişte, pentru a cumpăni afirmaţiile Rebecăi?

— Te rog, tată. Aş putea vâna pentru noi. Ştii că-ţi place mai mult vânatul decât fructele şi alunele.

Zâmbetul său larg îi lumină ochii negri, aducând un zâmbet pe buzele lui Isaac.

— Nu te-ai bucura de tovărăşia mea, fiule.

Îşi înăbuşi un alt oftat şi dădu să-şi continue drumul.

Esau se grăbi să i se alăture, păşind alături de el.

— Nu-mi pasă dacă nu vorbeşti. Vreau doar să fiu cu tine.

Tânărul îşi potrivi pasul după cel al măgarului, în timp ce Isaac îşi frământa mintea ca să găsească motive de a-l întoarce din drumul lui. Însă o parte din el şi-l dorea acolo, avea nevoie de asigurarea că Esau nu era ceea ce pretindea Rebeca. Că părerea lui despre Esau fusese bună.

Privi la fiul său. De sub turbanul dungat – făcut de Rebeca – i se iţeau câteva şuviţe de păr roşcat, iar în barbă începuseră să-i crească fire cârlionţate de păr roşcat precum cele ce-i acopereau

trupul, fire ce se vor transforma într-o barbă în toată regula. Cât de diferit era acest fiu de geamănul său, încă de la naştere. Esau, părosul – în timp ce pielea lui Iacov era netedă şi uşor arămie, ca cea a mamei sale.

Îl privi câteva clipe, apoi încuviinţă uşor şi fu răsplătit cu un chiot exuberant. Râse încetişor şi simţi cum furia începe să i se risipească.

— Foarte bine. Vino. Însă fă ce ai spus şi ţine-ţi gura. M-am săturat de cuvinte.

Cât de des gândise şi îi spusese lucrul acesta Rebecăi? De ce le era atât de greu să vorbească unul cu celălalt, aşa cum vorbeau în primii ani ai căsătoriei? Gemenii o schimbaseră, îi schimbaseră pe amândoi.

Păşiră în tăcere, iar Esau îşi ţinu promisiunea de a păstra tăcerea, până când ajunseră în dreptul lanului de orz, ce crescuse aproape la înălţimea unui stat de om. Secerişul era aproape dacă ploile aveau să cadă la timp. Însă arşiţa verii fusese mai apăsătoare decât în mod obişnuit, iar ameninţarea secetei îl îngrijora. Privi spre cerul strălucitor de aproape, apoi spre fiul său.

— Vom poposi în peştera de mai sus, de pe povârnişul dealului.

Arătă cu mâna spre locul cu pricina şi privi la Esau, dintr-odată recunoscător pentru tovărăşia sa. Oricât de mult s-ar fi bucurat de singurătate, nu-şi dăduse seama cât de descurajat era de aceasta, cât de adesea i se întorceau gândurile la aceleaşi lucruri la care cugetase înainte şi cât de greu îi era să treacă peste frustrările sale. Oare îi făcuse rău Rebecăi prin faptul că plecase atât de des de-a lungul anilor, lăsând-o singură cu slujitorii? Şi totuşi, unele drumuri fuseseră necesare. Erau turme de supravegheat şi holde de secerat.

— Mă bucur că ai venit, spuse.

Îi zâmbi lui Esau, încercând să evite scuzele pe care le ridica încontinuu faţă de mama băiatului. Cum putea să se îndepărteze atât de femeia pe care o iubea? Aşa se purtase şi Sara cu Avraam după acea întâmplare de pe munte, iar el urâse ruptura ce se produsese între părinţii săi. Chiar nu era cale de a opri acest ciclu?

Zâmbetul larg al lui Esau îl încălzi.

— M-am gândit că poate ai avea nevoie de cineva... am auzit-o pe Ima plângând.

Ridică din umeri, ca şi când un astfel de lucru era la ordinea zilei. Adevărul era că Rebeca plângea rareori şi niciodată atât de sfâşietor ca astăzi.

— Ar fi trebuit să mă duc la ea.

Îndrăznise să recunoască aşa ceva faţă de un copil? Ei bine, nu mai era un copil, însă era prea tânăr ca să priceapă el astfel de lucruri.

Esau ajunse la peşteră înaintea lui Isaac şi-şi lăsă bagajele să cadă pe pământul uscat. Se întoarse şi apucă frâiele măgarului din mâna lui Isaac.

— Nu era pregătită să te asculte, Abba. Tu nu erai pregătit să vorbeşti cu ea.

Legă măgarul de crengile joase ale unui copac.

— Veţi rezolva neînţelegerea când ne vom întoarce.

Încrederea lui alină o parte din durerea pe care Isaac o purta în inimă, însă totodată ştia că nu este chiar atât de simplu. Atâta vreme cât el şi Rebeca aveau scopuri diferite pentru fiii lor, atâta vreme cât ea credea un lucru pe care el nu-l credea, va exista o ruptură între ei – o prăpastie largă precum valea Izreel ce separa munţii aflaţi de-o parte şi de alta.

Gândul îl îndureră, însă nu-l putea împărtăşi lui Esau. Poate că era mai bine să nu se gândească la asta.

Descărcă spinarea măgarului şi-i netezi blana aspră. Obosise să tot caute să o înţeleagă pe Rebeca sau ceea ce o făcuse să se agaţe de o viziune pe care el nu o împărtăşea.

I-ai vorbit, Adonai?

Însă întrebarea nu primi răspuns şi nu-i alungă mânia. Foarte bine, va face ceea ce nu mai făcuse până atunci. Nu va mai încerca s-o înţeleagă pe soţia sa. Mai degrabă se va bucura de timpul petrecut împreună cu fiul său şi, când se va întoarce, va lăsa ca această neînţelegere dintre ei laolaltă cu viziunea Rebecăi să fie acoperite de praful uitării.

Capitolul 27

Rebeca se întoarse pe rogojina de dormit în cortul din ce în ce mai întunecat, trupul fiindu-i scăldat în sudoarea amestecată cu lacrimi. O durea gâtul şi-şi simţea ochii umflaţi. Tremura, în ciuda căldurii de după-amiază târzie şi-şi înfăşură braţele în jurul trupului, sigură de faptul că lumea ei se prăbuşise şi niciodată nu avea să mai fie la fel.

Cum fusese cu putinţă? Oare îl înţelesese greşit pe Isaac, încă de la început? Oare el se încrezuse vreodată în ea, o crezuse vreodată? Dacă nu credea că Adonai i Se arătase în timpul sarcinii ei cu gemenii, probabil că n-o crezuse nici când îi spusese despre îngerul ce i se arătase înainte ca Eliezer să vină după ea. Îi povestise lui Isaac despre acea revelaţie.

Un hohot de plâns o scutură, însă îşi duse pumnul la gură, nedorind să mai plângă. Trebuia să se stăpânească.

Acoperitoarea de la uşa cortului se dădu la o parte, lăsând lumina să se strecoare în întunericul din ce în ce mai adânc. Îşi ridică de pe rogojină capul ce-i zvâcnea de durere ca să vadă cine îndrăznise să o deranjeze, apoi, când o zări pe Debora, se lăsă între pernele moi.

— De ce ai venit?

Glasul, răguşit de la atâta plâns, nu părea să fi ieşit din gura ei. Îşi acoperi ochii cu braţul, dorindu-şi să se poată cufunda în întuneric şi să nu mai vorbească cu nimeni niciodată.

— Am venit să te ajut.

Debora traversă încăperea, iar Rebeca se uită la ea pe sub braţ. Debora avea într-o mână un vas din lut. Turnă într-o cană de lut un lichid aburind. Se întoarse şi i-o întinse Rebecăi.

— Bea.

Rebeca îşi întoarse capul în cealaltă parte, nedorind să i se spună ce să facă. Nu mai era copil şi nu avea nevoie de aşa ceva.

Debora o atinse cu blândeţe pe braţ.

— Te vei simţi mai bine dacă bei asta. Tonul îi era ferm, însă blând, iar Rebeca renunţă la încăpăţânare şi se întoarse spre prietena ei.

Se ridică şi acceptă cana, inhalând amestecul de mentă şi tarhon. Sorbi, apoi se îndreptă de spate în timp ce Debora împărţi pernele şi le umflă în jurul ei, ca să se aşeze mai confortabil. Un oftat adânc îi eliberă tensiunea pe care o simţea în piept.

— Vrei să-mi spui ce s-a întâmplat şi din ce pricină a părăsit Isaac tabăra?

Cuvintele Deborei aproape că o făcură să-şi verse ceaiul.

— A plecat din tabără? Pentru ce ar...

Lăsă cuvintele să i se stingă pe buze. Aşa făcea el de obicei, pleca singur când era tulburat. La ce să se aştepte? Însă de fiecare dată îşi lua rămas-bun, o asigura de iubirea lui şi-i spunea câtă vreme va fi plecat.

— Ce s-a întâmplat între voi?

Debora o atinse pe braţ, iar în ochi i se citea atâta compasiune, încât Rebeca nu putu să-i susţină privirea.

Se uită dincolo de ea, ruşinea înfierbântându-i obrajii.

— Isaac nu mă crede. Niciodată nu m-a crezut.

Se întoarse spre Debora.

— Crede că-l mint sau, mai rău, că sunt o femeie care şi-a pierdut minţile! Tăgăduieşte faptul că Adonai mi-a vorbit despre băieţi înainte de naşterea lor. Crede că, dacă lucrul ăsta ar fi fost adevărat, Adonai i-ar fi vorbit şi lui.

Rostise cuvintele prea tare, chiar şi pentru propriile-i urechi.

— Nu mă crede, Debora.

Glasul îi era aproape o şoaptă acum.

— Ce să mă fac?

Ochii întunecaţi ai Deborei, încă frumoşi, în ciuda anilor, îi întâlniră pe ai ei, cercetători. În cele din urmă, luă cana din mâna Rebecăi şi o trase la piept, aşa cum ar fi făcut o mamă cu copilul ei. Nu schimbară nicio vorbă în acest răstimp, însă Rebeca simţi că femeia se ruga în timp ce o legăna la pieptul ei. Trecură câteva clipe în tăcere, până când Debora se trase înapoi şi-i luă între degete bărbia.

— Draga mea, oare este posibil să-l fi înţeles greşit? Ce anume i-ai spus, de ai primit un asemenea răspuns? Ce ţi-a spus el?

Îi dădu la o parte şuviţele umede de păr lipite de chip şi i le dădu după ureche, iar gestul o linişti.

Se gândi la cele petrecute în acea dimineaţă – oare trecuseră doar câteva ceasuri?

— N-am spus nimic nou. I-am spus doar că nu vreau ca Esau să plece cu unchiul său, să petreacă atât de mult timp cu el.

Se opri, căutând în minte după alte cuvinte pe care i le spusese.

— I-am spus că trebuie să-l învăţăm pe Esau mai mult despre Adonai şi să fie mai bun cu fratele său, să se asemene mai mult cu tatăl său, să-i pregătească pe amândoi pentru viitor.

Privi la Debora, implorând-o să fie de acord cu ea.

— Dintr-odată s-a arătat supărat pe mine şi mi-a spus că nu este de acord ca Iacov să stăpânească peste Esau. El nu crede că Dumnezeu mi-a vorbit. Crede că Esau ar trebui să-şi păstreze dreptul de întâi-născut.

Un hohot de plâns îi întrerupse ultimele cuvinte şi-şi adună mâinile în pumni, aşezându-le în poală, silindu-şi trupul să se oprească din tremurat.

— Pentru ce nu poate vedea, nu poate accepta adevărul? Pentru ce nu mă poate ajuta să-l învăţ pe Esau să accepte asta, aşa cum Betuel a acceptat conducerea lui Laban? Nu este un lucru

atât de neobişnuit. Până şi Isaac este capul tribului tatălui său în locul lui Ismael. Cum de nu poate vedea asta?

Întrebările o secătuiră şi se lăsă pe perne, epuizată.

— L-am pierdut, Debora. Dacă nu va accepta adevărul viziunii mele, adevărul pe care mi l-a împărtăşit Dumnezeu, atunci nu vom fi de acord nici în privinţa fiilor noştri.

Se linişti la acest gând, de parcă întreaga fiinţă i-ar fi fost îmbibată de acest teribil adevăr.

— Nu l-ai pierdut, draga mea. Isaac te iubeşte mai mult decât viaţa lui. Chior să fii să nu vezi asta!

Debora umplu cana, îndemnând-o să se ridice din nou şi să bea.

— Dar este oare posibil ca tu să-l fi împins să accepte un lucru pe care Dumnezeu nu i l-a descoperit încă? Poate că viziunea a fost doar pentru tine, până în clipa în care băieţii vor fi gata să conducă în locul lui Isaac.

Rebeca luă o altă înghiţitură din ceai, mai liniştită acum.

— Crezi că atunci va accepta asta? Am vrut să-i vâr ceva în cap prea devreme?

Era oare cu putinţă? Şi totuşi, nu era sigură că putea ierta tonul sau semnificaţia din spatele cuvintelor lui. Cum îl mai putea privi cu respect, ştiind că el nu avea încredere în ea?

— Mândria unui bărbat este un lucru fragil, Rebeca. Trebuie să fii răbdătoare şi să-i îngădui lui Isaac să vadă diferenţa dintre cei doi fii ai săi, cum unul dintre ei îi respectă credinţa şi celălalt, nu. Lasă-l pe Iacov să se ridice şi să fie liderul pe care-l doreşte Isaac. Atunci va crede cuvintele tale. Acum însă, Esau este mai deschis şi mai agreabil şi are mai multe în comun cu tatăl său.

— Dar asta nu-i adevărat! Isaac şi Iacov sunt mult mai asemănători în spiritul lor. Amândoi gândesc şi simt lucrurile în profunzimea lor, amândoi sunt blânzi, iubitori şi buni.

Îşi feri privirea, surprinsă de caracterul bărbatului pe care-l iubise atâta vreme, al bărbatului care plecase de la ea fără să-i spună un cuvânt. Nu-i stătea în fire să facă asta. Atât de mult îl îndepărtase ea?

— Esau poate fi blând şi iubitor. Este mai potolit cu tatăl său decât este cu tine, îndrăznesc să spun. Cred că ambii fii simt

tensiunea dintre tine şi Isaac, draga mea. Îi îngrijorează. Dacă vei continua să-l preferi pe Iacov, dacă Isaac va continua să-l prefere pe Esau şi dacă nu vă rezolvaţi problemele, băieţii vor avea de suferit.

Oftatul Deborei umplu spaţiul dintre ele.

— Amândoi vor suferi.

Rebeca privi ţintă câteva clipe conţinutul cănii, cu inima strânsă din cauza durerii, a adevărului din cuvintele Deborei.

O, Isaac, de ce nu înţelegi?

Însă poate că Debora nu spunea prostii. Nu putea arunca toată vina pe Isaac. Iar gemenii aveau doar cincisprezece ani. Le mai stăteau mulţi ani în faţă, până ce vor primi binecuvântarea. Isaac avea, cu vrerea lui Dumnezeu, încă mulţi ani de trăit.

Însă ea nu trebuia să stea nepăsătoare, aşteptând ca lucrurile să se schimbe sau sperând că Isaac va înţelege lucrurile aşa cum le înţelegea ea. Trebuia să-l pregătească pe Iacov, să-l instruiască pentru a îndeplini tot ceea ce anunţase cuvântul Domnului prin acea revelaţie. Dacă Isaac nu voia să-i dea crezare, îl va convinge pe Iacov.

Hotărârea îi întări mădularele şi se ridică, luă o bucată de pânză şi-şi şterse lacrimile. Debora se ridică, la rândul ei, şi-i puse o mână pe umăr.

— Eşti bine acum?

Privi la Rebeca, îngrijorată. Rebeca se sili să zâmbească şi se rugă ca Debora s-o creadă.

— Sunt bine. Lucrurile se vor rezolva cumva. O să-l primesc cum se cuvine pe Isaac când se va întoarce.

Nu-i va face ceea ce-i făcuse Sara lui Avraam, în ciuda diferenţelor dintre ei. Va face ea cumva să-l convingă, cu sau fără cuvinte.

***

Isaac petrecu o noapte agitată, întorcându-se de pe o parte pe cealaltă pe rogojina aşezată la gura peşterii. În cele din urmă

renunță la somn și se ridică odată cu ivirea zorilor. Aprinse focul ce se stinsese demult în timpul nopții, ascultând sforăitul ușor al lui Esau. Îl studie pe fiul său în lumina palidă a zorilor, inima fiindu-i plină de afecțiune pentru el. Băiatul își schimbă poziția și își puse brațul pe cap, mișcările fiindu-i la fel de bruște precum pasiunea cu care-și trăia viața. Un dor adânc, ba chiar o oarecare invidie îi atinse gândurile. Cât de mult și-ar fi dorit să fie ca fiul său, atât de încrezător în sine, atât de grabnic să ia decizii. Cu siguranță, Esau avea calitățile unui bun conducător. Dacă ar avea parte de îndrumare și instruire corectă, bărbații și femeile din tabără nu i-ar ieși din vorbă.

Însă va face oare ce-mi doresc eu?

Gândul veni de undeva din adâncul inimii lui și nu-și dădea seama dacă dorea ca Esau să asculte mai degrabă de el sau de Adonai. Esau arăta interes față de problemele vieții, însă doar la suprafață. Nu le explora în profunzime, așa cum făcuse Ismael, așa cum făcuse el însuși în numeroasele sale călătorii prin pustie, la holde și turme. Esau nu petrecea timp meditând la cuvintele lui Adonai. Oare ar face asta?

Primele triluri ale păsărilor îl întâmpinară în timp ce plecă de lângă foc pentru a lua apă din izvorul aflat în apropiere. În timp ce se aplecă la marginea apei, privi spre malul celălalt, unde linia apei coborâse prea mult pentru această perioadă a anului. Umplu burduful, privind spre răsărit. Valuri de căldură ce ar fi trebuit să se risipească în timpul nopții încă mai pluteau pe cerul lipsit de nori, amenințând cu secetă.

Se ridică, însă nu se întoarse la foc. În schimb urcă mai sus pe povârniș, pentru a-și privi holdele aflate în câmpia de dedesubt. Cerul se lumină și mai mult, iar el coborî colina și ajunse la marginea holdelor. Pipăi între degete firele de orz, încruntându-se. Apa neîndestulătoare și arșița afectaseră deja lujerii verzi, însetați. Izvorul nu avea destulă apă pentru a uda holdele, chiar dacă ar fi adus cu el o sută de oameni care să facă treaba asta.

Se întoarse oftând, burduful părându-i-se prea ușor în mână. Asta nu era bine. Recolta era aproape pierdută, iar cirezile nu vor mai avea hrană dacă vor mai rămâne în acest loc.

Se întoarse la foc cu inima cuprinsă de îngrijorare. Esau şedea în faţa focului deasupra căruia fusese aşezată o plită pe care se prăjeau câteva boabe de grâu.

— Unde ai plecat?

Esau întâlni privirea lui Isaac, apoi privi la burduful din mâna lui.

— Puteam merge eu după apă. Ar fi trebuit să mă trezeşti.

Isaac zâmbi, în ciuda neliniştii de care era cuprins.

— Nu îndrăznesc să mă apropii de un bărbat care se agită atât de mult în somn.

Esau zâmbi timid.

— Iacov obişnuia să strige la mine când eram mici şi împărţeam un cort. Îl loveam în somn şi-l trezeam.

Zâmbetul îi deveni răutăcios.

— El crede că eu dormeam de fiecare dată.

Isaac ridică o sprânceană.

— Vrei să-mi spui că-l loveai cu voia?

Nu-şi putu opri un zâmbet uşor. Băiatul îi făcuse Rebecăi multe nopţi albe. Aşa cum îi făcea şi el acum, prin absenţa lui, despre care nu-i spusese nimic. Ar fi trebuit să-i spună că pleacă. Ar fi trebuit s-o asigure de dragostea lui, în ciuda diferenţelor dintre ei.

Îl năpădi un val de vinovăţie, însă Esau nu păru să observe.

— Nu-l pot lăsa pe fratele meu mai mic să creadă că este mai tare decât mine, nu-i aşa? Câteva plesnituri atunci când nu se aşteaptă n-au ce să strice.

Îşi luă privirea din ochii lui Isaac şi obrajii deja roşii i se îmbujorară şi mai mult.

Poate că niciunul dintre ei nu era imun la sentimentul de vinovăţie pentru durerea pe care o pricinuiseră. Însă nu mai comentă nimic.

— Astăzi ne vom întoarce în tabără, spuse, îngenunchind lângă foc pentru a încălzi apa şi ierburile pe care le avea la el.

— Atât de curând? Dar am plecat abia ieri şi nădăjduisem...

Privi în depărtare, spre miazăzi, în partea opusă taberei.

— Ce nădăjduiseşi?

Isaac îl privi cu ochi mijiți, încercând să citească în sufletul fiului său. Era ispititor să creadă că fiul său își dorise să petreacă timp cu el...

— Crezusem... adică...

Esau întoarse cu o creangă boabele de grâu pe plită, ca să nu se ardă.

Isaac aşteptă, însă Esau se răzgândise.

— Se întrevede o vreme de foamete şi trebuie să ne pregătim pentru ea.

Esau se încruntă şi păru că ar fi vrut să spună ceva. Din nou Isaac aşteptă în timp ce Esau îşi înfăşură partea mai groasă a tunicii în jurul mâinii şi trase plita de pe foc, la răcit.

— Am putea sta la unchiul meu, spuse el, uitându-se, în cele din urmă, la Isaac. În dealurile unde locuieşte nu se aude că ar fi foamete.

Isaac îşi cercetă fiul, observând sclipirea de nerăbdare din spatele privirii sale la menţionarea numelui lui Ismael, iar acest lucru îi aduse o uşoară tristeţe în inimă. Oare băiatul era chiar atât de captivat de unchiul său? Ismael nu era fiu al promisiunii primite de Avraam. Poate că Rebeca avusese dreptate. Însă nu se putea încrede orbeşte în această idee.

— Vom trimite oameni în căutarea unor păşuni mai verzi şi ne vom muta într-un loc cu apă, spuse el, amestecând frunzele de mentă în apa încălzită. Nu ne vom alătura lui Ismael.

Ridică privirea pentru a vedea expresia lui Esau. Dezamăgirea băiatului dură doar câteva clipe.

— Pornim spre Egipt?

Nerăbdarea lui Esau nu se diminuă odată cu schimbarea locaţiei. Isaac oftă. Poate că nu căuta altceva decât aventură.

— Nu ştiu unde ne va călăuzi Adonai, fiule.

— Însă Egiptul are apă, tată. Nilul curge încontinuu şi se spune că ţinutul întunecat nu are parte niciodată de foamete.

Vârî mâna în sac şi scoase un pumn de curmale şi brânză şi vârî câteva bucăţi în gură, apoi îi întinse lui Isaac restul.

Isaac luă din fiecare, frământând între degete suprafaţa netedă, lipicioasă, a curmalelor. Privi spre cerul lipsit de nori,

simţind deja căldura ridicându-se odată cu soarele ce ameninţa a pârjoli pământul încă înainte de a se înălţa pe boltă. Simţi picuri de sudoare pe ceafă şi-şi frecă locul cu pricina, vârând în gură curmalele. Rupse o bucată consistentă de brânză şi puse restul în sac.

Ne vom întoarce în tabără şi vom discuta despre asta cu Haviv şi Eliezer.

Întâlni privirea lui Esau.

— Vom merge acolo unde ne călăuzeşte Dumnezeu.

Aşteptă, urmărind reacţia lui Esau, însă acesta păru dintr-odată interesat numai de mâncare şi de foc. Isaac turnă ceai în căni de lut şi îi întinse una fiului său, mulţumit de tăcerea ce se lăsase între ei şi de ciripitul păsărilor ce salutau ivirea zorilor.

Când masa se isprăvi, Esau curăţă vasele şi aşeză sacii pe spinarea măgarului, în timp ce Isaac stinse focul. Însă pe când se îndreptau spre apus, spre tabără, Esau veni din nou lângă Isaac.

— Abba?

— Da, fiul meu.

Isaac apucă strâns capul toiagului cu o mână şi frâiele măgarului cu cealaltă, pregătindu-se pentru ceea ce simţi că avea să i se spună.

— Ce-ar fi dacă aş aştepta să treacă perioada de secetă la unchiul meu? Aş fi o gură mai puţin de hrănit, unul mai puţin pentru care să vă îngrijoraţi. M-a invitat să stau cu el. Şi dacă tot vă mutaţi, n-ar fi oare acum cel mai potrivit timp ca să-i fac o vizită?

Îşi puse o mână pe coama măgarului şi-l privi pe deasupra creştetului animalului.

Isaac se uită la fiul său, avertismentele Rebecăi răsunându-i în urechi. Şi totuşi, când îi văzu dorinţa fierbinte, când îi auzi glasul rugător, nu se putu întreba din nou dacă nu cumva temerile ei erau neîntemeiate. Gemenii nu mai erau copii. Fiecare dintre ei trebuia să hotărască ce va crede, dacă va urma sau nu credinţa bunicului lor Avraam. Nu era o decizie pe care Isaac o putea lua pentru ei. Poate că un timp petrecut alături de unchiul său îl va ajuta pe Esau să vadă diferenţa dintre cele două case şi va tânji după credinţa tatălui său.

Privi dincolo de creştetul fiului său, spre dealurile îndepărtate, unde locuia Ismael. Călătoria într-acolo dura câteva zile, însă poate că băiatul avea dreptate. Dacă Isaac îl ducea acum acolo, la întoarcere ar avea parte de un răgaz de singurătate, în care să gândească mai bine cum să o facă pe Rebeca să priceapă şi ea lucrurile aşa cum era drept.

Se opri o clipă, apoi hotărî.

— Foarte bine, fiule. Te duc la Ismael. Poate că dacă ne grăbim, vom ajunge din urmă caravana lui înainte să ajungă în ţinutul deluros. Voi trimite după tine după ce ne vom instala în noua locaţie.

Nu conta că s-ar fi putut folosi de ajutorul lui Esau la împachetarea lucrurilor şi mutarea spre un alt ţinut. Pierderea lui ar însemna mai puţine conflicte cu fratele său şi poate mai puţine conflicte între el şi Rebeca.

Nu se opri să cântărească faptul că nu făcea altceva decât să se amăgească.

Capitolul 28

Rebeca mestecă în tocana de linte cu beţigaşul pe care îl sculptase Iacov, transformându-l în ustensilă de bucătărie. Inima îi era tulburată, îndurerată. Oare frământarea asta nu va înceta niciodată? Oare cum reuşise să-şi piardă atât soţul, cât şi un fiu, în doar câteva săptămâni? Însă moartea lui Avraam îl schimbase pe Isaac, iar vizita lui Ismael îl făcuse pe Esau mai îndrăzneţ, până acolo încât se temea că nu-i mai cunoştea pe niciunul dintre ei.

Isaac lipsise aproape o săptămână, iar când se întorsese, Esau nu era cu el. Isaac cedase şi-l dusese la Ismael, la doar câteva zile după ce fusese de acord că este prea devreme, că băiatul era prea influenţabil. Ameninţarea foametei nu ar fi trebuit să schimbe nimic. Esau ar fi trebuit să meargă cu ei, oriunde s-ar fi îndreptat.

Auzind nişte voci de bărbaţi ce intrau în tabără, apropiindu-se de focul din mijlocul ei, i se puse un nod în stomac. Trebăluind în jurul unui foc mic, pentru gătit, se uită cu coada ochiului printre laturile cortului deschis şi-i văzu pe Isaac şi Haviv stând de vorbă.

Asta îi zgândări durerea. Isaac nu prea vorbise cu ea de când se întorsese; îi spusese doar că vor împacheta şi se vor muta spre apus, spre mare. Nu împărţise aşternutul cu ea, nici nu rămăsese

cu ea de vorbă după masa de seară, iar asta încă de când plecase Ismael, cu nouă zile în urmă.

Gândindu-se la asta, amărăciunea îi spori şi o făcu să îi dea lacrimile. Isaac se afla atât de aproape şi, totuşi, atât de departe. Ce dor îi era de el! Îi lipsea ceea ce împărtăşiseră odinioară. Însă cum puteau reînnoda relaţia, când niciunul dintre ei nu era gata să lase de la el? Amărăciunea era din ce în ce mai greu de înghiţit.

O atingere pe braţ o făcu să tresară puternic, iar amarul îi rămase în gâtlej. Se răsuci brusc, aproape scăpând beţigaşul în oala cu tocană.

— Iacov! Ţi-am spus să nu mă mai sperii aşa.

Fusese atât de absorbită de propriile-i gânduri, încât nu-l auzise apropiindu-se?

— Îmi pare rău, Ima.

Îi puse o mână liniştitoare pe umăr.

— Dar tata te cheamă.

Îi întâlni privirea serioasă şi se încordă.

— Dacă mă vrea, să vină la mine.

Îşi ridică bărbia şi îşi feri privirea, furia clocotind înăuntrul ei.

— Ima.

Tonul blând al lui Iacov îi aduse lacrimi în ochi. Cum era cu putinţă să se poarte astfel cu el? Cel puţin lui îi păsa de ea, spre deosebire de tatăl şi fratele lui.

Se întoarse şi-l privi, iar degetele i se strânseră şi mai tare pe beţigaş în timp ce mestecă în tocană, simţind cum conţinutul vasului se îngroaşă.

— El ar trebui să vină la mine.

Însă coborî glasul, nedorind să pară atât de înverşunată.

— Ce impresie ar face oamenilor lui dacă s-ar pleca până acolo încât să vină el să te caute? Te rog, Ima, nu-l sili să se umilească într-atât. Nu-l face să piardă respectul bărbaţilor din tabără. Dacă tu nu asculţi de glasul lui, cine ar mai asculta?

Iacov îşi puse mâinile pe umerii ei, frământându-i uşor muşchii încordaţi până când se relaxară puţin, iar furia ei se risipi, încetul cu încetul. Desigur, avea dreptate. Amărăciunea ei nu

va ajuta cu nimic scopurile pe care le avea pentru Iacov. Va trebui să găsească modalităţi mai bune de a-l împăca şi convinge.

— Vino şi tu cu mine, spuse ea.

Privi în jurul cortului şi o zări pe Selima în celălalt capăt. O chemă să mestece în tocană, apoi îşi îndreptă şalul pe cap şi-l urmă pe Iacov spre focul din mijlocul taberei.

— Iat-o, tată.

Anunţul lui Iacov atrase atenţia lui Isaac. Zâmbi, însă fără veselie în privire sau în gestul în sine.

— Rebeca, Haviv îmi spune că Abimelec, împăratul filistenilor din Gherar, n-a simţit urmările foametei. A acceptat cererea noastră de a ne instala în Gherar, aşa că vom pleca la ivirea zorilor. Te rog, pune-ţi slujnicele să împacheteze lucrurile şi fii gata de plecare.

O privi, aşteptând să i se răspundă printr-o încuviinţare, însă Rebeca nu putea să recunoască înţelepciunea lui în această plecare pripită.

Între ei se aşternu tăcerea şi simţi privirile lui Haviv şi Iacov asupra ei.

— Ce este? întrebă Isaac când văzu că ea nu spune nimic.

Îşi simţi chipul înfierbântându-se. Nu trebuia să-l facă să îi ceară un răspuns. Faptul că îi păsa de părerea ei reuşi să spulbere în parte iritarea pe care o simţea.

— Vom face tot posibilul să fim pregătiţi, domnul meu, spuse ea în cele din urmă, încuviinţând timid. Am adunat multe lucruri şi o zi sau două de răgaz ar putea uşura povara împachetatului.

Îl privi cercetător, neputând să-şi tăinuiască dorul după el din gândurile ce-i dădeau târcoale.

Privirea lui Isaac deveni gânditoare şi privi scurt spre orizont. Ea îi urmări privirea, neştiind pentru ce studia cerul strălucitor, lipsit de nori. Isaac îşi trecu privirea peste întreaga tabără, spre Haviv şi, în cele din urmă, spre ea.

— Voi trimite orice mână de lucru disponibilă să vă ajute. Însă cerul nu pare a fi de partea noastră. Simt că se apropie o furtună, dar nu aducătoare de ploaie.

— O furtună de nisip?

El încuviinţă.

— Sunt toate condiţiile şi deşi copacii ne-ar putea oferi un adăpost, cu cât ajungem mai degrabă pe coastă, cu atât mai bine pentru turme şi cirezi – pentru toată lumea.

Urgenţa din glasul lui avea sens şi deveni urgenţa ei.

— Voi face precum ai spus.

Dădu să plece, apoi se întoarse.

— Să încep acum?

El zâmbi cu toată faţa de data asta, iar ea simţi o oarecare uşurare, ştiind că încercarea ei de a face pace avusese efectul scontat.

— Da, mulţumesc. Voi veni şi eu îndată, ca să-ţi dau o mână de ajutor.

Rebeca se întoarse, privind înapoi peste umăr.

— Mâncarea este gata. Dacă cinăm acum, putem împacheta uneltele de bucătărie, iar dimineaţă vom avea turte şi fructe uscate.

El încuviinţă, iar ea îşi ridică poala hainei şi porni grăbită spre cortul pentru gătit. Erau atât de multe de făcut, iar împachetatul se putea dovedi a fi o povară aproape copleşitoare. Însă tonul blând al lui Isaac şi zâmbetul lui sincer îi dăduseră o nouă speranţă. Va face ca lucrurile să se îndrepte între ea şi Isaac, indiferent dacă vor fi sau nu de acord. Nu se va duce în Gherar cu o inimă plină de amărăciune.

***

Călătoria până la hotarul Gherarului dură trei zile pentru oamenii din tabără şi chiar mai mult pentru cirezi, fiind nevoiţi să străbată ţinutul ars de arşiţă şi presărat cu albii uscate. Isaac traversă întinderea taberei ce poposise pentru noapte, ascultând sunetele nopţii şi glasurile înăbuşite ale bărbaţilor adunaţi în jurul focurilor. Femeile şi copiii erau culcaţi pe rogojini în câteva dintre corturile mai spaţioase ce fuseseră instalate pentru popasul de noapte. Urmau a despacheta restul lucrurilor la sosirea în Gherar, a doua zi.

Gândul îi aduse deopotrivă uşurare şi îngrijorare în timp ce se opri în faţa cortului ce o adăpostea pe Rebeca şi slujnicele ei. Oare schimbarea le va oferi un nou început, le va îngădui să-şi lase la o parte diferenţele? Avuseseră de depăşit neînţelegeri mai mari în anii în care Rebeca fusese stearpă şi avusese probleme cu sarcina.

Însă în timp ce privea spre cort, tânjind s-o cheme şi s-o ţină la piept, îl zări pe Iacov, întins pe jos la uşa cortului, făcând de pază. Simţi un nod în stomac, iar în inima lui se luptau mândria şi gelozia. Cum putea fi gelos pe propriul fiu? Şi totuşi, oare Rebeca nu apelase mai des la Iacov decât la el în ultima vreme?

Îşi cercetă mintea, căutând o perioadă, vreo întâmplare care s-o fi făcut să se îndepărteze de el, să-l prefere pe Iacov în locul lui şi în locul lui Esau. Oare acest lucru să se fi întâmplat la naşterea gemenilor, odată cu viziunea pe care pretindea că o avusese? Viziunea ce-i despărţise încă de la început?

Nu, chiar dacă viziunea era adevărată, Rebeca fusese o mamă grijulie, iubindu-şi ambii fii, dedicându-se îngrijirii lor. Nimeni nu putea spune despre ea că fusese neglijentă, iar uneori chiar se temuse că-i va sufoca cu dragostea ei, aşa cum făcuse mama lui cu el. Trebuie să fi existat o vreme, ceva care pricinuise schimbarea.

Însă oricât îşi bătu capul să înţeleagă, nu reuşi să găsească nicio lămurire. Ea îl preferase pe Iacov cu mult înainte de moartea lui Avraam.

Amintirea îl făcu să-şi continue drumul, însă fu surprins de durerea pe care încă o simţea. De la moartea tatălui său avusese nevoie de Rebeca mai mult, nu mai puţin. Avusese nevoie de râsul ei şi de dragostea ei. Însă vorbise puţin cu ea în timpul călătoriei, iar ea căzuse istovită pe rogojină în fiecare seară după lăsarea întunericului.

Se îndreptă spre liziera ce mărginea tabăra, păşind peste pietre şi crengi uscate. Bolta întunecată de deasupra lui era presărată cu stele, prea multe pentru a le putea număra. Auzi pe cineva dregându-şi glasul şi se uită în acea direcţie, văzându-l pe Haviv îndreptându-se spre el.

— Este totul în regulă?

Păşi alături de Haviv şi-şi continuară drumul spre stejarii de la marginea taberei.

— Totul e bine.

Haviv îşi trecu mâna peste scoarţa noduroasă.

— Însă ar trebui să afli ceva.

Isaac aşteptă, încrucişându-şi braţele pe piept.

— Spune-mi.

Deşi după privirea din ochii lui Haviv, ar fi preferat să nu ştie.

— Negustătorii pe lângă care am trecut ne-au dat veşti despre Gherar, despre bărbaţii din acel loc.

Haviv făcu un pas înapoi, îndepărtându-se de copac, şi-şi trecu mâna peste ceafă, evident tulburat.

— Ei nu se tem de Adonai, aşa ca noi. Nu respectă proprietatea omului, mai ales când este vorba de femeile din casa lui... nici măcar atunci când este vorba de nevasta lui. Dacă femeile noastre merg la piaţă singure sau se amestecă cu femeile din cetate, se vor afla în pericol. Şi mă tem...

Pauza lui fu prea lungă.

— De ce anume te temi?

Isaac simţi un nod în gât.

— Mă tem că cele mai frumoase femei din grupul nostru se vor afla într-un pericol mai mare. Selima. Rebeca.

Haviv lăsă cuvintele să atârne în adierea vântului, privirea grăind mai mult decât cuvintele.

— Tatăl meu s-a confruntat cu aşa ceva, atât în Egipt, cât şi în Gherar, înainte de a mă naşte. Sigur, noul împărat al Gherarului nu poate fi atât de pornit precum tatăl său, căci până şi acesta s-a căit de faptul că a luat-o pe mama mea fără a sta pe gânduri, iar Adonai i-a protejat chiar şi atunci.

Însă frica îşi croi drum spre inima lui Isaac şi se întrebă dacă tatăl său îşi pierduse credinţa când minţise, spunând că soţia sa îi era soră sau dacă dăduse dovadă de înţelepciune în felul în care se purtase cu cei doi împăraţi.

— Crezi că ne băgăm singuri în gura lupului? Ar trebui să ne întoarcem sau să ne îndreptăm spre miazăzi, spre Egipt?

Haviv clătină din cap.

— Nu știu ce-i mai bine. Tatăl meu și-a pierdut prima soție în împrejurări ca acestea. I-a fost luată de un împărat fără frică de Dumnezeu.

Își mută greutatea de pe un picior pe celălalt și privi peste umăr, ca și când se temea că bărbații din Gherar se aflau deja suficient de aproape pentru a-i auzi.

— Ce vei face cu Selima?

Nu-i putea pune pe toți bărbații din tabără să spună că nu au neveste, că toate acele femei le erau surori. Minciuna ar fi fost cusută cu ață albă.

— Nu știu. Am s-o însoțesc la piață sau o voi ține tot timpul în tabără. Îl are pe cel mai mic dintre copiii noștri. Un prunc purtat în brațe ar trebui să intimideze.

Selima îi dăruise lui Haviv cinci fii puternici și patru fiice în cei aproape treizeci și cinci de ani de căsnicie, iar cel mic încă nu fusese înțărcat. Însă Rebeca îi născuse doar pe Esau și Iacov și trecuseră mulți ani de la nașterea lor. Avea trupul unei femei mai tinere, era încă frumoasă, fără semne lăsate de sarcini numeroase, ca în cazul Selimei.

— Poate că dacă ne-am muta mai înspre miazăzi, spuse Haviv, spre Egipt, vom găsi pământ fertil, mai puțin arid.

— Între acest loc și Egipt este deșert. Vom da de primejdii, orice am face.

Isaac privi din nou spre cerul luminat de stele.

— Am să mă gândesc la asta și am să mă rog.

Întâlni privirea lui Haviv.

— Îți spun ce hotărâre am luat înainte de a porni, dimineață.

***

Isaac luă o mână de pietre, alese dintre ele câteva mai netede, rotunde, le vârî în punga pe care o purta la cingătoare și apucă praștia. Se îndepărtă de tabără și păși pe cărarea ce mărginea colina lăsându-se ghidat de lumina lunii, conștient de fiecare sunet, fiecare bătaie de aripă, fiecare târâit al greierilor. Țipătul

unei bufniţe îl făcu să privească spre cer şi zări silueta păsării în lumina strălucitoare a lunii.

Se simţi umplut de acea reverenţă atât de familiară ce-l încerca atunci când privea peisajul nocturn şi asculta sunetele nopţii. Îşi continuă urcuşul, atent la lucrurile ce-l înconjurau, până când ajunse la o îngrămădire de stânci, aproape de marginea colinei. Tabăra se întindea dedesubt, printre copaci, ascunsă în parte vederii şi simţi o oarecare linişte ştiind-o în preajmă.

Însă era mânat şi de o reverenţă faţă de Adonai în timp ce-şi croi drum în sălbăticia nopţii. Păşi mai adânc în cavitatea formată de stânci, obişnuindu-şi ochii cu întunericul. Locul părea a fi pustiu şi, după ce inspectă zona ca să vadă dacă nu erau animale pe care nu dorea să le tulbure, se aşeză pe un bolovan mare, rezemându-se cu spatele de peretele stâncos.

Lumina stelelor dănţuia deasupra lui şi privi la felul în care erau risipite pe boltă. Identifică Ursa Mare şi Orionul şi unele constelaţii pe care strămoşii săi probabil că le veneraseră şi le ridicaseră la rang de zeităţi. Oare cum putea cineva să creadă că stelele deţineau putere sau răspunsuri despre lume, despre propria sa viaţă? Glasul lui Dumnezeu pe care-l auzise cu atâta vreme în urmă – *acesta* avea putere asupra unui om.

Închise ochii în faţa spectacolului celest.

O, cât de mult îmi doresc să-Ţi aud din nou glasul, Adonai. Să ştiu cu siguranţă că Tu mă călăuzeşti acolo unde ar trebui să merg. Eşti cu mine, aşa cum ai fost cu tatăl meu? Ar trebui să mă întorc în câmpiile arse de arşiţă şi însetate? Ar trebui să mă întorc în Hebron? Sau să mă duc spre miazăzi, în Egipt? Unde, Doamne, vrei să-l trimiţi pe robul Tău?

Rămase ascultând sunetele nopţii până când ţârâitul greierilor încetă şi urletul şacalilor îndepărtaţi se stinse încet. Îşi simţi pleoapele grele, ca şi cum cineva ar fi aşezat bolovani pe ele şi se strădui să le ridice, să privească încă o dată la ceruri, însă nu reuşi. Suflarea îi deveni regulată, iar pieptul i se ridică şi îi coborî liniştit. Simţi că nu va trece mult şi somnul urma să-l copleşească, însă avea impresia că visa deja.

Căldura îl învălui şi se relaxă, prins într-o viziune diafană, între noapte şi zi, între lumină şi întuneric. Behăitul unui berbec,

precum cel prins în tufişuri în acea zi a jertfirii sale, ajunse la urechile lui şi-şi întoarse capul, aşteptându-se să-l vadă încă o dată, gata să-i ia locul. În schimb, privi în faţa unui bărbat pe care nu-l cunoştea, învăluit în lumină.

— Să nu te duci în Egipt.

Bărbatul vorbise, iar vocea răsunase ca un tunet în urechile lui Isaac, aşa cum se întâmplase în acea zi de demult. Însă nu se înspăimântă.

— Rămâi în ţara pe care ţi-o voi arăta. Locuieşte ca străin în ţara aceasta. Eu voi fi cu tine şi te voi binecuvânta, căci toate ţinuturile acestea ţi le voi da ţie şi seminţei tale şi voi ţine jurământul pe care l-am făcut tatălui tău Avraam. Îţi voi înmulţi sămânţa, ca stelele cerului. Voi da seminţei tale toate ţinuturile acestea. Şi toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânţa ta, drept răsplată că Avraam a ascultat de porunca Mea şi a păzit ce i-am cerut, a păzit poruncile Mele, orânduirile Mele şi legile Mele.

— Voi face precum ai spus, Doamne.

În timp ce cuvintele îi ieşiră de pe buze, lumina se spulberă, iar greutăţile i se ridicară de pe ochi. Privi în sus şi clipi în faţa luminii orbitoare a stelelor, prea multe pentru a le putea număra.

Îţi voi înmulţi sămânţa, ca stelele cerului.

Un fior îi străbătu trupul. Iacov şi Esau vor avea fii, fiii lor vor naşte fii, iar copiii copiilor săi vor stăpâni ţinuturile ce erau acum uscate şi părăginite. Într-o zi, acestea vor rodi din nou.

Se ridică încet. Înţelese, din acel apel la ascultare, că urma a fi binecuvântat pentru că tatăl său crezuse şi ascultase, până la limita sacrificării a tot ce avea mai scump. Şi el trebuia să fie gata să piardă, să sacrifice totul pentru a-l asculta pe Adonai.

Însă până unde? Putea oare să facă ceea ce făcuse tatăl său?

Gândul aduse cu sine o mulţime de amintiri. Puterile îl părăsiră când se puse în locul tatălui său. Fiii săi aveau aproape vârsta pe care o avusese el pe atunci. Dacă Adonai i-ar cere acelaşi lucru, ar fi el în stare să asculte pe deplin?

Se cutremură şi se lăsă în genunchi lângă bolovan, luptându-se cu această întrebare până târziu în noapte.

Capitolul 29

A doua zi, Rebeca trecu pe porțile Gherarului ținând frâiele unui măgar încărcat cu poveri, înconjurată de o mulțime de bărbați, femei și copii din tabăra lor. Isaac se afla în fruntea grupului, iar ea îl vedea pășind drept și hotărât, având-l pe Iacov alături.

Un fior de mândrie o făcu să-și ridice bărbia. Dacă Esau ar fi fost cu ei, Iacov n-ar fi stat la dreapta lui Isaac. Esau ar fi luat cu siguranță acest loc. La urma urmelor, poate că Isaac avusese dreptate să-l lase pe băiat cu unchiul lui. Iacov era acela pe care Isaac avea să-l prezinte împăratului ca fiind fiul său. În felul acesta, Iacov va trece drept moștenitorul lui Isaac.

Te rog, Adonai, fă să fie așa.

Clădiri din cărămidă se înălțau de o parte și de cealaltă a străzii pavate și strânse mai bine în mâini frâiele măgarului, lăsând în urmă tarabele negustorești acoperite cu prelată și chemarea neguțătorilor de a cerceta și a le cumpăra mărfurile. Obrajii îi fură cuprinși de fierbințeală când auzi comentariile nerușinate pe care unii le făceau la adresa femeilor acoperite cu voaluri. Pipăi agrafa ce-i ținea în loc vălul, asigurându-se că fața îi era acoperită.

— Ce spui de locul acesta?

Selima i se alătură, ținând-o strâns de mână pe fiica ei mai mică. Se aplecă, însă nu privi în ochii Rebecăi, ci mai degrabă în dreapta, apoi în stânga, cercetând cetatea ce părea din ce în ce mai impunătoare, pe măsură ce înaintau.

— Nu știu.

Rebeca privi peste umăr la tarabele negustătorilor și zări un bărbat singuratic care păștea agale pe lângă caravana lor, încercând să se apropie de femeile aflate în centrul grupului. Își feri degrabă privirea și își simți inima pornind, dintr-odată, în galop. Se apropiaseră de palatul împăratului Abimelec, însă acest lucru n-o liniști.

— Crezi că suntem în siguranță aici?

Selima ridică din umeri, însă o trase mai aproape pe fiica sa, luând-o în brațe.

— Nu trebuie să te grăbești. Ce ai văzut acolo?

Rebeca privi drept înainte, dându-și seama că iuțise pasul și că aproape ajunsese în fruntea măgarilor ce păștiseră înaintea ei.

— Ne urmărește un bărbat.

Înghiți, încercând să-și înăbușe frica.

Selima îi întâlni privirea, iar în ochi îi apăru o urmă de teamă.

— Ce poate face un bărbat printre atâția? Suntem protejate de bărbați. Suntem în siguranță, fără îndoială.

Cu toate astea, o strânse mai tare la piept pe fiica ei.

Rebeca păși mai aproape de Selima, trăgând măgarul după ea până când aproape se lipi de ea. Fluieratul unui bărbat și remarcile grosolane se auziră mai aproape, iar Rebeca știu că intențiile lui nu erau cinstite.

— Trebuie să le spunem soților noștri, șopti ea la urechea Selimei. Ia frâiele măgarului. Trebuie să-i spun lui Isaac. Unde este mama ta?

— În urma noastră, cu fetele.

Fiicele mai mari ale Selimei erau încă mici, deși una dintre ele se apropia de vârsta căsătoriei.

— Trimite pe cineva s-o aducă aici. Vreau să vină cu mine.

Rebeca îşi adună roba mai strâns în jurul trupului. Răsuflă agitat şi-şi continuă drumul, în timp ce Selima se strecură printre femeile şi fetele ce veneau în spate. *Te rog, grăbeşte-te!*

Privi încă o dată în urma ei, conştientă de faptul că bărbatului respectiv i se alăturaseră încă câţiva bărbaţi, până când o mică mulţime se adunase pe urmele lor. Inima ei începu să bată mai repede şi aruncă o privire în direcţia lui Isaac, însă acesta nu se întoarse spre ea.

Mâna i se înfăşură mai strâns în jurul frâielor măgarului şi se văzu nevoită să fie atentă unde păşeşte, ca să nu se împiedice în timp ce privi încă o dată în urma ei. Se simţi uşurată când o văzu pe Debora venind spre ea grăbită.

— Vrei să iau eu măgarul, până când te duci să vorbeşti cu Isaac?

Expresia de pe chipul Deborei îi dădu de veste că-i împărtăşea temerile.

— Mai bine să ia o slujnică frâiele. Vreau să vii cu mine.

Încredinţă frâiele unei slujnice, apoi îi făcu semn Deborei s-o urmeze.

Se strecură printre femeile şi animalele încălzite de drum, până când ajunse în dreptul lui Iacov. Debora aşteptă în urma ei în timp ce Rebeca atinse braţul fiului său, îi atrase atenţia şi se apropie de Isaac. Acesta se întoarse spre ea, privind-o mirat.

— Domnul meu, am dat de bucluc.

Îşi simţi răsuflarea sugrumată.

— Sunt câţiva bărbaţi care încearcă să se apropie de femei şi bărbaţii aceştia...

Făcu semn cu capul în direcţia neguţătorilor.

— Sunt grosolani şi aruncă vorbe neruşinate, domnul meu.

Isaac o privi o clipă în ochi, apoi dincolo de ea, unde se stârnise agitaţie.

— N-ar fi trebuit să venim.

Rostise cuvintele în şoaptă, însă privirea din ochii lui îi dădu de ştire că-l înţelesese bine.

— Atunci haide să ne întoarcem şi să plecăm în altă parte.

L-ar fi apucat de braţ şi l-ar fi tras după ea dacă ar fi crezut că un asemenea gest l-ar fi împins să acţioneze degrabă. Însă curtea

palatului se întindea înaintea lor, iar glasul lui Haviv îl împiedică să răspundă, atrăgându-le atenţia asupra locului în care se afla acesta, la doar câţiva paşi depărtare, lângă zidul palatului.

— Ce înseamnă acest afront adus femeilor şi copiilor noştri? Căutăm să trăim în pace printre voi şi avem învoirea împăratului de a intra aici.

În timp ce Haviv rosti aceste cuvinte, Isaac plecă de lângă ea, lăsând-o cu Iacov şi cu Debora şi se alătură lui Haviv.

Unul dintre bărbaţi strigă din spatele mulţimii:

— Orice femeie care intră pe porţile noastre intră în atenţia noastră, străine. Orice bărbat adevărat ar trebui să ştie asta.

După aceste cuvinte, urmară râsete şi bătăi pe spate, iar Rebeca fu străbătută de un fior. Îl privi pe Isaac vorbind încet cu Haviv, apoi întorcându-se şi şoptind ceva la urechea lui Iacov. În câteva clipe, bărbaţii din tabără se strecurară printre femei, formând un scut în calea celor din jur.

Însă ce era grupul lor pe lângă o cetate întreagă?

Un sunet de trâmbiţă o făcu să-şi întoarcă capul şi simţi cum Iacov se strecoară în faţa ei în timp ce din palat ieşiră străjeri şi purtători de stindarde şi se îndreptară în grabă spre porţile de piatră. Isaac întoarse spatele bărbaţilor din cetate, iar Haviv sări de pe zid, cei doi îndreptându-se cu paşi mari în partea din faţă a grupului. Iacov li se alătură, iar Rebeca se trezi trasă în curtea palatului, împreună cu Debora, de către gărzile împăratului.

Trecură prin nişte uşi de stejar bogat ornamentate şi păşiră pe pardoselile din mozaic ce înfăţişau privirii imagini de păsări, animale şi zeităţi asemănătoare cu cele pe care le văzuse în Haran. Gărzile îi conduseră într-o încăpere mai spaţioasă decât cortul ei. Isaac şi Haviv se postară lângă uşă discutând între ei prea încet ca să audă şi ea ce spuneau, însă Iacov îi atinse braţul şi se aplecă.

— Abba mi-a spus să te protejez, şopti el. Ne-a spus să nu vorbim. El va vorbi cu împăratul şi va vedea ce se poate face.

Ea zâmbi şi încuviinţă, dorind să-i atingă barba scurtă ce acum îi acoperea bărbia. Cât de înalt crescuse! Dintr-odată îşi

dădu seama, cu un sentiment al pierderii, că nu mai era copilul pe care îl purta în brațele ei odinioară.

— Nu-mi place aici, spuse Iacov, cuvintele sale șoptite fiind menite urechilor ei, însă având privirea ațintită asupra spatelui tatălui său.

— Nici mie.

Un slujitor se apropie de ei câteva clipe mai târziu, le oferi instrucțiuni stricte cu privire la protocolul regal și-i conduse în sala tronului. Îngenunchează pe hotarul marcat de o fâșie de lespezi de culoare albastră, menit să-i oprească acolo pe toți aceia care se apropiau de treptele ce duceau spre tronul înălțat al împăratului.

— Ridică-te și vorbește.

Vocea poruncitoare veni din dreapta împăratului. Rebeca se îndreptă încet și privi în fața ei, urmând exemplul lui Isaac.

— Ați venit din depărtare, spuse împăratul cu glas prietenos, însă privindu-i cu o expresie dură, instilându-i în suflet un sentiment instantaneu de neîncredere.

— Din Hebron, împărate, domnul meu.

Isaac se înclină ușor.

— Cu ce scop ați venit?

Împăratul își strânse degetele în jurul sceptrului de aur poleit și ornamentat.

— Ne-am retras din calea foametei. Vrem să ne așezăm în ținutul de lângă cetatea ta, ca să cultivăm pământ și să purtăm de grijă micuților noștri și cirezilor de vite.

Isaac vorbea cu un calm pe care ar fi dorit și ea să-l simtă. Însă acel sentiment tulburător pe care-l simțea în inimă nu se risipi.

— Ne bucurăm să vă avem aici. Negustătorii noștri se vor bucura să lucreze cu voi. Vă puteți instala în partea de miazăzi a cetății. Acolo sunt câmpii pe care puteți însămânța și sunt suficiente pășuni de păscut pentru animalele voastre.

Rebeca își păstră creștetul aplecat, însă aruncă o privire furișată spre împărat, surprinsă de darul oferit cu mână atât de largă.

— Sunt dispus să-ți plătesc pentru folosirea pământului, spuse Isaac. Spune care este prețul.

Împăratul flutură din mâna liberă, ca şi când ar fi vrut să alunge cuvintele lui, însă nu zâmbi.

— Vom discuta mai târziu aceste detalii. Sunt sigur că sunteţi istoviţi după călătorie. Du-te şi instalează-ţi oamenii şi întoarce-te mâine. Atunci vom vorbi.

Isaac se aplecă adânc, apoi se ridică.

— Mulţumesc, domnul meu, împărate. Se va face precum spui.

Rebeca simţi un îndemn brusc să iasă în grabă din încăpere, însă îşi sili picioarele nerăbdătoare să se liniştească, aşteptând îngăduinţa împăratului de a se retrage.

— Cine sunt aceşti bărbaţi şi femei pe care i-ai adus cu tine?

Glasul şi tonul împăratului îi făcu sângele să-i îngheţe în vine şi, preţ de o clipă, Rebeca fu pe punctul de a-şi pierde cunoştinţa. Îşi ridică capul ca să se uite la Isaac, însă acesta stătea cu spatele la ea, iar ea nu-şi putu extrage de la el tăria de care avea nevoie. Îl auzi pe Iacov trăgând scurt aer în piept şi-I mulţumi în tăcere lui Dumnezeu că Debora se afla lângă ea.

— Tânărul este fiul meu, împărate, domnul meu.

Arătă cu braţul spre Haviv.

— Iar acest bărbat este ispravnicul meu.

Isaac se întoarse uşor şi-i făcu semn lui Iacov să se apropie şi să-i stea la dreapta. În orice altă situaţie gestul i-ar fi făcut plăcere Rebecăi, însă o teamă inexplicabilă i se furişă pe şira spinării, simţindu-se singură şi vulnerabilă.

— Femeile sunt soţia şi sora ta?

Rebeca tânjea să vadă privirea împăratului, să-i înţeleagă întrebarea, însă semnificaţia acesteia deveni îndată clară.

— Femeia mai în vârstă este soţia ta, desigur. Însă cea tânără este prea vârstnică pentru a-ţi fi fiică. Este o soră? O verişoară, poate? Este foarte frumoasă.

Cuvintele împăratului erau încărcate de o provocare ce nu suporta împotrivire, ca şi cum cuvintele sale erau drepte şi trebuiau respectate fără ezitare.

Frica îi umplu sufletul şi, dintr-o singură privire aruncată împăratului recunoscu aceeaşi dorinţă pe care o văzuse la

nenumărați bărbați ai Haranului, cu ani înainte, dorință posesivă, dominatoare, cu care nu se mai întâlnise de când se căsătorise cu Isaac.

Se lăsă tăcerea, iar inima Rebecăi se strânse până când aproape că simți o durere fizică.

Spune omului adevărul, ca să putem pleca.

Însă, când își ridică privirea și văzu ochii împăratului fixați asupra ei, știu îndată că omul acesta nu dorea să audă adevărul. Adevărul urma să fie periculos pentru toți – pentru ea, pentru Isaac, poate chiar și pentru Iacov. Căci ce folos putea avea împăratul de soțul și fiul unei femei pe care o dorea?

— Este sora mea.

Cuvintele nu pătrunseră dincolo de zvâcnirea pe care o simțea în tâmple. Închise ochii, își păstră creștetul aplecat cu discreție, rugându-se ca încăperea să se oprească din vârtejul în care intrase.

— Sora ta, spui?

Împăratul păru încântat, precum un leu la pândă, cercetându-și prada.

— Da, domnul meu.

Vocea lui Isaac suna mult mai fermă decât ar fi trebuit să fie. Oare minciuna asta nu-l tulbura? Totuși, era sigură că va face el cumva ca să o ocrotească.

— Foarte bine. E bine de știut.

Bătu în pardoseală cu capătul toiagului.

— Puteți pleca.

Rebeca nu răsuflă decât când ieșiră din sala tronului și, dacă n-ar fi sprijinit-o brațul tare al lui Iacov, s-ar fi făcut una cu lespezile de sub picioarele lor. Însă nu se putea arăta slabă sau înfricoșată. Nu aici.

Simți prezența lui Isaac lângă ea, îi simți respirația la ureche.

— Vino repede și nu privi înapoi.

Ea își ridică ușor poala veșmintelor și porni grăbită alături de el.

***

Isaac conduse grupul de bărbaţi, femei şi copii în afara Gherarului, spre ţinutul aflat sub jurisdicţia şi protecţia împăratului filistean. Se simţea istovit, însă nu era acea oboseală datorată lipsei de somn sau unui efort prea mare, ci conştientizarea faptului că se afla la o cotitură, iar schimbarea nu va aduce cu sine pace.

— Cel puţin, ne-au acceptat.

Haviv ţinea pasul cu el, iar Isaac se străduí să se îndepărteze cât mai repede de cetate, înainte ca soarele să coboare mai mult spre apus. Se va simţi mai uşurat când va vedea femeile instalate în siguranţă şi când va putea vorbi singur cu Rebeca.

Ce-l apucase să mintă astfel? Cum îi putea opri pe acei bărbaţi s-o ia de la el?

— Aş fi făcut acelaşi lucru dacă eram în locul tău, spuse Haviv când Isaac se opri în dreptul crângului de copaci ce străjuia ţinutul pe care i-l încredinţase Abimelec.

— Ce altceva puteai face?

— I-aş fi spus adevărul dacă nu s-ar fi întâmplat toată treaba aceea cu bărbaţii din cetate. Nu cred că bărbaţii din Filistia îi acceptă pe străini pentru că sunt oameni prietenoşi.

Isaac ridică un braţ pentru a arăta ţinutul dinaintea lor.

— Aici ne vom instala.

— Crezi că vieţile ne sunt în pericol din cauza femeilor noastre?

Întrebarea lui Haviv nu făcu altceva decât să aţâţe frica pe care o simţea în inimă.

— Da.

Ura sentimentul de laşitate pe care i-l evocase împăratul. Se mai confruntase cu moartea şi văzuse puterea lui Dumnezeu când îl protejase. Oare Dumnezeu nu îi spusese să se instaleze aici, şi nu în Egipt? Gândurile i se frământau în minte, lăsându-i sufletul rănit şi înfrânt.

Legă de crengile unui copac măgarul pe care-l ducea de frâie şi porni să descarce cortul de pe spinarea animalului când auzi glasul Rebecăi. Îşi ridică privirea. O durere profundă îl umplu, uitându-se la ea. Ea îşi ridică capul şi-l privi. Era dezamăgită, vedea asta în privirea ei, în durerea ce-i stinsese lumina din ochi.

— Să instalăm corturile astea şi să ne grăbim.

Porunca rostită cu glas aspru îi păru că nu ieşise de pe gura lui. Însă cortul ei era cel mai bun loc unde puteau discuta fără deranj şi dorea să stea de vorbă cu ea fără a avea prin preajmă urechi ciulite şi limbi bârfitoare.

***

Rebeca se opri în pragul cortului lui Isaac în timp ce soarele renunţă la strădania de a mai sta suspendat la apus şi se cufundă în spatele orizontului, lăsând în urmă un amestec ameţitor de nuanţe roşii-aurii. Inima îi bătea precum cea a unei mirese, suprimând un amestec de sentimente pe care nu le putea îngrămădi într-un colţişor al inimii, nici nu le putea ţine liniştite în interiorul ei. Ce anume i-ar fi putut spune Isaac pentru a uşura durerea acestei trădări, a acestei laşităţi?

Şi totuşi, cum îl putea învinovăţi? Văzuse privirea împăratului şi ştia că cei slabi sunt la cheremul celor puternici.

Trase încet aer în piept în timp ce el apăru la uşa cortului său şi-i întinse mâna.

— Vino.

Glasul îi era şoptit, răguşit, iar ea ascultă fără a spune un cuvânt.

— Aşază-te. Te rog.

Se aşeză între pernele din încăperea de primire a cortului, dincoace de peretele ce o separa de încăperea unde dormea el. Oare urma să se poarte cu ea ca şi cu o soră, aşa cum pretinsese că ar fi? Până unde avea să-i ducă această minciună? Urma s-o ia oare pe Debora de nevastă ca să potolească suspiciunile împăratului?

Însă nu dădu glas acestor întrebări.

— Nădăjduiesc că eşti încredinţată că nu am avut de ales.

O privi lung câteva clipe, ca şi cum ar fi aşteptat ca ea să fie de acord, însă Rebeca nu reuşi să încuviinţeze, aşa cum ar fi dorit s-o facă.

— Am fost un laş... şi mi-a fost teamă.

— Ai făcut ceea ce a trebuit să faci ca să-ţi protejezi familia. Nimeni nu te poate acuza pentru asta.

Ochii ei îi căutară pe ai lui. Dragostea pentru el o umplu dintr-odată şi ştiu că rostise aceste cuvinte cu sinceritate.

— Am văzut felul în care mă privea, aşa cum obişnuiau să mă privească bărbaţii din Haran. Nu dragostea le însufleţeşte cuvintele. Ci dorinţa, pur şi simplu.

— Dorinţa greşit direcţionată şi lacomă, un pericol pentru noi toţi.

Isaac oftă, însă gestul păru tensionat.

— Îi spun adevărul când îl întâlnesc mâine. Dac-o fi să mor, am să mor.

— Nu!

Se aruncă spre el şi-şi petrecu braţele în jurul lui.

— Lasă-l să creadă ceea ce vrea, deocamdată.

Se cuibări la pieptul lui, simţind bătaia puternică a inimii lui.

— Cu timpul, după ce vom ajunge să cunoaştem mai bine locul şi oamenii, îi poţi spune. Pentru ce să-ţi asumi un astfel de risc?

— Dumnezeu m-a protejat de propriu-mi tată. Cu siguranţă poate face asta şi în cazul unui împărat păgân.

— Dar dacă nu te va scăpa? Tatălui tău i s-a poruncit să facă ce-a făcut. Împăratul acesta nu ascultă de Adonai, nici nu-i pasă de ceea ce are El de spus.

Se lipi mai tare de el până când îi auzi suflarea întretăiată din cauza apropierii ei.

— Te rog, domnul meu.

Braţele lui o înconjurară şi o sărută pe creştetul capului. Câtă vreme trecuse de când o îmbrăţişase astfel? N-o mai ţinuse în braţe de la moartea lui Avraam, înainte de cearta cu privire la gemeni şi cuvintele furioase pe care şi le aruncaseră. O mângâie pe spate, iar ea simţi cum tensiunea şi teama o părăsesc.

— Cum să mă port cu tine ca şi cu o soră? Nu pot îndura să fiu despărţit de tine.

Cuvintele lui şoptite o încântară. Nu mai contau divergenţele sau lucrurile nerezolvate între ei. Ea avea nevoie de el şi,

în acea clipă, ştia că nu-l poate pierde, chiar dacă asta însemna să renunţe la tot ceea ce pricinuise ruptura dintre ei. Deosebirile dintre ei nu mai contau.

— Va trebui să fim discreţi.

Ea se întinse şi-l sărută pe obraz, iar suflarea-i catifelată îi mângâie chipul.

— Mă pot purta ca sora ta, doar dacă noaptea nu stai departe de mine.

Zâmbi când îi întâlni privirea, o privire plină de căldură şi acceptare, ceea ce nu mai simţise din partea lui de multă vreme.

El o sărută, amintire a tot ce pierduse în absenţa lui. Îi mângâie uşor ambii obraji cu degetele şi trasă o linie de-a lungul bărbiei Rebecăi.

— Nu cred că suntem în siguranţă aici.

Rebeca îi simţi şovăiala în glas.

— Atâta vreme cât eşti cu mine, sunt în siguranţă.

Rostise aceste cuvinte nu doar pentru el, ci şi pentru sine.

Capitolul 30

Isaac îşi ridică o mână la ochi ca scut împotriva strălucirii soarelui şi privi cu satisfacţie la câmpul arat. Abundenţa ultimei recolte îl uimise. Avuseseră parte de o recoltă de două ori mai bogată decât se gândise. Ce bun era Dumnezeu! Cât de mică îi era credinţa!

Oftă şi zâmbi privind brazdele drepte pe care bărbaţi şi femei tinere aruncau sămânţa din sacii ce le atârnau la brâu. Hohote de râs bărbăteşti ajunseră până la el, în timp ce fetele tăifăsuiau între brazde. În seara asta va fi bucurie în tabără, un sunet plăcut pe care ajunsese să-l anticipeze de-a lungul anilor pe care-i petrecuseră în pace aproape de Gherar.

Se întoarse spre una dintre cele trei perechi de boi înjugaţi, desfăcu curelele şi ridică jugul de pe grumazul animalelor, apoi inspectă lemnul, ca să vadă dacă nu cumva avea semne de frecare sau aşchiere. Voci bărbăteşti profunde se apropiară, glasul cunoscut al ispravnicului său şi al lui Esau. Îşi ridică privirea şi îi zări apropiindu-se. Puse jugul deoparte şi o neliniştе i se strecură în suflet când văzu încruntarea de pe chipurile lor.

— Ce este?

Privi dincolo de ei şi văzu mai mulţi bărbaţi apropiindu-se, mai-marele păstorilor şi câţiva slujitori.

— Filistenii au astupat fântânile, chiar şi pe cele săpate de Avraam pe când trăia pe dealurile acestea. Am fost nevoiţi să pornim în căutarea unor izvoare, ca să adăpăm turmele şi cirezile, spuse mai-marele păstorilor. Şi tocmai acum, când femelele sunt gestante. Avem nevoie de fântânile acelea.

Isaac privi pe câmp, unde însămânţarea continua neabătută. Sezonul ploios încă nu sosise. Albiile râurilor erau secate până la venirea ploilor, iar fântânile erau extrem de importante.

— Va trebui să le desfundăm sau să săpăm altele.

— Ce vrei să facem? întrebă Haviv.

— Desfundaţi-le pe acelea săpate de tatăl meu.

Isaac privi la unul dintre slujitorii din apropiere.

— Ocupă-te de jug şi de boi. Va trebui să discut cu Abimelec de dimineaţă. Haviv, tu vei veni cu mine.

— Pot veni şi eu, tată?

Picioarele lungi ale lui Esau îl aduseră degrabă lângă el.

— Nu l-am întâlnit încă pe împărat şi mi-aş dori.

Isaac se opri şi privi la fiul său, iar teama îi încolţi în gând.

— Acum nu este momentul potrivit, fiule.

Încă nu-i spusese lui Abimelec adevărul despre Rebeca. Nu trebuia să complice situaţia prin apariţia unui alt fiu.

— Am nevoie să supraveghezi munca slujitorilor la fântâni.

Esau se încruntă auzindu-i răspunsul, însă nu spuse nimic. Cât de mult se schimbase băiatul în acea perioadă petrecută cu Ismael! Era mai puternic, mai îndrăzneţ, iar gâtul şi bărbia îi erau de-acum acoperite cu barbă deasă.

Isaac îl privi pe Esau îndepărtându-se în urma slujitorilor şi răsuflă uşurat.

— Femeile şi-ar dori probabil să meargă la piaţă cât timp noi vom discuta cu împăratul, spuse Haviv în timp ce intrară în tabără. Au trecut câteva luni, iar Selima mă bate la cap că are nevoie de vase noi. Câteva dintre cele vechi au crăpat de atâta folosinţă.

— Vasele pe care le facem aici, în tabără, de ce nu sunt bune?

— Se pare că filistenii folosesc altfel de vopsele în desene sau în baiţul de la gura vaselor. Nu ştiu. Spune că fac vase mai rezistente decât ale noastre.

Isaac se opri lângă linia corturilor, frământându-se ce anume să-i spună împăratului.

— Nu cred că este momentul potrivit.

Haviv încuviință, însă dimineața următoare Isaac se răzgândi când Haviv sosi cu Selima, urmată de câteva slujnice.

— Te roagă să le îngădui să vină. Dacă grupul este suficient de mare, ar trebui să fie în siguranță.

Rebeca îl privi, rugătoare, iar Isaac clătină din cap, înfrânt.

— Am crezut că nu-ți place Gherarul.

Privi la Rebeca în timp ce îi făcu semn lui Iacov, Deborei și câtorva slujitori să li se alăture, pentru a forma un grup mai numeros.

— Nu-mi place. Bărbații sunt necivilizați și bădărani.

Isaac oftă, frustrat.

— Atunci de ce vrei să vii?

Oare bărbații din grup, fiul său, o puteau proteja?

— Pentru că sunt acolo mărfuri pe care noi nu le avem.

Zâmbetul ei spulberă orice opoziție din partea lui.

— În plus, după ce am trăit atâta vreme netulburați, nu cred că suntem în pericol.

Isaac nu era de acord, însă n-o contrazise.

— Plimbările sunt întotdeauna plăcute atunci când bărbații mei îmi sunt alături.

Îl luă de braț și i se alătură. Nu spuse nimic despre lipsa lui Esau, iar el n-o întrebă de ce. Aveau de înfruntat probleme mai grave acum. Probleme legate de drepturile pentru apă și păşune.

***

Târgul forfotea de oameni, iar motivul deveni clar în clipa în care puseră piciorul în piața principală a cetății. Cămile și măgari încărcați blocau răscrucea ce ducea spre Drumul Regelui, iar Isaac își regretă imediat decizia, însă acum nu mai era cale de întoarcere.

Trecură pe lângă tarabe, strecurându-se printre multele animale ale unei caravane siriene, tejghele și copii vagabonzi ce se

amestecau printre picioarele târgoveţilor şi ale neguţătorilor, încercând să pună mâna pe orice le-ar fi putut umple burţile mult prea slabe. Trebuia să facă ceva pentru aceşti copii, să se asigure că-i ajută pe ei, şi nu pe lacomii lor păzitori. Gândul îl tulbură, aşa cum o făceau adesea toate aceste vicii ale Gherarului şi ştiu că nu va avea linişte până când nu va găsi o soluţie.

Mirosul de sudoare degajat de prea multe trupuri se amesteca cu cel al mirodeniilor şi al bălegarului de cămilă, familiar şi înţepător, asaltându-i simţurile. Apucă mâna Rebecăi şi o trase aproape, cu un imbold subit de a o ocroti. Făcu semn grupului să-l urmeze şi îşi croi calea, reuşind, în cele din urmă, să iasă din mulţime şi să ajungă la strada principală a cetăţii. Drumurile pavate cu piatră dogoreau sub razele soarelui dimineţii târzii, iar mulţimea se împuţina, pe măsură ce se apropiau de porţile palatului.

— Trebuia să mă gândesc la asta, spuse el, aplecându-se la urechea Rebecăi. Mulţimile sunt periculoase. Nu pot lăsa femeile în tovărăşia unui singur tinerel şi a câtorva slujitori. Veţi rămâne cu mine.

Îi strânse mâna şi îi dădu drumul.

Ea încuviinţă şi îi zâmbi, un zâmbet ce-i încălzi inima.

— Când vei termina de vorbit cu împăratul, mă poţi duce la piaţă. O femeie nu bate atâta drum fără a-i fi îngăduită o privire la lucrurile încântătoare ale Damascului.

El râse de felul în care-şi ţuguiase buzele. Îi atinse obrazul, mângâindu-i bărbia cu degetele, privind-o lung.

— Cum m-aş putea împotrivi unei cereri ca asta? Sigur, vei avea partea ta din bunurile Damascului, odată ce-l voi convinge pe împărat să-mi dea înapoi fântânile ce mi le-au furat oamenii lui.

Gândul la treburile cu care venise la împărat îl apăsa, dar acum avea pe umeri şi grija femeilor şi a lui Iacov, care nu aveau un loc sigur în care să-l aştepte. Porţile palatului se ridicară înaintea lor, iar Haviv se apropie de el.

— Femeile şi Iacov pot aştepta în porticul de sub coloanele acelea umbrite. Voi vorbi cu unul dintre străjeri să se asigure că nu-i tulbură nimeni.

Isaac examină coloanele bogat ornamentate, unde tot felul de ființe sculptate străjuiau ușile mari, de stejar și unde bănci din calcar cu picioare sub formă de gheare mărgineau zidurile sub acoperișul boltit.

— Se pare că n-avem de ales.

Inima lui începu să bată mai tare în timp ce se apropiară de străjerul așezat, pentru a-i spune scopul pentru care veniseră. Bărbatul păru să-l măsoare pe Iacov din cap până-n picioare, apoi pe cei doi slujitori, pentru ca, în cele din urmă, să studieze femeile, oprindu-se prea mult în dreptul Rebecăi. Ridică o sprânceană și-i privi cu curiozitate, însă nu spuse nimic, ci se mulțumi să facă semn spre o bancă aflată aproape de uși, unde urmau să aștepte.

— Urmați-l pe acest bărbat.

Străjerul arătă spre un alt străjer înarmat și, în câteva clipe, Isaac și Haviv fură escortați înăuntru, anunțați fără trâmbițe și prezentați împăratului.

— Pentru ce m-ai înșelat?

Iacov simți cum tot sângele îi urcă în cap auzind întrebarea împăratului.

— Să te înșel, împărate, domnul meu?

Așteptă, căutând un motiv pentru privirea ostilă pe care i-o aruncă împăratul printre podoabele pe care le purta.

— Este soția ta! Pentru ce mi-ai spus: „Este sora mea"?

Isaac înghiți greu. Cum descoperise adevărul? Însă nu dădu glas întrebării. Bine sau rău, sosise timpul adevărului.

— Pentru că am crezut că-mi voi pierde viața din cauza ei.

Cine se putea împotrivi împăratului, nădăjduind să trăiască?

Focul din privirea lui Abimelec nu se stinse.

— Ce ne-ai făcut? Ce ușor s-ar fi putut ca vreunul din norod să se culce cu nevastă-ta și ne-ai fi făcut vinovați.

Isaac își plecă privirea în pardoseală, însă nu spuse nimic în apărarea sa, pentru că n-avea niciun răspuns. Tăcerea se așternu în încăpere, întreruptă doar de scârțâitul uneltei de scris a scribului pe tabla de lut sau pergament. Împăratul bătu scurt din palme și tresări. Un slujitor aflat în preajmă se apropie de Abimelec.

— Da, împărate, domnul meu, spuse slujitorul cu glas suficient de puternic pentru a-l determina să-şi ridice capul.

Însă furia pe care se aştepta s-o vadă pe chipul împăratului se transformase într-o expresie inconfundabilă de dispreţ.

— Răspândeşte vestea fiecărui bărbat care locuieşte aproape de Gherar şi spune aşa: „Cine se va atinge de omul acesta sau de nevasta lui va fi omorât."

Împăratul privi din nou la Isaac.

— Du-te în pace.

Isaac se plecă adânc.

— Mulţumesc, împărate, domnul meu. Veşnic să trăieşti.

Un sentiment de uşurare îl umplu în clipa în care se alătură Rebecăi, Deborei, Selimei şi lui Iacov în portic. În sfârşit, adevărul ieşise la iveală.

Luă braţul Rebecăi, drepturile asupra fântânilor fiind uitate.

***

— Ce plănuieşti să facem cu fântânile? Le săpăm şi mai apoi le găsim din nou astupate. Iar cearta azi-mâine se va lăsa cu lovituri.

Haviv rămase lângă Isaac în timp ce doi slujitori ridicară piatra grea de la gura fântânii pe care slujitorii lui Avraam o săpaseră pe când Isaac era copil. Pe vremea când drepturile asupra apei şi traiul printre noroadele ţinutului respectiv era mult mai puţin complicat pentru ochii săi nevinovaţi.

Păşi mai aproape după ridicarea pietrei, nădăjduind să vadă treptele ce duceau la izvorul de dedesubt. Însă cavitatea fusese umplută până sus cu pământ.

— Avem duşmani printre păstorii împăratului.

Îşi trecu mâna peste bărbie şi se sprijini mai apăsat în toiagul pe care-l înfipsese în pământ. În lunile ce se scurseseră de la ultima sa vizită la împărat, protecţia de care el se bucurase nu părea a se fi extins şi asupra slujitorilor sau păstorilor săi.

— Oamenii sunt invidioşi pe succesul tău. Dumnezeu te-a binecuvântat din plin. Nu poţi tăgădui asta.

În tonul lui Haviv se putea detecta o notă de mândrie, cea pe care o simțea cineva pentru reușita prietenului său.

— Nu tăgăduiesc asta.

Dumnezeu îi promisese binecuvântare datorită credincioșiei tatălui său. Oare era el recipientul meritului altuia? Credința tatălui său fusese oare dobândită sau oferită în dar?

— Ce propui să facem?

Behăitul oilor se auzi în depărtare, iar Isaac privi spre dealuri, unde-l zări pe mai-marele păstorilor săi îndepărtându-se cu turma de fântâna astupată, în căutarea unei surse de apă. Animalele însetate nu puteau aștepta până când se găsea apă sub picioarele lor.

— Vom face ceea ce fac păstorii deja. Ne vom muta într-un alt ținut și vom încerca din nou.

Isaac întoarse spatele fântânii pline cu pământ și porni spre tabără.

— Între timp, voi vorbi din nou cu Abimelec și voi vedea ce se poate face.

Însă ziua următoare, în timp ce aștepta din nou în sala tronului împăratului filistean, răspunsul nu-l mulțumi.

— Pleacă de la noi, căci ai ajuns mult mai puternic decât noi, spuse Abimelec.

Isaac se plecă adânc, apoi se ridică, conștient dintr-o dată de faptul că, dacă circumstanțele ar fi fost altele, acest împărat ar fi trebuit să se plece înaintea lui. Însă gândul nu-l înveseli. Ceea ce avea era un dar; binecuvântările de care avea parte se datorau altuia.

— Îmi pare rău că ți-am produs îngrijorare. Oamenii mei nu sunt o amenințare pentru ai tăi.

Își plecă creștetul, recunoscând autoritatea bărbatului.

— Însă pentru liniștea ta, vom aduna ce e al nostru și vom pleca într-o săptămână.

Ieși din prezența împăratului, simțindu-i ușurarea, cu toate că era ușurare amestecată cu o animozitate pe care n-o putea ascunde în spatele coroanei pe care o purta.

Isaac îl întâlni pe Haviv, care aștepta la ușa sălii tronului. Cei doi păși în tăcere pe străzile Gherarului, trecură pe lângă

tarabele negustoreşti liniştite în zăduful amiezii şi ieşiră pe porţile filistene, îndreptându-se spre valea de dedesubt.

— Un răspuns neaşteptat, spuse Haviv când se aflară la distanţă de străjeri, pe cărarea ce străbătea câmpia către tabăra lor. Credeam că ne va arunca în stradă după căutătura aceea urâtă la care se pricepe atât de bine.

Isaac zâmbi la tentativa lui Haviv de glumă, însă nu se putea scutura de povara ce întotdeauna însoţea schimbarea.

— Cred că a fost furios şi i-a fost teamă de noi. Deşi nu înţeleg pentru ce s-ar fi simţit ameninţat de doi oameni.

— Probabil că se gândea la acea mică armată de bărbaţi pe care i-ai instruit şi care i-ar putea ataca cetatea la ordinele tale.

Sarcasmul lui Haviv îl făcu să hohotească încetişor, mai relaxat.

— Ne vom muta din vale spre Beer-Şeba, unde a locuit odinioară tatăl meu. Sunt fântâni de-a lungul drumului pe care le vom săpa din nou, însă nu ne vom grăbi într-acolo.

Se apropiară de un pâlc de copaci ce protejau prin poziţia lor corturile ridicate de cealaltă parte, de-a lungul văii.

— Dacă-mi este îngăduit să întreb, spuse Haviv, pentru ce să nu ne mutăm direct acolo, departe de teritoriul împăratului?

Isaac îşi sprijini toiagul în pământ şi privi dincolo de Haviv, spre apus şi spre cetatea din care tocmai ieşiseră. Dumnezeu îl binecuvântase acolo, îi spusese să rămână şi să nu plece în Egipt.

— Trebuie să caut voia lui Adonai înainte de a ne stabili prea departe. Cine ştie? Poate că planul Lui este să rămânem în ţinutul acesta unde tatăl meu a săpat fântâni. Ne vom îndrepta într-acolo şi vom căuta faţa Sa.

Haviv încuviinţă, acceptându-i planul.

— Se va face precum spui.

Se întoarseră în tabără pentru a da Rebecăi vestea.

***

Rebeca era aplecată deasupra războiului de ţesut, degetele ei mânuind cu îndemânare firele. Modelul, cel cu patru dungi,

se repeta, cele galbene şi albe strecurându-se printre cele mai groase, roşii şi negre. Lui Esau îi va face plăcere modelul, copia fidelă a celui pe care-l văzuse la un neguţător aflat în trecere spre miazănoapte, deşi era sigură că nu va aprecia grija şi îndemânarea cu care se străduise să-l reproducă. El nu observa niciodată lucrurile pe care le făcea pentru el, nu aşa cum făcea Iacov. Era prea ocupat să alerge după femei străine şi să-şi poarte armele pe dealuri, la vânătoare.

Îşi descleştă dinţii şi se lăsă uşor pe spate, cercetând roba ce prindea contur sub mâinile ei. Lucrătura era bună. Veşmintele urmau a fi cele mai bune din câte avea Esau şi urma să le ţină la ea atunci când Esau nu avea nevoie de ele. Altfel, dacă le-ar fi lăsat pe mâinile lui, le-ar fi stricat sau le-ar fi pierdut.

Îşi ridică privirea auzind ciripit de păsări, iar inima îi tresări, ca întotdeauna atunci când Isaac încerca să le imite trilurile. Însă dezamăgirea o cuprinse îndată când văzu că nu era el. Fusese doar ciripitul unei păsări.

Pentru ce se mai agăţa de o amintire, oare? Isaac fluiera doar arareori pentru ea acum, deşi o făcea când se afla pe câmpuri sau când îşi petrecea timpul alături de turmele sale. Un dor arzător însoţi acest gând. Nu mai fusese pe câmp şi nu-l mai însoţise pe dealuri încă de când puseseră piciorul în Gherar, cu atâta vreme în urmă. Nici măcar acum, când adevărul fusese dat la iveală, Isaac nu venea la ea aşa cum făcuse odinioară. Dacă n-ar fi fost atât de încăpăţânat...

Pipăi firele, numărând în minte rândurile. Roba era gata pe jumătate, iar când o va termina, i-o va încredinţa lui Isaac, pentru a i-o da lui Esau. Poate că atunci va înţelege că-l iubea şi pe Esau.

Oftă şi privi prin laturile deschise ale cortului spre coline, spre Gherar, unde plecaseră Isaac şi Haviv încă de dimineaţă, devreme. Roua dimineţii se ridicase demult, iar femeile din tabără îşi reluaseră obişnuitele activităţi zilnice, deşi Debora nu i se alăturase la războiul de ţesut. Selima avea nevoie de mama ei pentru a o ajuta la îngrijirea copiilor, mai mult decât avea Rebeca nevoie de ajutor la ţesut. Însă nu-i plăcea singurătatea.

Se îndreptă de spate, masându-şi partea de jos a coloanei, apoi alese o altă culoare pe care urma s-o prindă în ţesătură. Nişte glasuri de bărbaţi o făcură să-şi ridice creştetul şi de această dată îl zări pe Isaac îndreptându-se spre ea. Sări de pe scaunul scund pe care era aşezată şi ieşi grabnic la lumina soarelui.

— Te-ai întors atât de curând! Împăratul te-a primit? Ţi-a dat îngăduinţa pentru a folosi apa?

Auzise discuţia, multele discuţii pe care le avuseseră Isaac şi Haviv în timpul meselor de seară. Până şi Iacov îşi spusese părerea, lucru ce i se păruse corect, însă Isaac fusese interesat doar de comentariile lui Haviv. Esau era plecat cu ale lui.

Isaac o prinse de braţ şi o călăuzi cu blândeţe în cortul de ţesut, la adăpost de razele soarelui şi urechile slujitorilor din tabără.

— Porunceşte slujnicelor să ne împacheteze lucrurile şi fii gata să plecăm peste trei zile. Plecăm de aici.

Cât de cunoscută i se părea discuţia asta. Ridică o sprânceană, în semn de întrebare.

— Dar ce se întâmplă cu fântânile? Credeam că acum, când suntem atât de numeroşi, împăratul se bucură de protecţia pe care i-o oferim.

El o cercetă câteva clipe.

— Împăratul este cel care ne-a spus să plecăm. Consideră că nu-i mai suntem protecţie, ci ameninţare.

— O ameninţare?

Blândul ei soţ – o ameninţare? Cine ar fi crezut!

— Da.

Isaac privi dincolo de ea, ca şi când ar fi căutat ceva ca s-o convingă.

— Dacă împăratul spune să plecăm, vom pleca. Sunt locuri mai bune în care să locuim, în orice caz.

O privi întrebător, iar ea se strădui să înţeleagă gândurile ce se frământau în spatele acelor ochi negri.

— Mai este ceva, domnul meu?

El clătină din cap.

— L-ai văzut pe Esau?

Simţi înţepătura amărăciunii la gândul că Isaac era gata s-o părăsească atât de curând pentru a porni în căutarea fiului său preferat.

— Iacov este în tabără, dar pe Esau nu l-am văzut.

Asta ca să-şi amintească de faptul că mai avea un fiu pe care se putea baza şi care se afla în apropiere.

Isaac privi dincolo de ea, însă ei nu-i scăpă încordarea din felul în care-şi încleştă bărbia.

— Spune-i lui Iacov să vină la mine, lângă măgari. Şi trimite un slujitor să-l caute pe Esau.

— Probabil că a pornit în căutarea unei neveste.

Băiatului nu-i păsa nici cât negru sub unghie ce gândea ea despre plimbările lui. Poate că mutarea asta îi va face bine, îl va îndepărta de femeile străine din Gherar.

Isaac păru gânditor, însă în privirea lui era o asprime ce nu-i plăcea, pe care o folosea doar atunci când se certau cu privire la gemeni.

— În cazul ăsta, poate c-a sosit timpul să-i găsim o nevastă.

— Dar abia dacă are douăzeci de ani!

— Vârsta nu contează dacă bărbatul este pregătit.

— Esau nu este suficient de responsabil pentru aşa ceva.

— Iar eu n-am de gând să îngădui ca mama lui să-l alinte şi să-l împiedice să-şi trăiască viaţa dată de Dumnezeu, dacă este pregătit să aducă o soţie în tabără.

Cuvintele îi erau ferme, iar ea observă provocarea din privirea lui.

— Eu nu-l alint! spuse ea printre dinţi, privind dincolo de el, temându-se că slujitorii îi puteau auzi.

— Nu, asta o rezervi pentru Iacov.

Cuvintele înţepătoare o loviră precum o palmă dată pe obraz. Se îmbujoră, iar ochii lui negri o priviră pătrunzător. Cum de ajunsese atât de furios pe ea? Oare chiar asta credea? Trebuia să admită că se bucura de dorinţa lui Iacov de a se afla pe aproape, de a pleca şi a se întoarce împreună cu turmele, mai degrabă decât să petrecă zile în şir departe, pe dealuri, vânând în sălbăticie.

Spiritul său maleabil îi îngăduise să-l instruiască, să-l învețe tot ceea ce trebuia să știe pentru a conduce tabăra într-o bună zi. Însă desigur, lui Isaac îi displăcea lucrul acesta.

— Nici pe Iacov nu-l alint, spuse ea în cele din urmă, însă cuvintele îi erau abia șoptite.

Isaac o privi, apoi clătină din cap, ca și când toată discuția asta îl frustra.

— Am crezut că am trecut peste asta. N-am venit aici ca să mă cert din nou. Trimite după Esau și începe să împachetezi. Fii gata de plecare în trei zile.

Se întoarse și se îndepărtă de ea fără a mai privi înapoi, iar ea se simți ca un copil ce fusese aspru mustrat. Își puse o mână pe obrazul înfierbântat, recunoscătoare pentru faptul că se afla singură în cort, pentru a-și reveni din șocul provocat de toate cuvintele lui Isaac.

Capitolul 31

Rebeca vârî o şuviţă rebelă de păr sub şalul de pe cap, însă era un gest inutil cu tot vântul acesta hotărât să-i fluture nu doar părul, ci şi şalul cu care era acoperită. Renunţă la a treia încercare şi îşi întoarse faţa spre briza răcoroasă ce bătea dintre dealuri, nepăsându-i cum arăta sau cine ar fi putut-o zări. Ciudat cum o schimbase timpul. În tinereţe, frumuseţea îi fusese cea mai mare comoară, invidia oricărei femei, dorinţa oricărui bărbat. Oare când încetase să-i mai pese?

Păşi înainte, aşezând, în cele din urmă, ulciorul pe podeaua de piatră a fântânii de la Şiba, ultima şi cea din urmă fântână pe care slujitorii lui Isaac o săpaseră lângă Beer-Şeba, locul în care se instalaseră, făcând pace cu filistenii. Cât de mult i se părea că trecuse de atunci.

Ridică frânghia ce ţinea găleata căptuşită cu smoală şi o coborî în izvorul ce bolborosea în adâncime. Slujnicele mai tinere s-ar fi putut ocupa de treaba asta, însă astăzi avea nevoie de un timp în care să-şi limpezească gândurile, iar această îndeletnicire era potrivită.

Trase tare de frânghie, de capătul căreia atârna greu găleata plină şi tresări la auzul unor glasuri de bărbaţi în spatele ei.

Apucă mai tare frânghia şi trase, simţindu-şi inima bătând mai repede. Însă o privire aruncată în spatele ei o linişti.

— Ima, lasă-mă pe mine.

Glasul plăcut al lui Iacov o încălzi şi nu-şi putu opri un zâmbet privindu-l. Cât de puternic şi bun devenise!

— Crezi că mama ta este atât de slabă, încât nu mai poate să scoată apă?

Trecu găleata peste gura fântânii şi o apucă cu mâinile, purtând-o până la ulciorul de piatră şi turnă cu grijă.

— Vrei?

Îi întinse apa rămasă pe fundul găleţii şi-i observă pe bărbaţii care-l însoţeau, fiii mai mari ai lui Haviv.

— Este destul pentru tine şi prietenii tăi, fiule.

El o luă din mâna ei şi sorbi, apoi o întinse unuia dintre bărbaţi.

— Mulţumesc, Ima.

Se aşeză la baza fântânii şi o privi, zâmbind şăgalnic.

— Cunosc privirea asta, Iacov. Eşti prea mulţumit de tine însuţi.

— Am motive întemeiate.

Râse, iar ei i se păru că aude cea mai plăcută muzică. El privi la cei doi prieteni ale căror zâmbete largi le cuprindeau chipurile arămii, garnisite cu barbă.

— Spune-mi degrabă, ca să nu mor de curiozitate.

Se aplecă deasupra fântânii lângă el, surprinsă din nou de felul în care anii ce trecuseră îl maturizaseră. Trebuia să-i caute o nevastă, cât de curând – şi nu din triburile învecinate, aşa cum îşi luase Esau. Una singură, aşa cum fusese ea pentru Isaac, nu ca cele două păgâne certăreţe cu care se căsătorise Esau fără permisiunea părinţilor lui. Îşi înăbuşi dorinţa arzătoare de a ofta, de a ceda în faţa sentimentului apăsător pe care-l purta în ea mult prea adesea în ultima vreme şi care o făcea să se simtă bătrână şi nefolositoare. Dacă n-ar fi fost Iacov, la ce bun să mai trăiască? Ea şi Isaac se distanţaseră atât de mult unul de celălalt...

— Totul a început cu lintea, spuse Iacov, aducându-i gândurile în prezent şi stârnind hohotele de râs ale bărbaţilor.

Era mult prea tulburată şi neatentă în ultimele zile, iar vina o aveau Iudita şi Basmat, nurorile pe care nu şi le dorea.

— Linte?

Îşi aranjă şalul şi întoarse spatele vântului, privindu-l pe Iacov.

— Despre ce vorbeşti?

— Linte şi faimoasa tocană roşcată a fiului tău, spuse întâiul-născut al lui Haviv.

— Ei bine, faimoasă de-acum, spuse celălalt. Şi va trece multă vreme până când Esau va mai dori s-o guste din nou, pun rămăşag.

Ea se încruntă şi-şi încrucişă braţele la piept, încercând să-şi privească fiul cu cât asprime putea aduna în ochi, străbătută fiind însă de un fior de mândrie când îi văzu zâmbetul amuzat.

— Nu fii atât de tulburată, Ima. Vestea asta îţi va face plăcere. Îţi promit.

Îi puse o mână pe umăr şi se rezemă de peretele fântânii, întinzând amândouă picioarele şi încrucişându-le la glezne.

— Am luat linte din ultima recoltă şi am adăugat câteva legume şi mirodenii de care-ţi plac. Vasul era deasupra focului şi din când în când verificam să văd dacă s-a fiert. Am vrut să-ţi fac o surpriză la masa de seară, însă Esau a venit în tabără lihnit de foame după ce a pribegit peste câmpii, ca să nu mai spun că n-a reuşit să vâneze nimic.

— Tatăl tău va fi dezamăgit.

Pe măsura trecerii anilor, Isaac ajunsese să preţuiască şi mai mult vânatul adus de Esau, mai ales de când braţul îi slăbise pe propriul arc.

— Nu atât de dezamăgit pe cât va fi atunci când va auzi de Esau.

Spusele îi aduseră în ochi o privire serioasă şi, preţ de o clipă, Rebeca se întrebă dacă nu cumva Iacov regreta ceea ce se petrecuse între el şi fratele său.

— Ce e cu Esau?

Simți o ușoară tulburare. Soțiile lui Esau îi cauzaseră ei și lui Isaac destulă durere. Nu aveau nevoie de și mai mult necaz decât finele ciondăneli dintre fiii lor. Animozitate datorată prăpastiei tot mai mari dintre ea însăși și Isaac, un abis ce se arăta de netrecut, oricât se străduia ea.

— Mi-a vândut dreptul de întâi-născut în schimbul unui castron de tocană.

Cuvintele o zdruncinară și privi fix la fiul ei, cu gura căscată, până când realiză cât de ciudată îi părea probabil fiului său, prietenilor lui. Închise gura și-i cercetă privirea.

— Spune-mi că ai vorbit serios și că nu glumești cu mine.

— N-aș face așa ceva.

Deși o mai tachinase el de multe ori.

— Pentru ce ar disprețui într-atât fratele tău dreptul de întâi-născut, încât să se lepede de el pentru o mâncare?

Era greu de crezut așa ceva.

— Se pare că nu i-a păsat, Ima.

Ea îl țintui cu privirea, îl văzu șovăind, ca și cum ar fi încercat să nu dea înapoi sub cercetarea ei, la fel cum făcea atunci când era micuț și când îl prindea cu câte o minciună.

— Tu l-ai pus să facă asta.

El înclină capul ca pentru a recunoaște și la colțul buzelor îi apăru acel zâmbet șăgalnic.

— Ai putea spune și așa.

— Povestește-mi.

El ridică din umeri.

— A venit de pe câmp, a văzut tocana și mi-a cerut să-i dau și lui. I-am spus că primește un castron dacă îmi dă mie dreptul de întâi-născut. A fost de acord. L-am pus să jure și a jurat.

Ea îl privi lung și pătrunzător, apoi privi dincolo de el, la cei doi prieteni ale căror fețe zâmbitoare întăreau cuvintele lui Iacov. Oare acesta era modul lui Adonai de a-Și împlini promisiunea pe care i-o făcuse cu atâția ani în urmă?

Satisfacția o umplu. Isaac va trebui s-o creadă acum! Și va avea ea grijă ca el să afle toată tărășenia, ba chiar îl va sili pe Esau

să recunoască, dacă era nevoie. Apoi, când Isaac va fi pregătit să dea binecuvântarea de pe urmă pentru fiul cel întâi-născut, ea îi va aminti că de acum aceasta îi aparţinea lui Iacov.

Îi zâmbi lui Iacov şi-l bătu uşurel pe genunchi.

— Ai făcut foarte bine, fiul meu. Dumnezeu te va binecuvânta.

Alese să dea la o parte tulburătorul gând că poate planul lui Dumnezeu s-ar fi împlinit într-un alt mod, fără înşelăciune.

***

Isaac se afla la marginea câmpului în care era săpată fântâna de la Şiba, privind discuţia dintre Rebeca şi Iacov. Îşi umbri ochii cu o mână, căci strălucirea soarelui îl obosea mai mult ca în tinereţe. Un soi de ceaţă aşezată pe ochi îl împiedica să vadă limpede ceea ce se întâmpla, însă recunoştea într-o mulţime râsul soţiei sale şi sunetul glasului fiului ei favorit.

Favoritismul îl întrista, ca de fiecare dată când se gândea la fiii săi. Oare când ajunseseră să ţină, fiecare dintre ei, partea unui fiu mai presus de a celuilalt? Neţinând seamă de cele două neveste ale lui, Esau îşi făcuse tatăl mândru. Cum de Rebeca nu vedea asta? Iacov era acela care-i cucerise inima, ocupând locul lui de drept, chiar. Oare până aici îi adusese neînţelegerea dintre ei?

Clătină din cap, dus pe gânduri. Îl iubea pe Iacov. Iar acesta părea să priceapă într-un mod aparte căile lui Adonai, însă nu avea nicio dorinţă de a ieşi pe câmp împreună cu slujitorii săi, să cârmuiască prin puterea exemplului personal şi era mult prea mulţumit să stea aproape de corturi, pe lângă mama sa. Dacă Dumnezeu îl alesese pe acesta în defavoarea celuilalt, Isaac pur şi simplu nu înţelegea pentru ce.

Îşi apucă strâns toiagul şi porni spre fântână. Cum de i se părea atât de greu să străbată drumul denivelat? Când oare ajunsese să nu se mai simtă ca la patruzeci de ani, acum, când avea o sută?

Un oftat i se strecură printre buze şi se îndreptă spre sunetul râsului celor care se aflau la fântână. Cât de bine ar fi fost să se

poată amuza din nou astfel împreună cu Rebeca. Trebuiau să treacă cumva peste diferențele dintre ei. Și totuși, nu era sigur că-l putea sacrifica pe Esau pe altarul alegerilor Rebecăi.

Iacov îl întâmpină cu un zâmbet.

— Abba! Ce bine că ni te-ai alăturat.

Salutul lui primitor ușură în parte acea tensiune ce se acumulase în inima sa și acceptă cu un zâmbet sărutul fiului său.

— Am fost atras de râsul vostru.

O privi pe Rebeca, cercetându-i chipul pentru a descoperi mângâierea după care tânjea, pe care obișnuise să i-o ofere.

— Iacov ne povestea ceva, domnul meu. Știi cât de bine se pricepe să povestească.

Rebeca se apropie de el și-l atinse pe braț, privindu-l cu o mină serioasă.

— Trebuie să asculți ce are de spus.

În privirea ei se aprinsese o sclipire, iar genunchii i se înmuiară ca cei ai viteilor abia fătați. Se așeză în grabă lângă fântână, ascultându-l pe Iacov istorisind cum Esau îi vânduse dreptul de întâi-născut. O durere sfâșietoare îl umplu și nu reuși să se miște sau să vorbească.

— Este adevărat?

Privi la cei doi fii ai lui Haviv, care încuviințară, apoi susținu privirea fermă a lui Iacov.

— Tot ce am spus, tată.

Îngenunche lângă Isaac și-și puse capul pe genunchiul său.

— Îmi pare rău dacă acest lucru te întristează.

Isaac trase adânc aer în piept, dorindu-și ca mădularele să-i asculte poruncile. În cele din urmă își așeză o mână pe creștetul lui Iacov.

— Ceea ce mă întristează este faptul că fratele tău își disprețuiește dreptul de întâi-născut.

Oare dreptul de întâi-născut însemna atât de puțin pentru el? Isaac nu-și putea închipui o foame atât de mare, încât să nu poată fi potolită într-un alt mod, decât prin această decizie nesăbuită.

— Dreptul de întâi-născut este al tău, spuse el, cu toate că inima lui încă nu reușea să creadă asta.

— Dreptul de întâi-născut și binecuvântarea.

Glasul Rebecăi îi pătrunse în mintea înceţoşată şi o privi. Asta îşi dorise în tot acest timp. Aşa să fie.

— Dreptul de întâi-născut şi binecuvântarea, spuse el, bătând uşurel creştetul lui Iacov.

Iacov se ridică şi-l sărută.

Capitolul 32

Asita verii apăsa greu asupra taberei, cu toate că soarele coborâse la asfinţit. Umbra cortului nu putea ridica această apăsare, iar adierea vântului abia clintea din când în când frunzele sau răcorea pielea lui Isaac. Deschise ochii şi văzu femeile măcinând grăunţele şi mestecând într-un soi de tocană sau sirop, tăifăsuind în tot acest timp, cu nişte glasuri precum ciripitul de păsărele. Şi-ar fi dorit să le poată vedea clar chipurile, nu doar umbrele ce treceau pe lângă cortul lui. Şi-ar fi dorit să-i vadă bine şi pe copiii lui Esau, care se jucau undeva, în apropiere. Însă anii îi slăbiseră vederea şi-i lăsaseră puţină plăcere.

Îşi trecu o mână peste barbă şi oftă, recunoscând glasul Rebecăi care o striga pe Selima şi, imediat, auzi şi glasul mai profund, al lui Iacov, apropiindu-se.

— Abba, am sosit împreună cu Haviv.

Pernele foşniră lângă el şi-l simţi pe Iacov îngenunchind şi sărutându-l pe obraz. Fiul său mirosea a oi şi mirodenii, ca şi cum tocmai ar fi plecat de lângă oalele cu fiertură sau de lângă ţarcul oilor. Poate că de lângă ambele.

— Bun, bun. Veniţi să stăm puţin de vorbă.

Mişcarea ce se produse lângă el îl înştiinţă că cei doi îl ascultaseră. Oare de când viaţa însemna a petrece mai mult timp alături de cei dragi şi mai puţin în câmpie, adunând provizii pentru iarnă?

— Domnul meu, am primit veşti despre Ismael.

Glasul liniştit al lui Haviv conţinea o urmă de îngrijorare la care Isaac se aştepta. O îngrijorare bătucită acum, după durerea pierderii fratelui său Nadab, din cauza alegerilor făcute şi după moartea părinţilor lui, Eliezer şi Lila, cu câţiva ani în urmă. Rămăseseră foarte puţini printre ei din generaţia lui Avraam.

— Spune-mi.

Deşi intuia care era adevărul.

— A sosit vestea printr-un mesager trimis de Chedar, fiul lui Ismael, că acesta se odihneşte de acum alături de părinţii săi. L-au îngropat în urmă cu câteva săptămâni.

— Şi trimit vorbă abia acum?

Ar fi mers să-l conducă pe ultimul drum dacă ar fi putut. Însă la vârsta de o sută douăzeci şi patru de ani, nu se mai deplasa ca odinioară. Cei nevăzători nu puteau călători nicăieri după bunul plac.

— Se pare că au trimis vorbă cât de repede au putut, domnul meu. Ţinutul lor e destul de departe.

Haviv reuşise întotdeauna să fie realist.

— Îmi pare rău pentru pierderea unchiului Ismael, Abba.

Iacov îi atinse umărul, iar Isaac îşi ridică privirea în direcţia de unde se auzise glasul lui.

— Fratelui tău, Esau, i s-a spus?

Esau era acela care ar fi deplâns cel mai mult moartea lui Ismael. Încă îşi mai vizita unchiul din când în când, de fiecare dată rămânând mai mult timp acolo, dându-le lui Isaac şi Rebecăi chiar mai multă bătaie de cap cu cele două soţii canaanite rămase în tabără. Cel puţin, când Esau era în tabără, reuşea să păstreze pacea între femei.

Auzi oftatul lui Iacov şi-i păru rău că întrebase de fratele acestuia.

— Esau a plecat în clipa în care a primit vestea de la mesagerul lui Ismael. Nici nu mă gândesc că se va întoarce mai devreme de câteva săptămâni, spuse Haviv, vorbind în locul lui Iacov.

— A plecat fără să-mi dea de veste?

Cel puțin și-ar fi putut lua rămas-bun. Gândul îl îndureră, însă nu-i dădu glas.

— Este iute din fire. Unchiul său îi va lipsi.

— Așa este.

Haviv își drese glasul.

— N-a luat femeile sau copiii cu el, așa că, probabil, se va întoarce mai repede.

Isaac mormăi.

— Ar face bine.

Coborî glasul.

— Oare nu este destulă tulburare în tabăra noastră de când le-a adus și pe ele aici?

El și Rebeca suferiseră multă vreme din cauza celor două neveste canaanite ale lui Esau.

— Pot face ceva pentru tine, tată, în lipsa lui Esau?

Glasul lui Iacov conținea o fărâmă de speranță, iar Isaac se întrebă – nu pentru întâia oară – ce anume nu făcuse bine, de acest fiu al lui credea că nu-l accepta. Îl iubise mai mult pe Esau doar pentru a compensa lipsa Rebecăi.

— Tată?

Întrebarea îi aduse gândurile înapoi. Oare mintea îi rătăcise din nou?

— Da, fiul meu?

— Îți pot aduce ceva? Ai nevoie de ceva?

Glasul se îndepărtase ușor, de parcă Iacov ar fi fost pe punctul de a pleca.

— Nu, nu. Sunt bine. Poți pleca la treburile pe care le are mama ta pentru tine.

Flutură ușor din mână ca pentru a-l trimite și ascultă pașii fiului său îndepărtându-se.

— Nu mai e un copil, ca să-l trimiți la mama lui.

Tonul lui Haviv era blând, deşi cuvintele erau mustrătoare.

Isaac îşi trecu o mână peste barbă şi clipi, dorindu-şi pentru o clipă ca atunci când va deschide ochii să poată vedea ca odinioară.

— Uneori uit asta.

Cât de ciudate îi erau gândurile în ultima vreme! Deşi clipele copilăriei sale îi erau clare în minte, ultimii ani alături de Rebeca deveniseră o amintire dulce-amăruie.

— Ştiu. Însă ai face bine să-ţi aminteşti că fiii tăi sunt bărbaţi acum. Bărbaţi foarte capabili să cârmuiască tribul în locul tău.

— Crezi că sunt bătrân.

Însă acesta era adevărul.

— Nu cred că eşti bătrân. Tatăl tău a trăit o sută şaptezeci şi cinci de ierni. Ai mai putea avea încă mulţi ani înainte.

Haviv se aplecă, astfel încât suflarea lui atinse urechea lui Isaac.

— Cred că trebuie să-ţi pregăteşti fiii ca să ia stăpânirea asupra taberei în locul tău. Binecuvântează-i şi dă-le mână liberă, aşa cum a făcut şi tatăl tău cu tine.

Isaac se aşeză mai bine între perne şi adulmecă mireasma de tocană ce ajungea până la el, purtată de adierea vântului, mai puternică cu fiecare suflare pe care o trăgea în piept.

— Eşti pregătit pentru masă, domnul meu?

Tonul Rebecăi ascundea un zâmbet, iar el se îndreptă de spate, bucuros de întrerupere.

— Da, dacă stai să mănânci cu mine.

Se întorsese în direcţia dinspre care se auzise glasul ei.

— Mai bine te alături familiei tale, spuse el întorcându-şi capul în direcţia lui Haviv.

N-avea nevoie ca omul să-i spună ce să facă. Nu acum. Nu câtă vreme trebuia să deplângă moartea fratelui său.

— Îţi voi vorbi mai târziu, domnul meu.

Isaac îl auzi îndepărtându-se, însă nu răspunse.

***

Trecură zile, una după alta, într-o asemănare nesfârşită şi, deşi stătea deseori de vorbă cu Haviv şi cu Iacov cu privire la problemele ce se iveau pe păşuni, cu păstorii şi ciurdarii şi asculta râsul şi taifasul bărbaţilor şi al femeilor din tabără, Isaac nu se putea scutura de dorinţa de a auzi încă o dată glasul lui Esau. Cât de mult va sta departe? Totuşi, ştia că distanţa până la tabăra lui Ismael nu putea fi străbătută cât ai bate din palme.

Umbrele amiezii domoliră arşiţa soarelui, la câteva săptămâni după moartea lui Ismael, aducând cu ele un repaus bine-venit. Isaac se aşeză mai bine între pernele din încăperea de primire în cortul său, părţile laterale ale cortului fiind ridicate, pentru a lăsa briza să pătrundă. Aţipi câteva clipe, apoi tresări, tulburat şi istovit.

Oare Haviv avusese dreptate când spusese că mai avea încă mulţi ani de trăit? Va trăi atât de mult în starea asta, de orbire? Gândul îl întristă, făcându-l să tânjească, dintr-odată, după Şeol. Trăise o viaţă lungă, bună, aşa că la ce bun să mai trăiască? Era bătrân, nu se mai simţea bun de nimic şi sosise timpul să transfere binecuvântarea conducerii fiului care urma să moştenească acea binecuvântare. Binecuvântarea pe care ar trebui s-o primească Iacov.

Însă Iacov furase de la Esau dreptul de întâi-născut. Oare chiar merita binecuvântarea lui Adonai?

Îşi schimbă poziţia, blestemând în gând neputinţa lui de a distinge culorile pernelor pe care Rebeca le ţesuse pentru a-i înseninа încăperea. Perne pe care le luase ca pe un lucru de la sine înţeles pe vremea când vedea bine. Îşi ridică creştetul la auzul unor glasuri bărbăteşti ce se apropiau şi ciuli urechile ca să înţeleagă ceea ce se spunea. Însă o clipă mai târziu glasurile încetară şi cineva păşi în încăpere, prezenţa sa fiind evidentă după răsuflarea grea şi mirosul câmpiei ce stăruia îi veşmintele sale.

— Tată, m-am întors.

Esau îngenunche lângă Isaac.

— Îmi pare bine să te văd.

Isaac se bucură de sosirea fiului său şi-şi ridică braţele în direcţia glasului său.

— Vino mai aproape, fiule. Lasă-mă să-ţi simt sărutul pe obraji.

Esau se aplecă şi făcu ce-i ceru Isaac. Acesta răspunse la fel, apoi îl trase pe Esau într-o îmbrăţişare puternică.

— Te-ai întors. Pentru ce nu mi-ai spus că pleci?

— N-a fost timp, Abba. Chiar atunci trecea o caravană pe drumul spre Havila şi am vrut să mă alătur lor. Nu e bine să călătoreşti singur.

Esau atinse genunchiul lui Isaac.

— Dar mi-a părut rău că am acţionat atât de pripit şi mi-am dorit să-ţi fi putut da de ştire. Te-aş fi luat cu mine, dacă aş fi putut. Fiii lui Ismael au fost bucuroşi că am venit. Le-am transmis condoleanţele tale.

Cuvintele lui Esau îi făcură plăcere şi se simţi mândru auzind siguranţa din tonul lui şi spiritul pragmatic în care lua hotărâri.

— Mulţumesc, fiule. Ai procedat bine, te-ai purtat ca un adevărat bărbat şi un bun reprezentant al casei noastre.

Era adevărat. Iacov n-ar fi putut niciodată ajunge la Ismael fără a se întoarce aducând cu sine un soi de ostilitate între cele două case. Iacov era pe placul mamei sale şi al oamenilor din tabără, însă îi lipsea înţelepciunea de a negocia cu alte triburi.

Gândul îl atrase şi se întoarse spre fiul său cu o nouă viziune. O viziune ce nu avea nevoie de ochi de carne.

— Fiul meu, spuse el, simţindu-se animat de o nouă hotărâre.

Întotdeauna ştiuse că Esau va fi un lider mare într-o bună zi, iar acum sosise timpul să acţioneze pe baza acestui lucru.

— Aici sunt.

Esau se aplecă din nou, mireasma câmpului dându-i lui Isaac un simţământ puternic de dreptate, de pace.

— Sunt bătrân de-acum şi nu ştiu când va sosi ceasul morţii mele.

Întinse mâna, bătând aerul până găsi obrazul bărbos al lui Esau.

— Du-te, ia-ţi armele – tolba şi arcul – şi du-te să vânezi pentru mine. Pregăteşte-mi mâncarea care îmi place mie şi adu-mi-o, ca să-ţi pot da binecuvântarea înainte de a muri.

Esau nu răspunse îndată, iar Isaac se temu că va refuza binecuvântarea din cauza dreptului de întâi-născut pe care-l disprețuise cu atâta nepăsare. Însă desigur, natura sa impulsivă îl

determinase să acţioneze atât de pripit. Cu siguranţă că nu-şi disprețuia moştenirea şi toate lucrurile în care credea tatăl său.

— Voi face precum ai spus, tată. Pornesc îndată.

Se aplecă pentru a-l săruta în semn de rămas-bun şi se ridică degrabă.

— Roagă-te ca Dumnezeul tău să-mi dea izbândă.

În timp ce paşii lui Esau se îndepărtară, Isaac făcu precum i se ceruse.

***

Rebeca se dădu cu un pas înapoi de lângă cortul lui Isaac, iar sângele îi zvâcnea cu putere în vene, gândindu-se la ceea ce auzise. Isaac îi promisese lui Iacov binecuvântarea. Oare să se fi răzgândit, încălcându-şi cuvântul? Sau îşi dăduse cuvântul doar silit de împrejurare, fără să ţină cu adevărat cont de aceasta?

Îşi ţinu răsuflarea, luptându-se să-şi liniştească bătăile inimii în timp ce Esau ieşi din cort şi se îndreptă în stânga, spre corturile aflate de cealaltă parte a taberei, corturile ce aparţineau celor două neveste şi fiilor lui. Probabil că era istovit după călătorie, însă ştia că n-o să piardă nicio clipă şi va porni să îndeplinească rugămintea tatălui său.

Cum putea face Isaac aşa ceva?

Îşi şterse mâinile de poale, încercând să le potolească tremurul. Nu putea să stea cu mâinile în sân, după ce auzise una ca asta. Isaac era prea bătrân, iar memoria îi era prea slabă ca să-şi dea seama deplin de ceea ce făcea. Îl va convinge ea. Oare să meargă şi să vorbească cu el, să-l înduplece să-l binecuvânteze pe Iacov înainte de întoarcerea lui Esau?

Nehotărârea îi făcea palmele umede de sudoare, iar inima începu din nou să-i bată mai repede. Se îndepărtă de cortul lui Isaac şi traversă tabăra spre corturile lui Esau, afişând o mină nepăsătoare, însă mintea îi lucra febril. Să-l confrunte pe Esau?

Nu. Deşi acest fiu disprețuise odinioară dreptul său de întâi-născut, acum îşi dorea binecuvântarea. O binecuvântare pe care n-o merita. O binecuvântare pe care Isaac n-ar fi trebuit s-o ofere.

Ajunse la intrarea în cortul lui Esau şi se opri. Cum să-şi explice prezenţa aici? Ori de câte ori avea ocazia, evita contactul cu soţiile lui şi nu era un prilej potrivit să dea ochii cu ele acum. Trecu pe lângă cort, ca şi cum ar fi avut de gând să meargă la fântână – ce mai conta că n-avea cu ea niciun ulcior pentru apă –, se opri în spatele cortului, aruncă priviri furişate în toate direcţiile şi-şi lipi urechea de peretele din spate al cortului.

— Pleci deja atât de curând, dragul meu? Dar abia te-ai întors!

Glasul plângăcios al lui Basmat se ridică deasupra larmei făcute de fiii săi ce se hârjoneau şi a gemetelor gălăgioase ale Iuditei.

— Făgăduiesc că mă întorc curând şi atunci va fi pentru o binecuvântare mult mai mare decât am văzut până acum. Curând îl vom trimite pe fratele meu pe coclauri şi tot ce este al tatălui meu va fi al meu.

Femeile ţipară de bucurie când îl auziră lăudându-se şi Rebeca simţi un val de furie umplând-o precum cărbunii aprinşi. Se îndepărtă de cort şi se apropie de copaci până când fu pe jumătate ascunsă în spatele locuinţelor mai mici ale slujitorilor. Rămase acolo, urmărindu-l pe Esau plecând, furia crescându-i, gândurile învălmăşindu-i-se până când în inima ei deveni limpede ce avea de făcut.

Esau ieşi din cortul său cu arcul şi tolba atârnate pe umăr, păşind trufaş şi sigur pe el. Aşteptă până când dispăru dincolo de o movilă, apoi îşi apucă poala veşmintelor şi porni în căutarea lui Iacov.

Capitolul 33

Îl găsi în cortul său, odihnindu-se de zăduful amiezii.

— Iacov, fiule.

Se aplecă şi-l scutură, trezindu-l din somn.

— Ce este, Ima?

Clătină din cap şi-şi trecu o mână peste faţă, cu toate că arăta ca un om care încă mai visează.

— Trezeşte-te şi ascultă-mă.

El clipi când auzi tonul ei tăios şi se ridică în şezut.

Ea îngenunche lângă el.

— Uite ce e, l-am auzit pe tatăl tău spunându-i fratelui tău, Esau: „Adu-mi vânat şi fă-mi o mâncare ca să mănânc. Şi te voi binecuvânta înaintea Domnului, înainte de a muri." Acum, fiule, ascultă sfatul meu şi fă ce îţi poruncesc.

Aşteptă o clipă, să fie sigură că o asculta bine. Erau singuri, însă îşi ţinu glasul scăzut până la şoaptă.

— Du-te de adu-mi din turmă doi iezi buni, ca să fac din ei tatălui tău o mâncare gustoasă, cum îi place. Tu ai s-o duci tatălui tău s-o mănânce, ca să te binecuvânteze înainte de a muri.

Iacov se uită la ea ca şi cum şi-ar fi pierdut minţile, ceea ce o râcâi pe ea.

— Dar fratele meu Esau este păros, iar eu n-am păr deloc. Dacă tatăl meu mă va pipăi? Voi trece drept mincinos înaintea lui şi, în loc de binecuvântare, voi face să vină peste mine blestemul.

Ea alungă cuvintele lui cu o fluturare a mâinii.

— Blestemul acesta, fiule, să cadă peste mine! Ascultă sfatul meu şi du-te de adu-mi-i.

Iacov aşteptă o clipă, apoi se ridică, îşi luă pumnalul de lângă rogojină şi ieşi în grabă din cort.

***

Rebeca păşea de colo-colo prin cortul ei, cu o încetineală calculată, întorcând gândurile în minte pe toate părţile, încă de când păşise în umbra acestuia. În mod normal, pereţii laterali erau ridicaţi, ca să lase lumina şi aerul să pătrundă, însă Îi mulţumi Celui Nevăzut că le lăsase neridicate în dimineaţa asta şi putea avea intimitatea atât de necesară acum. Veşmintele pe care le ţesuse cu atâta vreme în urmă pentru Esau – cele pe care ştia că acesta nu le va aprecia la valoarea lor, însă pe care le purtase cu mândrie, pentru că i le oferise Isaac – se aflau într-un colţ al cortului, într-un coş cu haine pe care refuzase să le trimită nevestelor lui. Decizia se dovedea a fi folositoare acum.

Ridică capacul coşului, scoase roba colorată de la locul ei, de deasupra şi o lipi de faţă. Adulmecă şi oftă. Roba încă mai purta mirosul lui Esau. O purtase pe câmp de mai multe ori, în ciuda rugăminţilor ei. Un alt dar providenţial – mirosul de pământ ce încă mai persista în ţesătură.

Puse haina deoparte, se îndreptă spre locul în care-şi depozita mirodeniile – agăţate de prăjina ce susţinea acoperişul cortului, rupse câteva fire de rozmarin şi mărar şi apucă borcanele din piatră ce conţineau seminţe de chimen. Le duse în cortul de gătit, bucuroasă că era prea devreme pentru ca femeile să-şi înceapă pregătirile pentru masa de seară şi se apucă să pregătească turtele aromate preferate de Isaac.

Iacov se întoarse curând cu iezii şi începură să-i jupoaie, tăindu-le mai apoi carnea în bucăţi mai mici. În timp ce Iacov puse tocana la foc, adăugând mirodeniile după îndrumarea ei, ea curăţă pieile de orice urmă de carne, le frecă cu apă şi le unse pe interior cu ulei, pentru a le înmuia. Aduse degrabă acul de os şi aţa şi prinse pieile pe braţele lui Iacov, acolo unde roba nu le putea acoperi. La fel procedă şi cu zona gâtului, deasupra gulerului.

Trecură câteva ceasuri şi Rebeca începu să arunce priviri neliniştite spre dealuri, spre direcţia în care pornise Esau, temându-se că Dumnezeu îi va da izbândă şi se va întoarce prea curând.

— Ce facem dacă Esau se întoarce înainte ca tatăl meu să-şi isprăvească masa?

— Dacă se întoarce, îl ţin eu de vorbă.

Iacov îi îngădui să-l înveşmânteze în roba lui Esau în timp ce castronul cu tocană aburindă şi talerul cu turtele erau aşezate pe o măsuţă joasă din apropiere.

— Dar dacă tata îmi va recunoaşte glasul? Voi fi blestemat încă înainte de a intra în cort.

— Îi vei spune că eşti Esau. Nu te vede. Te va crede, odată ce va adulmeca mirosul hainelor fratelui tău şi-ţi va atinge pielea.

Tăcerea se aşternu între ei şi se priviră.

— Trebuie să faci asta, fiul meu. Viitorul tău depinde de asta. Adonai te-a ales pe tine să moşteneşti binecuvântarea, iar eu nu-i voi îngădui tatălui tău să o dea fratelui tău.

— Îmi ceri un lucru greu, Ima.

Privi adânc în ochii ei, însă ea rămase neclintită, ştiind ceea ce el nu ştia. Nu aveau de ales.

— Nu-ţi cer decât să împlineşti promisiunea, după vrerea lui Dumnezeu.

Îşi încrucişă braţele, provocându-l cu cea mai aspră privire de care era în stare, până când el privi dincolo de ea, oftând, înfrânt.

— Voi face precum îmi ceri.

Se aplecă să ridice talerul, aruncându-i o privire în urmă, ieşind din cort.

— Stai pe aproape şi, dacă fratele meu se iveşte, scoate un sunet de porumbel.

— Nu mă pricep la sunete de păsări. Numai tatăl tău are talentul acesta.

El ridică din umeri.

— Atunci fluieră o melodie pe care o cunosc.

Ieşi din cort, îndepărtându-se de ea.

Rebeca se grăbi să-l urmeze, să asculte ceea ce se petrecea în interiorul cortului. Însă nu-i era de niciun folos dacă fluiera. Nu era în stare să-şi controleze buzele nici pentru atâta lucru.

În schimb, se va ruga ca Dumnezeu să binecuvânteze planurile ei.

***

Iacov şovăi o clipă la intrarea în cortul lui Isaac, însă nu se uită să vadă dacă Rebeca îl urmase. Laturile cortului lui Isaac erau ridicate, iar Rebeca ştia că el n-o vedea. Cu toate astea, rămase ascunsă, într-un loc aproape de colţul cortului.

— Tată, spuse Iacov cu glasul uşor cântat.

— Da, fiule, răspunse acesta. Cine este?

— Sunt Esau, primul tău născut. Am făcut cum mi-ai cerut. Te rog, scoală-te şi mănâncă din vânatul meu, ca să-mi poţi da binecuvântarea.

Cuvintele lui Iacov fură urmate de câteva clipe de tăcere, iar Rebeca îşi ţinu răsuflarea, aşteptând, pierzându-şi răbdarea. Câţi ani fusese oare nevoită să îndure încetineala asta a lui Isaac?

— Cum de l-ai găsit atât de repede, fiul meu? spuse el în cele din urmă.

— Adonai, Dumnezeul tău mi l-a scos înainte.

Bun. Aşa cum se rugase Isaac. Agerimea lui Iacov făcu să-i crească inima în piept.

— Vino aproape, ca să te ating, fiul meu, să ştiu dacă eşti cu adevărat fiul meu Esau sau nu.

Rebeca încremeni şi inima îşi încetini bătăile, de parcă pieptul i-ar fi îngheţat într-o clipită. Ştia? Probabil că recunoscuse glasul lui Iacov.

Te rog, Adonai, fă-l să creadă cuvintele lui Iacov. Rugăciunea nu prea avea noimă, însă simţea nevoia să se roage.

Tânji să poată arunca o privire în cort, ca să vadă ce va face Iacov. Oare aşezase tava aproape de tatăl său, ca aroma bucatelor să-i distragă atenţia? Iacov va avea curajul să ducă până la capăt acest şiretlic?

— Glasul este glasul lui Iacov, dar mâinile sunt mâinile lui Esau.

Blana iezilor îl convinsese. Îşi ţinu răsuflarea, iar inima îi bătu mai repede.

— Tu eşti, deci, fiul meu Esau?

Simţi cum îi zvâcneşte pulsul în urechi şi îşi ascuţi auzul.

— Eu sunt.

— Glasul lui Iacov sună mai puternic, mai convingător de această dată.

— Adu-mi să mănânc din vânatul tău, ca sufletul meu să te binecuvânteze.

Rebeca auzi mişcare şi i se păru că aude cum Isaac îşi vâră pâinea în castron. Cuprinse tabăra cu privirea, însă femeile îşi continuau lucrul în corturi, departe de arşiţa soarelui. Glasuri de copii se auzeau ici, colo, însă aceştia se jucau departe de cortul lui Isaac. Încă nu se zărea nici urmă de Esau. Se apropie mai mult, aşteptând cu nerăbdare să isprăvească de mâncat şi să termine cu toată tărăşenia.

— Apropie-te, deci, şi dă-mi sărutarea ta, fiule.

Inima ei se opri în loc auzindu-i cuvintele, apoi o porni la galop. Începu să respire întretăiat şi se temu ca nu cumva să o audă Isaac. Se îndepărtă cu grijă de cort, însă se opri la auzul vocii lui Isaac.

— Iată, mirosul fiului meu este ca mirosul unui câmp pe care l-a binecuvântat Domnul. Să-ţi dea Dumnezeu rouă din cer şi grăsimea pământului, grâu şi vin din belşug. Să-ţi fie supuse noroade şi neamuri să se închine înaintea ta! Să fii stăpânul

fraţilor tăi şi fiii mamei tale să se închine înaintea ta! Blestemat să fie oricine te va blestema şi binecuvântat să fie oricine te va binecuvânta.

Se isprăvise. Murmure mult prea şterse urmară binecuvântarea, însă, în cele din urmă, Iacov ieşi din cort, iar ea îi veni în întâmpinare în partea cea mai îndepărtată a cortului, unde acoperişul din piele de capră era întins pe o prăjină. Un zâmbet larg îi lumină chipul, însă bucuria îi fu de scurtă durată. Se auzi mişcare în partea cealaltă a taberei, iar Rebeca îl apucă de braţ şi-l conduse în grabă spre cortul ei.

Esau se întorsese de la vânătoare.

***

Isaac se rezemă pe perne, uşurat. Se isprăvise. Binecuvântarea fusese dată, iar Esau va fi, într-adevăr, binecuvântat. Descoperirea de care se ţinea Rebeca fusese o plăsmuire a minţii ei. Oare nu ştiuse asta tot timpul? Dacă Adonai i-ar fi vorbit cu adevărat, dacă Iacov ar fi meritat cu adevărat dreptul de întâi-născut, n-ar fi trebuit să apeleze la înşelăciune ca să-l primească. Rebeca fusese atunci prea istovită din cauza greutăţii sarcinii. Fără-ndoială, din pricina asta, îşi închipuise ea arătarea Îngerului lui Adonai. Multe femei avuseseră închipuiri de felul acesta, dacă era să-i creadă pe bărbaţii din tabără.

Se aplecă spre măsuţa joasă din dreptul său şi pipăi după cupa cu vin pe care i-o lăsase Esau, o duse la gură şi sorbi îndelung. Însă satisfacţia pe care ar fi trebuit s-o simtă nu se instală în cotloanele adânci ale inimii lui, aşa cum se aşteptase. Oare făcuse bine? Rebeca fusese atât de sigură, atât de convinsă de voia lui Adonai pentru gemeni, în toţi aceşti ani. Asta pricinuise numeroase certuri şi, cu toate acestea, Rebeca nu cedase, cu toate rugăminţile lui. Considerase îndărătnicia asta a ei drept o lipsă de respect, fusese hotărât să-i arate că se înşelase, în ciuda făgăduinţei pe care i-o făcuse lui Iacov după ce Esau îi vânduse dreptul de întâi-născut.

Să se fi înşelat?

Se strădui să-şi înăbuşe tulburarea, frustrat de toate aceste gânduri dezlânate ale unui bătrân nesăbuit. Oare mai conta? Esau era întâiul-născut. Merita binecuvântarea, iar Isaac i-o dăruise. Rebeca va trebui să se mulţumească cu asta şi totul va intra pe un făgaş normal între ei.

Însă nu trecură câteva minute şi auzi sunet de paşi în afara cortului său, un sentiment rău prevestitor îl umplu, vlăguindu-l.

— Tată?

O umbră estompată întunecă încăperea şi un bărbat se apropie de el.

— Tatăl meu, scoală-te şi mănâncă din vânatul fiului tău, ca să mă binecuvânteze sufletul tău.

Sentimentul acela prevestitor de rău se înteţi, iar inima începu să-i bată cu putere.

— Cine eşti tu?

Rosti întrebarea cu glas hârşâit.

— Sunt fiul tău cel mai mare, Esau.

Un tremur rapid şi violent îl scutură şi nu reuşi să-şi potolească agitaţia mâinilor. Scăpă cupa, iar vinul i se vărsă pe robă.

— Cine... cine este atunci cel ce a prins vânatul şi mi l-a adus?

Înghiţi şi îşi trase cu greu răsuflarea.

— Am mâncat din toate înainte de a veni tu şi l-am binecuvântat – de aceea va rămâne binecuvântat!

Se aşternu tăcerea preţ de câteva clipe în timp ce Esau încercă să priceapă cele spuse. Isaac tresări o clipă mai târziu când îl auzi pe Esau ţipând, plin de amărăciune.

— Binecuvântează-mă pe mine – şi pe mine, tată!

— Fratele tău a venit cu vicleşug şi ţi-a luat binecuvântarea.

Asta însemna că şi Rebeca îl înşelase, făcând din el cel mai mare dintre proşti. Oare Dumnezeu chiar îi vorbise? Îngăduise El să se ajungă la asta din cauza propriei lui încăpăţânări, a refuzului său de-a o crede? Însă Elohei Avraam nu avea nevoie de înşelăciune pentru a-Şi împlini voia.

— Da, nu degeaba i-au pus numele Iacov, căci m-a înşelat de două ori. Mi-a luat dreptul de întâi-născut şi iată-l acum că a venit de mi-a luat şi binecuvântarea!

Glasul lui Esau se frânse şi se aplecă înainte, apucând mâna lui Isaac.

— N-ai păstrat nicio binecuvântare pentru mine?

Întristarea îl învălui şi, dintr-odată, bucatele pe care le mâncase din mâna lui Iacov îi transfomară măruntaiele în fiere amară. Cât de nesăbuit fusese că-l binecuvântase cu atâta largheţe, fără a pune deoparte nimic pentru fratele său.

— L-am făcut stăpân peste tine şi i-am dat ca slujitori pe toţi fraţii lui, l-am înzestrat cu grâu şi vin din belşug. Ce mai pot face oare pentru tine, fiule?

— N-ai decât această singură binecuvântare, tată? Binecuvântează-mă şi pe mine, tată!

Lacrimile se amestecau cu vorbele lui Esau, iar inima lui Isaac fu sfâşiată de durere.

Când, în cele din urmă, Esau se linişti, Isaac îi apucă mâna şi-l trase aproape, ca să-l sărute.

— Locuinţa ta va fi lipsită de grăsimea pământului şi de roua cerului, de sus. Vei trăi din sabia ta şi vei sluji fratelui tău.

Se opri, cercetându-şi inima, rugându-se în tăcere pentru ceva ce putea dărui fiului său iubit. Îşi întoarse spre Esau ochii lipsiţi de vedere şi-i cuprinse cu blândeţe chipul între mâinile-i îmbătrânite.

— Dar când te vei răscula, vei scutura jugul lui de pe gâtul tău.

Isaac îl sărută pe amândoi obrajii şi-i îngădui să plece. Cel puţin nu va rămâne pentru totdeauna slujitorul lui Iacov. În cele din urmă, îşi va conduce propriul trib în propria ţară. Asta era nădejdea lui Isaac.

Capitolul 34

Rebeca ridică cu greu vasul pe umăr şi se îndreptă spre fântâna din Şiba, păşind încet, ca şi cum ar fi avut saci cu nisip în loc de picioare. Era devreme, zorii abia mijind de după linia orizontului la răsărit, însă Rebeca nu putea sta cu mâna în sân până ce se vor trezi celelalte femei din tabără. Petrecuse o noapte lipsită de odihnă pe rogojină.

Ostenită şi neliniştită, înaintă de-a lungul lizierei, trecu de corturile lui Esau, urcă povârnişul şi coborî la fântână, în valea de dedesubt. Roua îi scălda picioarele în locurile unde iarba se înălţa mai sus de sandalele cu care era încălţată şi se cutremură. Răcoarea dimineţii avea să dispară curând. Însă gândul nu-i producea nicio plăcere.

Nu se grăbi. Chinul nopţii îi umplea fiecare răsuflare, iar plânsul amarnic al lui Esau se amesteca cu propria-i suferinţă. Ce făcuse? Cum să fi făcut altfel ca binecuvântarea să ajungă la Iacov? Ar fi putut oare să-l scutească pe Esau de această suferinţă?

N-avea s-o ierte niciodată. Iar acum, dacă zvonurile erau adevărate...

Îşi ridică privirea spre tabără şi zări silueta unei femei pe o movilă din apropiere, stând cu faţa spre ea. Rebeca ridică din

nou pe umăr vasul plin şi porni spre casă. Silueta îi ieşi în întâmpinare. Răsuflă uşurată când o zări pe Debora.

— M-am temut că Iudita sau Basmat s-au trezit devreme ca să vină aici.

Privi scurt la Debora, neputând s-o privească în ochi.

— Nu pot să dau ochii cu ele.

— Poate că de Esau ar trebui să te temi, stăpână.

Debora îi spunea rareori stăpână, semn sigur al dezaprobării, iar acest lucru spori vinovăţia Rebecăi.

— Crezi că nu mă tem deja de răzbunarea lui? Fiul meu este iute la mânie din fire. Însă ce altceva aş fi putut face? Isaac s-ar fi pus în calea planului lui Adonai! Nu-i puteam îngădui să facă asta. Poate că el nu crede că Dumnezeu mi-a vorbit, Debora, dar eu ştiu ce am auzit, ştiu ce-am văzut.

Rebeca rosti năvalnic cuvintele şi şuvoiul de vorbe nu ajunsese la capăt. Trase aer în piept ca să se liniştească şi se sili să-l dea afară.

— Planurile lui Dumnezeu nu pot fi împiedicate, draga mea. El l-a ales pe Iacov înainte de naşterea sa. Planul Lui s-ar fi împlinit şi fără ajutorul tău.

Privirea Deborei o făcu să se simtă stânjenită, ca şi cum încă ar mai fi fost un copil.

— Mă tem că răul abia acum începe.

Frica îi străpunse inima cu flăcări ca de foc.

— Ce vrei să spui? Ce ai auzit?

Debora oftă şi privi în depărtare, ca şi cum ar fi văzut ceva ce numai ea putea vedea.

— Esau rosteşte ameninţări la adresa lui Iacov. Spune că după ce va muri tatăl său, îl va ucide pe Iacov.

Rebeca se simţi cuprinsă de panică şi se opri, apucă vasul cu amândouă mâinile şi-l puse jos, aproape împiedicându-se în timp ce se străduia să nu-l răstoarne. Îşi ridică creştetul pentru a studia chipul Deborei, pentru a se asigura că auzise bine.

— Iacov nu trebuie să rămână aici.

Debora încuviinţă printr-o aplecare a capului.

— Nu, nu trebuie să rămână.

— Însă unde-l pot trimite?

Un sentiment spontan, de pierdere, o umplu, urmat de o tristeţe profundă.

— Trebuie să meargă acasă, la Haran, la fratele meu Laban.

Gândul nu-i aduse mângâiere, deşi lângă Laban, Iacov ar fi trebuit să se afle în siguranţă.

— Se spune că fratele tău are fiice.

Zâmbetul Deborei era obosit şi trist.

— Da, este un plan bun. Isaac îi va îngădui lui Iacov să plece dacă porneşte în căutarea unei soţii în Padan-Aram.

Rebeca susţinu privirea Deborei, observând cutele ce i se întindeau de-a lungul tâmplelor şi ridurile din jurul gurii. Oare când îmbătrânise atât de mult slujitoarea ei? Însă Debora era singura persoană pe care o putea trimite pentru a se asigura că Laban îl va primi bine pe Iacov, pentru a se asigura că fiul ei va fi protejat şi îngrijit şi va găsi o soţie care să-l călăuzească şi să-l mulţumească. Să-l iubească, deşi nimeni nu-l putea iubi aşa cum îl iubea ea.

— Trebuie să pleci cu el.

Îşi încrucişă braţele, încercând să pară convingătoare, deşi în realitate căuta să le oprească din tremurat.

— Laban te cunoaşte, Debora, iar Iacov va avea nevoie de cineva care să-l mângâie, pentru că eu nu pot merge cu el.

Debora nu răspunse imediat, iar Rebeca ştiu că cererea ei era peste puterile femeii, mai ales că Selima şi copiii ei aveau să rămână aici. Gândul o făcu să se oprească, însă în clipa următoare îşi adună tot curajul şi susţinu privirea neclintită a Deborei.

— Îmi ceri să-mi părăsesc fiica, nepoţii?

Rebeca încuviinţă încet, simţind cum hotărârea i se clatină. Cum o putea trimite departe pe doica ei, pe sfătuitoarea ei?

— Va fi doar pentru o vreme. N-aş putea îndura să trăiesc fără voi doi. Doar până când furia lui Esau se va potoli şi până când Iacov îşi va lua o soţie. O lună, poate mai mult. Nimic mai mult.

Avea să trimită după ei când va vedea că mânia lui Esau s-a potolit. Debora o privi câteva clipe, apoi clătină din cap.

— Nu pot pleca cu el, Rebeca. Iacov trebuie să facă singur călătoria aceasta.

Rebeca făcu un pas înapoi şi se clătină pe picioare, atât de tare o zguduiră cuvintele doicii sale.

— Dar el are nevoie de mine. Şi dacă eu nu pot merge cu el – şi nu pot – atunci trebuie să mergi tu în locul meu.

Însă argumentul acesta îşi pierduse tăria de mai devreme. Acuzaţia pe care i-o aruncase în faţă Isaac cu multă vreme în urmă se întoarse acum în forţă. *N-am de gând să îngădui ca mama lui să-l alinte şi să-l împiedice să-şi trăiască viaţa dată de Dumnezeu.*

Nu-l alint, *spusese ea atunci, referindu-se la Esau.*

Nu, asta o rezervi pentru Iacov, spusese el.

Amintirea cuvintelor lui o lăsă fără putere. Se prăbuşi la pământ şi-şi cuprinse genunchii cu braţele.

Nu-l alint. Însă chiar asta făcuse. Iar când o simţi pe Debora îngenunchind lângă ea, când văzu hotărârea de pe chipul ei şi compasiunea din privirea ei, ştiu. Debora avea dreptate, aşa cum avusese Isaac.

Se simţi din ce în ce mai vlăguită şi privi în ochii blânzi, dar fermi, ai Deborei.

— Nu ştiu ce-am să mă fac fără el.

Debora îşi ridică mâna îmbătrânită şi o prinse de umăr.

— Este timpul ca amândoi să învăţaţi asta.

Rebeca n-o putu privi în ochi.

— Nu-l pot lăsa.

Însă nu avea de ales. Închise ochii şi-şi sili mădularele istovite să se mişte. Ridică din nou ulciorul pe umăr şi se urni din loc cu paşi greoi.

— Îl voi ruga pe Isaac să-l trimită pe Iacov la fratele meu. Pentru ce să fiu lipsită de amândoi într-o singură zi?

Căci în timp ce se îndrepta spre tabără, un gând nou i se înfipsese în minte. Dacă Esau îl omora pe Iacov, Haviv, în numele lui Isaac, ar fi fost silit să-l ucidă pe Esau pentru a răzbuna sângele lui Iacov. Nu putea îndura aşa ceva. Ar fi murit sub povara vinovăţiei şi a durerii.

— Cu voia lui Adonai, soarele va răsări din nou, spuse Debora.

Rebeca nu reuşi să se convingă de faptul că acesta ar fi un lucru bun.

***

Isaac se răsuci pe rogojina sa, silindu-şi trupul istovit să se ridice în şezut. Însă efortul de-a se trezi îşi pierduse orice semnificaţie în ultima lună. Totul se schimbase odată cu trădarea Rebecăi şi cu plecarea lui Iacov în Padan-Aram.

Îşi trecu mâna peste barbă şi-şi linse buzele, simţind gustul sărat al lacrimilor vărsate. Plânsese în tăcere la adăpostul cortului său, în timp ce lacrimile Rebecăi fuseseră o prezenţă permanentă şi gălăgioasă în întreaga tabără, zile în şir după ce Iacov o sărutase de rămas-bun. În primele lor zile împreună s-ar fi dus s-o mângâie. Însă acum... acum trădarea şi înşelăciunea ei nu putea da la o parte bariera suferinţei lui, o durere a credinţei pierdute, a dragostei pierdute.

Asta era de neîndurat.

Însă moartea pe care şi-o dorea i se părea că întârzie. Dacă avea să trăiască la fel de mult ca şi tatăl său? Dacă Haviv avea dreptate, încă mai avea mulţi ani de trăit. Cu vedere sau fără, nu putea aştepta nepăsător ca Şeolul să-şi deschidă fălcile şi să-l ademenească precum şacalii în întuneric.

Însă nici nu putea sta aici. Trebuia să scape de toate aceste voci, de sâcâiala tânguitoare a nevestelor lui Esau – în număr de trei de acum – de proasta dispoziţie şi mormăielile lui Esau, de răceala, politeţea şi înstrăinarea Rebecăi. Ceea ce o împiedica să se apropie de el era tocmai vinovăţia ei. Nimic altceva nu-i putea explica purtarea, începând cu acea zi în care-l determinase să-l trimită pe Iacov la fratele ei. Şi cu toate că, în adâncul inimii lui ştia că încă o mai iubeşte, nu putea trăi în pace cu ea.

Devenise precum tatăl său, căsnicia lor semăna cu cea a părinţilor săi.

Simţi cum trupul i se încordează gândindu-se la asta şi-şi sili mădularele tremurânde să se ridice, întinse mâna după toiagul

pe care altădată îl ridicase cu uşurinţă şi ieşi şontâcăind din cort, până când soarele îi atinse faţa şi simţi căldura razelor sale sărutându-i obrajii.

— Domnul meu, te-ai trezit.

Glasul lui Haviv îl încălzi, o stâncă tare în lumea lui atât de nesigură acum.

— Da – şi vreau să faci ceva pentru mine.

Va acţiona, chiar dacă ceea ce urma să facă părea nesăbuit.

— Orice, domnul meu. Ştii asta.

Încuviinţă. Zărind silueta lui Haviv doar ca o umbră, îi atinse umărul.

— Ştiu asta. Eşti un slujitor credincios... un prieten.

Zâmbi, cu toate că nu putu vedea reacţia lui Haviv.

— Vreau să mă duci în Negev, în locurile unde cutreieram odinioară.

Haviv păstră tăcerea câteva clipe.

— Cât de curând vrei să pleci?

Isaac adulmecă aroma pâinii coapte şi mirosul distinct al stejarilor şi al duzilor ce împânzea aerul din jurul lui. Oftă atât de adânc, încât inima îi fu cuprinsă de durere.

— Astăzi. Cât de repede poţi pregăti animalele.

— Am să le transmit fiilor mei tot ce au de făcut şi voi fi gata de plecare după ce vom mânca de dimineaţă.

Isaac încuviinţă, apoi îi îngădui lui Haviv să-l conducă la locul lui, lângă foc. Auzi glasuri de femei apropiindu-se şi deosebi vocea Rebecăi printre cele mai apropiate.

— Ţi-am adus câteva curmale şi brânză. Pâinea e aproape gata.

Îl atinse pe mână în timp ce-i puse tava înainte, iar atingerea ei îl luă pe nepregătite.

— Ai mâinile reci.

Tremura?

— Crezi?

Vocea ei părea lipsită de viaţă.

Răsuci o curmală între degete, însă nu muşcă din ea.

— Astăzi plec în Negev. Nu ştiu când mă voi întoarce.

Ea nu răspunse, aşa că-şi ridică creştetul, încercând să-i zărească umbra în faţa lui. O zări. Cât de mult îşi dorea să-i poată vedea expresia de pe chip! Îşi coborî privirea, blestemându-şi orbirea. Oare întotdeauna fusese orb în ce-o privea? Oare câtă vreme reuşise să-l înşele? Îl iubise vreodată?

— Îmi vei lipsi, spuse ea în cele din urmă, surprinzându-l.

Spusese adevărul?

— N-ar trebui să fiu plecat multă vreme.

Poate că Iacov se va întoarce înaintea lui, iar ea îşi va avea dragostea înapoi. Era tristă doar din cauză că-i era dor de fiul preferat. Nimic mai mult.

— Mai doreşti altceva?

Glasul ei rămase lipsit de vlagă, lipsit de sentimente.

— Nu.

Ştia că îi va aduce pâinea şi se va asigura că e bine hrănit, indiferent dacă i se va mai adresa sau nu. Nu avea puterea să spună mai mult, când ştia că nu mai rămăsese nimic de spus între ei.

***

Rebeca urcase pe colina aflată la răspântia drumurilor ce duceau spre miazăzi şi miazănoapte, colina unde îşi pierduse atât soţul, cât şi fiul. Silueta lui Isaac dispăruse demult din vedere, doi măgari şi doi bărbaţi îndreptându-se spre miazăzi, către Negev, unde creşteau plantele sălbatice, unde Isaac îşi va găsi liniştea, locurile pe care le iubise încă din copilărie.

Se simţi amorţită, acel fel de amorţeală ce se instalează odată cu un şoc prea mare pentru a putea fi înţeles, o pierdere de neîndurat. Unde ajunsese viaţa ei?

Se întoarse spre miazănoapte, cu faţa spre suflarea de vânt ce-i flutura şalul şi poalele mantiei, uscând lacrimile ce i se revărsau fără întrerupere pe obraji. *Iacov!* O durea să-i rostească cu glas tare numele, iar amintirea ultimei lui îmbrăţişări pălea cu fiecare răsărit de soare. Oare îl va mai vedea vreodată? Ajunsese cu bine în Padan-Aram? Desigur, Laban va trimite vorbă.

Însă până acum nicio caravană nu sosise din Mesopotamia şi nu primise niciun mesaj.

Închise ochii, căutând în minte amintirea chipului său, aşa cum îl văzuse ultima oară, când, cu un aer solemn, îşi apucase toiagul şi frâiele măgarului încărcat cu lucruri de trebuinţă pentru călătorie. O privise cu un amestec de credinţă şi teamă, iar când o îmbrăţişase, ea se agăţase de el şi cu greu îi mai dădu drumul.

Un hohot gutural de plâns îi scăpă din gâtlej şi se prăbuşi în genunchi, greutatea pierderii apăsând-o cu o forţă prea mare pentru a mai putea sta în picioare.

O, Adonai, ce-am făcut?

Ce bine ar fi fost să-i mai fi vorbit în anii de după naşterea gemenilor. Să-i fi vorbit lui Isaac, pentru a-Şi întări cuvintele. Lucrurile ar fi stat cu totul altfel.

Hohote uscate de plâns o înecară, însă vântul i le prinse şi le purtă departe. Oare va avea parte şi de o furtună de nisip, distrugând tot ce-i mai rămăsese? Se târî pe mâini şi genunchi şi se întoarse din nou spre miazăzi, mijind ochii în faţa norilor de praf ridicaţi de vânt, ştiind că nu mai putea vedea silueta gârbovită a lui Isaac îndepărtându-se de tot ceea ce odinioară le fusese drag.

Ce se întâmplase cu dragostea lor? O iubise odinioară. Mai mult decât ar fi crezut că este capabil să iubească un bărbat. Însă amintirile zilelor lor bune erau estompate şi, cu toate că se străduia să le reînvie, erau precum firicelele de praf purtate de vânt.

O, Adonai, Elohei Abraham, Elohei Isaac, ascultă-mă!

Strigătul ţâşni de undeva din adâncul ei şi, în acea clipă ştiu cu certitudine cât de mult pierduse. Dragostea ei pentru Iacov şi viitorul lui o acaparase prea mult, o consumase. Iar ea îl dăduse la o parte pe singurul bărbat care o iubise pentru ceea ce era, singura lui soţie, preferata lui.

Îşi plecă faţa în ţărână, atingând iarba cu buzele, praful amestecându-se cu un nou şuvoi de lacrimi. Strânse pumnii şi lovi pământul de sub ea până când, în cele din urmă, istovită, îi desfăcu şi-şi întoarse palmele sus.

Trebuia să pornească după Isaac şi să-i implore iertarea.

Capitolul 35

Isaac îşi ridică faţa spre apus, simţind pe chipul brăzdat de ani ultima strălucire a soarelui aflat la asfinţit. Mirosul focului pe care Haviv îl aprinsese plutea în aer, iar păsările ciripeau pe nenumărate graiuri printre copacii deşertului. Oaza de la Beer-lahai-roi era liniştită în perioada asta a anului, iar în aer plutea mireasma ploilor de iarnă. O vreme se vor mai descurca în corturi, însă, în cele din urmă, vor fi nevoiţi să se adăpostească la căldura peşterilor. Un cort ridicat singur în pustie nu se putea opune stihiilor naturii precum o tabără întreagă. Oare Haviv era dispus să rămână atât de mult cu el, departe de Selima şi copiii lor?

O greutate i se instalase în locul unde îşi ştia inima, o durere continuă, ce-l făcea să se simtă învins şi bătrân. Oare aşa se simţise mama lui în faţa presupusei trădări a tatălui său? În loc să înţeleagă şi să ierte, ea îşi ridicase un zid în jurul inimii şi înlocuise dragostea faţă de soţ cu cea faţă de copil. Şi dusese în mormânt acel sentiment al pierderii.

Oare şi el va avea aceeaşi soartă?

Intră în cort, pipăindu-şi drumul, pierzându-şi brusc apetitul deschis de mirosul bucatelor pregătite de Haviv la foc. Întunericul ce-i urma fiecare pas se adânci în umbrele cortului.

Piciorul său atinse rogojina şi se lăsă pe ea, oasele-i bătrâne trosnind cu fiecare respiraţie.

Cât de dor îi era de Rebeca! Însă nu de femeia din ultimii ani. Îi lipsea mireasa tinereţii lui, femeia care împărţise viaţa cu el înainte ca Dumnezeu să răspundă rugăciunii sale şi să le dea doi fii. Gemenii ce îi îndepărtaseră pe ei.

Însă nu. Viziunea Rebecăi adusese dezbinarea între ei şi, la urmă, această mare trădare. Viziunea pe care el refuzase s-o accepte şi s-o creadă.

Dacă ai vrut ca cel mai mare să slujească celui mai mic, de ce nu mi-ai spus şi mie asta?

El nu avusese parte de această descoperire, de chemarea lui Dumnezeu ce-l trimisese pe tatăl său să-şi sacrifice singurul fiu pe altarul de jertfă, de trădare şi, mai apoi, i se refuzase viziunea dată soţiei sale, ce-l împinsese să-l sacrifice pe fiul său preferat pe altarul binecuvântării părinteşti.

De ce?

Unde era bunătatea lui Dumnezeu acum?

Întrebarea din trecut a lui Ismael îl bântui în timp ce se întoarse pe spate şi privi în întuneric. Lacrimile i se prelingeau din ochi, pe rogojina pe care stătea întins. De ce îi ascunsese Dumnezeu aceste lucruri? Fusese ascultător, se încrezuse în El. Îi dăruise lui Dumnezeu întreaga viaţă.

Nu în întregime.

Nu. Asta nu. Se agăţase de refuzul de a accepta viziunea Rebecăi pentru că nu-l putea vedea pe Iacov preluând locul lui Esau în conducerea taberei, în negocierea cu alte căpetenii de trib, în omul pe care şi-l dorea el, Isaac. Un vânător. Un om al pustiei. Un bărbat după inima tatălui său. Nu după inima mamei sale. Nu aşa cum fusese el.

Gândul acesta îi lumină mintea. Oare când se transformase dragostea pentru mama lui în mânie, în îndepărtarea de tot ceea ce fusese ea, de modul în care-l protejase, îl alintase, îl ţinuse prea strâns în legăturile ei? De atunci începuse să fugă de influenţa ei, de teama că va repeta greşelile ei în relaţia cu propriii lui.

Însă cu ce preț?

Se ridică în coate și închise ochii, tânjind să poată vedea. Respinsese oare viziunea Rebecăi din pricina propriului său trecut? Pierduse dragostea ei în tot acest timp?

Se ridică în șezut, copleșit de tristețe, reușind în sfârșit să priceapă adevărul ce zăcuse în inima lui în tot acest timp. O iubea pe Rebeca. În ciuda a toate, în ciuda lipsurilor ei și ale lui, o iubea din toată inima. Se va întoarce la ea și-i va cere iertare.

Și îi va spune că, în sfârșit, o credea.

***

Rebeca sosi la Beer-lahai-roi două zile mai târziu, având-l ca protector și călăuză pe fiul mai mic al lui Haviv. Vorbi încet cu Haviv, recunoscătoare pentru faptul că Isaac rămăsese așezat în umbra unuia dintre curmalii cu coroana mai bogată, neștiind că ea se afla acolo. Se grăbi să pună la fiert linte și orz, condimentându-le cu usturoi și chimen, apoi mestecă fiertura cu o crenguță de salcie. Tocana preferată a lui Isaac, ca cea pe care i-o făcea mama lui și tatăl lui atunci când viața era bună și când bucuria le umplea casa cu râsete.

O, Adonai, Elohei Abraham, redă-ne Tu bucuria.

Când isprăvi tocana și turtele cu mirodenii preferate de Isaac, le duse lângă el și așeză mâncarea în fața lui. Isaac deschise ochii, deși nu putea s-o vadă, adulmecând aerul.

— Nu m-am așteptat să pregătești tocană. O să fii acuzat că te-ai făcut femeie dacă mai vii cu mâncăruri atât de bune, prietene.

Isaac râse, așteptându-se ca Haviv să răspundă.

— Am fost acuzată de lucruri și mai grave.

Îl văzu tresărind la auzul glasului ei.

— Rebeca.

— Da, domnul meu.

— Ești aici.

— Da.

El rămase nemișcat, însă ochii săi lipsiți de vedere se umeziră și clipi, pentru a-și alunga lacrimile. Ea îngenunche lângă el,

cu inima tremurând precum o mireasă şi, deodată, îngheţă de frică. Dacă o respingea? Însă n-avea nimic de pierdut.

El îi apucă mâna şi i-o ţinu cu blândeţe în a lui, rămânând tăcut. Apoi o ridică, îi sărută palma şi-şi întrepătrunse degetele cu ale ei, aşa cum odinioară făcuseră cu trupurile lor. O trase aproape până când capul ei i se odihni la piept. Lacrimi pe care le credea secate inundară ochii Rebecăi, în timp ce el o mângâia uşor pe spate.

Trecură câteva clipe de tăcere până când încet, în mod deliberat, Isaac o îndepărtă puţin de la pieptul lui. Când ea îi privi chipul, nu văzu un bărbat împovărat de ani, ci un soţ tânăr, iubitul ei, bărbatul pe care jurase că-l va iubi şi sluji. Inima i se opri o clipă când el se aplecă, buzele lui lipindu-se de ale ei, iar lacrimile li se amestecară.

— N-am fost bărbatul pe care l-ai vrut tu.

— Nu, eu nu te-am acceptat aşa cum eşti. Eu nu am preţuit ceea ce mi-ai oferit.

— Ar fi trebuit să fiu mai puternic.

Glasul lui avea o fermitate pe care n-o mai avusese de câţiva ani.

— Ar fi trebuit să fiu mai bună.

Rebeca ştia că era adevărat. De multe ori ea fusese cea oarbă.

— Am încercat să te transform în ceea ce era tatăl meu.

Tatăl care-i dăruise tot ce-şi dorise, însă nu şi tot ceea ce avusese ea nevoie de la un bărbat pe care să se poată bizui.

— Te-am lăsat să ocupi locul mamei mele.

— Nu-i nimic rău în asta.

El ridică un umăr, iar ochii i se umeziră din nou.

— Nu te-am văzut pe tine, aşa cum eşti tu în realitate, spuse ea simţindu-i braţele cuprinzând-o din nou. Am văzut numai ceea ce am vrut să văd.

— Te-am iubit, oricum.

O sărută pe creştet.

— Însă nu m-am purtat cu tine aşa cum ar fi trebuit s-o fac. N-ar fi trebuit să te înlocuiesc cu Iacov.

Îi simţi inima bătând puternic sub tunica pe care i-o ţesuse. Cea pe care o făcuse mai mult din datorie decât din dragoste. Acum vedea prea bine asta.

— Ştiam că mă iubeşti.

Glasul lui era atât de blând, încât o podidiră din nou lacrimile.

— Te-am iubit. Te iubesc. Numai că n-am înţeles cât de mult până acum.

Se trase din braţele lui şi-şi ţinu răsuflarea, aşteptând. Îi cercetă chipul.

El o privi şi pentru o clipă ea avu impresia că o vedea şi el. Poate că da, căci zâmbi uşor, un zâmbet din ce în ce mai larg, ce o atrase, învăluind-o.

— Nu-ţi mai dau drumul.

O trase din nou în braţe, iar ea se odihni în îmbrăţişarea lui. Cât de bine era să ştie că este iubită.

Rămaseră îmbrăţişaţi în tăcere câteva clipe, inimile lor bătând la unison.

— Ai avut dreptate cu privire la Iacov, spuse el, surprinzând-o. Dumnezeu l-a ales încă de la început să primească binecuvântarea.

Ea rămase nemişcată, cumpănind cuvintele lui. O credea – credea că Dumnezeu îi vorbise. Ce bine ar fi fost dacă ar fi acceptat lucrul acesta mai devreme... Însă nu-şi îngădui să-şi isprăvească gândul.

— Ar fi trebuit să te cred de la început, iubita mea.

— Ar fi trebuit să am încredere că Adonai îţi va arăta la momentul ales de El.

Se aşternu din nou tăcerea între ei, întreruptă doar de ciripitul păsărilor şi de suflarea lui Dumnezeu în adierea vântului.

— Nu putem trăi cu regrete, iubita mea. Ce a fost, a fost. Să învăţăm din greşelile strămoşilor noştri şi să nu le repetăm.

O sărută blând pe buzele ce încă-i păstrau gustul lacrimilor.

— Avem la dispoziţie tot restul zilelor noastre pentru a face altele noi.

Rebeca râse printre lacrimi, însă redeveni serioasă când simţi vinovăţia ce încă nu se încumeta s-o părăsească.

— Însă l-am pierdut pe Esau. El nu mă va ierta niciodată.

— Va înţelege, cu timpul. Te iubeşte mai mult decât îşi dă seama acum.

Ea încuviință, chiar dacă el n-o putea vedea, odihnindu-se în tăcere, o tăcere născută dintr-o viață trăită alături, din certitudinea că întotdeauna fuseseră meniți să se iubească unul pe altul.

— Între timp, ne avem unul pe celălalt, spuse el.

— Da, așa este.

Îl sărută pe obraz.

Și deocamdată, era îndeajuns.

Notă din partea autoarei

Se spune că a scrie o carte nu e o treabă uşoară. O afirmaţie absolut adevărată în ce mă priveşte, în timpul scrierii romanului *Rebeca*. M-am frământat şi m-am rugat pentru fiecare scenă, însă nicicum nu-i mai vedeam capătul.

A sosit şi ziua în care scena finală mi s-a desprins de degete şi s-a aşternut pe pagină. Am adăugat „Sfârşit" şi am oftat uşurată. Am trăit s-o văd şi pe asta!

Însă în timp ce mă delectam în acest sentiment de uşurare, un gând mi-a trecut prin minte. Am simţit Duhul lui Dumnezeu spunându-mi: „Dacă ţi-am dat contractul, sunt în stare să-ţi dau şi povestirea."

Cuvintele acestea m-au smerit. În loc să mă încred, m-am stresat.

Ne putem îndoi chiar şi în credinţă fiind. Însă mă rog să nu mă mai stresez şi să nu mă mai îndoiesc niciodată în felul acesta. Nu pretind că cuvintele mele ar fi ale Lui, însă El dă harul încheierii unei slujbe. Sunt uimită de un Tată ceresc care a folosit o istorisire dificilă ca să mă înveţe multe despre Sine, despre caracterul Său. Îmi doresc să mă încred în El totdeauna.

***

Sper că v-a plăcut să lecturaţi povestea Rebecăi. Aş vrea să ştiţi că m-am străduit să rămân cât mai aproape de relatarea Scripturii. Uneori, acolo unde aspecte precum cronologia erau neclare

şi cercetători ai Bibliei mult mai pregătiţi în domeniu decât mine s-au dovedit a nu fi în acord, am urmat calea ce mi-a părut cea mai veridică. Un astfel de exemplu este plasarea Cheturei în viaţa lui Avraam. Biblia nu ne spune când s-a căsătorit cu ea; spune doar că a luat-o drept ţiitoare şi au avut împreună şase fii.

Unii comentatori sugerează că Avraam s-a căsătorit cu Chetura după moartea Sarei, lucru foarte probabil. Însă la fel de probabil este ca Avraam să se fi căsătorit cu ea mai devreme. În Geneza 22, imediat după relatarea întâmplării cu jertfirea lui Isaac, Biblia spune că Avraam a rămas în Beer-Şeba, însă Sara se pare că a locuit în Hebron, pentru că Avraam s-a dus acolo s-o jelească după ce a murit. Oare să fi fost despărţiţi timp de câţiva ani?

Unii comentatori sugerează că Sara a murit la scurt timp după episodul jertfirii lui Isaac, din cauza şocului pe care l-a avut când aproape că şi-a pierdut fiul. Cum s-a simţit oare auzind că soţul ei îşi dusese fiul la altar, ca jertfă? Îngrozită? Furioasă? Înspăimântată? Şocată? Este uşor să ne imaginăm dacă ne punem în locul ei.

În ce priveşte relaţia dintre Rebeca şi Isaac, aceasta a fost o istorisire foarte greu de relatat. Biblia ne spune foarte puţin, în comparaţie cu detaliile pe care le prezintă despre Avraam şi Iacov. Povestirea a avut nevoie de un punct central mai degrabă relaţional decât orientat spre acţiune. La final, am descoperit în persoana lui Isaac un erou mai mare decât mi-am închipuit. Iar în Rebeca am văzut pericolele unei relaţii mult prea dominatoare între mamă şi fiu.

Ca întotdeauna, orice eroare, mai ales în părţile fictive ale acestei povestiri, părţi cu privire la care Scriptura nu spune nimic sau asupra cărora nu s-a căzut de acord, îmi aparţin. Îmi doresc să deschideţi Biblia la cartea Geneza şi să citiţi istoria patriarhilor în context. Adevărurile ascunse acolo sunt fascinante!

În harul Său,
Jill Eileen Smith

Mulţumiri

Echipei de la Revell – sunt atât de recunoscătoare pentru fiecare dintre voi! În mod special, mulţumesc:

Lui Lonnie Hull DuPont – mi-a făcut plăcere să lucrăm şi să ne amuzăm împreună! Sunt onorată să te am ca editor şi prietenă.

Lui Jessica English – Nu-mi pot imagina o persoană mai potrivită care să editeze lucrarea mea. Ai o capacitate specială de redactare, ce nu mai necesită nicio modificare!

Lui Michele Misiak – îmi place atitudinea ta pozitivă şi discuţiile amuzante la telefon. Mulţumesc pentru extraordinarele sfaturi pe care mi le-ai dat în domeniul marketingului.

Lui Cheryl Van Andel – M-ai uimit cu felul în care ai conceput coperţile cărţii!

Mulţumesc că mi-ai îngăduit să arunc o privire asupra câtorva dintre opţiunile „din spatele cortinei". Îmi place la nebunie coperta asta!

Impresarului meu, Wendy Lawton – sunt atât de binecuvântată să te cunosc şi să lucrez cu tine! Mulţumesc pentru tot ceea ce faci!

Unor membri speciali ai familiei şi prieteni: mama, Elaine, Jill Marie, Karen, Kathy K., Kathy K., Kathy R., Kathy F., Maureen, Robin, Joyce, Judy, Sue – mulţumesc pentru ceea ce sunteţi şi pentru credinţa şi prietenia voastră.

Familiei mele: Randy, Jeff, Chris şi Ryan – viaţa este atât de plină de fericire şi semnificaţie datorită vouă. N-aş fi putut înţelege povestea Rebecăi fără a vă cunoaşte şi a vă iubi pe voi.

Numeroşilor membri ai familiei mele, prietenilor şi celor care m-au influenţat şi cărora, din lipsă de spaţiu, nu le-am amintit numele – vreau să ştiţi că mă gândesc la voi cu recunoştinţă şi dragoste.

Mai mult decât tuturor, lui *Yeshua HaMashiach*, Isus, Mesia, Eliberatorul meu, Mântuitorul meu, singura jertfă adevărată pentru păcat – mulţumesc pentru că ai îndeplinit ceea ce Isaac nu putea.

Mulţumesc pentru că mă iubeşti atât de mult.

Oare două inimi înstrăinate pot fi unite iarăşi prin dragoste?

După moartea tatălui lor, Rebeca rămâne în grija vicleanului ei frate, Laban, conştientă fiind că avea să i se schimbe viaţa pentru totdeauna. Cu toate că mai mulţi bărbaţi s-au prezentat să ceară mâna Rebecăi, era limpede că fratele ei nu se grăbeşte să îi dea binecuvântarea pentru căsătorie, aşteptând un pețitor care să ofere un preţ al miresei pe măsura lăcomiei lui fără margini. Dar norocul îi surâde fetei în cele din urmă, când i se iveşte în sfârşit şansa să plece din casa părinţilor ei şi să se căsătorească cu Isaac, un verişor pe care nu-l văzuse niciodată. Începe să nădăjduiască la un viitor luminos, neştiind însă ce cale sinuoasă îi stă înainte.

Hotărârea Rebecăi este pusă la încercare mai ales atunci când, după bucuria dragostei din tinereţe, se vede cuprinsă încetul cu încetul de amărăciunea de a nu mai fi înţeleasă. Când înstrăinarea dintre ea şi Isaac ajunge atât de mare, încât nu se mai întrezăreşte nicio posibilitate de remediere, va fi ea oare dispusă să creadă că Dumnezeul lui Avraam e în stare să astupe prăpastia dintre ei?

Pornind de la relatarea biblică despre enigmatica Rebeca, Jill Eileen Smith reuşeşte să izvodească un roman încântător.

Jill Eileen Smith
este scriitoare de ficţiune biblică şi nu numai. A scris numeroase romane despre viaţa femeilor din Biblie, printre care cele mai cunoscute sunt trilogia *Soţiile regelui David* şi, de asemenea, trilogia *Soţiile patriarhilor*. Jill este interesată de viaţa şi cultura femeilor care trăiau în vremurile Vechiului Testament.

Editura Casa Cărţii
ISBN: 978-606-732-014-5
9 786067 320145
www.ecasacartii.ro